

Møte mandag den 15. desember 2008 kl. 16.24

President: Eirin Faldet

Dagsorden (nr. 32):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 2 og 3)
(Budsjett-innst. S. nr. 2 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2008–2009))
2. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2008 under Barne- og likestillingsdepartementet
(Innst. S. nr. 99 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 25 (2008–2009))
3. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Kunnskapsdepartementet
(Innst. S. nr. 101 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 23 (2008–2009) kap. 231)
4. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Kultur- og kyrkje-departementet
(Innst. S. nr. 102 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 27 (2008–2009) unntatt kap. 340, 341, 3340 og 3341)
5. Forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 20):
«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om en endring av markedsføringsloven § 12 som åpner for at kommunene lokalt kan bestemme at dagens reservasjonsordning «speilvendes» fra «nei-takk» til «ja-takk» til markedsføring ved uadressert post.»
6. Forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 20):
«Stortinget ber Regjeringen om å innføre et forbud mot visning av reklame i forbindelse med filmer for barn fra 7 år og nedover.»
7. Forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 20):
«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om endring av markedsføringsloven § 12 som speilvender dagens reservasjonsrett mot telefonmarkedsføring.»
8. Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 19):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget om innføring av et lisenssystem for penge-spill på Internett.»
9. Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 4. desember 2008 (jf. Innst. O. nr. 25):
«Stortinget ber Regjeringen i forskrifts form sørge for at også samværsklasse 2 får hensyntatt barnets boutgifter i samværsfradrag.»
10. Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 4. desember 2008 (jf. Innst. O. nr. 24):
«Stortinget ber Regjeringen utrede hvorvidt Norsk Tippings spillerkort ivaretar alminnelige personvern-messige hensyn.»
11. Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 vedrørende rammeområde 20 Eksportkreditt, rammeområde 21 Finansadministrasjon mv., enkelte tema under Finansdepartementet, enkelte garantier under Finansdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet, statsbudsjettets 90-poster, kapitlene som gjelder overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland mv.
(Budsjett-innst. S. nr. 6 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 5 (2008–2009))
12. Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om å forby offentliggjøring av skattelister
(Innst. S. nr. 47 (2008–2009), jf. Dokument nr. 8:139 (2007–2008))
13. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Kommunal- og regionaldepartementet
(Innst. S. nr. 114 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 18 (2008–2009))
14. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet
(Innst. S. nr. 116 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 16 (2008–2009) kap. 651, 670, 681, 690, 691, 3651 og 3670)
15. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Robert Eriksson, Kari Kjønås Kjos og Per-Willy Amundsen om at Arbeids- og inkluderingsdepartementet oppretter et nytt uavhengig og bredt sammensatt styre til å forvalte Romanifolkets/taternes fond i Norge
(Innst. S. nr. 115 (2008–2009), jf. Dokument nr. 8:73 (2007–2008))
16. Forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2008 (jf. Innst. O. nr. 21):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for å innføre en overgangsordning for personer med rett til ytelser etter unntaksreglene i Ot.prp. nr. 8 (2008–2009) som tidligere har fått avslag på sin søknad om uførepensjon, begrunnet i 3-årsregelen, som ellers ville være berettiget til uførepensjon etter vanlige kriterier.»
17. Forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på

Em. 15. des. – 1) Bevilgninger på statsbudsjettet 2009, kap. under Barne- og likestillingsdept., Kultur- og kirkedept.
1472 og Kunnskapsdept. 2) Endringer i statsbudsjettet 2008 under Barne- og likestillingsdept. 2008
3) Endringer i statsbudsjettet 2008 under Kunnskapsdept. 4) Endringer i statsbudsjettet 2008 under Kultur- og kyrkjedep.

vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2008 (jf. Innst. O. nr. 21):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at NAV Utland får en ubetinget plikt til å informere norske borgere som flytter til utlandet for et lengre tidsrom enn folketrygdens bestemmelser om å opprettholde rettigheter i trygden om konsekvensene av utenlandsoppholdet.»

18. Referat

Presidenten: Representanten Marianne *Marthinsen*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møter i dag og resten av inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Sigvald Oppebøen Hansen og Gunn Olsen. – Andre forslag foreligger ikke, og Sigvald Oppebøen Hansen og Gunn Olsen anses enstemmig valgt som settepresidenter for denne ukens møter.

Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–4 behandles under ett, og anser det som vedtatt.

Sak nr. 1 [16:24:52]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 2 og 3) (Budsjett-innst. S. nr. 2 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2008–2009))

Sak nr. 2 [16:25:18]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2008 under Barne- og likestillingsdepartementet (Innst. S. nr. 99 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 25 (2008–2009))

Sak nr. 3 [16:25:34]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Kunnskapsdepartementet (Innst. S. nr. 101 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 23 (2008–2009) kap. 231)

Sak nr. 4 [16:25:51]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Kultur- og kyrkjedepartementet (Innst. S. nr. 102 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 27 (2008–2009) unntatt kap. 340, 341, 3340 og 3341)

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at debatten om budsjettinnstillingen deles i to, slik at man først behandler rammeområde 2 Barne- og likestillingsdepartementet sammen med St.prp. nr. 23 og St.prp. nr. 25, og deretter rammeområde 3 Kulturdepartementet sammen med St.prp. nr. 27.

Videre vil presidenten foreslå at hver av debattene blir begrenset til 65 minutter, og at taletiden fordeles slik:

Arbeiderpartiet 20 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Høyre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter og Venstre 5 minutter. I tillegg foreslås det at barne- og likestillingsministeren og kunnskapsministeren gis en taletid på inntil 5 minutter hver under behandlingen av rammeområde 2, samt at kultur- og kirkeministeren gis en taletid på inntil 5 minutter under behandlingen av rammeområde 3.

Videre vil presidenten foreslå at det under begge debattene blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalere og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Siden debatten deles i to, vil presidenten anmode representantene om å fremme sine forslag i den første debatten, selv om forslaget gjelder kulturdelen.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [16:28:54] (leiar i komiteen): Tusen takk til komiteen for godt samarbeid om budsjettet. Det er eit stort engasjement i komiteen for å bry seg om dei sårbare barna. Redd Barna lanserte for kort tid sidan ein antivoldskampanje, «vennligst forstyrr», kor det var tent lys for jenta som ikkje får sove i natt, og for guten som ikkje tør gå heim, og for naboen som tør bry seg.

Vald mot barn er eit av Noregs mest underkommuniserte samfunnsproblem. I løpet av ei veke var det 274 barn som tok kontakt med hjelpeapparatet fordi dei var utsette for vald frå mor eller far. Dette gjer inntrykk på oss alle. Den smerta og fortvilninga slike barn opplever, er ein tragedie. Vi treng mange ulike verkemiddel for å hjelpe og sikre desse barna og andre barn som av ulike grunnar ikkje kan bu saman med familien sin, ein trygg kvardag. Ulike parti kan ha ulike svar. Men det er viktig med eit tverrpolitisk samarbeid for å finne løysingar som gir tryggleik til barna. Eg reknar med at dei ulike partia vil kome med sine synspunkt på dette og andre område i budsjettet. Eg vil konsentrere meg om Kristeleg Folkeparti sin politikk.

For mange barn er faktisk barnevernet viktig gjennom heile oppveksten. Derfor er det viktig at barnevernet har rammevilkår som gjer at dei kan gi barna det tilbodet dei meiner er best for dei. Kristeleg Folkeparti meiner at barnevernstilbod ikkje er eigna for anbodskonkurranse. Så vil nokon tenkje at Kristeleg Folkeparti var med på å innføre anbod då vi sat i regjering, og det er riktig. Men samtidig gjorde vi unntak for krav til anbod når det gjaldt ide-

elle verksemder utan eit kommersielt formål. Dette kom fram i bl.a. St.meld. nr. 15 for 2004–2005. Tilbakemelding frå ideelle organisasjonar som driv innafor barnevernet, er at dei opplever mykje vanskelegare kår under denne regjeringa enn under den førre.

Vi er kjende med at Bufetat i desse dagar har hatt ein avgrensa anbuds konkurrans for ideelle organisasjonar. Men ut frå den informasjonen Kristeleg Folkeparti har fått tilgang til, er det flere punkt som departementet har gitt i sine føringar til ideelle organisasjonar og stiftelsar, som ikke er blitt følgde opp i anbuds konkurransen. Vi er blitt kjende med at Styve Gard i Hordaland er blitt tilbode tre plassar, medan dei i dag har 14 og hadde blitt godkjend for 18 plassar ei veke før dei fekk tilbod om berre tre plassar. Det seier seg sjølv at å drive ein institusjon basert på berre tre plassar er svært vanskeleg. Institusjonen er etterspurd. Ingen andre institusjonar av denne typen ligg i nærleiken. Blir denne institusjonen lagd ned, må barna reise langt unna. Nærleikskriteriet kan ikkje ha vore vektlagt. Det har teke 20 år å bygge opp kompetanse som no kan gå dukken. Dette er alvorleg. Dette er eitt av fleire eksempel som gjer at Kristeleg Folkeparti fremmar forslag i dag der vi ber Regjeringa sørgje for at dei barnevernsinstitusjonane som pr. i dag har driftsavtale med Bufetat, får forlengd avtale fram til 31. desember 2009. Samtidig ber vi om å få ei sak til Stortinget om ei nyskaffingsordning vedrørende barnevernstiltak.

Mange tilsette på institusjonar melder om bekymring knytt til prispress og kortsiktighet og manglande fokus på kvalitet og på barnas behov. Det er barn på institusjon som lever i frykt for at den heimen dei bur i, skal gå konkurs. Kristeleg Folkeparti er bekymra for om barna får det tilbodet som er best tilpassa dei, eller om det er dei økonomiske prioriteringane som styrer kva for tilbod barna får. Eg håper inderleg at Regjeringa no vil stoppe opp og støtte dei framlagde forslaga for å gå grundig inn i den situasjonen som har oppstått.

Kristeleg Folkeparti har i sitt alternative budsjett fremma forslag om 50 mill. kr meir til barnevernet. Vi ønskjer at alle barnevernsbarn skal få høve til ettervern, og set av 10 mill. kr ekstra for å styrkje dette. Kristeleg Folkeparti foreslår 10 mill. kr ekstra til tiltak for utsette barn og betre oppfølging av barn i fosterheim. Faglege rettigheter for alle fosterforeldre og auka fokus på rekruttering av fosterheimar er viktig. Det er tragisk at mange barn i dag ventar på å få kome i ein fosterheim.

Gode fritidsaktivitetar er viktige, spesielt for barn og unge. Då blir det eit paradoks at vi torsdag fekk melding om at Frelsesarmeen sitt barne- og ungdomsarbeid fekk beskjed frå Fordelingsutvalet at dei for 2009 vil misse 1,2 mill. kr i statsstøtte på grunn av ny instruks om tildeling av statstilskot til barne- og ungdomsorganisasjonar. 6 000 barn og unge som har glede av å gå i korps, kor eller speidar i regi av Frelsesarmeen, kan altså bli ramma fordi moderorganisasjonen har retningslinjer som Regjeringa ikkje liker. Det vil i så fall ikkje signalisere mykje toleranse. Retningslinjene er vedtekne politisk. Kristeleg Folkeparti forventar at statsråden går gjennom dei på nytt og sørgjer for at ein gir statsstøtte utan å skulle styre mei-

ningane til organisasjonane. Som ankeinstans håper vi at statsråden sørgjer for at Frelsesarmeen får tilskot til det viktige lågterskeltilbodet dei gir til mange barn og unge.

Fredag kom Regjeringa med ei manns melding. Det er flott å få fokus på mannens rolle og likestilling. Det er kjempeviktig. Vi er likevel skuffa over at Regjeringa etter meir enn tre år med fleirtalsmakt ikkje har innfridd sine løfte om å innføre sjølvstendig oppteningsrett for fedre. Kristeleg Folkeparti har foreslått det fleire gonger, seinast no i vårt alternative budsjett. Vidare har vi foreslått reelt å utvide pappapermisjonen med fire veker utan å ta av alle-reie eksisterande permisjonstid, slik Regjeringa har gjort med to av dei fire vekene dei no har foreslått. Kristeleg Folkeparti meiner at alle fedre bør få høve til å vere heime dei to første vekene. I den første delen av livet er kontakten med foreldra det aller viktigaste. Det er viktig for heile familien at alle fedre får moglegheit til å ta ein del av foreldrepermisjonen, både for å styrkje rolla til fedre som omsorgspersonar og av likestillingsomsyn.

Likestilling handlar også om lønns politik. Vi er derfor overraska over at ingen andre har slutta seg til Kristeleg Folkepartis forslag om lønns politikken.

Det er viktig med ein god familie politik som legg til rette for å kunne få barn – for dei som ønskjer det. For at eit livsløp i det heile kan begynne, må foreldre sjå at det er økonomisk mogleg å setje eit barn til verda. I dag er det svært vanskeleg dersom ein eller begge foreldra ikkje er inne i arbeidslivet. Vi foreslår derfor i vårt alternative budsjett å auke eingongsstønaden ved fødsel og adopsjon radikalt, til 1 G, dvs. frå ca. 33 000 kr til 70 000 kr.

Ein god barnehage politik kombinert med konstantstøtte er viktig. Kunnskapsministeren sa for kort tid sidan at dei som får tilbod om barnehageplass, heller vel det. Kontantstøtta er ei ordning som veldig få nyttar, og endå færre kjem til å nytte seg av ho når vi får full dekning, har statsråden sagt. BLD har sett på eit utval av 18 kommunar – ein kommune frå kvart fylke utanom Oslo – som ifølgje Kunnskapsdepartementet hadde full barnehagedekning ved utgangen av 2007. Ifølgje tal frå Arbeids- og velferdsdirektoratet på same tid mottok gjennomsnittleg 52 pst. av foreldra til eitt- og toåringane i desse kommunane kontantstøtte. Det er snittet. I nokre kommunar var det så mange som 83 pst. som mottok kontantstøtte. For Kristeleg Folkeparti er det ikkje eit mål at flest mogleg skal nytte seg av kontantstøtte, men det er ikkje sant at full dekning betyr at det er slutt på behovet for kontantstøtte. Derfor foreslår Kristeleg Folkeparti å auke kontantstøtta til 4 000 kr pr. måned for å sikre ein større valfridom for fleire foreldre.

Det er viktig at alle som ønskjer barnehageplass, får det, og at barnehagetilbodet har høg kvalitet. Vi er bekymra over mangelen på førskulelærarar og den kraftige auken i talet på dispensasjonar frå kravet om kvalifikasjonar. Vi må gi meir for å få fleire førskulelærarar til å bli i yrket.

Mange private barnehagar har det vanskeleg. Det gjeld særleg dei aller minste. Mange må kutte i lønns utgiftene og i arbeidsvilkåra for dei tilsette. Dei må ta opp lån for å overleve, og dei må auke foreldrebetalinga, kutte når det gjeld kvalitet, og i verste fall leggje ned drifta. Vi er

bekymra over at Regjeringa heller ikkje for neste år har fremma forslag som sikrar meir likeverdig behandling av private og kommunale barnehagar. Derfor bør Regjeringa umiddelbart kome med ei sak om korleis dei vil sikre likebehandling av kommunale og private barnehagar. Det å innlemme dette i rammene til kommunane vil ikkje sikre framdrifta for private barnehagar. Vi ønskjer at vi framleis skal ha mangfald i barnehagetilbodet, både når det gjeld eigarskap og pedagogisk og verdimeisig profil.

Mange opplever utfordringar i samlivet – det er ikkje alltid enkelt å leve saman. Derfor er det så viktig å drive førebyggjande arbeid med samlivskurs og god kompetanse og tilgang på familievern. På begge desse områda foreslår Kristeleg Folkeparti ein kraftig auke. Det trur eg vi på mange område vil vere tente med, for førebyggjande arbeid kan verke positivt for svært mange. Det er eit paradoks når ein veit at det er lange køar på familievernkontora, og at mange som ønskjer hjelp, ikkje får det i tide.

Eg vil ta opp dei forslaga Kristeleg Folkeparti har aleine eller saman med Venstre, når det gjeld begge rammene.

Presidenten: Representanten May-Helen Molvær Grimstad har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tove Karoline Knutsen (A) [16:39:13]: I budsjettinnstillinga går Kristelig Folkeparti sammen med regjeringspartiene i en merknad hvor de sier at bevilgningene til barnevernsformål bør gå kortest mulig vei til hjelp for barn og unge som trenger det, og ikke til å utbetale utbytte til kommersielle aktører.

Betyr det at Kristelig Folkeparti for alvor og fundamentalt nå skiller lag med de øvrige opposisjonspartiene, som i en merknad sier at man gjerne ser private, kommersielle aktører, og at man bør innføre et system med konkurranseutsetting innenfor barnevernstjenester?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [16:39:47]: Det aller viktigaste for Kristeleg Folkeparti er at barn får den omsorga dei har behov for, uavhengig av kva for aktørar som tilbyr det. Vi har både ideelle og kommersielle krefter innfor barnevernet, og vi vil også i framtida ha behov for dei. Men Kristeleg Folkeparti ønskjer å prioritere det offentlege tilbodet og dei private, ideelle organisasjonane. Dei ressursane som staten bruker til barnevernsformål, skal gå mest mogleg direkte til det arbeidet ein har tenkt, og ikkje til utbetaling av utbytte.

Derfor er vi einige i den vridinga. Men vi er bekymra for mange av dei frivillige, ideelle organisasjonane og stiftelsane som driv innfor barnevernet i dag, som opplever at dei får mykje strammare arbeidsvilkår med denne regjeringa enn dei gjorde med den førre. Eg kunne ønskje at Regjeringa verkeleg kunne ta tak i dette, for vi ønskjer ikkje å strupe det private initiativet og dei ideelle organisasjonane sitt viktige arbeid på dette området.

Knut Gjerde (FrP) [16:41:08]: I likhet med Kristelig Folkeparti er vi i Fremskrittspartiet bevisste på at

de kirkelige familievernkontorene ble startet lenge før familievernet ble en del av det offentlige tilbudet.

De kirkelige familievernkontorene har i mange år stått i fremste rekke for å gi familier en trygg og god ramme rundt et vanskelig tema. Familievernets forebyggende arbeid er uvurderlig og støtter et forpliktende foreldreskap og et godt samarbeid mellom foreldrene, også etter samlivsbrudd. Regjeringen og Bufetat har i flere år planmessig jobbet for at Kirkens Familievern i størst mulig grad skal integreres i det statlige familievernet.

Hvis Regjeringen lykkes med det i framtiden, vil det ikke lenger være mulig å velge mellom et statlig og et ikke-statlig tilbud. Hvordan vil Kristelig Folkeparti sikre et reelt tosporet familievern?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [16:41:58]: Eg er einig med Framstegspartiet i at det er veldig viktig å ha eit mangfaldig og godt familievern, og at vi bør sikre eit tospora familievern.

Men eg er ikkje einig med Framstegspartiet som foreslår å overføre pengar frå det offentlege familievernet til det kyrkjelege familievernet, fordi det er ikkje alle stader vi har eit kyrkjeleg familievern. Då er det viktig at vi sikrar mest mogleg ressursar totalt sett til familievernet, og derfor har Kristeleg Folkeparti foreslått ein kraftig auke i løyvingane til familievernet, noko som kan kome både dei kyrkjelege og dei offentlege familievernkontora til gode.

Eg kunne ønskt at Framstegspartiet også i sitt alternative budsjett hadde prioritert dette og fokusert på at det trengst fleire midlar. Men det er veldig viktig at alle som ønskjer å gå til familievernkontora for å få rettleiing og mekling, får eit godt tilbud. Det er viktig at vi har eit mangfald, som vi har hatt fram til i dag, og der kunne nok Regjeringa ha gjort endå meir.

May Hansen (SV) [16:43:17]: Fra SVs ståsted har innføring av kontantstøtte fått mange negative konsekvenser. Noe av det mest alvorlige er at barnehage som forebyggende barnevernstiltak nå ikke blir brukt i samme grad som før, fordi det koster ganske mye å si nei takk til kontantstøtte. Graderte satser har også ført til at man faktisk ikke har råd til å si nei til kontantstøtte. Vi mener at dette har gitt mindre valgfrihet og ikke mer.

Men det Kristelig Folkeparti foreslår nå, er:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak som gir barn over 3 år gratis kjernetid i barnehage hvis foreldrene mottar kontantstøtte for yngre søsken.»

Videre henviser man til at det er viktig for barn med minoritetsbakgrunn å være i barnehage av hensyn til språkutviklingen.

I forrige periode tok man småbarnstillegget fra vanlige foreldre, mens man lot foreldre som hadde kontantstøtte, beholde det. Hva med alle de andre barna som ikke har foreldre som mottar kontantstøtte? Skal ikke de også få gratis kjernetid?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [16:44:22]: Kontantstøtte har vore eit viktig verkemiddel for å gi valfridom, men eg har registrert at SV uansett har vore mot

kontantstøtte og har brukt ulike argument i den sammenheng. Mange med minoritetsbakgrunn ville uansett ha valgt å vere heime med barna dei første åra. Kontantstøtta medfører at dei får betre råd, det er meir økonomisk utjamnande, og det betyr mest for dei som har minst.

Så har Kristeleg Folkeparti fremma eit forslag her om at dei som er heime med barn i kontantstøttealder, og har barn som er eldre enn kontantstøttealderen, skal få gratis kjernetid i barnehagen, for vi ser at det kan vere utfordringar i forhold til det å lære norsk dersom barna ikkje får gå i barnehage før dei begynner på skulen. Derfor har vi teke den utfordringa på alvor, og i enkelte område i Oslo får barn tilbod om gratis kjernetid i barnehagen. Det trur vi er positivt. Vi ser også gode teikn når det gjeld språkutviklinga, og derfor ser vi vidare på dette.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Gunn Karin Gjøl (A) [16:45:53]: Nylig kåret World Economic Forum Norge til verdens mest likestilte land.

Dette har ikke kommet ikke av seg sjøl. Dette har kommet etter tydelige politiske beslutninger som har ført til systematiske endringer av samfunnet vårt gjennom budsjetttiltak, lovendringer og holdningsendringer.

Norge topper lista bl.a. på grunn av vår høye deltakelse av kvinner i politikken. Men det hadde ikke vært mulig uten kjønnskvotering. Norge går forbi Sverige på rankingen, fordi vi har så mange kvinner i bedriftsstyrene. Men det hadde aldri vært mulig uten loven om 40 pst. kvinner i ASA-styrene.

Hadde Fremskrittspartiet fått styre likestillingspolitikken i Norge, hadde kanskje bare de arabiske landene vært bak oss på denne rankingen. I sitt budsjettforslag raserer Fremskrittspartiet bevilgningene til Likestillings- og diskrimineringsombudet, en institusjon som er viktig for å følge opp lovverket vi har på likestillingsområdet, og som er en pådriver for å fylle det gapet som gjenstår før vi kan smykke oss som et likestilt samfunn. Rapporten fra World Economic Forum forteller oss at til tross for at vi er best, har vi ennå ikke oppnådd full likestilling. Vi har en jobb å gjøre før vi har fylt gapet.

Likestilling og kvinners deltakelse i samfunnet er lønnsomt og gir landene et økonomisk konkurransefortrinn. Dette dokumenterer World Economic Forum i sin rapport.

Norge har den høyeste yrkesdeltakelsen blant kvinner i verden, samtidig som vi føder flere barn enn våre europeiske søstre. Dette er i de fleste andre land en umulig kombinasjon. I Norge er dette mulig fordi vi har et unikt organisert arbeidsliv, med familievennlig arbeidstid, verdens beste foreldrepermisjonsordning og gode omsorgsløsninger for barn gjennom et godt barnehegetilbud. Disse ordningene bedrer vi gjennom budsjettforslaget.

Den rød-grønne regjeringen er i ferd med å passere målstreken i jobben med å skaffe full barnehagedekning. Om lag 96 pst. av barna som startet på skolen i høst, har gått i barnehage. Fra å være et gode for de få, har barnehager blitt et tilbud til det store flertall av barna mellom ett og seks år. Barnehageforliket fra 2002 og den påfølgende massive utbyggingen av barnehager er en stor re-

form som betyr mye for småbarnsforeldre. Nybakte foreldre slipper nå å miste nattesøvnen på grunn av manglende barnehegetilbud til den lille.

Det er altså ingen liten reform som nå er gjennomført. Siden 2003 har over 60 000 flere barn fått plass i barnehage. Vi bruker i dag 13,8 milliarder kr mer på barnehager enn det vi gjorde i 2003. Dette innebærer en økning på 170 pst.

Samtidig med den massive utbyggingen er prisen på barnehageplass blitt redusert. Vi har innført en makspris som nå er på 2 330 kr. I kommunale barnehager er prisen for en barnehageplass redusert med 37 pst., mens i private barnehager er prisen nesten halvert. Disse prisreduksjonene har resultert i at flere foreldre nå har råd til å ha barna sine i barnehage, noe som har resultert i større etterspørsel etter barnehageplass enn vi kunne overskue i 2003.

Vi ser på barnehager som en forutsetning for kvinners yrkesdeltakelse, og dermed som et viktig bidrag også til verdiskapingen. Men aller viktigst er det at vi ser på barnehagen som en viktig sosial arena og en viktig læringsarena. I en ny forskningsrapport fra Kunnskapsdepartementet og Folkehelseinstituttet framgår det at barn i alderen 18 til 36 måneder som går i barnehage, har et bedre språk. Spesielt store er utslagene for minoritetsspråklige barn og for barn med foreldre med lav utdanning.

Bruken av kontantstøtte er nesten halvert etter at den rød-grønne regjeringen tok over. Men for en gruppe øker bruken, nemlig blant de minoritetsspråklige. Mange barn går glipp av mye læring og utvikling på grunn av kontantstøtten. Det ville forverret seg ytterligere dersom vi hadde, som Høyre og Venstre gjør, økt prisen på barnehageplassen. Fremdeles begynner det barn på norske skoler som ikke snakker et eneste ord norsk, og som ikke har fått den viktige sosiale treningen gjennom å være sammen med mange andre barn før de begynner på skolen.

Jeg har begynt å lure på hva som er opposisjonens ambisjoner i barnehagepolitikken. Leser man Høyres og Venstres merknader, kan man virkelig lure. Høyre er kritisk til at Regjeringen bygger for mange barnehageplasser på for kort tid, fordi dette kan gå ut over kvaliteten. Samtidig er de imot å holde maksprisen nede, fordi man velger å prioritere utbygging først. Hva mener man egentlig? Er man for eller er man imot full barnehagedekning?

Liknende spørsmål kan man stille seg hva angår lovfesting av retten. Der er man imot lovfesting fordi man ennå ikke har full dekning, samtidig som man kritiserer Regjeringen for at lovfesting er for lite ambisiøs. Hva vil opposisjonen – hva er deres alternativ?

Arbeiderpartiet er opptatt av fedrerollen, og derfor presenterte statsråd Huitfeldt på fredag verdens første stortingsmelding om mannsrollen. Norske menn tar større ansvar for sine barn enn det fedre i andre land gjør. I dag er 90 pst. av fedrene med rett til foreldrepermisjon hjemme med egne barn. Det har skjedd en revolusjon i menns omsorg for egne barn etter at fedrekvoten ble innført i 1993, for i tillegg til at menn er hjemme med sine små i forbindelse med fødsel, viser likestillingsundersøkelsene at fedre i dag bruker mer tid med sine barn og tar i tillegg

et større ansvar for de daglige oppgavene på hjemmebane. Men til tross for at fedre tar større del i omsorgen, er det mye igjen før vi har et likestilt foreldreskap. Fremdeles tar kvinner hovedansvaret for barn og husholdning, og småbarnsfedre er den gruppen som jobber mest overtid. Kun 17 pst. av fedrene tar permisjon utover de seks ukene med pappakvot.

Regjeringens forslag om å utvide fedrekvoten med fire uker i neste års budsjett vil være et viktig steg mot et mer likestilt foreldreskap. I tillegg signaliserer Regjeringen i stortingsmeldingen om mannsrollen ytterligere utvidelse, som vil resultere i at far får foreldrepermisjon i minst tre måneder samt to uker lønnet permisjon i forbindelse med fødsel.

Norge har hatt en jevn stigning av fødselstallene etter at Gro Harlem Brundtlands regjeringer på 1990-tallet økte foreldrepermisjonen kraftig og innførte fedrekvoten. Vi ser også at antall fødsler er høyere blant norske par som deler foreldrepermisjonen. Den samme trenden har vi sett på Island. Islandske kvinner har havnet på fødselstoppen i Europa etter at de utvidet og innførte tredeling av foreldrepermisjonen.

Sjøl om Norge er et godt land å leve i, har ikke alle barn like gode oppvekstvilkår. Mange barn vokser opp i familier med store rusproblemer og med store sosiale problemer. Vi har som samfunn plikt til å hjelpe disse barna og familiene deres.

Den rød-grønne regjeringen aksepterer ikke at barn i Norge lever i fattigdom og underverdige forhold. I denne sammenheng er også barnevernet viktig. Vi har de senere år sett at antallet barn som får hjelp av barnevernet, har økt. Det kan bety to ting, enten at flere barn og familier trenger hjelp, eller at det kommunale barnevernet har blitt flinkere til å se de barna som trenger hjelp. Mange barn får god hjelp av barnevernet. Samtidig vet vi at mange barn får hjelp altfor sent. Økningen i antall akuttplasseringer kan tyde på det.

Vi har en viktig jobb foran oss for å gjøre barnevernet bedre. Samhandlingen mellom de ulike offentlige etater er fremdeles for tilfeldig. Her har den nye barneministeren tatt grep for å sikre at barn får hjelp så tidlig som mulig.

Overgangen fra institusjon til mer bruk av fosterhjem fordrer at fosterforeldre får bedre oppfølging, og at de kommunale fosterfamiliene, i likhet med de statlige, får gode lønns- og pensjonsvilkår.

Barn har rett til gode oppvekstforhold uavhengig av sosial bakgrunn. I et land som Norge har vi plikt til å sørge for at alle barn kan leve et godt liv og få like muligheter.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP) [16:55:01]: Jeg skal legge fra meg det spørsmålet jeg opprinnelig hadde tenkt å stille representanten Gjøl, for hun sa noe i innlegget sitt som jeg faktisk må få en avklaring på.

Representanten Gjøl sa at det er faktisk mange minoritetsbarn som begynner på skolen uten å kunne snakke norsk. Da er det veldig interessant for oss å høre hva Arbeiderpartiet har tenkt å gjøre med det. Er det slik at man

skal tvangssende minoritetsbarn til barnehagene, eller er det sånn at man skal gjøre barnehagen obligatorisk for at man ikke skal stigmatisere én gruppe barn?

Gunn Karin Gjøl (A) [16:55:39]: Representanten Woldseth tar opp et veldig viktig spørsmål i forhold til den gruppa som har det vanskeligst når de begynner på skolen, nettopp de minoritetspråklige barna.

Det er helt åpenbart at vi må legge til rette for at flere av disse barna får muligheten til å ta del i den viktige aktiviteten det er å være i barnehage før de begynner i skolen. Et av de tiltakene som allerede er i gang, men som åpenbart bør utvides, er gratis kjernetid. I deler av Oslo har man altså lagt opp til gratis kjernetid, og man har også tiltak i andre byer med gratis kjernetid. I tillegg har både Arbeiderpartiet og SV en diskusjon i forbindelse med programarbeidet som går på at man skal innføre en mulighet for førskoleopplæring før barna begynner på skolen. Dette vil også være et viktig tiltak for denne gruppa.

Olemic Thommessen (H) [16:56:42]: Representanten Gjøl hadde et flott innlegg i forhold til alle barns rett til å ha en god oppvekst, og det gjelder selvfølgelig ikke minst de barna som lever under vanskelige forhold, dem vi ofte kaller for de fattige. Samtidig merket jeg meg at representanten Gjøl kritiserte Høyre fordi vi hadde lagt på et par hundre kroner på maksprisen i barnehagene. Det reiser en problemstilling som handler om hva som er viktigst. Er det viktigst å ta vare på de fattige, eller er det viktig at de fleste av oss, som har ganske god råd, må betale 200 kr fra eller til på maksprisen? Det er et fordelingsstema. Slik Regjeringen legger opp løpet, er det egentlig en stor overføring fra samfunnet til dem som egentlig har det ganske bra fra før. Høyre hever den lista, men vi legger også inn en rekke målrettede tiltak for dem som trenger det mest. Synes ikke representanten Gjøl at det er en god prioritering?

Gunn Karin Gjøl (A) [16:57:50]: Det aller viktigste vi kan gjøre for å få flest mulig barn i barnehage, og for at foreldrene deres får muligheten til å ha barna sine der, er å ha så lave priser som mulig – da favner vi flest foreldre. Det var nettopp det vi så i forbindelse med barnehageforliket i 2003, at vi ikke har klart å estimere hvor mange foreldre som ønsker å ha barna sine i barnehage. Det er mange flere foreldre som ønsker det, og som har muligheten til det, nettopp fordi vi har halvert prisen på barnehageplass for de barna som går i privat barnehage, og det er en reduksjon i prisen på 37 pst. for barn som går i offentlig barnehage. I tillegg har den enkelte kommune ordninger med gratis plasser til dem som har det vanskeligst. De aller største kommunene har også en ganske omfattende gradert betaling.

Hvis vi skal klare å favne flest mulig, må vi ha universelle ordninger. Det har alltid vært typisk for Høyre at man ikke vil ha de universelle ordningene, men prøver på en måte å løpe etter og finne løsninger for de aller, aller fattigste. Vi prøver å favne alle.

Trine Skei Grande (V) [16:58:52]: Det er et par ting jeg virkelig ikke forstår, så jeg håper kanskje representanten Gjul har et svar til meg.

Det ene er at i fjor regulerte Regjeringa barnehageprisene. I år regulerer Venstre barnehageprisene, og da er det en stor trussel for likeverdet. Det var det ikke i fjor. Det andre er at når man virkelig skal nå de fattigste, er det en inntektsdifferensiert betaling som ville vært det beste, og det vet jeg mange kommuner kjemper for å få til, men det har vært vanskeliggjort med den maksprispolitikken som Regjeringa har lagt an. Men når representanten får spørsmål om hvordan vi virkelig skal nå disse gruppene, er det ikke prisen som nevnes, det er faktisk den gratis kjernetida og de andre virkemidlene som Venstre er enig i.

Hvorfor er det slik at når Venstre gjør det Regjeringa gjorde i fjor, er det en stor trussel, og når man skal se på de virkelige virkemidlene, som er det som representanten tok opp nå, er det ingen av de virkemidlene som er knyttet til makspris?

Gunn Karin Gjul (A) [16:59:51]: For det første vil jeg opplyse til representanten Skei Grande at Regjeringen regulerte heller ikke i fjor maksprisen. Det var det aller første året vi satt med regjeringsmakt, vi gjorde det. Det vi har erkjent, er at hvis vi skal klare å favne flest mulig barn, og at barna skal få mulighet til å komme i barnehage, må vi prøve å nå målet om makspris. Nå har Regjeringen fattet et vedtak som gjør at i løpet av 2012 vil vi forhåpentligvis komme ut med det målet vi satte oss i 2002–2003 for en makspris.

Så prøver både Høyre og Venstre å framstille det slik at all innteksgradering og alle ordninger for dem som har det vanskeligst, er borte. Det er ikke riktig. I tillegg til at vi nå har fått en makspris, halvert prisen på barnehageplasser bl.a. i de private barnehagene, har de aller fleste kommunene bl.a. beholdt ordningen med gratis oppholdstid for dem som har de laveste inntektene. Veldig mange kommuner har også en ordning med gradert oppholdsbetaling for dem som har vanskelig økonomi.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Karin S. Woldseth (FrP) [17:01:22]: Også i budsjettet for 2009 vil Fremskrittspartiet framheve familien som en av de viktigste pilarene i samfunnet, og det å føre en aktiv og riktig familjepolitikk vil gi betydelige samfunnsgevinster både på kort og lang sikt. Det er viktig for oss å ha dette som et fundament i bunnen og som en premiss for resten av denne budsjettammen.

Først til barnehager. Fremskrittspartiet er vel det partiet som gjennom årene etter det store barnehageforliket har forholdt seg til og fulgt forliket på den beste måten. I budsjettinnstillingen kan det se ut som om opposisjonen nærmest kjemper om å gi penger til barnehagene for at disse skal likebehandles. Det blir allikevel bare et spill for galleriet så lenge Arbeiderpartiet og SV ikke ønsker å ta de nødvendige grep for å sikre lik behandling av offentlige og private barnehager.

Vi i opposisjonen burde greie å samle oss, slik at alle de

private barnehagedriverne der ute faktisk forstår at det er noen som setter pris på den jobben de gjør for halvparten av alle barnehagebarn som går i private barnehager.

Det er nemlig et faktum at en av premissene i forliket, og i all tid siden, har vært at alle partier har sagt at de vil likebehandle private og offentlige barnehager. Dette var Fremskrittspartiets primære krav i det representantforslaget vi fremmet sammen med SV i 2001. Vi har ikke glemt det siden, mens noen av partiene i salen åpenbart bare snakker om likebehandling uten å løfte en finger for å få det til. SV, som stod last og brast sammen med Fremskrittspartiet helt fram til de kom i regjering, har sviktet. De har sviktet grundig når man tenker på at de både har barnehageministeren og finansministeren. Likevel ønsker Arbeiderpartiet og resten av opposisjonen å la folk tro at dette er et løft fra Regjeringens side. Det er det slett ikke. Premissene for dette løftet var lagt lenge før denne regjeringen overtok stolene, og nå bruker de alle unnskyldninger de kan for å vri seg unna det faktum at private barnehager må stenge eller gå konkurs ofte fordi kommunene bruker penger på andre ting enn barnehager. Da viser jeg til Telemarksforskning, som sier at over 1 milliard kr av barnehagepengene er brukt på andre ting, fordi man rett og slett ikke ønsker å likebehandle private og offentlige barnehager.

Det har aldri vært bevilget mer penger til barnehagene. For Fremskrittspartiet er det likevel viktigst at alle partiene i denne salen kommer sammen og omarbeider eller oppfrisker det gamle forliket, slik at vi kan være sikre på at alle de foreldrene som ønsker seg en barnehageplass, skal få det, at alle barnehagedrivere får forutsigbare rammer å forholde seg til, og at alle barnehager blir likebehandlet.

Så til barnevernet. Det er ikke tvil om at vi har behov for et barnevern, men det er innretningen på dette barnevernet vi må diskutere, når det er mulig å la ungdommer bo på hotell i en måned fordi man ikke har kontroll på vedkommende på institusjon, eller når ungdommer rømmer fra institusjonen og utøver kriminelle handlinger mot andre fordi det ikke finnes et riktig tilbud til dem. Å isolere disse ungdommene på vanlige institusjoner er ingen god løsning på problemet.

Barnevernet gjør veldig mye bra, men i 2008 må vi også ta inn over oss at vi kanskje trenger en revidering av lov om barnevernstjenester av 1992. Mange av ungdommene med atferdsproblemer, som også har voksenproblemer ved siden av, som rusavhengighet og voldelig atferd, har ikke fått den skolegangen de har krav på, og ofte sliter de med dårlig selvbilde og psykiske problemer.

Natt til søndag fulgte jeg barnevernsvakten i Bergen. Hva jeg så og opplevde der, satte sine spor, som kommer til å følge meg en lang stund. Det engasjementet og den omsorgen de ansatte viste for barn og ungdom med problemer, var aldeles imponerende. Dette var mennesker med lang fartstid i barnevernet, og hadde den nødvendige ballasten og kompetansen med seg til å «lese» barna og finne løsninger på akutte problemer.

Et tema de tok opp med meg, var at på grunn av at det statlige barnevernet betaler sine barnevernspedagoger langt bedre enn de kommunale, mister kommunene og

førstelinetjenesten menneskene med lengst erfaring til det statlige barnevernet. Kommunene sitter igjen med de nyutdannede, og det er de som kommer i kontakt med barna. Dette er et problem jeg synes vi skal se nærmere på, slik at vi ikke mister så mye kompetanse i kommunene.

Det er svært mange barn som trenger et akutt tilbud. Vi har akutttilbud i Norge, men innen svært mange av dem er det utagerende, aggressiv og til dels ruset ungdom. Dette er ikke et sted å plassere et barn på f.eks. elleve år, som er redd og trenger et friminutt fra en sint far. Det kunne vært fint om man i forbindelse med f.eks. barnehusene også fikk én eller to sengeplasser eller kanskje helgeplasser, slik at den gruppen barn, hvor det nærmest er en avklaring med familien som skal til, har et sted å være over natten, eller der hvor institusjonene ikke greier å mobilisere personalet i løpet av helgen. Dette er også et problem vi bør se nærmere på.

Vi ser av Riksrevisjonens årsrapport at det fremdeles er mye arbeid som gjenstår for at Bufetat skal få kontroll med økonomi, anbud osv. Nå er det gått noen år siden reformen, og Fremskrittspartiet synes det er utrolig dårlig at statsråden og departementet fremdeles ikke har greid å få kontroll verken med økonomi, habilitet eller anbud. Dette bør være førsteprioritet i kommende år.

Så til finanskrisen. Noen lurer sikkert på hvorfor jeg kommer inn på dette temaet her, men saken er den at under vår ramme ligger også forbrukerpolitiske tiltak. Og blant mange gode tiltak er krisetelefonen for gjeldsofre. Vi ser at enkelte går så langt nå at de vurderer selvmord fordi gjelden har tatt overhånd i disse krisetider. Da er det viktigere enn noen gang at det finnes en krisetelefon gjennom Gjeldsofferalliansen, som kan gi råd til dem som trenger det, og jeg håper at statsråden vil videreføre tiltaket med krisetelefon i 2009, for det er vel ingen ting som skulle tilsi at problemene blir mindre i året som kommer. Og når Regjeringen ikke har lyktes i sin fattigdomsbekjempelse, må vi i alle fall sørge for at det er noen i tredje sektor, i den grad det er mulig, som kan gi hjelp til dem som søker råd. Vi vet også at ventetiden hos de kommunale gjeldsrådgiverne nå er opp mot ett år, noe som jo medfører merkostnader for dem som venter, i form av renter og inkassogebyr. Derfor er det svært viktig at de har et sted å henvende seg, som kan gi råd om hva de skal gjøre mens de venter.

Avslutningsvis vil jeg si litt om krisetiltak. Fremskrittspartiet støtter ikke at krisesentertilbudet skal lovfestes, men det betyr selvsagt ikke at vi ikke støtter krisesentrene. Regjeringen har lagt fram, og har fått vedtatt, en lov om forbud mot sexkjøp i Norge. Den trer i kraft 1. januar, og da vil, skal vi tro både aviser og prostituerte, sexhandelen foregå bak lukkede dører, altså innomhus. Det betyr at mange av disse kvinnene vil utsettes for vold, fordi de ikke lenger har mulighet til å se sine kunder an på samme måten som de hadde da de var ute på gaten.

Hva har statsråden gjort for å sørge for at det i alle byer nå vil være ekstra beredskap og et skikkelig tilbud til de kvinnene som blir utsatt for vold i forbindelse med lukket sexhandel? Er man forberedt, eller blir de avvist, slik som rusmisbrukende og voldsutsatte kvinner blir i dag? Vi er flinke i Norge med voldsutsatte kvinner, men er vi flin-

ke nok? Jeg håper at statsråden kommer innom dette i sitt innlegg.

Med dette tar jeg opp de forslag som Fremskrittspartiet alene eller sammen med andre har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Karin S. Woldseth har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gunn Karin Gjul (A) [17:10:04]: Jeg må bare innrømme at jeg ikke stopper å forundre meg over Fremskrittspartiet – verken når jeg hører innlegget, eller når jeg leser innstillingen.

Karin S. Woldseth argumenterer veldig sterkt for barnehageforliket, og har tidligere også blitt veldig indignert hvis hun ikke blir nevnt som en av mødrene til dette forliket. Samtidig advarer man i budsjettmerknadene mot at stadig flere av oppgavene til familien blir lagt over på staten. Jeg vil tro at det eneste som nå blir lagt over på staten, er at barna går mer og mer i barnehage. Når man i tillegg er urolig for konsekvensene av at små barn tilbringer så mye tid i barnehage – det er nesten forunderlig – begynner man egentlig i motsatt ende. Man skulle sett på konsekvensene før man innfører ordningen.

Dette er én måte å dobbeltkommunisere på. Den andre måten Fremskrittspartiet dobbeltkommunisierer på, er at de i finansinnstillingen kostnadsjusterer barnetrygden, men i innstillingen til budsjettet til Barne- og likestillingsdepartementet kostnadsjusterer de den ikke. I finansinnstillingen går de ikke inn for likeverdig behandling av barnehagene, men i budsjettinnstillingen til Barne- og likestillingsdepartementet går de inn for likeverdig behandling. Så spørsmålet er: Er man for eller imot justering av barnehageprisene? Er man for eller imot likeverdig behandling av barnehagene? Eller er man både for og imot? Uansett, man bruker pengene to ganger.

Karin S. Woldseth (FrP) [17:11:25]: Nei, vi gjør ikke det. Hvis representanten Gjul hadde lest våre merknader til ramme 2 og finansinnstillingen, ville hun sett at vi justerte den økningen i barnetrygden som vi gjorde i finansinnstillingen – som vi tapte der – i rammen når rammen var lagt, og førte de pengene over til barnehager.

For øvrig når det gjelder likeverdig behandling: Vi ønsker selvsagt likeverdig behandling, og det kommer vi til å kjempe for. Og det at vi har dette barnehageforliket, er selvsagt fordi foreldrene skal ha muligheten til å velge, for har man ikke full barnehagedekning, har heller ikke foreldrene et reelt valg mellom kontantstøtte og barnehageplass ettersom man har behov for.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [17:12:25]: Når Framstegspartiet i ein merknad i budsjettinnstillinga skriv om at det er ingen som foreslår ei slik opptrapping av midlane når det gjeld likeverdig behandling, som det Framstegspartiet gjer, er det nok ikkje rart at det vekkjer litt reaksjon sidan Framstegspartiet i sitt opphavlege alternative budsjett ikkje har foreslått meir pengar til likebehandling. Men eg reknar med at det er ein glipp, for eg veit

jo at Framstegspartiet er oppteke av likeverdig behandling. Så den kritikken som har blitt reist mot Regjeringa, er eg einig i når det gjeld at dei ikkje har gjort noko for å få til ei meir likeverdig behandling – og det rammar alle.

Eit anna punkt som eg vil utfordre Framstegspartiet på, er likestilling, fordi mange av inndekkingsforslaga er kutt på likestillingsområdet. Likestillinga kjem ikkje av seg sjølv, og vi veit at veldig mykje i samfunnet har utvikla seg i rett retning, fordi vi har fått meir likestilling mellom kvinner og menn, og fleire menn har teke ansvar. Det har kravt ei bevisst og aktiv jobbing for likestilling, så kvifor vil ikkje Framstegspartiet gi tilskot til den typen organisasjonar som er med på å fronte dette?

Karin S. Woldseth (FrP) [17:13:31]: Grunnen til det er jo at man ser at det er ensidig rettet mot kvinnelikestilling. Vi er av den oppfatning at kvinner og menn er likeverdige og trenger dermed ikke noen særorganisasjoner som jobber for seg, slik som Likestillingsombudet kan oppfattes som.

Jeg har også lyst til å kommentere dette med likebehandling. I finansinnstillingen øker vi kommunalbudsjettet med 5 milliarder kr, og innenfor der må det også være rom for, tenker vi, å likebehandle de private og de offentlige barnehagene.

May Hansen (SV) [17:14:27]: I innlegget sitt gir representanten fra Fremskrittspartiet uttrykk for stor mistillit til kommunene i forhold til å ordne opp når det gjelder å likebehandle privat og offentlige barnehager. Vi vet jo at det har vært øremerkede midler hele tiden, og vi vet også at dette har vært en sak som Fremskrittspartiet har tatt opp mange ganger.

Hvorfor har man da i innstillinga til dette budsjettet plutselig så stor tiltro til kommunene? Man har også lagt inn en liten andel, en opptrapping, til likeverdig behandling. Hvis Fremskrittspartiet hadde vært bekymret, burde man vel ha lagt inn 1 milliard kr.

Så til likestilling. Fremskrittspartiet sier at slike tiltak er unødvendige, at de i en del tilfeller vil hindre reell likestilling. Jeg er veldig opptatt av hva Fremskrittspartiet mener her – at tiltak for å fremme likestilling, fører til det motsatte.

Karin S. Woldseth (FrP) [17:15:33]: Jeg hørte ikke det siste, men jeg kan ta det første.

Vi er veldig opptatt av en likeverdig behandling av private og offentlige barnehager. At vi ikke har lagt inn 1 milliard kr, er helt korrekt. Vi har lagt inn 5 milliarder kr til kommunene i finansinnstillingen.

Nå er det slik at fra 2006 har disse pengene blitt overført til kommunene. De har gått inn i rammen. Etterpå har vi sett at kommunene ikke bruker de pengene slik de skulle. Jeg skulle ønske at statsråden hadde hatt virkemidler – vi har for så vidt sett det, men ikke nok – til å slå ned på dem som bruker disse øremerkede midlene, 1 milliard kr av dem, til annet enn barnehager. Det vi gjør i budsjettet vårt, er nærmest en symbolhandling for å vise at vi ikke

har glemt likeverdig behandling. I finansinnstillingen har vi altså økt med 5 milliarder kr. Vi håper at det skal være nok til at alle kommuner likebehandler alle barnehager.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Olemic Thommessen (H) [17:16:55]: Finanskrise, forventet nedgang i den økonomiske veksten og et usikkert arbeidsmarked vil prege oss alle neste år. Til tross for at Regjeringen hevder at statsbudsjettet er godt tilpasset krisen, registrerer vi at dette temaet ikke er tatt med i budsjettproposisjonen – men det ikke er noen tvil om at familierpolitikken også kommer til å bli rammet av den. Den treffer familiene midt i det kritiske punktet, som handler om forutsigbarhet når det gjelder økonomi. Det viktigste vi kan bidra med, er å sikre rammer rundt hjem og jobb. Det er behov for en god finanspolitikk med fokusering på faktorer som begrenser høy boligrente, inflasjon og arbeidsledighet.

Høyre mener det er viktig å ha gode sosiale sikkerhetsnett som tar vare på de familiene som har problemer de ikke klarer av med. Vi må sikre at de som trenger det mest, også får mest hjelp. Dagens politikk følger en tradisjon der velferdsgodene bres ut til alle, uansett om de klarer seg eller ikke. Det blir til ettertanke når vi i løpet av få år har økt innsatsen til barnehager fra – hvor mye var det – 4,6 milliarder kr i 2001 til ca. 24 milliarder kr i år, samtidig som vi ser at gruppen av fattige blir hengende etter. Her ønsker Høyre en annen kurs.

I vårt budsjett vil man derfor se at Høyre velger å tilgodese de familiene som virkelig trenger det. Vi gir økt barnebidrag til barnerike familier. Vi ønsker å innføre inntektsgradert foreldrebetaling i barnehagene, i en helt annen målestokk enn tilfellet er i dag. Vi satser på en langt bedre ressursforvaltning i barnevernet og øker tilskuddet til barnevernet. Vi lager ordninger for barn som faller utenfor i samfunnet, gjennom fattigdomstiltak og særskilte tilskuddsordninger til dem som trenger det mest.

I så vel forrige som i inneværende periode har barnehagepolitikken stått sentralt. Hovedmålet, full barnehagedekning, er nå snart et faktum. Nå står nye politiske temaer på dagsordenen her. Spørsmålet blir innholdet i barnehagen. Spørsmål om obligatorisk barnehage eller førskole er reist, uten noen særlig entusiasme fra vår kant. I det hele tatt blir det et spørsmål om hva man ønsker med barnehagen.

Høyres bakteppe for disse problemstillingene er å styrke familiene og underbygge familienes betydning som arena for læring, relasjonsbygging, trygghet, kjærlighet og tilhørighet. Det er farlig når staten blir så sterk at enkeltmennesker nærmest presses til å leve sitt liv i tråd med de idealer som staten setter opp for oss. Det pulveriserer ansvarsfølelsen og initiativet til å ivareta egen velferd, og leder til konformitet og et mindre dynamisk og tilpassningsdyktig samfunn totalt sett.

Høyre er et parti som mener at staten skal kjenne sin begrensning når det gjelder å gripe inn i familienes indre anliggender, nemlig hvordan enkeltmennesker innretter sine liv, tar vare på hverandre og skaper gode fellesskap. Staten skal bry seg om, men ikke med. Det store flertallet

av familier tar gjerne ansvaret selv og har først og fremst behov for reelle valgmuligheter som gjør at de best mulig kan innrette seg i forhold til familienes egne behov.

Barnehage er bra, men vi som politikere må vise ydmykhet i forhold til at barnehage kanskje ikke er like bra for alle barn i alle aldre. Regjeringens taktfaste understrekning av at barnehageplassering er det eneste saliggjørende, fremstår som et holdningsmessig angrep på mange familier som gjerne ville forholde seg annerledes. I stedet for å være fanebærer for den kompakte majoritet burde Regjeringen invitere til at også andre omsorgsformer fremstår som gode. Det å besverge absolutte sannheter er en farlig idrett. De undersøkelsene Regjeringen ynder å trekke frem, at barn i barnehage lærer mer matematikk, leser bedre og er mer skoleflinke for å legitimere at barnehage er bra, viser bare en del av bildet og må ikke strekkes lenger enn det innholdet tilsier. Livet til små barn, deres utvikling som mennesker, deres tilknytning og relasjoner til sine familier, og deres indre motiverte læring gjennom naturlig nysgjerrighet kan kanskje ikke måles, men har avgjørende betydning for om man utvikler seg til et vel fungerende menneske, ikke bare i skolen, men i livet i sin alminnelighet.

Høyre er et kunnskapsparti som mener at den sosialdemokratiske skolemodellen og det manglende kunnskapsfokus vi har sett i skolen gjennom årtier, har hatt uheldige konsekvenser for det enkelte barn og for Norge som kunnskapsnasjon. Vi tror likevel ikke at problemene med et dårlig skolevesen løses gjennom mer pedagogisk tilrettelagt undervisning i barnehagene. Skolens problemer må løses med skolepolitikk. Regjeringen må heller sørge for at vi får en bedre skole og ikke forklare Norges middel-mådighet i skoleprestasjoner med manglende stimulering av barn i småbarnsalder.

Foreldre skal kunne velge omsorgsform for sine barn, og de skal også ha mulighet til å fordele oppgaver og ansvar internt i familien tilpasset familiens egne behov og ønsker. Likevel er vi enig i at det har vært et riktig grep i en periode å tildele far en bestemt andel av permisjonstiden gjennom en fedrekvote. Vi støtter også en utvidelse av fedrekvoten, men mener det er et brudd på regjeringserklæringen når to av ukene i utvidelsen tas fra den perioden som i dag tilfaller begge foreldre, og overføres til far alene. Det må lages rom for større fleksibilitet og valgfrihet innad i familiene, ikke mindre.

Slik jeg ser det, er vårt største ansvar som politikere knyttet til de barn og de familier som av ulike grunner ikke mestrer livet sitt. Dessverre ser vi en rusomsorg som åpenbart ikke fungerer godt nok, vi har et psykiatritilbud som heller ikke er i stand til å møte de utfordringer som ligger der, og vi har et barnevern som heller slett ikke fungerer godt nok. Dette bekymrer oss, og særlig har jeg hatt fokus på hvordan barnevernet har utviklet seg etter regjeringsskiftet. Jeg vil her trekke frem tre hovedgrep som vi mener Regjeringen har bommet grovt på når det gjelder barnevernet.

For det første ser vi med uro på at det er utviklet en fryktbasert maktstruktur i det statlige barnevernet, som har bidratt til et meget uheldig klima i forholdet mellom sta-

ten som innkjøper av barnevernstjenester og private som tilbyr barnevernstjenester. Det nye innkjøpssystemet, hvor det skilles mellom statlige, ideelle og kommersielle i anbudsrundene, mener vi bidrar til et barnevern med mindre mangfold, en dårligere ressursforvaltning og tap av faglig gode kompetansemiljøer og tiltak. Høyre mener også at det ikke i tilstrekkelig grad er avklart om anskaffelser i barnevernet faller inn under EØS-reglene, eller om det er norsk konkurranselovgivning som skal regulere innkjøpsprosedyrene. Det er derfor mye å ta tak i i det statlige barnevernet for å sikre at det skjer en fornuftig ressursforvaltning som sikrer alle barn et tilpasset tilbud av høy kvalitet. Det må stimuleres til stort mangfold av tilbud og likeverdig behandling av alle aktører til beste for barnet.

For det andre mener vi at den dreiningen Regjeringen har ønsket, fra institusjonsplassering til fosterhjem, fremføres altfor kategorisk og bastant. Det er ikke slik at institusjon pr. definisjon er et mindreverdige tilbud i forhold til det å bo i en fosterfamilie. Fagmiljøet er nå meget splittet i synet på dette, og det er uheldig når politiske beslutninger er fattet på et så pass sprikende grunnlag. Vi har også grunn til å mistenke at det ligger økonomiske motiver bak en slik prioritering. Institusjon er dyrt, men det gir ofte det faglige tilbudet med best effekt for det enkelte barn.

For det tredje er det kritisk at vi har en dramatisk økning i antallet akutt plasseringer, og at varigheten på disse akuttplasseringene ser ut til å øke. Det er sendt tydelige signaler til oss om at det høye konfliktnivået som er mellom stat og kommune, har bidratt til denne økningen. Det er for oss viktig at beslutninger tas av faglig kompetente barnevernsarbeidere nærmest mulig det enkelte barn. Nå tas beslutningene ofte i strid med det fagfolkene nærmest barnet mener er rett. Vi ser at uenighet også er sammenfallende med kostnaden på tilbudet, og minner derfor om at alle barn i barnevernet etter barnevernsloven har krav på et tilpasset tilbud, ikke bare det billigste tilbudet.

Med det tar jeg opp de forslag Høyre er med på.

Presidenten: Da har representanten Olemic Thommessen tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gunn Karin Gjøl (A) [17:26:47]: Jeg lyttet med stor interesse til representanten Thommessens innlegg og har også med stor interesse lest Høyres hovedmerknader – og deres ideologiske ståsted for sin familiepolitikk. Fra en merknad som var av stor interesse, har jeg lyst til å sitere:

«I dagens samfunn er storfamilien nesten borte, vi ser tiltagende samlivsbrudd og familiene er i sterk tidsklemme. Økningen i familievold, rusmisbruk og psykiske lidelser kan ha en sammenheng med disse endringer i familielivet.»

Det jeg lurer på om representanten Thommessen kan svare meg på, er: Tror Høyre at familievold er et nytt fenomen som ikke eksisterte i storsamfunnet, eller er det sånn at Høyre vil tilbake til det gamle bondesamfunnet? I så fall må de endre landbrukspolitikken sin. Eller ønsker

man seg tilbake til den gamle husmora, altså at kvinner skal tilbake til kjøkkenbenken?

Olemic Thommessen (H) [17:27:52]: Selvfølgelig har det alltid vært familievold. Dessverre har det det. Men vi ser vel også at det har vært en negativ utvikling i forhold til det, og at vi lever i et samfunn hvor samfunnsmedlemmene har ganske store stressfaktorer rundt seg. Det å ta vare på familien som en ramme handler om å ha et godt fundament for trygghet i livet i sin alminnelighet. Og trygghet, forutsigbarhet, er faktisk, tror jeg, en viktig faktor også i det å motarbeide familievold. Det handler om tillit i nære relasjoner, og det handler om evnen til å ta ansvar. Problemet med Regjeringens politikk er jo at staten hele tiden overtar ansvar, og det gjør at innbyggerne fraskriver seg ansvar. Man ser på staten som noen som ordner opp for en, istedenfor selv å føle ansvaret for faktisk å ivareta egen velferd og egen intern familievelferd. Det er Høyres utgangspunkt.

Knut Gjerde (FrP) [17:29:03]: Regjeringen har gått til angrep på tilbudet som barn i private barnevernsinstitusjoner mottar. Regjeringen synes ikke å bry seg om hvorvidt barn i en særskilt utsatt situasjon mottar et godt tilbud eller ikke. Det kan virke som om det viktigste for Regjeringen er å flytte de utsatte barna over i offentlige institusjoner. Høyre gjør i sine merknader et stort poeng av at det er tilbudets kvalitet som skal avgjøre, ikke hvem som tilbyr det. Hvordan vil Høyre sørge for at barn som er i en sårbar situasjon og trenger omsorg i barnevernsinstitusjon, får denne omsorgen uavhengig av om det er statlig, ideell eller kommersiell tilbyder som har det beste tilbudet?

Olemic Thommessen (H) [17:29:53]: Det handler kort og godt om å likestille disse tilbudene. Det handler kort og godt om å skape en best mulig kanal mellom dem som har ansvaret for barna i kommunene, dem som sitter i det kommunale barnevernet og treffer barna, og over til tilbudet – den kanalen må være mye bedre. Der har Høyre foreslått en tilbudsportal, på linje med det man har i Danmark. Vi synes det er et drivende godt forslag, som nettopp handler om å tilgjengeliggjøre tilbud, som handler om å tilgjengeliggjøre kunnskap. I dag ser vi at det blir en konflikt mellom Bufetat, som på statens vegne skal skaffe tilbud, og dem som sitter nærmest barnet, som faktisk ser hva behovet er. Man får en diskusjon om økonomi, om plassering, i det hele tatt en uheldig sammenblanding av hensyn, som også har skapt veldig uverdige rammer for en del av de plasseringene vi har sett. Så best mulig flyt mellom tilbud og det som er behovet, er vårt svar på det.

Magnhild Eia (Sp) [17:31:12]: Høyre er i sitt innlegg opptatt av de fattige. Senterpartiet har merket seg at opposisjonen er svært uenig i synet på hvor viktig kontantstøtten er, og da spesielt for familier med lav inntekt. Både Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er greit ikke å prisjustere barnetrygden. Men når det gjelder kontantstøtten, tar en samlet opposisjon avstand fra reduksjonen i kontantstøtten som følger av manglende priskom-

pensasjon. I sine alternative budsjetter foreslår Kristelig Folkeparti en økning på 168 mill. kr, Fremskrittspartiet 45 mill. kr og Venstre kun 13 mill. kr. Høyre slutter seg til kritikken av regjeringspartiene, men for meg har det vært vanskelig å få øye på Høyres økning i kontantstøtten. Derfor blir mitt spørsmål til Høyre følgende: Hvor mye foreslår Høyre å øke kontantstøtten?

Olemic Thommessen (H) [17:32:06]: Hvis det er noen som skal tie bom stille om omsorg for kontantstøtten, er det da vitterlig Senterpartiet, som har strøket fra, jeg holdt på å si, alle idealer og gard og grunn når det gjelder å ta vare på noe som virkelig er av betydning for tynt befolkede områder, steder hvor kontantstøtten var mest populær. Så kunne vi med stor glede ha føyd kontantstøtten inn i en lang rekke av regulerende tiltak. Vi synes at det har vært viktigere å holde fokus på fattigdom. Der synes jeg heller ikke Senterpartiet har veldig mye å skilte med. Det har vært viktigere for oss å sørge for å øke tilskuddene i barnevernet, å øke tilskuddene til ungdomstiltak i større bysamfunn, kontingenter til ressurssvake hjem osv. – heller det enn å bruke penger på mer allmenne, brede tiltak, som kontantstøtten er. Men det er helt klart, kontantstøtten bør økes over tid, og vi skal nok også være med på det etter hvert, selv om vi ikke har plass til det denne gangen.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

May Hansen (SV) [17:33:40]: Norge er kåret til et av verdens beste land å bo i. Det gir oss et unikt utgangspunkt for å sikre alle barn i Norge muligheter til en god og trygg oppvekst. Det må legges til rette for at barn og unge har like muligheter, og at barns rettigheter blir ivaretatt. For å bruke SVs ord: ulike barn – like muligheter.

Barnehageforliket som hele Stortinget stilte seg bak etter et Dokument nr. 8-forslag fra Fremskrittspartiet og SV, er historisk. Regjeringa og ikke minst Kristin Halvorsen gikk til valg på full barnehagedekning, makspris og lovhjemlet rett til barnehageplass. Denne regjeringa gjennomfører nå vår tids velferdsreform. Siden 2003 har 57 000 barn fått plass i barnehage, og dette er en historisk satsing på barnehage. SV mener at barnehager er bra for barn. En barnehage med et tilrettelagt pedagogisk, sosialt, språklig og fysisk stimulerende miljø sikrer barna gode tilbud. Vi er også glad for at Regjeringa satser parallelt på barnehagedekning og barnehagenes innhold og kvalitet.

Arbeidet med oppfølgingen av rekrutteringsstrategi for barnehagesektoren 2007–2011 og kompetansestrategi for barnehagesektoren 2007–2010 er svært viktig. Barn som går i barnehage, scorer høyere på flere områder enn barn som ikke er i barnehage. God språkutvikling og sosial kompetanse er kvaliteter som gir et godt utgangspunkt for videre læring og ikke minst integrering.

Makspris og full barnehagedekning er en forutsetning for at barnefamilier skal få en reell frihet i valget av omsorgsløsninger for barnet sitt. Kontantstøtten har ført til en utvikling hvor mange barn som har behov for et barnehagetilbud, ikke får det, fordi foreldrene ikke har råd til å

si nei takk til kontantstøtte. Barnehage som forebyggende barnevernstiltak har gått drastisk ned, fordi friplass ikke lenger er attraktivt, fordi det betyr tap av kontantstøtte. Vi vet også at det prosentvis er flere familier med minoritetsbakgrunn som bruker kontantstøtte. Språk er viktig for integrering, og barn som er i barnehage, har bedre språkutvikling enn barn som ikke går i barnehage. Dette er uheldige konsekvenser av kontantstøtten, ved siden av at den har vært en bremsekloss for likestilling mellom kvinner og menn. SV mener derfor at kontantstøtten må avvikles i neste stortingsperiode.

Full barnehagedekning har vært en kamp for kvinnebevegelsen og venstresida i norsk politikk i over 30 år. Det at vi nå snart er i mål, er en stor seier for barn og for deres foreldre. Full barnehagedekning gir også begge foreldrene mulighet til både å yte omsorg og være yrkesaktive. Det er viktig for likestilling mellom kvinner og menn, ved siden av at denne regjeringa også innfrir ved å utvide pappapermisjonen med fire uker. Dette gir barn mer tid sammen med begge foreldrene og er et viktig velferdsgode i vår familierpolitikk. Likestilling og tilrettelagt familierpolitikk er bra for både barn og voksne, og vi ser at i likestilte familier er det færre skilsmisser, noe som også er viktig for barn.

På slutten av mitt innlegg vil jeg fokusere på de barna som har store utfordringer i vårt samfunn. Barn som trenger tiltak fra barnevernet, barn som er utsatt for omsorgssvikt, overgrep og vold, blir dessverre ofte oversett – og tiltak blir iverksatt for sent. Jeg mener at vi må styrke kompetansen gjennom utdanningen, slik at alle som jobber med barn, i større grad har kompetanse når det gjelder å se og oppdage og hjelpe barn som har det vanskelig.

Noen av de svakeste barna i vårt samfunn, som har de største utfordringene, er enslige mindreårige asylsøkere. Det er en spesielt sårbar gruppe som kommer til Norge uten omsorgspersoner. SV er svært glad for at barnevernet nå har ansvaret for dem under 15 år, og vil understreke viktigheten av at de enslige mindreårige asylsøkerne mellom 15 og 18 år blir underlagt barnevernets ansvar så snart det er praktisk mulig. Vi er veldig glad for de tiltak og forsterkninger som er gjort i dette budsjettet for denne gruppen rundt omkring i landet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP) [17:38:49]: Da vi holdt på med det store barnehageforliket, var SV veldig opptatt av søskenmoderasjon og inntektsgradert foreldrebetaling – så opptatt av det at vi faktisk for første gang i historien fikk en forskrift til behandling i Stortinget.

Nå viser det seg at det er svært mange kommuner som ikke har innført inntektsgradert foreldrebetaling og heller ikke søskenmoderasjon. Hvorfor har ikke SV vært tydeligere og mer på banen når det gjelder dette? Har de allerede glemt at de jobbet så mye med dette? Glemte de det så snart de kom innenfor regjeringsdørene?

May Hansen (SV) [17:39:37]: Jeg var for så vidt inne på noe av dette i min replikk til representanten fra

Fremskrittspartiet. For da vi inngikk et forlik i Stortinget, var det avhengig av at kommunene opprettholdt nominelt det de hadde brukt på barnehage fra før. Det var også sånn at ingen skulle komme dårligere ut: Graderte satser og friplasser skulle opprettholdes. De kommunene som ikke har gjort det, mener jeg ikke ivaretar det som var utgangspunktet for forliket.

Så viser det seg at veldig mange kommuner har friplasser, og over 80 pst. har også graderte satser. Jeg mener likevel at det er helt nødvendig at kommunene gjør jobben sin på dette området, for det er et viktig tiltak for barnefamilier med mindre og dårlig inntekt.

Olemic Thommessen (H) [17:40:43]: Vi har den siste tiden sett en veldig stor økning i akutt plasseringer i barnevernet. Det er en økning på 20 pst., og faktisk helt oppe i 31 pst. den siste tiden. Vi vet at det er mange forklaringer på dette. Dessverre er det slik at vi har et barnevern som gir oss litt for mange forklaringer.

Vi ser også at det finnes ledig kapasitet i privat barnevern. Og vi vet at noe av årsaken er at det drar for lenge ut før man plasserer noen i institusjon eller forsterket fosterhjem.

Synes ikke representanten Hansen at det burde være viktigere å benytte den kapasiteten som står der, enn at vi utsetter barn for de smertene det innebærer ikke å finne en plassering? Synes ikke representanten Hansen at vi skylder dem å ta i bruk de ressursene som vi faktisk har?

May Hansen (SV) [17:41:49]: Jeg er helt enig med representanten fra Høyre i at det har vært en bekymringsfull utvikling i barnevernet som vi må se på. Flere og flere barn trenger tiltak i barnevernet, det er flere sammensatte problemer, og det er vanskelig å finne tilpassede tiltak til alle barn.

Noe av det jeg sa i innlegget mitt, og det var i grunnen utgangspunktet mitt, var at vi er helt nødt til å gjøre en jobb overfor alle yrkesgrupper som jobber med barn. Det er kjempeviktig at vi ser og oppdager barn tidlig. Jeg mener også at vi kanskje må evaluere både lovverk, forskrifter og alt, slik at vi får en lik behandling, og at de barna rundt omkring i dette landet som trenger tiltak fra barnevernet, som skal i et fosterhjem, ikke skal sitte i ett år og vente på det.

Det som er viktig, er at barn får tilpassede tiltak. Og det er ikke sikkert at den institusjonen som er like i nærheten, er det beste tilbudet. Det er det også viktig å si.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [17:43:00]: Kristeleg Folkeparti foreslår tilskot til inntektsgraderte satser på barnehagar for å gi ei ekstra handsrekking til dei med lågast inntekt, men eg registrerer at SV ikkje støttar dette.

Så gjeld det dei einslege mindreårige asylsøklarane over 15 år. Kan representanten May Hansen seie noko om når dei blir overførde til barnevernet? Det verkar som om det er heilt i det blå ut frå dei signala som Regjeringa har kome med.

Så har eg eit spørsmål om likelønn. Eg kjenner repre-

sentanten May Hansen og SV som glødande opptekne av likestilling. Derfor er eg litt forbausa over at regjeringspartia ikkje vil vere med på eit forslag der vi ber Regjeringa fremje ein forpliktande plan for likelønn og bidra med tiltak for kvinnedominerte utdanningsgrupper i offentlig sektor i tråd med anbefalingane frå likelønnskommisjonen. Eller har SV lyst til å støtte desse forslaga når vi skal votere over dei i salen i dag?

May Hansen (SV) [17:44:02]: Det har vært nedsatt en likelønnskommisjon. De ulike forslagene der har vært ute på høring, og det er klart at vi fra SVs side skal se på dette. Det er kjempeviktig.

Vi har ikke hatt en likelønnsutvikling i Norge på 25 år. Vi har et arbeidsmarked som er kjønnsdelt. Det viktigste grepet vi kan gjøre for å få likelønn på banen, er å fjerne kontantstøtten, slik at ikke kvinner jobber mer deltid enn menn. Det er også viktig for å få kvinner ut i arbeidslivet på lik linje med menn. Dette, og at menn også kommer hjem og yter omsorg, er det viktigste vi kan gjøre for kvinners karriere.

Når det gjelder mindreårige asylsøkere, sier vi i merknaden vår, og det sier også Regjeringa, at dette skal på plass så fort det er praktisk mulig. Og det jobber vi for hele tiden.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Magnhild Eia (Sp) [17:45:02]: Senterpartiet vil bruke mesteparten av tiden til å fokusere på familiepolitikk generelt og barnehager spesielt.

Tidens barnehagesatsing nærmer seg innspurten. Vi tror at målet om full barnehagedekning vil være en realitet innen august neste år når alle barn som har fylt ett år innen utgangen av samme måned, får lovfestet rett til plass i barnehage. Med dette budsjettet har vi lagt til rette for at 265 000 barn skal kunne ha et barnehagetilbud innen utgangen av 2009.

Barnehageløftet nærmer seg nå 25 milliarder kr, og mer vil det koste i årene framover når vi nå fra og med 2009 fryser maksimalprisen fram til målet om redusert maksimalpris trinn 2 er nådd. Senterpartiet mener dette er rett prioritering.

I det siste har vi fått presentert flere studier som viser hvor viktig et kvalitativt godt barnehagetilbud er for lese- og matematikkforståelse og ikke minst sosiale ferdigheter. Derfor er det oppsiktsvekkende at Venstre vil gå motsatt vei og øke maksimalprisen. Dette vil særlig ramme de gruppene som har svak økonomi, og som har størst behov for et stabilt, stimulerende barnehagetilbud. Siden denne regjeringen overtok, har prisen for en barnehageplass blitt reelt redusert med vel 855 kr pr. måned, eller 27 pst.

For å sikre tilstrekkelig og forutsigbar finansiering av barnehager har vi valgt å utsette innlemmingen av de øremerkede statstilskuddene i kommunenes rammetilskudd til 2011. Senterpartiet vil ved innføringen av nytt finansieringssystem vektlegge økonomisk likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager. Det skal være samme gode kvalitet på tilbudet uavhengig av hvem som

eier barnehagen, på samme måte som ansatte må sikres like betingelser for likt arbeid.

Parallelt med denne eventyrlige utbyggingen av barnehageplasser har kvaliteten på tilbudet fått stadig større oppmerksomhet. En stortingsmelding om kvalitet og innhold vil bli fremmet i løpet av 2009. Videre har ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver bidratt til å øke kvaliteten. I tillegg har Regjeringen økt satsingen kraftig på kompetansutvikling og rekruttering i barnehagene. Med økte bevilgninger i 2009 vil det bli 150 nye studieplasser for førskolelærere, 150 studieplasser i ett-årig videreutdanning i barnehagepedagogikk på deltid for personer med annen pedagogisk utdanning samt en utvidelse av tilbudet med arbeidsrelatert førskoleutdanning rettet mot bl.a. assistenter. De tre siste årene er det brukt over 60 mill. kr årlig til kompetanse- og rekrutteringstiltak i barnehagesektoren.

Senterpartiet ønsker å sette fokus på familie og foreldre i kommende års budsjett. Vi er glad for at familievernet nå blir styrket, slik at enda flere kan få hjelp i vanskelige samlivssituasjoner. Familievernet har en sentral rolle i å forebygge samlivsbrudd, men vel så viktig er det å få til et godt samarbeid der foreldrene velger å gå fra hverandre.

Familievernet får tilført 10 nye millioner i 2009. Total bevilgning vil da komme opp i 315 mill. kr. Familievernet har også en viktig rolle i forhold til etniske minoriteter, homofile familier og barn som er utsatt for vold.

I budsjettet har vi valgt å sette inn ulike tiltak for å styrke foreldrenes rettigheter og vilkår. Soria Moria-erklæringen oppfylles ved at fedrekvoten utvides med fire uker. Fedre vil dermed ha rett på ti ukers foreldrepermisjon fra juli 2009. Den samlede foreldrepermisjonen utvides med to uker som en følge av dette. Det er på høy tid at vi gir fedrene bedre muligheter til å kunne tilbringe mer tid sammen med sine barn. Samtidig vil utvidet fedrepermisjon kunne gjøre det lettere for mødrene å komme tilbake i arbeid tidligere.

Siden engangsstøtten ved fødsel og adopsjon har stått stille siden 2003, foreslår vi nå å øke denne støtten til 35 263 kr. Dette er et grep vi gjør for å styrke småbarnsforeldrenes økonomiske situasjon.

Foreldrene er de viktigste omsorgspersonene i barns liv, men noen ganger strekker ikke foreldrene til, og samfunnet må stille opp for å sikre disse barna og ungdommene trygge oppvekstvilkår. Senterpartiet vil spesielt framheve viktigheten av satsingen på forskning på ulike metoder, slik at vi stadig blir mer treffsikre når det gjelder å skreddersy individuelle opplegg for hvert enkelt barn og hver enkelt ungdom. Tidlig innsats i hjem med omsorgssvikt er avgjørende for å lykkes med å få disse barna og ungdommene inn på et positivt spor og dermed en varig god oppvekstsituasjon og utvikling.

Til slutt vil jeg derfor uttrykke tilfredshet med at Regjeringen vil styrke samarbeidet mellom barnevern og barnehager.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [17:50:00]: Senterpartiet har tradisjonelt vore veldig oppteke av at ein skal ha mangfald innafor barnehagesektoren. Vi veit at veldig mange private barnehagar slit, og at fleire har gått konkurs. Viss ein skal greie å nå målet om full barnehagedekning – ut frå den siste statistikken til statsråden er det vel 2 500 barn som har søkt innafor det tidspunktet dei sjølve har sett som søknadskriterium, som ventar på plass – korleis vil Senterpartiet bidra til ei likebehandling av kommunale og private barnehagar? For viss ikkje det blir gjort noko meir, vil nok endå fleire gå duken, og det vil ta lengre tid før ein når målet om full barnehagedekning. Har Senterpartiet nokre gullkort i erna som dei kan kome med som Regjeringa ikkje har kome med, for å unngå at det skjer?

Når det gjeld kontantstøtta, vil det jo – viss ein fjerna ho – ta endå lengre tid før ein greier å nå målet om full behovsdekning, pluss at mange som ønskjer ei anna omsorgsform, dei som ønskjer å behalde og bruke kontantstøtta, blir tvinga til å gå til eit anna val enn det dei primært ønskjer.

Magnhild Eia (Sp) [17:51:14]: Det var ikke denne regjeringen som innførte den finansieringsmodellen som er for barnehager. Etter min mening er det en finansieringsmodell som er utgått på dato. Jeg kan ikke se at flikking med å tilby et minimumskrav på 86, 87 eller 88 pst. vil løse den situasjonen. Faktisk er en med og stresser at det er minimumsfinansieringen som skal være gjeldende, og ikke det som er bakgrunnen for hele finansieringsordningen, nemlig at utgangspunktet skal være at barnehagene skal finansieres i forhold til kostnader. Det er det kommunenes ansvar å sørge for.

Ellers når det gjelder kontantstøtten, har vi ikke sagt at vi kommer til å gå bort fra kontantstøtte. Det blir en stor diskusjon på landsmøtene til de enkelte partiene til våren.

Trine Skei Grande (V) [17:52:12]: Dette replikkordskiftet blir kanskje en liten bønn om å få Senterpartiet tilbake igjen til sentrum.

Det jeg lurer på med tanke på Senterpartiets holdning, er: Hvordan føles det å være med på Regjeringas ideologiske løp, både mot private barnehager og mot private barnevernsinstitusjoner, når man står for den tradisjonen som Senterpartiet tross alt står for i forhold til frivillighet, i forhold til hele oppbygginga av hva barnehager var og barnevernsinstitusjoner har vært?

Hvordan er det for Senterpartiet å være med på et sånt ideologisk kjøp mot alt som de tidligere har stått for? Hadde det ikke vært bedre å komme tilbake igjen til sentrum og de andre sentrumpartiene? Ville ikke Senterpartiet følt seg mer hjemme der?

Magnhild Eia (Sp) [17:52:57] Jeg aksepterer ikke helt premissene som Trine Skei Grande legger til grunn her, at det er et vanvittig kjøp overfor private barnehager og private barnevernsinstitusjoner. Det er ikke sånn at denne regjeringen ikke setter pris på at over halvparten av barnehagene er private. Vi trenger dem faktisk.

Hadde det ikke vært for de private barnehagene, hadde vi ikke hatt den situasjonen at vi nesten er i mål med full barnehagedekning.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [17:53:46]: Ei lita oppfølging om private barnehagar: I det som Regjeringa har føreslått, å leggje finansieringa inn i rammene til kommunane, er det ikkje lagt inn noko krav om at kommunane skal likebehandle kommunale og private barnehagar. Når vi no ser at veldig mange har stoppa opp med å byggje private barnehagar fordi dei føler usikkerheit når det gjeld finansieringsforma, vil Senterpartiet vere med og bidra til endringar av det som Regjeringa har lagt fram? Det skaper i dag stor utryggleik for mange private barnehagar og vil føre til at mange ikkje tør å satse vidare. Eg blir ikkje roa av at kommunane skal ha det heile og fulle ansvaret, utan at det er lagt klare kriterium frå Regjeringa. Vi vil helst ikkje ha lagt finansieringa inn i rammene før vi oppnår ei likehandling. Det er altfor tidleg å leggje ho inn i rammene no, viss det i det heile er den riktige måten å finansiere barnehagar på i framtida.

Magnhild Eia (Sp) [17:54:47] Det som helt sikkert står fast i det forslaget Regjeringen kom med, er at det skal bli en rammefinansiering av barnehagene. Men når det er sagt: Det er mange muligheter for å legge føringer, sånn at vi sikrer en økonomisk likeverdig behandling. Der har vi i Senterpartiet ambisjoner om å lykkes og ha en reell behandling i Stortinget.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Trine Skei Grande (V) [17:55:30]: I dag mistet Norge en av sine store barnebokforfattere, Anne-Cath. Vestly. Jeg hadde egentlig tenkt at det kunne være noe man burde nevne i kulturdebatten, men jeg har egentlig mest lyst til å nevne det i debatten på dette feltet. For hun fortalte oss at vaktmestre kunne være damer, at pappaer kunne være hjemme med barn, at barn kunne bo i en by og ha det godt, og at barn faktisk lå i magen til mammaen sin før de ble født. Det hun gjorde for likestilling, er faktisk mye mer enn det vi kommer til å klare med dette budsjettet, samme hvordan vi har vridt og vendt på det. Det å kjempe for likestilling handler om noen strukturelle ting, men det handler også masse om hva vi gjør oppe i hodene til hverandre, og der gjorde Anne-Cath. Vestly en kjempejobb.

Det kan vi ikke akkurat si om det Regjeringa har gjort i sin regjeringstid når det gjelder likestillingsfeltet. Vi i Venstre er veldig skuffet over at man ikke heller peker framover, på sjølstendig opptjeningsrett for fedre og ser at det er et viktig skritt videre. Nå er det kanskje ikke så viktig å løfte damenes rettigheter i forhold til dette. Det er fedrenes rettigheter overfor barn som må løftes.

Regjeringa har løftet barnehagene som et av de store feltene de ønsker å satse på. Hadde de hatt ambisjoner som likner på det de har gjennomført, og der mye har vært bra, hadde de kanskje kunnet seiret der. Problemet for Regjeringa nå er at ideologien er i veien for løsinga på veldig mange områder. Forskjellen mellom offentlige og private

gjør at vi ser at det stadig vekk bygges færre private bygg fordi man er usikker på finansieringa. Likheten bli også viktigere enn kvaliteten. Venstre har lagt inn mye mer på rekruttering av godt kvalifisert personale i barnehagene og på kvaliteten i barnehagene. Oppslagene i media i dag tyder på at man ikke lenger er opptatt av kvaliteten, men av at det er mange nok voksne i barnehagen for å holde på barnas sikkerhet. Da har vi begynt å bevege oss i feil retning.

Barnevernet er et annet felt der ideologien står i veien for de gode løsningene. Jeg er spent på om den kompetansen vi har på veldig mange områder, klarer å overleve denne regjeringa. Det håper jeg intenst. Men det er intet i grunnlaget for styringa av barnevernet som betyr at vi klarer å holde på den kompetansen til vi får skiftet regjering. Et annet område som Venstre har vært opptatt av innenfor barnevernet, er ettervern for dem over 18 år. Jeg syns det er dårlig at Regjeringa ikke har gått inn på mer forpliktende avtaler for ettervern.

Et annet punkt som jeg har lyst til å nevne fra Venstres alternative budsjett, er adopsjon. Det er noe av det flotteste jeg kan tenke meg når en familie tar ansvar for et barn som opprinnelig ikke var deres. Derfor ønsker vi i Venstre å øke adopsjonsstøtten til 1 G. Det er veldig bra at statsråden har satt ned et utvalg på dette området, for her trenger vi å tenke ut en ny politikk for å støtte opp om dem som gjør det. Men jeg er veldig skuffet over at man ikke ønsker å øke den økonomiske støtten til foreldre som tar på seg dette ansvaret.

Et annet område som Regjeringa har vært engasjert på, gjelder seksuelt misbruk. Det at man kjemper så mye på det området, men likevel ikke er villig til å forplikte seg når det gjelder det eneste senteret vi har, som faktisk hjelper menn som har blitt utsatt for dette, kan ikke jeg forstå. Dette er et viktig kompetansesenter, og jeg syns at Regjeringa i hvert fall kunne vært med på å gi dem den statusen det er å være et nasjonalt kompetansesenter på området.

Til slutt: Jeg syns det er pussig at man har kunnet legge fram en levekårsundersøkelse som viser til at det er én gruppe i vårt samfunn som faktisk har en helseutvikling, inntektsutvikling, boforhold og andre ting som er mye dårligere enn andre grupper – det er de single. Av en eller annen grunn er ikke utviklinga for denne gruppa viktig for Regjeringa. Jeg hadde håpet at med en ny statsråd kunne vi få en ny tone på dette området, for det er ikke for mange andre grupper man kunne ha framlagt en slik levekårsundersøkelse uten politisk virkning etterpå.

Sigvald Oppbøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Synnøve Brenden Klemetrud (A) [18:00:53]: Komiteen, inklusiv Venstre, deler Regjeringens mål om full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris for å sikre alle barn rett til gode og tilgjengelige barnehager. Vi kan forvente at med den generelle usikkerheten som er knyttet til finanskrisen, der enkelte også mister arbeidet sitt, vil også

flere barnefamilier merke endring i inntekt og økonomisk situasjon.

I sitt alternative budsjett foreslår Venstre bl.a. å øke oppholdsbetalingen i barnehagene. Vil ikke det ramme de barnefamilieene som fra før har dårligst råd? Og hva vil Venstre i sitt alternative opplegg gjøre for å kompensere for økte priser i barnehagen for å forsikre seg om at ingen barn rammes og ikke får går i barnehagen på grunn av for høye priser?

Trine Skei Grande (V) [18:01:46]: Jeg er kjempeglad for at Arbeiderpartiet har valgt å stille dette spørsmålet, for da får jeg oppklart en feil i et tidligere replikkordskifte med en arbeiderpartirepresentant.

I fjor gjorde Regjeringa det samme som vi gjør nå. I 2007 prisjusterte Regjeringa. Det er det vi gjør nå. Vi øker ikke betalinga med dette – vi prisjusterer betalinga. Det tror vi ikke kommer til å føre til så veldig store endringer. Vi tror ikke det vil bli en mye større katastrofe nå enn da Arbeiderpartiet gjorde det i fjor.

Magnhild Eia (Sp) [18:02:29]: Senterpartiet har merket seg at opposisjonspartiene er svært splittet i synet på lengden av foreldrepermisjonen og pappapermisjonen spesielt.

Fremskrittspartiet ønsker ingen utvidelse av foreldrepermisjonen nå og heller ikke øremerking av utvidelsen til pappa. Kristelig Folkeparti ønsker på den annen side fire nye uker forbeholdt far, fra juli 2009. Høyre støtter Regjeringens utvidelse av foreldrepermisjonen med to ny uker fra juli 2009, men ønsker ikke å utvide fars del med to uker av den delen foreldrene i dag fritt kan dele mellom seg.

Venstre vil utvide foreldrepermisjonen med to ny uker fra januar 2009 og basere denne på fars selvstendige opptjeningsrett, fra juli 2009. Men jeg kan ikke se at Venstre verken støtter eller tar avstand fra Regjeringens forslag om å øremerke to ekstra uker til far av den samlede foreldrepermisjonen.

Ser ikke Venstre at dette kan bidra til raskere styrking av rollen til far som omsorgsperson, og dermed også likestillingshensyn?

Presidenten: Før representanten Trine Skei Grande får svare, vil presidenten minne om dei forslaga som kanskje skal fremmast i løpet av debatten. Presidenten ber om at representanten gjør det i sitt replikk svar.

Trine Skei Grande (V) [18:03:43]: Ja, jeg vil gjerne benytte anledninga til å fremme Venstres forslag.

Når det gjelder foreldrepermisjonen, har Venstre alltid vært i front her. Det har vi vært siden tidenes morgen i dette hus. Det som har vært Venstres prioritering i dette budsjettet, er å gi far sjølstendig opptjeningsrett. Som jeg sa i mitt innlegg: For Venstre er det viktig at det faktisk ikke er kvinners rettigheter i forhold til dette som man nå trenger å styrke. Det er fars rettigheter som må styrkes. Derfor har vi prioritert sjølstendig opptjeningsrett. Vi kommer alltid til å være i front på dette, og jeg tror kanskje at

vi er det opposisjonspartiet som står nærmest Regjeringa på dette området.

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande har teke opp dei forslaga ho refererte til.

Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Statsråd Anniken Huitfeldt [18:04:56]: Jeg må si at jeg er overrasket over Høyres merknader, hvor man gir tidsklemma skylden for familievold og psykiske lidelser. Her burde man tatt et kurs i likestilling av bl.a. Venstre her i sted og av Kristelig Folkeparti, for Kristelig Folkeparti kommer med en helt riktig framstilling når man sier at likestilling har bidratt til en positiv samfunnsutvikling.

Vi vet altså at i familier hvor man deler på arbeidsoppgavene, er det mer stabile samliv. Er vi opptatt av å styrke familien, handler det i vår tid om likestilling. Og vi ser – og det bør representanten fra Fremskrittspartiet merke seg – at familier som deler fødselspermisjonen, også får flere barn. Så vi som er opptatt av familieverdier, er opptatt av at vi nå får en lengre fedrekvote. Den varsler vi i dette budsjettet til 10 uker, og i den stortingsmeldingen som vi nettopp la fram, til 14 uker, pluss at vi ønsker å gjøre noe med de to ukene etter fødsel.

Det betyr mye for mange familier, og det betyr at vi går i retning av å bli et av de mest likestilte land i verden. Vi kommer til å bli enda mer likestilte. Derfor er norske menn blant dem i verden som gjør mest husarbeid, og som bruker mest tid sammen med barna sine. Det er en riktig utvikling. Jeg er litt overrasket over at Høyre, som tradisjonelt er et ganske moderne parti, nå gir tidsklemma skylden for det meste av vederstyggelighetene i samfunnet. Det er umoderne!

Jeg er også opptatt av å styrke familievernets rolle. Når vi nå skal diskutere barneloven i Stortinget til våren, er jeg helt overbevist om at familievernet sitter med svaret på mange av de utfordringene som vi har. Vi ser at et økende antall barn er i familier med store konflikter etter en skilsmisse. Derfor er det riktig at vi i dette budsjettet styrker familievernet.

Jeg merker meg også at representanten fra Høyre kaller det statlige barnevernet for en fryktbasert maktstruktur. Maken til karakteristikk av barnevernsreformen til egen regjering skal man lete lenge etter. Jeg er derimot enig med representanten Karin S. Woldseth, som peker på behovet for en styrking av det kommunale barnevernet. Jeg tror at når vi snakker om økte akutt plasseringer, handler det mye om kapasiteten i det kommunale barnevernet. Derfor er jeg opptatt av at vi kan gjøre et arbeid omkring dette i tiden som kommer.

Vi har lagt fram en del lovendringer som skal behandles, og det vil også få noen økonomiske konsekvenser som handler om styrking av det kommunale barnevernet. Det er aldri lagt fram et forslag fra en regjering som innebærer så sterke lovformuleringer om retten til ettervern. For nå speilvender vi prinsippet og sier at ettervern skal være normalen. Det skal begrunnes dersom man ikke gir ettervern.

Vi ønsker også en samarbeidsavtale med KS. Vi ser i

økende grad at samarbeid med kommunen og staten er en utfordring. Vi har også vært opptatt av i dette budsjettet å styrke det kommunale kompetanseprogrammet.

Når det gjelder dette med overgangen til fosterhjem, har vår regjering i likhet med forrige regjering vært opptatt av å styrke fosterhjemmenes rolle. Men jeg har nok ikke kommet med så dramatiske og bastante formuleringer på dette punktet som det min forgjenger Laila Dævøy gjorde. Hun sa at ungdom ikke skulle være lenger på atferdsinstitusjoner enn et halvt år. Jeg har aldri sagt det samme og er således mer enig med representanten Thommessen.

Men når det gjelder om vi gjør dette ikke ut fra et barns beste behov, men kun ut fra økonomiske vurderinger, vil jeg minne om følgende: Denne regjeringen har økt bevilgningene til det statlige barnevernet med 1 milliard kr. Det legger grunnlag for kvalitet. I tillegg sa den forrige regjering at man reduserte kostnadsveksten i barnevernet gjennom å bidra til en gradvis overgang fra bruk av dyre institusjonstiltak til bruk av effektive familie- og nærmiljøbaserte tiltak. Det var altså formuleringer fra den forrige regjeringen. Jeg mener at med de tiltakene vi har gjort nå i det statlige barnevernet, legger vi vekt på mer kvalitet, fordi vi har bedre finansiering enn det den forrige regjeringen la opp til.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP) [18:09:27]: I mitt innlegg fortalte jeg om den ungdommen som på grunn av mangel på tiltak har blitt plassert en hel måned på et hotell i Oslo, uten tilsyn av det offentlige barnevernet. Guttens advokat betaler dagpenger til ham, slik at han har noe å leve for. Mener statsråden at det er bedre å plassere en ungdom på hotell framfor å bruke private barnevernsinstitusjoner som har både et godt tilbud og plass?

Statsråd Anniken Huitfeldt [18:10:03]: Denne regjeringen legger vekt på et godt samarbeid, både med private og offentlige institusjoner. Når det gjelder denne saken i Oslo, er ikke det en del av det statlige barnevernet. Det er Oslo kommune som har ansvar for at denne gutten er på hotell, og er således ikke en del av statlig politikk. Jeg er opptatt av at vi har gode tilbud, gjennom bl.a. MultifunC, som kanskje kunne vært av interesse for mange av de barna som har tunge atferdsproblemer. Jeg merker meg også at noen barn sendes til andre deler av landet. Jeg tror ikke det er det beste når det gjelder ungdom med store atferdsproblemer. Men denne situasjonen er det Oslo kommune, hvor Fremskrittspartiet er med og styrer, som har ansvaret for. Vi vil selvfølgelig legge opp til en statlig barnevernspolitikk i samarbeid med Oslo, men dette er altså ikke et resultat av statlig politikk.

Olemic Thommessen (H) [18:11:02]: Vi har i Hugesund nettopp hatt et stygt eksempel på grov vold og mishandling blant ungdom, hvor volden er utført av barn som har stukket av fra en barnevernsinstitusjon. Vi har også sett tilfeller tidligere hvor barnevernsinstitusjonene har hatt ganske store problemer med vold.

Det har et par ganger vært tatt opp spørsmål om det ikke er behov for litt sterkere hjemler for barnevernsinstitusjonene om hvordan de skal håndtere den problemstillingen. Vi har fremmet forslag om dette. Så vidt vi forstår, og av hva vi kan lese av budsjettproposisjonen, jobber Regjeringen med å gjennomgå reglene. Men jeg har ikke inntrykk av at man gjør det med sikte på å gi noen skjerpede hjemler, altså bedre redskap for barnevernsinstitusjonene til å håndtere problemstillingen. Jeg spør meg også hvordan dette arbeidet ligger an. Kunne statsråden fortelle oss når disse reglene kommer?

Statsråd Anniken Huitfeldt [18:12:14]: I samarbeid med Justisdepartementet går vi nå gjennom forslag om alternativer for barn i fengsel. Vi vil se på mange ulike tiltak som kan gi et bedre tilbud for den enkelte. Det vi er helt sikre på, er at vi ikke vil tilbake til de gamle anstaltene, hvor de ungdommene med størst atferdsproblemer ble samlet i store enheter. Det har vi sett i mange tilfeller har forsterket negativ atferd. Men jeg vil minne om at barnevernet har utstrakt bruk av tvangsparagrafer. Når det gjelder den aktuelle situasjonen som vi har sett i Hauge-sund, har disse ungdommene vært plassert uten mulighet for besøk. Så jeg vil minne om at vi har relativt sterke tvangsparagrafer også i dagens barnevern. Men det viktige er å bygge opp et tilbud som kan gi disse ungdommene en vei ut. Da er ikke lås og slå alltid det rette virkemidlet.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [18:13:17]: For eit år sidan hadde ideelle organisasjonar som driv innan barnevernsområdet, møte med departementet om anbudsproblematikken. Dei var forholdsvis opplyfte etter møtet, for departementet gav ein del signal som var positive, men dei opplever ikkje at praksisen er blitt slik som dei signala kunne tyde på. Blant anna skal det vere forhandlingar, det skal skje ved dialog, ein forhandlingssituasjon, og det skal ikkje lagast matrise, men ein skal etterspørje kvalitet og budsjett for verksemda, og lønns- og arbeidsvilkåra skal ikkje vere dårlegare enn dei gjeldande tariffavtalane. Vil statsråden stoppe opp og sjå korleis situasjonen er no, når det er forhandlingar om avtaler med Bufetat, og ein opplever at ein del av dei kriteriana som ein trudde skulle liggje til grunn, i praksis viser seg ikkje å liggje til grunn, f.eks. når det gjeld nærleiksprinsippet til barna? Vil statsråden sørgje for at nye grep blir tekne?

Statsråd Anniken Huitfeldt [18:14:23]: Vi har nå hatt en konkurranse kun for de ideelle institusjonene. Det er fordi vi ikke ser, som representanten fra Venstre, at dette er to sider av samme sak. Vi mener at de spiller en helt spesiell rolle, og er desto nærmere Kristelig Folkeparti i disse spørsmålene. Nærhetsprinsippet har vært viktig. Blant annet på Vestlandet har vi sett at det har vært en del rusinstitusjoner. Derfor har det vært viktig å bygge opp den typen tilbud i andre deler av landet også, nettopp for å kunne gi ungdom sterkere tilbud i sine lokalmiljøer. Vi har også sett mangel på institusjoner, bl.a. i Region nord. Derfor har vi ønsket å bygge opp flere institusjoner av den type også i disse områdene.

Vi er nå inne i en behandling av disse sakene. Noen har fått utvidet klageadgang og vil ha en frist til kl. 14 i morgen. Det er ikke riktig av meg å gi noen signaler når det gjelder hvilke institusjoner som vil få fortsette, og hvilke institusjoner som ikke vil få fortsette. Det har vi delegert til etaten. Men det er klart at uansett om vi har en egen runde, kan vi ikke garantere at alle institusjoner får fortsette.

Trine Skei Grande (V) [18:15:32]: Statsråden forvalter et tilskuddssystem for de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene. Der ligger det en gledelig økning, som også Venstre støtter, men man har valgt bare å innføre halve regelverket av gangen. Det fører til en enorm svingning i tilskuddet til de frivillige organisasjonene. Det fører til at Norges speiderforbund mister over 600 000 kr, Norske 4H mister 300 000 kr, KFUK-speiderne mister 300 000 kr og Ungdom Mot Narkotika mister 27,7 pst. av tilskuddet sitt, mens de voksenstyrte organisasjonene kan få en økning på opp mot 192,87 pst.

Hvorfor velger statsråden, istedenfor å gjennomføre et system som en helhet, å la organisasjonene ta byrden med en så enorm svingning i tilskuddet? Jeg antar at statsråden også vet hvor vanskelig det er å drive en frivillig barne- og ungdomsorganisasjon.

Statsråd Anniken Huitfeldt [18:16:36]: Vi har lagt vekt på en gradvis gjennomføring av dette regelverket for at det skal kunne være noen grad av forutsigbarhet for organisasjonene. Derfor har vi gjennomført disse endringene i nært samarbeid med Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, og jeg er tilfreds med den måten dette har foregått på.

Karin S. Woldseth (FrP) [18:17:04]: Først bare en kort kommentar til dette med Oslo. Statsråden bør nok ta kontakt med Barnevernsvakten i resten av landet, for tilfellet i Oslo er ikke et enkeltstående tilfelle. De barna bor ikke på hotell, de bor ingen steder. Men det var ikke det jeg hadde tenkt å spørre statsråden om.

Hun henviste til likestillingen i landet, at vi er det mest likestilte landet i verden, og at fedrene i Norge bruker mest tid med barna sine – og jeg har lyst til å føye til: mens de bor sammen med dem. Problemet er at man fremdeles har vanlig samvær når man ikke har inngått private samværsavtaler. Jeg lurer på: Kan statsråden tenke seg å likestille også her og gi mor og far delt omsorg?

Statsråd Anniken Huitfeldt [18:17:51]: Nå har ikke jeg gått inn i saker i andre land om samvær med pappa etter skilsmisse. Men jeg har jo sett den siste tiden at det har vært en stor utvikling i Norge i retning av mer kontakt med pappa også etter skilsmisse. Grunnlaget for samvær legges jo i form av et likestilt foreldreskap. Da er det også lettere å få til avtaler med både mor og far etter en eventuell skilsmisse.

Vi legger nå vekt på å øke normen for det som kalles vanlig samvær, til ti dager i måneden. Det betyr mye, for i utgangspunktet er det i gjennomsnitt åtte. Vi har sett

at den normen fungerer som en minstestandard, bl.a. i Lagmannsrettens dommer.

Vi kommer derimot ikke til å gå for delt bosted som hovedregel. Det er veldig få høringsinstanser som har gått for dette forslaget. I Barnelovutvalget var det kun representanten fra Foreningen 2 Foreldre som gikk inn for dette forslaget. Derfor kommer vi ikke til å gå inn for dette. Det er mange som har god erfaring med delt bosted. Det er bra. Men vi mener at det ikke er riktig å pålegge dette som en hovedregel.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Britt Hildeng (A) [18:19:21]: Dette er det siste ordinære statsbudsjettet jeg er med på å behandle. Etter neste stortingsvalg går jeg ut av Stortinget, omtrent samtidig som jeg når folketrygdens pensjonsalder, og vil da representere det andre årskullet som har muligheter for full opp-tjeningstid, dvs. at folketrygdens pensjonsvedtak fra 1967 er gjeldende fullt ut først 40 år senere.

Dette får meg til å reflektere noe over politikk og politiske prosesser. En viktig lærdom er: Realisering av politiske mål tar tid. Det krever stahet, arbeid og en ikke så liten porsjon revolusjonær tålmodighet.

I mine ca. 50 års politisk arbeid har likestilling mellom kjønnene stått i fokus, og fortsatt er det slik

- at kvinnene har brorparten av arbeidet i hjemmene
  - at kvinner er underrepresentert i politikk, administrasjon og næringsliv
  - at kvinnene gjennomgående har lavere lønn enn menn
- Og fortsatt er det slik
- at kvinners turnusarbeid og menns skiftarbeid gir ulike rettigheter
  - at kvinner tar brorparten av omsorgsarbeidet

Og etter 50 år trenger vi fortsatt en likelønnskommissjon og et mannspanel.

Dette til tross – vi har oppnådd mye. Et virkelig gjennomslag har kommet i denne stortingsperioden. Vi er i ferd med å realisere full barnehagedekning – innføring av rett til barnehage for alle som ønsker det. Mange har uttalt en slik målsetting, men det er først nå det skjer.

Det tok mange år å overbevise tradisjonsbundne menn og kvinner om

- at barn har et stort utbytte av å gå i barnehage
- at deltakelse i arbeidslivet vil gi kvinner større livskvalitet
- at det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å bygge barnehager

I dag er vår økonomi avhengig av kvinners deltakelse, men det forutsetter et arbeidsliv og velferdstjenester som er tilrettelagt for det. Videre forutsetter det at menn og kvinner er mer likestilt både hjemme og ute. Fedres deltakelse i barneomsorgen er avgjørende, og utvidelse av foreldrepermisjonen og fedrekvoten er nødvendige skritt.

Likelønnskommissjonens forslag om en tredeling må være et mål å strekke seg etter. Men holdningen til en gammeldags arbeidsdeling er fortsatt sterk. Og slik jeg ser det, var innføringen av kontantstøtten et tilbakeskritt. Spørsmålet om kontantstøtten var i utgangspunktet et ver-

dispørsmål og samtidig og i praksis et stimuleringsstiltak for å få kvinner tilbake til hjemmet, et stimuleringsstiltak som synes å slå skjevt ut.

Tidligere var barnehageplass behovsprøvd. Nå synes det å være en tendens til at de som tidligere fikk barnehageplass på sosiale kriterier, er de som lar være å ta imot barnehageplassen mot at de får kontantstøtte. Om kontantstøtten skal videreføres, må en se på den innretningen den har.

Med lovfestet rett til barnehageplass har den rød-grønne regjeringen levert. Men også på andre områder har den rød-grønne regjeringen betydd en forskjell. Med felles ekteskapslov har den rød-grønne regjeringen vunnet en viktig verdikamp. Den var et viktig skritt for å gi oppreisning til de mange homofile som gjennom år har opplevd trakassering og diskriminering. Lovmessig er kampen mot diskriminering vunnet. Men fortsatt rår uforstand og holdninger som gjør at diskriminering skjer i praksis (presidenten klubber). Det blir derfor viktig at Likestillings- og diskrimineringsombudet sikres nødvendig uavhengighet og rammevilkår som gjør at det kan være den pådriver i likestillings- og antidiskrimineringsarbeidet (presidenten klubber igjen), som det er forutsatt i budsjettet.

Presidenten: Presidenten viste stor velvilje – i og med at det er representantens siste budsjettdebatt.

Britt Hildeng (A) [18:25:06]: Takk for det, president! Det satte jeg stor pris på.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [18:25:29]: Familien er ein av våre viktigaste samfunnsinstitusjonar, kanskje den viktigaste med omsyn til dei ulike måtane vi lever på i familiar – med få eller mange, med nære eller fjerne relasjonar, med eller utan barn. Og veldig mange familiar har barn. Ikkje minst dersom vi tek med alle som er besteforeldre, tanter eller onklar eller på andre måtar veldig tett vert involverte i barns liv, er det ekstremt viktig. Det kan av og til vere verdt å reflektere over at mange ordningar for barn som vi i dag ser på som veldig viktige og nødvendige for familiepolitikken, i utgangspunktet har hatt stor motstand og vorte rekna for å vere det motsette av familieevenlege, anten det er barnehagar, eller det er pappapermisjon, som vi diskuterer her i dag. Men eg trur, som representanten Hildeng, at i dag må vi slå fast at det kanskje største gjennombrøtet for familiepolitikken, særleg for familiar med barn, er den barnehagerevolusjonen som vi er i ferd med å slutføre. Eg vil gå så langt som til å seie at ein i dag ikkje kan ha ein god familiepolitikk utan å leggje til rette for eit godt barnehagetilbod.

Kva er det vi har opplevd? Jo, i det året eg vart fødd, i 1971, hadde 3 pst. av norske barn eit tilbod i barnehagar. No har ca. 96 pst. av barn som begynner på skulen, gått i barnehage. Dei siste fem åra er det etablert 66 000 nye plassar. Prisen har gått kraftig ned. Vi har hatt ein prisreduksjon i private barnehagar på nærare 50 pst. – noko lågare i kommunale barnehagar – som gjer at i dag ser dei aller fleste familiane seg i stand til å nytte tilbodet om ein barnehageplass, når den òg er der. Vi har òg opplevd at den

sterke prisreduksjonen og utbygginga har betydd at det i dei seinare åra har vore mogleg å etablere både mange nye kommunale og mange private barnehageplassar. I løpet av utbyggingsperioden har vi sett at det har vore klart flest plassar i privat regi. Vi har òg gjennom barnehageforliket fått på plass ei garantert finansiering både på utbygging og på drift, som sikrar barnehageutbygginga over heile landet og gode moglegheiter for å drive barnehagar.

Vi har òg i den perioden gjort betydelege forbetringar i kvaliteten. Vi har auka talet på studieplassar betydeleg – det ligg i budsjettet for neste år – vi har laga ein ny rammeplan, og vi har på andre måtar fokusert på kvaliteten. Men så er det samtidig ingen tvil om at etter fem år med eit gigantisk kvantitetsløft, som vi slutfører i neste års budsjett og tek det siste steget i retning av, går vi no inn i ein periode på fem år der kvaliteten og innhaldet i barnehagen skal stå i høgsetet. Det gjer vi bl.a. gjennom ein auke på over 400 studieplassar neste år. Vi vidarefører den finansieringa som skal sikre framleis utbygging, og vi set ned prisane òg neste år. Men det er òg ei rekkje viktige kvalitetsgrep som vi skal gjere i åra framover.

I samband med det er kanskje det mest overraskande for meg her å høyre Høgres synspunkt på kva rolle barnehagar speler for kunnskap og læring. I mange samanhangar er det jo slik at Høgre likar å framstille seg sjølv som eit kunnskapsparti innanfor skulepolitikken. Men når det gjeld barnehagar, kan det framstå stikk motsett; som at læring og kunnskap ikkje er viktig der. Kva er det som skjer den sommaren då barnet fyller fem eller seks år, som gjer den prioriteringa så forskjellig? Eg trur vi skal sjå på det på ein heilt annan måte. Anten det gjeld barnehagebarn, eller det gjeld skulebarn, er det slik at omsorg og kunnskap er to sider av same sak og heng saman. Barn som går i barnehage, skal både ha omsorg og få lære. Det er ingen motsetnad – tvert imot. Den same tenkinga skal vi sjølv sagt ha i skulen; skulen skal vere for kunnskap, men barn skal òg oppleve å vere trygge og få omsorg. Då lærer ein betre, og barn som lærer, vert òg tryggare og trivst betre – slik skal det vere heile vegen. Vi veit no veldig mykje om kor viktig eit kvalitetstilbod er for barn si utvikling og læring. Derfor må vi fortsetje den utviklinga dei neste åra.

Eg avsluttar med å seie at neste års budsjett slutfører barnehagerevolusjonen og innfører ein lovfesta rett, fortset å setje ned prisen, og det inneber òg ei kvalitetssatsing på innhaldet i det viktige barnehagetilbodet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP) [18:30:44]: Innfasing av likebehandling av private og offentlige barnehager har stoppet opp. Makspris 2 har vi fremdeles ikke sett noe til, og målet om full barnehagedekning hørte vi da vi behandlet budsjettet i fjor, sannsynligvis skulle innfris i januar 2009. Nå har man flyttet det til august 2009.

Er det slik at statsråden egentlig ikke interesserer seg så veldig mye for barnehagepolitikk, og for det forliket som er inngått? Og er det slik at man nå skal få obliga-

torisk barnehage, noe vi hørte noen så vidt nevne noe om tidligere i dag?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [18:31:30]: Dersom vi ser oss rundt i Noreg, trur eg ikkje akkurat biletet er at det står stille når det gjeld barnehagar. Ein må hugse at for få år sidan var det lange køar og ventelister, og frustrasjon hos foreldre som måtte leite etter dagmamma, ta permisjon, eller sy saman løysingar med besteforeldre – det var heilt vanleg. No i dag har vi lagt fram tal som viser at det er sannsynleg at kommunane i Noreg neste år vil oppfylle den lovfesta retten til barnehageplass. Dei store byane som har slite, seier sjølve at dei sannsynlegvis vil kome i mål.

Maksprisen er innan rekkjevidd. Ein norsk familie som har barn i barnehage, har opplevd ein prisnedgang på 10 000–20 000 kr dei siste åra, og vi vil fortsetje å setje ned maksprisen, mot 1 750 kr. Den same utviklinga har vi når det gjeld kvalitet. Både mi og andre i Regjeringa si interesse er grunnen til at vi kan slutføre den barnehagerevolusjonen som vi no i mange tiår har drive med.

Olemic Thommessen (H) [18:32:41]: De private barnehagene føler seg ganske presset på mange områder. Et viktig tema som har vært fremme, dreier seg om denne såkalte 85 pst.-en, den andelen tilskudd som de private barnehagene får. Etter at man innførte makspris, har man lagt en ramme for hva som er inntektsmulighetene for de private barnehagene. Den gamle begrunnelsen for hvorfor man kunne ha en forskjell, var jo nettopp at de private barnehagene ofte var litt dyrere.

Nå er det lagt et tak, og jeg spør statsråden: Hva er egentlig grunnen til at barn i en privat barnehage bare skal ha 85 pst., mens barn i en offentlig barnehage har krav på 100 pst.? Er det slik at man tror at private barn – for å si det slik – er billigere enn offentlige barn, og at de trenger mindre? Eller skal de kanskje rett og slett ha det litt dårligere?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [18:33:41]: Faktum er jo at gjennom barnehageforliket har ein forbetra finansieringa av private barnehagar i Noreg. Det fanst inga garantert minstestøtte til private barnehagar tidlegare. Så har ein etablert ei ordning med minst 85 pst. statsstøtte, opp til 100 pst., for private barnehagar, som har sikra vidare utbygging. Dersom ein ser på dei siste åra, har talet på nye private barnehagar overgått talet på kommunale. Det kan ikkje vere nokon tvil om at det i alle fall har vore økonomisk forsvarleg å etablere nye private barnehagar dei siste åra. Det hadde ikkje vore mogleg å få til den utbyggingstakten utan at det hadde vore pengar å tene på det, og mogleg for private barnehagar å kome på banen. Det er òg grunnen til at det over heile Noreg er gode private barnehagar som drivast, og som får det til å gå rundt.

Så har vi ei stor utfordring, og det er dei ulike løns- og arbeidsvilkåra mellom offentlege og private. Det er eg eks-tremt oppteken av, eg har derfor sett i gang ei undersøking av det, og vi må følgje det opp endå betre i åra som kjem.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [18:34:50]: Det er ikkje tvil om at veldig mange private barnehagar slit rundt omkring, og at det òg er dei som har gått konkurs fordi dei ikkje har like rammevilkår. Det som forbausar meg, er at denne regjeringa ikkje har kome med ei einaste ekstra krone for å få meir likebehandling mellom kommunale og private barnehagar – det blir opp til det kommunale skjønnet.

Når det er snakk om talet på barn som ikkje har barnehageplass, har statsråden sagt at det er rundt 2 500 i neste barnehageår som står og ventar og har lyst på ein barnehageplass, som ikkje får det. I tillegg har ein alle dei som er fødte etter 1. september, som ikkje eingong får søkt og dermed ikkje blir registrerte. Kor mange barn som ikkje får barnehageplass, veit statsråden kanskje ikkje. Dersom ein ikkje tek noko grep når det gjeld likebehandling av kommunale og private barnehagar, kan endå fleire gå konkurs, og det tek lengre tid å nå full behovsdekning.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [18:35:52]: Utgangspunktet her er heilt feil. Fleirtalet av dei plassane som er etablerte dei siste åra, har vorte etablerte av private. Eg trur ikkje det hadde skjedd dersom ikkje investeringstilskotet og andre overføringar var slik at det gikk an å bygge og drive barnehagar. Det er heilt naturleg no, når vi er i innspurten, at mykje av det siste må verte teke av kommunane. Det er ganske vanleg at det offentlege må ta den siste innspurten i ei reform der det vert større risiko ved å etablere barnehageplassar.

Lat meg då få anledning til å ta tak i det med nedleggingar. Når vi ser på tala i år, er det ingen spesiell auke eller utvikling i talet på nedleggingar i forhold til det som det av heilt normale årsaker har vore dei siste åra.

Så er det utfordringar, og det er særleg knytt til forskjellar i løns- og arbeidsvilkår og at ein del eldre foreldredrivne barnehagar slit. Det er vi opptekne av, og derfor jobbar vi vidare med å finne ut av kostnadsforskjellane, så vi kan gjere meir med det.

Karin S. Woldseth (FrP) [18:37:00]: Til noe helt annet: Det er sådd tvil om at svært små barn, altså de aller yngste barna, har godt av å oppholde seg lenger i barnehage enn foreldrene er på arbeid. Den undersøkelsen som både Arbeiderpartiet og SV viste til i sine innlegg om barns språkutvikling, er basert på en undersøkelse som er gjort blant 185 barn.

Da lurer jeg på: Vil statsråden gjøre noe for at vi faktisk får en undersøkelse om hvordan disse barna har det nå, og at vi kanskje følger dem opp et stykke, for å se om de utvikler seg på lik linje med barn som ikke er i barnehagen, men der man altså velger kontantstøtte de første to årene.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [18:37:54]: Svaret på spørsmålet er ja. Det er faktisk viktig å få meir forskning rundt dei minste barna i barnehagen når det gjeld effekt for læring, tryggleik og f.eks. psykisk helse, men òg sjølv-sagt med tanke på kva type barnehagetilbod som gir best omsorg og utvikling for små barn. Eg vil på det sterkaste

avvise at vi i dag ikkje har eit kunnskapsgrunnlag å bygge på når det gjeld barnehagebarn, både dei eldste og dei yngste. Vi har eit betydeleg internasjonalt grunnlag, vi har eit nordisk grunnlag, og vi har òg den undersøkinga som det vart referert til her, mor og barn-undersøkinga, der rundt 20 000 foreldre – dersom eg ikkje hugsar feil i farten – fekk ei rekkje spørsmål når det gjeld språkutvikling.

Det er likevel sjølv sagt alltid viktig å ha forskning. Likevel er forskingsbehovet for dei minste barna i barnehagen større enn for dei litt eldre, der vi har eit større kunnskapsgrunnlag.

Olemic Thommessen (H) [18:39:04]: Jeg vil plukke opp tråden fra der jeg var sist, nemlig denne likebehandlingen på 85 pst.

Det er riktig at det er blitt bedret, men omstendighetene er jo også helt andre. I dag er det lagt en fast ramme for hvilke inntekter man kan forvente å ha som privat aktør. I tillegg kommer det faktum at man nå når målet om full dekning. Det gjør at det kommer til å bli et ganske stort press på antall plasser, og hvor plassene kommer. I tillegg til det kommer at Regjeringen har fremmet et lovforslag som jo absolutt stiller de nye – altså de private barnehagene som kommer etter 2011 – i en veldig usikker situasjon. At man har fått bygd mange private barnehager så langt, er ikke så rart, for det har vært gode rammer for bygging av barnehager. De som har tjent penger på barnehager, er det som har bygd dem.

Nå må vi se fremover med tanke på drift. Jeg stiller spørsmålet en gang til: Hvordan kan det ha seg at man fremover i drift bare skal ha 85 pst. for et privat barn i forhold til 100 pst. for et offentlig barn?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [18:40:11]: Eg trur representanten veit betre enn at det er 85 eller 100 pst. Eg trur han er klar over at den regelen som gjeld, er at ein i prinsippet får dekt kostnadene sine, og så skal ein ha minst 85 pst. for dei private, opp til 100 pst. Snippet ligg eit stykkje over 85 pst., men det varierer over heile skalaen. Det er situasjonen i dag.

Så er det ingen tvil om at vi har ei særleg utfordring når det gjeld at det generelt er noko lågare lønsnivå – det er færre som har pensjonsavtale i den private delen av sektoren. Det er eg ganske engasjert i å gjere noko med, for det vil sjølv sagt ha betydning for kvalitet, men òg for arbeidsvilkåra for dei tilsette. Derfor har vi sett i gang ei undersøking for å gå inn i dette materialet, for vi har for liten kunnskap om det. Det er heilt nødvendig å følgje det opp tettare i åra som kjem, saman med at vi får ein rammefinansiert sektor som vert overført til kommunane.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Tove Karoline Knutsen (A) [18:41:25]: Vi snakker ofte – og med rette – om at mange mennesker faller utenfor i vårt samfunn. Vi veit at fattigdom i vårt velferdssamfunn ofte kan være forårsaket av rus, psykiske lidelser og andre basale problemer, med sosial isolasjon som en ulykkelig følge. I mange slike familier finnes det unger som

lider, og som bærer fattigdommens tyngste byrder. Disse ungene er vårt særlige ansvar. I denne sammenheng er barnevernet viktig.

Det er viktig å si at det gjøres mye godt arbeid både i det kommunale og det statlige barnevernet. Mange som trenger hjelp, får det. Samtidig hører vi stadig historier om barn og unge som av ulike årsaker faller utenfor hjelpeapparatet. Ungdom med store atferdsproblemer har opplevd å bli kasteballer i systemet. Det kan vi ikke tåle. Vi må forsterke omsorgen og tiltakene rundt disse ungdommene. Det er positivt at departementet i innværende år satte i gang et arbeid med å klargjøre tolking av regelverk og forskrifter for bruk av tvang i barnevernet, slik at praktisering av dette blir så ensartet som mulig. Men utgangspunktet må alltid være at barns og ungdommers rettssikkerhet blir ivaretatt, og at tvang alltid må knyttes opp mot en konkret vurdering av den aktuelle situasjon.

Det har de siste åra blitt klart at ettervernet for ungdom mellom 18 og 23 år som har vært under barnevernets omsorg, må bedres. Veksten i ettervernstiltak i kommunene har vært stor de siste åra. Ca. 85 pst. av de ungdommene som i dag ønsker ettervern, får det. Unge mennesker som har vært under barnevernets omsorg, er ofte mer sårbare og har et svakere familienettverk enn ungdommer flest. Det er derfor bra at departementet nå arbeider med justering av regelverket for ettervern, slik at kommunene forpliktes til å begrunne sin beslutning dersom ettervern ikke settes inn, som også statsråden understreket. Kommunene oppfordres til å innarbeide gode rutiner for tidlig å tilpasse ettervernstiltak til den enkelte ungdom som ønsker det. Like viktig er det at unge som først avslår oppfølging, skal få slik hjelp dersom behovet oppstår på et seinere tidspunkt. Dette er gode tiltak for ettervern. Det forbauser meg for øvrig at representanten Skei Grande ikke ser det.

Ansvar for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år ble i 2008 overført fra utlendingsmyndighetene til barnevernet. Vi har sett at det har kommet langt flere mindreårige asylsøkere hit til landet enn tidligere antatt, og har notert oss at det fra faglig hold blir vurdert slik at det er viktig å prioritere dem som er under 15 år. Vi er imidlertid svært opptatt av at det blir satt inn gode og tilstrekkelige tiltak også for dem mellom 15 og 18 år, og har tillit til at Regjeringa sørger for at også disse ungdommene blir barnevernets ansvar så snart dette er praktisk mulig.

Vi støtter Regjeringas politikk for barnevernet, som går ut på å ha gode forebyggende tiltak i familie og nærmiljø og tilpassede forsterkthjemstilbud, i tillegg til ulike institusjoner for de ungene og ungdommene som trenger det. Vi er enig med Regjeringa i at bevilgningene til barnevernsformål i så stor grad som mulig bør gå korteste vei til hjelp for barn og unge som trenger det, og ikke til å utbetale utbytte til kommersielle aktører. Det er vår oppfatning at forutsigbarhet og langsiktighet best kan ivaretas ved bruk av offentlige institusjoner og institusjoner i regi av ideelle organisasjoner, som også representanten fra Kristelig Folkeparti nevnte i stad, i motsetning til flere av opposisjonspartiene, som tar til orde for mer bruk av private kommersielle aktører og et system med konkurranseutsetting av barnevernstjenester.

Vi er glad for at Regjeringa satser på internasjonalt arbeid på barnevernsfeltet. Barne-, ungdoms- og familie-etaten, Region Nord, har i lang tid hatt brei kontakt med Nordvest-Russland. Her kan man vise til et flerårig, svært vellykket samarbeid med offentlige barnevernsmyndigheter i Karelen og Murmansk. Dette er et viktig ledd i det folk-til-folk-samarbeidet i nord som Regjeringa har lagt opp til i en region vi deler grense med, og som har store utfordringer innen helse, sosialomsorg og allmenn velferd. Det er derfor gledelig at Regjeringa tar sikte på å videreføre dette viktige mellomfolkelige samarbeidet på barnevernsfeltet. Norge har for øvrig overtatt formannskapet i Barentsregionens barneprogram fra høsten 2008 – et arbeid som blir fulgt opp både av Helse- og omsorgsdepartementet og av Barne- og likestillingsdepartementet.

Det å vite at det finnes neglisjerte og utslåtte unger, rører ved grunnleggende instinkter hos de fleste av oss. Det er en menneskerett å ha en trygg og omsorgsfull barndom. Derfor er det så viktig at vi som samfunn kan spinne gode nettverk rundt unger og ungdom. Og her må vi alle stå vakt: barnehager, skoler, skolefritidsordninger og enkeltmennesker, som naboer, venner og familie. Kampen mot fattigdom, særlig mot barnefattigdom, er avhengig av at vi har et godt fungerende og høyt kvalifisert barnevern som er der for alle som trenger det.

Presidenten: Dei talerane som heretter får ordet, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Dagfinn Høybråten (KrF) [18:46:44]: De sittende regjeringspartiene gikk til valg på et nei til å sette bestemte ut på anbud. Etter at de kom til makten, har iveren etter å bruke markedsløsninger og anbud sprengt tidligere grenser. EØS-avtalen gir langt videre muligheter til å unnta frivillige og ideelle institusjoner fra kravet om anbud enn det som blir benyttet av denne regjeringen. Den forrige regjeringen skrev disse unntaksmulighetene inn i de norske anskaffelsesreglene. Det hjelper lite når den sittende regjering driver en anbudspraksis som hittil i år har ført til at en rekke tradisjonsrike institusjoner som drives i ideell regi, trues av nedleggelse. Det gjelder i rus-, omsorgs- og rehabiliteringssektoren, men det gjelder nå også et økende antall barnevernsinstitusjoner.

NRK Brennpunkt fortalte nylig historien om 17 år gamle Camilla. I to år var barnevernsinstitusjonen Svalstuen på Gol i Hallingdal Camillas hjem. Her fikk hun og andre ungdommer i en vanskelig situasjon omsorg og lærte seg å bygge gode relasjoner sammen med de ansatte. Så var det brått slutt. Camilla opplevde på nytt at tryggheten ble brutt. Hun skulle flyttes til en stor, kommersiell barnevernsaktør 60 mil unna hjemstedet sitt.

Camillas historie er dessverre ikke unik. I forrige uke kom meldingen om at Styve Gard og Garnestangen Ungdomssenter i Hordaland drastisk og uventet får redusert sine avtaler med Bufdirektoratet. Styve Gard reduseres fra 14 til tre plasser, og Garnestangen blir halvert. Ungdommer bosatt i Hordaland skal sendes til institusjoner i andre fylker – dette fordi disse institusjonene har gitt et billigere anbud. Det samme skjer med Kirkens Bymisjons

Dreieskjevå i Sandnes. Regjeringens politikk overfor ideelle institusjoner har allerede ført til nedleggelse, f.eks. i Helse Sør-Øst-området, der ungdommer med langvarige psykiske lidelser måtte flytte ut, uten tilsvarende tilbud – én helt uten tilbud, fordi institusjonen ikke fikk videreført sin avtale.

Nå skjer det samme i andre regioner, der Regjeringen nok en gang lar administrative beslutninger ødelegge godt etablerte tiltak. Samlet sett står vi overfor en drastisk nedbygging av institusjonsplasser for sårbare ungdommer, og da hjelper det lite at statsråden sier at intensjonen er å bygge opp tilbud i andre regioner.

Vi snakker om ideelle organisasjoner som ikke er i denne sektoren for å tjene penger. De har bygget opp sin kompetanse over lang tid. Mange mennesker i sårbare livssituasjoner mister sitt ankerfeste, og da er det ikke lenger menneskene som er i sentrum for politikken, men det er systemet.

Dette er uakseptabelt. Jeg forventer at statsråden i denne debatten kan signalisere klart at Regjeringen vil gripe inn mot denne praksisen og bruke det handlingsrommet som EØS-avtalen gir til å unnta ideelle institusjoner fra anbudsordningen, slik intensjonen fra den forrige regjering var.

Det er et godt skritt på veien at Regjeringen har sortert ut anbudsrunder for ideelle institusjoner, men vi må sørge for å bruke handlingsrommet til å frita dem. Forslaget Kristelig Folkeparti har fremmet her i salen, gir statsråden den nødvendige tenkepause til å gjøre det.

Ågot Valle (SV) [18:50:15]: SV har alltid – både lokalt og her i huset – hatt et stort engasjement for barnevernet. Barn og unge i barnevernet har ofte hatt tap på tap og ofte følt seg sveket av de voksne. Det er de mest sårbare. Det må derfor være som komiteen skriver, at det må være behovene til det enkelte barnet eller til den enkelte ungdommen som må være utgangspunktet for hjelpetiltak. Å spare seg til fant i barnevernet vil føre til større utgifter senere. Jeg er veldig glad for at departementet legger opp til å bruke egne institusjoner, eller institusjoner drevet av ideelle organisasjoner, og dermed redusere bruken av kommersielle.

Jeg ser av innstillingen at Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre har en rørende omsorg for de kommersielle, og det er jo disse partiene som Kristelig Folkeparti eventuelt vil samarbeide med i et nytt regjeringsflertall.

Men Dagfinn Høybråten holdt et veldig godt innlegg, som jeg skal utdype videre.

400 barnevernsplasser er lagt ut på anbud de siste fire årene. Ifølge retningslinjene fra Bufetat skal kvalitet og pris telle likt i anbudskonkurransen. Dessverre gjør det ikke alltid det, for ifølge en artikkel i Aftenposten sier flere institusjoner at de opplever at det er prisen som i de aller fleste tilfellene er svært avgjørende. Derfor er det god grunn til å se på anskaffelsesordningene i barnevernet. Jeg føler meg veldig trygg på at statsråden vil følge opp dette.

Men det fører meg over til den foreslåtte nedleggelsen av Styve Gard, drevet av Kirkens Sosialtjeneste i Hor-

daland. Dette er en institusjon jeg har kjent til gjennom mange år i mitt politiske liv i fylkeskommunen. Forslaget om nedlegging har vakt sterke reaksjoner, også blant de rød-grønne partiene. Ungdommer har opprettet en side på Facebook. I går stod to tidligere beboere fram og fortalte om gode erfaringer fra institusjonen. Familiemedlemmer forteller om det samme, og det mobiliseres nå til et fakkeltog.

Hvorfor dette engasjementet? Jo, fordi det er den eneste barnevernstinstitusjonen i fylket som har ungdom med rus som hovedproblem. Institusjonen har stor anerkjennelse når det gjelder kompetanse og erfaring både hos fagteam og hos barnevernstjenesten i regionen. Tilbudet er preget av mangfold og fleksibilitet ut fra nettopp behovet til den enkelte ungdom. Tilbudet bygger på nærhetsprinsippet, på den måten at ungdommen kan fortsette på skolen sin, kan finne fram til venner før rustida, og ha jevnlig og tett kontakt med familiemedlemmer. Alt dette er viktige forutsetninger for å lykkes, fordi ungdommene skal ut i livet igjen. Livet skal leves i nærmiljøet. Derfor samarbeider institusjonen tett med kommunen om ettervernet, og har spennende prosjekt som f.eks. undersøkelsen «Den sårbare overgangen».

Dette er bakgrunnen for noe av engasjementet for å beholde institusjonen for ungdommens del, og jeg føler meg veldig trygg på at statsråden lytter og prøver å finne fram til konstruktive løsninger.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [18:53:46]: Fordelingsnemnda sitt vedtak om å nekta statsstøtte til Frelsesarmeens barn og unge har sendt sjokkbølger ut i Frivillighets-Noreg.

Mange spør: Er me i ferd med å få eit system der staten skal sensurera og godkjenna meiningar og djup overtyding? Og saka reiser verkeleg sterke, prinsipielle spørsmål. For dersom det er slik at staten ved hjelp av økonomiske sanksjonar skal straffa dei organisasjonane som meiner noko anna enn det som er statsgodkjend meining, ja då er det ikkje berre snakk om trugsmål mot organisasjonsfridomen, men mot sjølve trusfridomen.

Dersom Fordelingsutvalet sitt vedtak vert ståande, vil det ramma mange fleire barne- og ungdomsorganisasjonar enn Frelsesarmeens barn og unge. Konsekvensen kan verta at verdifullt arbeid blant titusenvis av barn og unge kan bukkast under på grunn av tunge statlege økonomiske sanksjonar.

Dersom Regjeringa verkeleg tek mål av seg til å gå inn og bestemma meiningar på denne måten, vil eg karakterisera det som eit kjempedemokratisk problem. Ikkje berre vil det gjera Noreg smalare og trongare, men det vil, som eg allereie har påpeika, truga både organisasjonsfridom og trusfridom.

Barn og unge treng gode og trygge fritidsaktivitetar. Frivillige lag og organisasjonar er heilt uerstattelege i dette arbeidet. Dei mange, mange idealistiske og varme leiarane som står på, treng støtte, oppmuntring og honnør for den kjempejobben dei gjer. Det me her er vitne til, er faktisk det stikk motsette.

Så dersom retningslinjene er slik at Fordelingsnemnda

er bunden av dei, ja då kan ikkje retningslinene verta ståande. Regjeringa kan vel ikkje for ramme alvor meina at me skal gå i retning av ein stat som skal styra og godkjenninga meiningar, sjølv om det skjer ved hjelp av økonomiske sanksjonar?

Hilde Magnusson Lydvo (A) [18:56:01]: Norge er et av verdens beste land å bo i. Men det er nok ikke alle som opplever det slik. Mange barn i Norge har det ikke så lett, og de trenger hjelp av barnevernet. Barnevernet har en viktig jobb, men også vi som medmennesker må bry oss om barn rundt oss, og ikke minst har de som jobber med barn, en forpliktelse til å melde fra når de ser at barn har det vondt.

Bare 3 pst. av bekymringsmeldingene til barnevernsvakta kommer fra barnehagene. Her har vi en lang vei å gå.

Noen barn har problemer med rus. Bergens Tidende har de siste ukene hatt artikler som viser at 70–80 barn i Bergen har et alvorlig rusproblem, og at barn ned i 14-årsalderen går på heroin. Her må vi ha tiltak, og et mangfold av tiltak som kan hjelpe disse barna til å få et godt liv. Noen kan være i kollektiv, hvor det er flere barn tilstede, noen må være i mindre grupper, hvor det passer best for å hjelpe. Det må være sammensatte tiltak.

Det er viktig å ta vare på de godt opparbeidede fagmiljøene. Flere ideelle organisasjoner som har drevet med rusomsorg for denne gruppen i over flere tiår, når ikke opp når det gjelder pris i den siste anbudsrunder som Bufdir har holdt. Styve Gard er nevnt. Neste år har de 20-årsjubileum i Hordaland. De har en måte å drive på som gir progresjon i avrusningen, noe som er veldig viktig. Det at man kan være et sted og så gå videre og få ettervern, er veldig viktig for disse ungdommene.

Jeg håper vi i framtiden satser på god kvalitet, på gode fagmiljøer, nærhet til hjemstedet og en bredde på tilbudet til de rusavhengige, og at ikke pris blir det som blir hengende igjen som den viktigste faktoren for hvilke institusjoner vi skal velge.

Statsråden var selv inne på viktigheten av å ha en institusjon i nærmiljøet, noe vi også håper å beholde i framtiden i Hordaland.

Laila Dávøy (KrF) [18:58:29]: Vi har for tiden en regjering som sitter stille og rolig og ser at ideelle institusjoner som har drevet i mange tiår, blir redusert eller avvirket, og at ungdommer mister sårt tiltrengt behandling. En av de siste var Solbu her i Oslo, en institusjon drevet av Norske Kvinners Sanitetsforening for ungdommer med psykiske lidelser, med avtale med Ullevål. Den ble nedlagt 1. september i år. Ikke alle som var i behandling her, fikk et annet tilbud til tross for helseministerens forsikringer. Noen måtte flytte hjem til gamle foreldre, andre fikk hjelp til å skaffe seg en egen leilighet, noen var så heldige å få et annet bo- og behandlingstilbud.

Nå er turen kommet til barnevernet i Vest-Norge. Styve Gard, som har vært nevnt, og Garnes Ungdomssenter i Hordaland er to av flere institusjoner som får redusert sine avtaler drastisk. Styve Gard, drevet av Kirkens Sosialtje-

neste, blir redusert fra 14 til tre plasser. Garnes Ungdomssenter, drevet av Bergen Diakonissehjem Haraldsplass, blir halvert.

I fjor ble institusjonene pålagt å delta i et utviklingsarbeid med Bufetat. De har ikke hatt noen signaler som gikk i retning av at de ikke skulle brukes videre, snarere tvert imot. Etter en del uro i fjor – ved et forsøk på anbud – ble den vanlige driftsavtalen videreført i år, altså ut 2008. På et møte i departementet etter dette ble det nedfelt en del føringer for framtidige avtaler som alle parter var fornøyd med. Jeg vil nevne to av disse føringene, som likevel ikke synes å ha så stor betydning. Den ene er at man ikke skal bryte opp et fagmiljø mange barn og unge betrakter som et hjem, slik de gjør ved de små institusjonene ved Styve. Nærhetsprinsippet er det andre.

Realiteten er nå at Styve Gard ikke ser hvordan de kan drive videre med bare tre plasser og fire små institusjoner. Dette kan bety at de må slutte, at de må avvikle driften, og at ungdommer som er i behandling, må flytte ut. Jeg var og besøkte institusjonen på lørdag. Det var en liten og flott institusjon der personalet bor sammen med beboerne en uke om gangen. Det er nesten – vil jeg si – en mellomting mellom et hjem og en institusjon.

Heretter skal ungdom fra Hordaland med alvorlige rus-, atferds- og kriminalitetsproblemer sendes ut av fylket vårt. De kan ikke opprettholde den jevnlige kontakten med familie og venner. Det å kunne gå på sin vanlige skole blir ikke mulig lenger.

Jeg vil avslutte med å lese ungdommenes – de ungdommene som er på Styve Gard – egne ord på Facebook:

«Ikke legg ned tiltakene!!!!!! Finn en annen måte å spare penger på! Dagens ungdom er fremtiden, også de som sliter!!! De er verdt å bruke penger på!!!»

Olemic Thommessen (H) [19:01:38]: Jeg har noen kommentarer til noen visitter jeg har fått.

La det først være klart: Høyre støtter de to forslagene som Kristelig Folkeparti har lagt frem. Vi mener at det er svært viktig å se på innkjøpsordningene – og la oss bruke det uttrykket, ikke anbud. Anbud gir helt feil signaler. Vi er nok ikke enig i ett og alt i utgangspunktet til Kristelig Folkeparti, men vi tror faktisk at med litt utvist begavelse fra departement og regjering dersom man ønsker å ha en bredde av private institusjoner, vil det være mulig å få det til med gode innkjøpsordninger.

Så til likestilling og familie. Det er faktisk slik at for Høyre er det ikke noe motsetningsforhold mellom å ha likestilling og det å satse på familien. Likestilling må jo nettopp skje innenfor familiens rammer. Når Arbeiderpartiet hengte seg opp i dette, er det sikkert fordi vi har brukt ordet «storfamilien». La oss da skrive storfamilie slik det bør skrives i dag, nemlig en familie der nettverket kanskje går litt lenger enn til bare mor og far og to barn, en gutt og en pike. Kanskje er det noen onkler og tanter som bor i nabolaget. Kanskje er man så heldig at man har noen besteforeldre som bor i nærheten. Man har et familienettverk – heldig er den i en tid hvor mange flytter. Vi tror det er en fantastisk kvalitet som ligger i det. Vi tror det er viktig å satse på familien, men det må ikke på noen måte

stå i motsetning til likestilling. Leser man litt lenger ned i vår ellers utmerkede merknad, vil man se at det er ganske tydelig.

Så til Solhjell. Jeg vet ikke hvor små barn skal være før de skal settes på skolebenken. La nå barn få lov til å være barn. Har man kvalifisert personale i dag, gjør man det som Solhjell beskriver: Man gir kunnskap om regning og bokstaver, og man begynner å føre inn kunnskap når det er naturlig. Det vil en profesjonell aktør gjøre. Hvis statsrådets krav om mer læring skal være noe mer enn en floskel, må man jo begynne å snakke om læringsmål. Da må man snakke om obligatoriske tilbud, noe som på en måte er målbart og har innhold. Da er vi ute på en galei som strammer inn mulighetene for valg, som strammer inn den fleksibiliteten små barn fortjener, og som strammer inn i forhold til de livsvilkår små barn bør få lov til å ha.

Til slutt til fryktbasert maktstruktur i Bufetat. Ja, det står jeg vitterlig fast på, etter mange, mange telefoner fra institusjoner om at det tok ett år eller kanskje to år før man torde å stå frem med saker som man hadde utestående med Bufetat, hvor det har vært formidlet – jeg vil si – skremmende holdninger og stor angst for at man skulle miste de siste avtalene som man klamret seg til før man var på vei til skifteretten.

Björg Tørresdal (KrF) [19:05:07]: Dreieskjevå, som drives av Kirkens Bymisjon, er en privat, ideell institusjon i Sandnes som har plasser for ungdom som har problemer med kriminalitet, som har psykiske lidelser og atferdsvansker. De har nylig fått brev fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet om at de ikke får ny kontrakt med barnevernsmyndighetene. Dette er begrunnet med at «institusjonen vurderes svak på flere områder».

Ifølge Stavanger Aftenblad 10. desember 2008 kjenner institusjonen seg overhodet ikke igjen i denne kritikken. De sier at det ikke har vært framsatt kritikk mot institusjonen fra direktoratets side. De er usikre på hva kritikken går ut på. Institusjonen er godt kjent i Sandnes for god og stabil drift i mange år. Mitt inntrykk av institusjonen etter å ha vært rektor i kommunen i mange av disse årene, er veldig positivt. De er opprinnelig opptatt av ungdom med atferdsvansker, og gjør en god jobb.

Fra 1992 og fram til 2004 har Dreieskjevå hatt avtale med fylket og fra 2004 med staten. Dreieskjevå har ni plasser, og institusjonen er en av de få i regionen som er for ungdom med atferdsvansker. Institusjonen som, som sagt, drives av Kirkens Bymisjon, drives helt non profit. De har hatt en driftsavtale som har vært slik at de har fått dekket underskuddet sitt. Når de har hatt overskudd, har dette blitt tilbakeført.

Den 27. oktober i høst fikk Dreieskjevå fornyet godkjenning av Bufetat Region vest. Derfor er det totalt uforståelig at de ikke nå, halvannen måned senere, har fått ny kontrakt med barnevernsmyndighetene. Det blir vanskelig å forstå når begrunnelsen er at institusjonen vurderes svak når det gjelder kvalitet. Jeg har i dag og før helgen snakket med lederen av Dreieskjevå i Sandnes. De har verken nå etter den siste godkjenningen, eller tidligere, fått avviksmeldinger når det gjelder kvaliteten på tilbudet.

Derfor må en få lov til å spørre: Hva slags kriterier er det som legges til grunn ved inngåelse av kontrakt med ideelle institusjoner om barnevernsplasser for ungdom, og på hvilken måte blir institusjonene vurdert? Jeg utfordrer statsråden til å svare på dette: Hva er det som ligger til grunn når det plutselig kommer en slik melding som lyn fra klar himmel? Det ligger et forslag på bordet i kveld om at barnevernsinstitusjoner som pr. i dag har en driftsavtale med Bufetat, må få forlenget avtalen til 31. desember 2009.

Jeg er glad for at flere representanter i kveld, også fra regjeringspartiene, har snakket varmt om å forlenge avtalene. Det er sunn fornuft. Det handler om stabilitet og forutsigbarhet for våre mest sårbare ungdommer.

Karin S. Woldseth (FrP) [19:08:25]: Først skal jeg varsle at Fremskrittspartiet også kommer til å støtte de to forslagene fra Kristelig Folkeparti som ligger omdelt i salen. Det er med bakgrunn i at vi også er bekymret for de aller mest sårbare i landet vårt.

For 14 år siden var jeg med i fylkestinget i Hordaland og vedtok at Styve Gard skulle få offentlige penger til å bygge ut og modernisere, noe som resulterte i en flott institusjon med plass til 14 ungdommer. Nå hører vi – og dette er vel bare toppen av isfjellet vil jeg tro – at 70–80 barn og ungdommer ruser seg bare i Bergen. Hordaland er mye mer enn Bergen. Statsråden har varslet Styve Gard at de nå får bare tre plasser. Tre plasser. 70–80 ungdommer ruser seg! Hva skal man gjøre med resten? Er det slik at de skal hives i arresten, slik jeg opplevde ble gjort natt til søndag? En 16 år gammel jente var så ruset og ingen kunne ta seg av henne, så hun måtte ned i arresten og bli avruset. Er det slik man skal behandle ungdom med rusproblemer?

Det er helt riktig som representanten fra Arbeiderpartiet sa, at Bergens Tidende har hatt en lang artikkelserie om barnevernet. Der kunne vi også lese om barnevernsbarn som begynte med heroin da de var 13 år gamle. En sa helt åpent at han måtte selv finne ut måter å få behandling på. Barnevernet var ikke interessert i å hjelpe han. Så har vi da en institusjon som Styve Gard, som er i stand til å ta seg av rusmisbrukende ungdom, og så får de bare tre plasser! Hvilke signaler gir det fra barne- og likestillingsministeren? At vi ikke bryr oss om barn med rusproblemer?

Det var også ungdommer som hadde bodd på Styve gard, som fortalte at de neppe ville ha overlevd hvis de ikke hadde kommet dit. Hvis Styve Gard nå er nødt til å stenge, betyr det at vi i Hordaland, og i den nest største byen i Norge, er nødt til å transportere våre rusmisbrukende ungdommer langt av sted, noe statsråden heller ikke synes var noen god løsning.

Laila Dāvøy (KrF) [19:11:41]: Jeg er veldig glad for at det er så mange som taler varmt for de ideelle institusjonene som står i fare for å måtte avvikle.

Det er ett aspekt jeg har lyst til å framheve litt. Det er det disse institusjonene, jeg tenker både på ungdomssenteret på Garnes og Styve Gard, gjør når det gjelder de pårørendes situasjon. En av foreldrene – far til en av bebo-

erne som er der nå, eller som har vært der – sier at den geografiske nærheten er veldig viktig, for den setter familien i stand til å ha kontakt med ungdommene. Det er også viktig det arbeidet de gjør for at de pårørende kan samles – det er litt spesielt – for å utveksle egne erfaringer med sine barn i denne situasjonen og finne et fellesskap seg imellom. Der har det vært avholdt en del møter, som institusjonen har invitert til, der også ressurspersoner både fra det vitenskapelige miljøet og for relevante omsorgssektorer har vært med. Denne faren sier at de pårørende ofte glemmes, men her har spesielt Styve Gard, som han har kontakt med, gjort et fremragende arbeid.

Så et spørsmål til statsråden. Jeg vet ikke hvorfor Bufdir har gitt tilbud til 80 pst. av det de søkte om å få dekket. De hadde så og så mange plasser de ville tildele, og så tildelte de 80 pst. Det kan være spesielle årsaker til det som jeg ikke kjenner. Når Styve Gard, dette ungdomssenteret og denne institusjonen i Stavanger, har fått tildelt noen få plasser, blir de fortalt at de kan få være med på neste anbudsrunde til våren. Da skal det være en åpen anbudskonkurranse der kommersielle aktører skal delta, og der også de ideelle kan være med. Så: Stakkars dere som ikke fikk anbudet, men prøv dere igjen sammen med de kommersielle! Det er jo helt utenkelig, slik jeg ser det, at disse vil kunne klare å nå opp i en konkurranse. Mener statsråden det er greit at de ideelle nå skal prøve seg på nytt igjen til våren sammen med de kommersielle? Styve Gard f.eks. har fått tildelt tre plasser – og så skal de prøve seg på nytt igjen? Før våren kommer, vil de sannsynligvis ikke være der lenger. De kan ikke drive med bare tre plasser og fire institusjoner. De har fire små institusjoner og har fått tildelt tre plasser. Kjemperart! Men de kan godt være med om et halvt års tid i ny kommersiell konkurranse. Anbudspolitikken til Regjeringen skjønner jeg ikke mye av!

Statsråd Anniken Huitfeldt [19:14:45]: Det som ligger til grunn for at vi har tatt ut de ideelle aktørene i en egen runde, betyr jo ikke at vi kan se bort fra de overordnede prinsippene som ligger til grunn i lov om offentlige anskaffelser. Det skal være transparent. Det skal være mulig å sammenlikne pris. Det skal være kvalitet, og det skal være nærhet. Det betyr at vi tar de ideelle ut i en egen runde, men det betyr altså ikke at alle ideelle automatisk har blankofullmakt til å fortsette. Men jeg vil legge vekt på ett viktig forhold, og det er at når noen nå muligens mister rammeavtalen – jeg vil også legge vekt på at de har en ankemulighet, men gitt at noen mister rammeavtalen – betyr ikke det automatisk at alle plassene nødvendigvis sies opp for det enkelte barn, den enkelte ungdom.

Svalstuen ble tatt opp fra denne talerstolen. Det var et privat opplegg som ble lagt ned, men de fikk altså mulighet til forlengelse av avtalen med den aktuelle brukeren, som var vist i et fjernsynsprogram. Så langt det er mulig, forsøker altså etaten å gi et tilbud, til tross for at institusjonen som sådan ikke lenger har en rammeavtale.

Det skal også være nye runder med de ideelle aktørene, og det vil også være runder for de kommersielle, hvor det er mulig å melde seg på.

Men det er altså ikke slik at det at vi tar ut de ideelle i en egen runde, betyr at de automatisk får forlengelse. Vi har også lagt vekt på nærhetsprinsippet, og at man i større grad skal få et institusjonstilbud i sitt nærmiljø. Det betyr bl.a. at enkelte regioner ikke har det samme behovet som andre.

Vi legger vekt på at dette skal skje med minst mulig smerte for det enkelte barn. Derfor legger vi vekt på forutsigbarhet. Dersom vi kun skulle ha forutsigbarhet og garantere det, skulle vi kun hatt statlige institusjoner. Da hadde vi ikke hatt behov for noen konkurranse, og da hadde vi ikke tatt hensyn til noe EØS-regelverk, men jeg mener at det ville vært faglig uforvarselig, for det er bygd opp viktige miljøer hos mange både kommersielle og ideelle aktører. Og når vi har disse, har vi tøyd anbudsperioden fra fire pluss en pluss en, som innebærer en forlengelse av perioden, noe som skaper større forutsigbarhet for det enkelte barn. Så jeg mener at innenfor den EØS-avtalen som vi har, har vi tøyd regelverket mye lenger enn det som var tilfellet for den forrige regjering. Og uansett må vi altså legge vekt på kvalitet og sammenliknbare priser. Og i de avgjørelsene som etaten har tatt, har jeg forsikret meg om at de kriteriene ligger til grunn, men alle vil selvfølgelig få ankemulighet.

Presidenten: Representanten Olemic Thommessen har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Olemic Thommessen (H) [19:17:58]: Nok en gang diskuterer vi barnevern. Nok en gang oser det av problemer hele veien. Nok en gang er statsråden smørfornøyd med hvordan tingene er, og forsvarer med nebb og klør at de skal fortsette å være slik. Det er vanskelig å skjønne når man altså er i en situasjon hvor man vil gjøre alt samtidig. Mitt råd ville være: Gjør én ting av gangen!

Først skal man fase ut de private – iallfall marginalisere dem. Man har uklare retningslinjer for innkjøp. Man vil bygge opp et statlig tilbud, samtidig som man gjør alt dette andre – med forsterkede fosterhjem som ikke finnes, og multifunktionstitusjoner som er dyre å bygge, og som vi hittil ikke har grunn til å tro det er særlig mange som bruker.

Det er økende akutt plasseringer, og gjennom forskjellige innlegg fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti som jeg slutter meg til, oser dette av dårlig ressursforvaltning. Da hjelper det ikke at man bruker 1 milliard kr mer, som statsråden soler seg i glansen av. Da må man bruke den milliarden bedre, og så får man kanskje komme med de hundre millionene som Høyre hadde i tillegg til dette, fordi det trengs.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [19:19:20]: Det er rom for å frita dei ideelle institusjonane for anbudsrunde dersom Regjeringa ønskjer det. Det er ei større romslegheit enn Regjeringa vel å nytte. Eg hadde håpt at gjennom denne debatten ville i det minste Regjeringa vere med på å forlengje avtalane for dei som allereie har driftsavtalar med Bufetat – nå Bufdir – ut året, slik at ein fekk gå grundig inn i dette .

Men eg merka meg at statsråden dessverre ser ut til å stå hardt på at dette no er delegert til Bufdir. Dei har ansvaret for å utføre anbudsreglar, og er også ankeinstans. Eg hadde håpt at ei regjering frå Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet ville ha teke denne moglegheita som no opnar seg, til å stoppe opp og tenkje seg om. Vi ser at fleire viktige faginstitusjonar drivne av ideelle organisasjonar og stiftelsar, no kan forsvinne, fordi ein pressar anbodssystemet for hardt. Kven vil vere taparane ved det? Jo, det er jo barna. Ein veit at barn som får eit behandlingstilbod på Styve Gard t.d. og samtidig har kontakt med sitt lokalmiljø – dei reiser til skulen, kanskje éin time kvar veg, for å halde oppe kontakten med det lokalmiljøet der dei bur – ikkje ville fått den moglegheita viss Hordaland no mister sitt tilbod, og dei må reise lenger. Eg kan ikkje med min beste vilje sjå at mange av desse kriteria som ein har lagt til grunn, t.d. nærleiksprinsippet, er følgde opp, og om statsråden ikkje vil gripe inn fordi Bufdir er både aktør og ankeinstans, sit vi her makteslause og kan ikkje gjere noko. Så min bønn går til regjeringspartia: Ver så snill, stopp opp og ta ein tenkjepause for å ta vare på fagmiljø, for å ta vare på viktige institusjonstilbod som vi har i dag – fleire har allereie forsvunne. Skal vi no lene oss tilbake og sjå at fleire forsvinn utan at dei vil nytte seg av moglegheita til ei tenkjepause?

Björg Tørresdal (KrF) [19:22:14]: Denne saken engasjerer. Den engasjerer hele befolkningen i Sandnes, fordi befolkningen i Sandnes by, som er en av de raskest voksende kommuner med mange barn og mye ungdom, vet at ungdommene på Dreieskjervå ikke har noen alternativ. De forsterkede fosterhjemmene finnes ikke. Det nytter ikke å si at selv om en ikke har fått forlenget avtalen for Dreieskjervå, er det ikke slik at ungdommene må flytte. Jo, hvis Dreieskjervå legges ned, må faktisk ungdommene flytte. De har ingen alternativ. Jeg kjenner at dette engasjerer meg sjeldent mye, fordi jeg kjenner personalet på Dreieskjervå, som gjør en kjempejobb for de ungdommene det handler om. Det er ingen alternativ. Derfor må vi ha en regjering og en statsråd som sier: Vi vil ha Dreieskjervå. Vi vil ha ni plasser der. Vi vil ha forutsigbarhet. Vi vil ha stabilitet for sårbare ungdommer med atferdsvansker. Jeg håper at statsråden ser at hun i det minste må si at hun skal bruke et år på å tenke seg om, før hun risikerer at institusjonen blir lagt ned.

Så sa statsråden: Dersom en skal være sikker på forutsigbarhet, må vi kun ha statlige institusjoner. Da kan jeg si: I 1991 begynte jeg som skoleleder på ungdomsskolen i Sandnes. Den mest stabile plassen for barn med atferdsvansker i Sandnes, og for så vidt på Nord-Jæren, var Kirkens Bymisjon. Der var det stabilitet og kontinuitet også blant personalet. Det er finansieringen som ikke har vært stabil. I dag sa lederen av Dreieskjervå til meg at problemet var at før var det det offentlige som bar risikoen med det arbeidet de gjorde i Dreieskjervå. De dekket underskudd. Dreieskjervå sendte tilbake overskudd, og det fungerte som en ideell organisasjon på nonprofitbasis. Nå er det de som må levere inn anbud, som bærer risikoen. Det må bli dyrere. Vi er redd for at Dreieskjervå, som ikke har noen ka-

pital i ryggen, som ikke er en kommersiell profittorganisasjon, ikke har sjanse til å nå opp i en runde nummer to.

Oppsummert ber jeg tynt om at statsråden tar den utstrakte hånd, bruker mer tid og ikke lar institusjoner som Dreieskjervå komme i en situasjon der det ikke er en avtale for morgendagen. Det er en klagerett, ja vel. Man trenger et sterkere signal for å holde på med noe av det vanskeligste arbeidet man kan holde på med, arbeid med ungdom med atferdsvansker.

Jeg ber om at Regjeringen ser bort fra sine prinsipper i denne saken og ser på realitetene, eller forteller meg hva alternativet er for disse ungdommene.

Statsråd Anniken Huitfeldt [19:25:02]: Dersom representanten Tørresdal mener at jeg skal gripe inn overfor en konkret institusjon og innvilge på politisk grunnlag utenom kriteriene og utenom lov om offentlig anskaffelse, kan jeg si at det kommer jeg ikke til å gjøre – i likhet med min forgjenger Laila Dávøy. Det ville være meget uryddig.

Nå er det altså gjennomført en runde for de ideelle organisasjonene. Det har blitt flere ideelle plasser. Det samsvare ikke med det inntrykket som har blitt skapt av en del representanter her, at vi kutter i avtaler med ideelle organisasjoner. Det har blitt flere institusjonsplasser i de ideelle organisasjonene gjennom denne runden. Dersom vi skal sette denne runden til side, skaper vi stor usikkerhet og liten forutsigbarhet for dem som nå har fått en avtale. Det vil bety liten forutsigbarhet for disse institusjonene. For mange innbefatter den nye runden mye mer forutsigbarhet for framtiden.

Høyre sauser jo dette sammen. Hvis Høyre hadde fått bestemme, ville det blitt flere anbud og ikke mindre. Og det hadde ikke blitt noen egen runde for de ideelle organisasjonene. Hvis Fremskrittspartiet, Venstre og Høyre hadde fått bestemme, hadde alle vært i full konkurranse – og mer enn det – hele tiden, for da hadde man bygd ned de offentlige institusjonene.

Jeg mener altså ikke, som Björg Tørresdal var inne på, at vi kan si ja til bare statlige institusjoner. Det mener jeg ville ha vært helt uansvarlig. Det er bygd opp mange svært gode fagmiljøer, både hos kommersielle og hos ideelle aktører. Derfor vil vi nå gjennomføre dette. Det er en klagefrist. Den kan institusjonene forholde seg til. Jeg kommer ikke til å gå inn og overstyre denne prosessen. Vi går derimot inn og sier at vi ønsker en egen runde. Vi ønsker å utnytte det unntaket som ligger i EØS-avtalen, men å ha stortingsbehandling av hvilke institusjoner som skal få avtale med det offentlige, vil ikke være ryddig.

Presidenten: Representanten Laila Dávøy har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Laila Dávøy (KrF) [19:27:19]: Hva er forutsigbarhet? For det første fikk disse institusjonene svar i desember, og så skal de avvikle 1. januar. Da mister de anbudet. De mister plasser fra 1. januar. De får tre plasser

fra 1. januar. De fikk svar i desember i år. Det er ikke forutsigbarhet.

Regjeringen har snakket om forutsigbarhet. Hvorfor påla man da disse institusjonene å være med på et utviklingsarbeid så sent som i vår? Det måtte de være med på. Det er noe ganske annet enn å tenke seg at de plutselig skulle måtte avvikle og ikke få tilbud. Det er det ene.

Det andre er at man selvfølgelig ikke skal gå utenom de regler som gjelder. Jeg er enig i det. Men man må jo kunne følge sine egne regler som man har lagt til grunn, f.eks. at man ikke skal bryte opp et fagmiljø som barn og unge føler er deres hjem. Det fagmiljøet blir brutt opp. Nærhet til skole, familie osv. er også et grunnlagskriterium. Dette blir brutt. Prisen er det som henger igjen.

Dagfinn Høybråten (KrF) [19:28:40]: Dette er en viktig prinsipiell debatt, for den handler om hvilket rom det skal være i det norske samfunnet for et frivillig ideelt engasjement. Dette er en viktig sak fordi det gjelder noen av de mest sårbare menneskene i vårt samfunn. Derfor trenger man en omhyggelig behandling av deres tilbud, som faktisk ikke bare er et omsorgstilbud, men det er hjemmet deres.

Jeg må si at jeg opplever ikke at statsråden har behandlet denne saken med den omhyggelighet som sakens karakter krever. Det er dokumentert gjennom en utredning fra Stortingets utredningsseksjon at det er større rom for å unnta og frita ideelle institusjoner og organisasjoner fra anbudsregelverket enn det som er praksis i Norge under den rød-grønne regjeringen. Man kan også gå til land som Danmark, som har en langt mer liberal praksis innenfor det samme EU-regelverket som Norge er bundet av. Regjeringen må i det minste, hvis den skal stå til troende som kritisk til for mye markedstilpasning, utnytte de frihetsgradene den har.

For det andre: Statsråden kan umulig ha lyttet til representanten Tørresdal, og hun kan umulig ha lest det forslaget som Kristelig Folkeparti har framsatt her i dag, og som er omdelt. Det er ikke et forslag om at statsråden på en uryddig måte skal gripe inn overfor enkeltinstitusjoner, det er et forslag om å fryse den situasjonen man har nå – de avtalene man har nå – til man får tenkt seg om og får tatt en gjennomgang av det generelle regelverket. Det er det forslaget går ut på. Det er ikke uryddig, det er omtenksomt, det er omhyggelig, det er en behandling som dette saksfeltet faktisk krever av sin statsråd.

Jeg vil våge den påstanden at statsråden med sin – om jeg må få si – noe kantete opptreden her i dag ikke bare har lagt seg på kollisjonskurs med Kristelig Folkeparti, det bekymrer henne antagelig ikke i det hele tatt, men hun har lagt seg på kollisjonskurs med en samlet opposisjon, og hun har sannsynligvis også lagt seg på kollisjonskurs med representanter for samtlige regjeringspartier i denne salen. Det er ikke lurt, og det er i hvert fall ikke bra for den saken som vi diskuterer.

Gunn Olsen hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Anniken Huitfeldt [19:31:26]: Jeg konstaterer at opposisjonen i spørsmålet om kommersielle kontra ideelle organisasjoner langt fra er samlet. Her er det svært ulike oppfatninger.

Så vil jeg si til representanten Høybråten – som foreslår at Stortinget nå skal vedta å fryse hele situasjonen – at mange ideelle institusjoner er svært fornøyd med de avtalene som er inngått. Hvis vi skal se bort fra den runden som har vært, og si at nei, nå gjør vi ikke som vi har avtalt, vi har inngått avtaler, men vi ser bort fra dem, for vi ønsker nå å gjenopprette status quo og forlenge de avtalene som har vært, enda et år til, da skaper det veldig lite forutsigbarhet for de institusjonene som nå har fått en avtale. De har ventet lenge, det er mot slutten av desember, vi er i ferd med å skrive under avtaler nå, og det ville være veldig uheldig for dem som tross alt er fornøyd i denne runden, og det er mange.

Jeg understreker at jeg ikke kommer til å gå direkte inn overfor dem som nå er i en ankebehandling, men jeg vil si til representanten Dávøy at vi har skapt forutsigbarhet i langt større grad enn forrige regjering, for vi har nå lagt til rette for rammeavtaler som varer fire pluss ett pluss ett år, i motsetning til to pluss ett pluss ett. Det betyr mer forutsigbarhet for det enkelte barn, lengre rammeavtaler og andre regler for ideelle organisasjoner enn for kommersielle. Det er forutsigbarhet for det enkelte barn. Det at man ikke lenger har en rammeavtale, er ikke automatisk oppsigelse av en avtale om det enkelte barn, så for mange av disse vil det være mulighet for å forlenge avtalen om det enkelte barn også etter 1. januar.

Trine Skei Grande (V) [19:33:16]: Jeg har ikke som formål å forlenge debatten, jeg har bare som formål å redegjøre for Venstres stemmegivning i de to forslagene fra Kristelig Folkeparti som er omdelt i salen. Fra Venstres synspunkt er ikke forslagene formulert helt ideelt, men vi har ikke spesielt stor tillit til at Regjeringa klarer å få til avtaler med de private, ideelle institusjoner på dette området, sånn som jeg redegjorde for i mitt hovedinnlegg. Derfor ønsker vi også å støtte forslagene – for å uttrykke at vi ønsker mer forutsigbarhet for de aktørene som er i systemet, sjøl om statsråden sa det hun sa.

Presidenten: Representanten Tørresdal har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Björg Tørresdal (KrF) [19:34:22]: Bare en kort presisering. Jeg må bare få lov å si innledningsvis at jeg skulle ønske at statsråden lyttet til det som egentlig er forslaget vårt. Forslaget vårt er som følger:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at barnevernsinstitusjoner som pr. i dag har driftsavtale med Bufetat forlenges til 31. desember 2009.»

Det står ingenting om at en skal frafalle dem som har fått det nå, og det må ikke oppfattes sånn. Det handler om at de som i dag har avtaler, får avtalene forlenget, for det er verdifulle plasser. En må prøve å se om en kan finne rom for dem innenfor regelverket, sånn at de kan få for-

utsigbare plasser. De er der nå, og vi vil gjerne sikre dem inn i framtiden.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet i debatten om rammeområde 2.

Vi går over til rammeområde 3, som er kultur.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [19:35:33]: No skal vi skifte tema. Eg har tidlegare takka komiteen for eit godt arbeid med budsjettet. Det gjeld også kulturramma.

Forslaget til kulturbudsjett er i all hovudsak bra. Fleire gode formål får auka løyvingar, og Kristeleg Folkeparti støttar det. Men enkelte tiltak er særleg viktige for oss. Desse skulle vi gjerne ha støtta ytterlegare, derfor foreslo vi å auke ramme 3 med 18 mill. kr utover Regjeringas forslag då finansinnstillinga blei behandla. I tillegg foreslo vi å omdisponere 27 mill. kr frå ein av disposisjonspostane. Dette var i tråd med vårt alternative statsbudsjett, men det fekk ikkje fleirtal.

Når det gjeld disposisjonsposten, vil eg kommentere det kort. Det er ingen logisk grunn til å tredoble denne posten. Eg har merka meg statsråden sitt svar i spørjetimen 12. november, då dette blei teke opp. Statsråden sa:

«Den rød-grønne regjeringen har flertall, og kulturlivet er akkurat like glad for pengene om de vedtas av det rød-grønne flertallet i Stortinget, eller om de kommer fra en ymsepost på kulturbudsjettet.»

Statsråden har nok rett i at kulturlivet er glad for pengane, men skulle vi følgje denne linja heilt ut, kunne vi avlyst heile denne debatten her i dag. Ja, vi kunne late vere å behandle budsjettet i det heile. Slik kan vi ikkje ha det. Derfor vil vi øyremerkje desse midlane, i tillegg til at vi altså foreslår å auke den totale ramma.

Men lat dette liggje – ein debatt om kulturbudsjettet skal handle om konkrete saker. Statsråden sitt behov for å disponere pengar etter eige skjønn kan vi sikkert komme tilbake til ved ei seinare anledning. No har jo også regjeringspartia redusert denne posten, og dei omdisponeringane som er foreslått, støttar vi.

Løyvingane til kultursektoren aukar, og det er veldig bra. Det skal Regjeringa ha skryt for.

Kristeleg Folkeparti har eit spesielt hjarte for frivillige lag og organisasjonar. Vi vil påskjønne og oppmuntre den enorme idealismen og dugnadsanda som finst i det norske folket.

Noreg har vel 4,7 millionar innbyggjarar, mens norske frivillige lag og foreningar har tre gonger så mange medlemmer. Skattefrådraget for gåver til frivillige organisasjonar bidreg til å styrkje det norske organisasjonslivet, og ordninga gir lag og foreningar større økonomisk armslag. Derfor har Kristeleg Folkeparti foreslått å auke frådragsgrensa til 18 000 kr for gåver til frivillige organisasjonar. Vi foreslo også å auke grensene for lønnsplikt og arbeidsgivaravgiftsplikt for frivillige organisasjonar.

Kultur- og kyrkjedepartementet har det overordna ansvaret på frivillighetsområdet. I praktisk politikk følgjer ikkje Regjeringa opp dei fine orda frå frivillighetsmeldinga i tilstrekkeleg grad. Det er oppsiktsvekkjande at saka om moms for frivillig sektor enno ikkje er avklart. Re-

gjeringa har trenert denne saka. No er løftet om avklaring erstatta med vage løfte om ein ekstra milliard over ei viss tid. Dette er uholdbart. Regjeringspartia har ved fleire anledningar stemt ned gode forslag frå opposisjonen i denne saka. Det skjedde seinast under finansdebatten tidlegare i haust. Men i dag får regjeringspartia ei ny moglegheit. Opposisjonen fremmar forslag om at Regjeringa skal leggje fram ei eiga sak om momsfrifakt for frivillige organisasjonar. No må regjeringspartia følgje opp sine egne løfte.

Kristeleg Folkeparti vil støtte opp om frivillig verksemd blant barn og unge på lokalt nivå. I år er det ti år sidan Frifond blei etablert. Denne ordninga har betydd mykje for aktivitetar lokalt. No veit vi at inntektene til Norsk Tipping er usikre. Det er også mange lag og foreningar som synest det er problematisk å ta imot pengar som kjem frå spel. Derfor bør Frifond i større grad bli finansiert over statsbudsjettet. Eg er glad for at Frifond blei styrkt under behandlinga av finansinnstillinga, noko også Kristelig Folkeparti foreslo i sitt alternative budsjett.

I dag fremmar Kristeleg Folkeparti forslag om at bingoautomatane skal fjernast frå marknaden. Det er overraskande og svært kritikkverdig at statsråden har forlenget oppstillingsløyva for bingoautomatar, trass i at dei spelavhengige og deira pårørande har protestert kraftig. Fleire fagmiljø ser på desse spela som minst like avhengigheitsskapande som dei gamle speleautomatane som no er forbodne.

Eg har registrert at statsråden vil late bingoautomatane stå eit år til. Eller som statssekretæren hans uttaler til VG 4. desember, at Giske skal få «et ekstra år til å stramme inn det uregulerte spillet». Statsråden vil altså vente til etter valet med å rydde opp, samtidig som Arbeidarpartiet hentar store inntekter til sin eigen valkamp.

Representanten Inga Marte Thorkildsen sa på Landstinget på TV 2 tidlegare i år at ho ville gå lenger enn det Regjeringa har gjort i bingoautomatsaka. Vi bør lytte til SV i denne saka.

Dei kommunale kulturskulane er svært viktige for å styrkje kulturkompetansen hos barn og unge, og for den opplevinga barn og unge får av kunst og kultur. Kulturskulane er også heilt nødvendige for å sikre god rekruttering av kulturutøvarar. Dessverre varierer tilboda mykje frå kommune til kommune. Enkelte stader fungerer det bra, mens andre kommunar kuttar i tilbodet og aukar eigenbetalinga. Vi må sørgje for eit meir likeverdig tilbod over heile landet. Det er også viktig at alle barn og unge kan gå på kulturskule uavhengig av foreldra sin økonomi. Derfor har Kristeleg Folkeparti foreslått ei ny tilskottsordning, i første omgang på 10 mill. kr, som skal bidra til at fleire kan få gratis plassar i dei kommunale kulturskulane.

Kristeleg Folkeparti vil støtte opp om dei mange kora, korpsa og amatørorkestra vi har i landet vårt. Aktivitetsstøtta til kor bør doblast. Vi foreslår også at det blir oppretta ei eiga støtteordning for innkjøp av musikkinstrument til skule- og amatørorkester, og vi er positive til at instrumentfondet for musikkorps aukar.

Korbevegelsen har vore ein sentral faktor i norsk musikkhistorie. Trass i dette har ikkje kormusikken hatt same

status som kunstnarisk uttrykksmiddel som andre musikkensemble i det norske samfunnet. Ei av årsakene til dette er at vi ikkje har hatt eit profesjonelt korliv som lyfter denne musikken opp på eit høgt internasjonalt nivå, slik vi f.eks. har erfart med den symfoniske musikkutøvinga. Ei rekkje andre land har profesjonelle kor. Sverige har sitt radiokor, Tyskland har fleire, bl.a. Berlin Radiokor. Nederland, Sveits, Danmark og Baltikum har sine. Det er på tide med eit nasjonalt lyft for eit profesjonelt kor i Noreg. Eg vil oppfordre regjeringspartia til å stemme for forslag nr. 37, frå Kristeleg Folkeparti, Høgre og Venstre. Vi treng eit kor som kan ha institusjonelle føresetnader til å drive stabil kunstnarisk verksemd på linje med dei profesjonelle orkestra. Det må vere ambisjonsnivået. Eit profesjonelt kor vil bidra sterkt til å bevare og vidareutvikle den nasjonale verdien som ligg i korkunsten. Samtidig vil det vere ein spydspiss inn i ein stor internasjonal marknad. For komponistar og utdanningsinstitusjonar er eit slikt instrument viktig også for å vidareutvikle og fornye den vokale musikktradisjonen.

Det er svært viktig at samlingane som blir forvalta av arkiv, bibliotek og museum, blir bevarte, oppdaterte og formidla på ein fullgod måte. På dette området er det framleis mange utfordringar. Særleg har arkivfeltet blitt hengande etter – privatarkiv spesielt. Mange arkivinstitusjonar gjer ein stor innsats for å ta vare på bedriftsarkiv og andre privatarkiv. Men dette krev plass og ressursar som institusjonane ofte manglar. Mange viktige arkiv forsvinn på grunn av det, og historiske kjelder går tapt.

Det skjer store omstillingar i norsk næringsliv. Hjørnesteinsbedrifter blir lagde ned. Dette er bedrifter der generasjonar av arbeidrarar har vore tilsette, bedrifter som har hatt ei viktig rolle i utviklinga av lokalsamfunnet. Her finst verdifullt arkivmateriale. Kristeleg Folkeparti meiner det bør opprettast ei støtteordning for privatarkiv, og vi har foreslått 2 mill. kr som ei startløyving til dette. Mykje kunnskap går tapt fordi det ikkje finst ressursar, og det er små ressursar som skal til for å ta vare på store nasjonale skattar – ei historie som kan gå tapt dersom vi ikkje gjer noko. Derfor er eg litt lei meg for at privatarkiv ikkje har fått meir merksemd når ein har funne så mykje midlar totalt sett til å plusse på i kultursektoren.

Elles vil eg nemne til slutt at vi har fått ein stor og flott nasjonal opera i Bjørvika, og vi har sett at det har skjedd ei enorm oppblomstring også av interessa for kva som rører seg i Bjørvika. Mange ønskjer å gå på konsertar og får ikkje tak i billettar, men det er også litt frustrerande å oppleve at det er oppsetjingar som det ikkje blir noko av fordi ein ikkje har tilstrekkeleg økonomi. Derfor synest eg det er viktig at kulturministeren går grundig inn og ser på situasjonen i forhold til Operaen, og gjerne kjem tilbake til Stortinget med ei orientering om dette, for når vi først har fått ein ny, stor og flott nasjonal opera, er det viktig at vi får formidla mest mogleg kunst og opplevingar.

Samtidig må vi heller ikkje gløyme at vi skal ha ei regional satsing på distriktsopera – at vi, når vi skulle få ein ny, stor nasjonal opera, også skulle ha ei parallell oppbygging av distriktsoperaen. Her burde ein også ha kome med meir ressursar. Kristeleg Folkepar-

ti har i sitt alternative budsjett foreslått 4 mill. kr til dette.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gunn Karin Gjøl (A) [19:46:00]: Vi kommer her i kveld til å vedta en historisk satsing på kultur. Det gjør jo også at det er vanskelig for opposisjonen å kritisere Regjeringen, som har lagt til rette for en så formidabel satsing.

Jeg registrerer at både i innstillinga og også i de debattene vi har hatt tidligere i år, prøver opposisjonen å skape et ideologisk skille mellom Regjeringa og seg sjøl. Men jeg må bare innrømme at det eneste ideologiske skillet jeg klarer å se i denne salen, er mellom Fremskrittspartiet og oss andre. Det største skillet av alle er kanskje mellom Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet, for avstanden er særdeles stor når det gjelder spillpolitikken, hvor Kristelig Folkeparti er restriktiv, mens Fremskrittspartiet er for full liberalisering. Det samme gjelder mediepolitikken – i synet på NRK og kringkastingslisensen, i synet på pressestøtten og i synet på bevilgningene på Kulturdepartementets budsjett.

Jeg lurer på hvordan Kristelig Folkeparti tenker å forholde seg til Fremskrittspartiet etter valget ved et eventuelt borgerlig flertall?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [19:47:05]: Det er riktig, som representanten Gjøl er inne på, at avstanden når det gjeld kulturpolitikk, er stor mellom Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti. Ein del kulturområde, m.a. når det gjeld støtte til frivillige lag og organisasjonar og momsproblematikken, er vi faktisk einige om å lyfte fram. Men når det gjeld synet på pressestøtte og ei rekkje andre ting, er vi ueinige. Særleg gjeld dette spillpolitikken, der vi ikkje ønskjer ei liberalisering. Der har jo Arbeidarpartiet og Regjeringa gått i riktig retning, sjølv om eg framleis synest det er eit paradoks at Arbeidarpartiet tillèt bingoautomatar, som eg var inne på i innlegget mitt. Det synest eg er ganske oppsiktsvekkjande.

Eg føler også at Regjeringa på ein del av desse områda må pushast i riktig retning, sjølv om dei lett skuldar på Kristeleg Folkeparti når det gjeld korleis utviklinga er i dag kontra då vi var i regjering. Vi begynte på ein god del, og fekk ting i riktig retning, og no håper eg at Regjeringa vil ta ordentleg tak i ein del av dei utfordringane som står igjen, bl.a. når det gjeld nettspel.

Magnar Lund Bergo (SV) [19:48:17]: Også i dag viste representanten Molvær Grimstad sitt store engasjement når det gjelder pengespill og pengespillproblematikk. Det er flere av oss som deler det engasjementet. Vi har hatt noen gode år, først under statsråd Svarstad Haugland, som for første gang på mange tiår sørget for at det ble mer restriktivt å spille, og senere med statsråd Trond Giske, som har tatt enda større grep for å komme spillavhengigheten til livs.

Så er vi utålmodige, noen av oss, vi vil gjerne gå enda lenger, og det vil både Molvær Grimstad og jeg. Men det

som har vært fint i hele denne perioden, er at det har gått i én kurs: Det har blitt mer restriktivt.

Vi står foran et valg til høsten. Jeg regner selvfølgelig med at den rød-grønne regjeringen og en fornuftig spillpolitikk skal fortsette, men vi ser alternativt seg. I innstillingen i dag ser vi at både Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre gir ett signal, og det er liberalisering rundt spillpolitikken. Hvordan ser representanten Molvær Grimstad på å støtte eller gå inn i regjering med tre partier som gir klart uttrykk for at de vil liberalisere spillpolitikken?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [19:49:28]: Kristeleg Folkeparti er til liks med SV opptekne av å ha ein restriktiv spillpolitikk fordi det framleis er mange som blir avhengige av spel. Vi har sett mange sosiale tragediar. Derfor er eg glad for SVs engasjement i dette.

Den politiske retninga som Venstre, Høgre og Framstegspartiet har gått i i denne saka, deler ikkje Kristeleg Folkeparti. Vi ønskjer å vere med og påverke i mest mogleg restriktiv retning. Vi håper også at Regjeringa vil gå lenger. Vi har hatt fleire forslag som har gått i meir restriktiv retning enn det Regjeringa har gått inn for.

Når det gjeld spelproblematikk på nettet, har dette med betalingstransaksjonar vore oppe, men også problemstillingar knytte til ip-adresse. Vi må sjå om det også er andre verkemiddel som burde ha vore vurderte for å unngå at fleire unge blir hekta på spel over nettet. Vi veit at det spesielt er målgrupper blant unge dette gjeld.

Gunn Karin Gjul (A) [19:50:43]: Jeg opplevde ved den første replikken jeg hadde til representanten Molvær Grimstad, at hun ikke svarte på spørsmålet mitt, så jeg tillater meg å stille spørsmålet på nytt, for det er veldig konkret: Hvordan tenker Kristelig Folkeparti å forholde seg til Fremskrittspartiet etter valget dersom det blir et borgerlig flertall?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [19:51:02]: Kristeleg Folkeparti har jo sagt at ein ønskjer samling i sentrum, med Høgre og Venstre. Vi ville gjerne hatt med Senterpartiet òg, for vi trur at denne regjeringa hadde trengt ei avløyning. Vi har på ein måte konsentrert vår politikk rundt spørsmålet om kvar vi vil få mest gjennomslag, og har då sett at det vil vere på dette området vi ville få mest gjennomført av vår politikk.

Det betyr ikkje at det ikkje er saker der vi kan vere einige også med Framstegspartiet, eller med Arbeidarpartiet eller SV for den saks skuld. Så for oss er det sakene som er det aller viktigaste. Og ei sak som eg nemnde, er dette med moms kompensasjon for frivillige lag og organisasjonar. Det er ei sak som Regjeringa har flagga høgt, men der dei ikkje har innfridd, og der vi i fellesskap med Framstegspartiet faktisk har hatt forslag som verkeleg kunne ha betydd veldig mykje for veldig mange som driv med frivillig arbeid.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed over.

Tove Karoline Knutsen (A) [19:52:17]: Kultur er en budsjettvinner på statsbudsjettet for 2009. Det innbærer en fabelaktig oppfølging av de budsjettene som er lagt fram på kulturfeltet de siste åra, og som til sammen skal bidra til å oppfylle Kulturløftet om 1 pst. av statsbudsjettet til kulturformål innen 2014. Når vi framholder kulturens betydning for enkeltmennesket og for samfunnet, dreier det seg om flere forhold. Det har å gjøre med kunstens bevægende kraft og evne til å være befordrende for tanker, følelser og innsikt. Vi ser på kultur og kulturdeltakelse som et viktig svar på menneskets trang til å uttrykke seg og til å kunne delta i et skapende fellesskap.

Det kulturbudsjettet vi skal debattere i dag, har økt med 748 mill. kr fra forrige år. Det er rekord – og en økning som gir rom for store satsinger på mange ulike sektorer. Jeg kunne her lage ei lang og svært hyggelig liste over områder som har fått betydelige løft, bl.a. gjennom føringer lagt i fem stortingsmeldinger fra ulike deler av kulturfeltet. Men jeg har valgt å hente fram noen satsingsområder som kan illustrere det vi gjør på kulturområdet, og trekke noen linjer i forhold til det som er vår politikk.

En stor musikk-satsing, med en økning på 120 mill. kr, gir rom for å styrke både rytmisk og klassisk musikk. Musikkensembler og orkestre i Nord-Norge får til neste år ca. 10 mill. kr i økning, og kan med det starte et symfonisk orkestersamarbeid, med miljøene i Tromsø og Bodø som hovedaktører. Det kan bidra til at Nord-Norge endelig får et musikkloft som andre landsdeler har hatt i mange år. Og det er bra. Orkesterfeltet for øvrig øker med 28 mill. kr, mens bevilgningene til ensemblestøtte og innkjøp av musikk over Norsk kulturråds budsjett også får et godt påslag. Som oppfølging av stortingsmelding om rytmisk musikk, «Samspill», økte bevilgningene til disse musikkformene med 17 mill. kr. Samtidig omlegges støtteordningene for rytmisk musikk, med utgangspunkt i Løken-utvalgets arbeid, med henblikk på å gjøre tilgangen til ordningene lettere for musikklivets aktører. Det har også vært en viktig oppgave for Løken-utvalget å se til at så mye som mulig av bevilgningene i de ulike støtteordningene kommer kunstnere og kulturaktører i enda større grad til gode, uten for mange omveier.

Denne regjeringa har gjennom tre år økt bevilgningene til filmformål betydelig. Filmbudsjettet vil i 2009 få et påslag på nesten 50 mill. kr og vil da være på i overkant av hele 600 mill. kr.

Film er et spennende felt. Kanskje er noe av det viktigste som har skjedd de siste åra, at dette kulturområdet er blitt demokratisert og dermed også desentralisert. Ny og tilgjengelig teknologi og lettere tilgang til kompetanse gjør at film ikke lenger er en kunstform som beherskes av en liten eksklusiv krets. Det kan vi nå se når det gjelder aktiviteten på filmområdet rundt om i landet. Det er flott å oppleve at de beste og viktigste filmene som er kommet ut dette året, ble skapt i samarbeid med og med støtte fra de regionale filmmiljøene. Filmmeldinga Veiviseren, som denne regjeringa la fram i 2007, gav klarsignal for denne utviklinga. En viktig ordning som kom i filmmeldinga, var innføring av en 15 pst. rabattordning for utenlandske filmproduksjoner i Norge. Det vil kunne bidra til at vi blir kon-

kurransedyktig som attraktivt land for filmminspillinger, og at vi i større grad får internasjonalt vår egen filmbransje. I tillegg kommer det at det rundt de filmmiljøene som er aktuelle for internasjonale produksjoner, genereres stor aktivitet som kommer hele samfunn til gode. Det er ikke til å legge skjul på at utenlandske filmprodusenter ser etter samarbeidspartnere som kan tilby en kombinasjon av filmkompetanse, økonomisk medvirkning og en storslått og spennende natur som ikke mange land kan matche oss med. Det er Norsk filminstitutt som skal forvalte rabattordninga for utenlandske filmproduksjoner, og vi har klare forventninger om at denne prioriteres i instituttets budsjett, og at ordninga blir implementert i 2009.

Vi går snart ut av det året som Regjeringa oppnevnte som Mangfoldsåret. Sjølv har jeg fått anledning til å reise rundt og treffe noen av de menneskene som med glød og engasjement har gått inn i arbeidet med å skape større mangfold i kulturlivet, og det har vært en udelt glede. Jeg ser imidlertid at Høyre i sin hovedmerknad mener at det overordna målet med Mangfoldsåret var integrering av minoriteter i det norske samfunnet. Det mener jeg er feil. Målet med Mangfoldsåret var først og fremst å løfte fram stemmer i det norske kulturlandskapet, som så langt har virket på siden av og kanskje gjemt for det etnisk norske kulturmiljøet. Det er stemmer som fortjener å bli likestilt med de øvrige. Vi har én hellig overbevisning, at ulike kulturuttrykk i møte med hverandre fører til at alle utvikler seg positivt. Vi tror at synliggjøringa av mangfoldet vil gjøre norsk kulturliv rikere og kvalitativt bedre. Derfor var Mangfoldsåret en flott begynnelse. Vi viderefører nå satsingene på et mangfoldig kulturliv gjennom budsjettet for 2009 og øker tildelingene til mangfoldstiltak med 22 mill. kr.

Et blomstrende kulturliv er avhengig av at det finnes breddeaktivitet side om side med den profesjonelle og gjerne høyt profilerte kunsten. Regjeringa øker budsjettet til frivillighet med 55 mill. kr og kommer med det opp i hele 345 mill. kr. Det innebærer bl.a. mer penger til Frifond og 26 nye frivillighetssentraler. Det å ha et rikt fritidskulturliv er viktig for det enkelte menneske, for samfunnet og som grunnlag for samhandling med og rekruttering til profesjonell kunstutøvelse. Det frivillige kulturlivet er en bærebjelke i landets kulturliv og fortjener den styrkinga vi nå bidrar til.

Regjeringa følger opp nordområdesatsinga på kulturområdet. Det er for 2009 satt av til sammen 10 mill. kr over Kulturdepartementets og Utenriksdepartementets budsjetter til kultursamarbeid over grenser i nord, et samarbeid som bygger på lange tradisjoner av mellomfolkelig samhandling og samvær. Av slikt samarbeid har mange flotte kunstneriske satsingar vokst fram, som f.eks. samtidskunstgruppa «Pikene på broen» i Kirkenes, som med sine «Border dialogues» ubesværet skaper og virker lokalt så vel som internasjonalt, og som ser akkurat det som to sider av samme sak. Det bare minner oss om at tida definitivt er kommet for å parkere begreper som «distriktskultur» og «rikskultur» når dette er tenkt inn i et slags kvalitetshierarki. Mange ble forbauset da den lille bygda Nesseby i Finnmark kunne varte opp med det meget tøffe og proffe

norsk-samiske bandet BlackSheeps, som vant den nordiske Ungdommens Grand Prix, og som nå spås en lysende karriere av selv de mest blaserte musikkjournalistene. Men det burde egentlig ikke forbause noen at talentene popper opp på tilsynelatende utenkelige steder. Vi har sett dette en tid nå, med en Mari Boine fra Indre Billefjord i Finnmark, en Robert Burås fra Bjerkvik i Nordland eller en Nils Petter Molvær fra Langevåg på Sunnmøre – for å nevne noen få.

Så kan man spørre: Har dette noe med politikk å gjøre? Ja, det har det i høyeste grad. Skal talentene kunne utvikle seg, må de tidlig få muligheter til det – gjennom kulturskoler, gjennom møter med kunstnere f.eks. i Den kulturelle skolesekken, med kulturtiltak i ungdomstida og utdanningsinstitusjoner som er tilgjengelige for alle – uansett bakgrunn. Dette er Regjeringas politikk. Dette bygger på den plattformen som sosialdemokratiske regjeringer startet for kulturfeltet allerede på 1970-tallet, og som gjorde at også den landsdelen jeg kommer fra, kunne utvikle profesjonelle kunstneriske miljøer og institusjoner.

Det er heldigvis sånn at det er bred politisk enighet om hovedtrekkene i en sånn politikk. Det gjør imidlertid at jeg er nødt til å avlegge Fremskrittspartiets kulturpolitikk en visitt, fordi denne skiller seg dramatisk fra det meste. På et møte nylig i Norsk kulturråd fant jeg grunn til å si, i fullt alvor, at vi trenger Fremskrittspartiet i den norske kulturdebatten. Grunnen til det er at vi dermed stadig blir mint om hvordan vi ikke vil at kulturpolitikken skal formes her til lands. Fremskrittspartiet snakker om profesjonell kunst og kunstnere som noe samfunnet egentlig ikke har bruk for, og som man dermed ikke trenger å ha særlig omsorg for. I deres retorikk er profesjonalitet nærmest framholdt som noe negativt og ikke ønskelig. Fremskrittspartiet snakker foraktfullt om en elite som bare henvender seg til en snever krets, og som attpåtil får Regjeringas fulle oppmerksomhet. Som eksempel nevner Fremskrittspartiet operaen i Bjørvika. Det er et usedvanlig dårlig valgt eksempel når man skal demonstrere kunstens angivelige snevre nedslagsfelt. Operaen har, som de fleste vil vite, hatt fulle hus hele året og er utsolgt til langt utpå høsten 2009. Når årsskiftet rundes, vil Operaen ha hatt rundt 900 000 besøkende i år.

Vi opplever en finanskrisa som er global, og som også slår inn hos oss. Det tror jeg kan bety at vi som folk vender blikket mot andre verdier. Jeg spår at kunst og kultur i åra som kommer, blir enda viktigere i vårt samfunn.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP) [20:02:47]: Jeg vet egentlig ikke helt hvor jeg skal begynne.

Representanten Knutsen sier og får oss til å tro at det var den rød-grønne regjeringa som fant opp de regionale filmfondene. Så er ikke tilfellet. De regionale filmfondene fant opp seg selv, og så, i et godt samarbeid med det som den gang var opposisjonen, fikk vi til bevilgninger til dem.

Knutsen sier også at hun setter de regionale filmsatsingene veldig høyt. Men vi i opposisjonen mener at

det er veldig mange restriksjoner på hvordan de statlige midlene skal brukes i de regionale fondene. Hva tenker representanten Knutsen om det?

Tove Karoline Knutsen (A) [20:03:39]: Jeg tenker at det var langt større restriksjoner på de regionale fondene under den forrige regjeringa. Det som er tilfellet nå, er at de regionalt skaffede midler kan brukes helt fritt. Det samme kan de statlige midlene som blir lagt inn i fondene, bortsett fra det ene forholdet at de skal gå til noen andre filmproduksjoner enn det Norsk filmfond støtter. Det tror vi er viktig for å få et større mangfold av filmproduksjoner, og vi tror det er viktig at vi har litt ulike blikk på hvilke filmer som det er verdt å produsere. Vi tror den innretninga som er nå på de regionale filmfondene, bidrar til det.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [20:04:28]: I sommar var eg og besøkte nokre bingolokale for å sjå korleis dei såkalla bingoautomatane fungerte. Etter at speleautomatane i daglegvarebutikkane og kioskane har forsvunne, har det blitt ein auka omsetnad på bingoautomatane. Då eg gjekk inn i lokalet, var det ein person som tok kontakt med meg og sa: Er ikkje du politiskar? Eg sa at eg var det, eg var jo litt interessert i å sjå korleis det fungerte. Så seier vedkomande: Ver så snill å bli kvitt desse bingoautomatane. Desse er meir aggressive, dei er hissigare, du kan spele bort meir på kortare tid. Desse er verre enn dei andre automatane som vi har hatt.

Av omsyn til dei som er spelavhengige: Vil Arbeiderpartiet vere med og bli kvitt desse bingoautomatane, som vi har forslag om?

Tove Karoline Knutsen (A) [20:05:25]: Arbeiderpartiet vil være med på at vi kvitter oss med alle typer spill som vi kan kvitte oss med som fører til avhengighet. Når vi har antatt at bingoautomatene ikke medførte den grad av avhengighet som de automatene som stod fritt, er det fordi de er under litt større tilsyn, og det er noen i lokalet som passer på. Men jeg er enig med representanten i at vi må ha et våkent øye på hvordan disse automatene fungerer, og jeg er trygg på at Regjeringa ser til at vi har en politikk som ikke fører til økt avhengighet gjennom disse automatene.

Trine Skei Grande (V) [20:06:09]: Jeg har lyst til å spørre om noe som representanten ikke nevnte i innlegget sitt, nemlig museum. Vi er nå inne i en konsolideringsprosess som det har vært bred enighet om i dette huset. Det var bred enighet om at man skulle bruke både pisk og gulrot. Man skulle ikke miste noe ved å gå inn, men man skulle få hvis man gikk inn.

Nå viser det seg i dag at man bruker mer pisk enn man bruker gulrot. Gulroten er blitt ganske liten, og f.eks. museumsdirektøren på Orkla Industrimuseum sier at man blir skremt til å gå inn. Eller for å ta Rørosmuseet, der sier de at de føler seg som en liten, utsatt brikke i et stort spill.

Jeg har lyst til å stille Regjeringas representant det spørsmålet Rørosmuseet stiller seg i dagens Aftenpos-

ten: Hvor langt er man villig til å gå for å lande denne museumsreformen? Er man villig til å ta livet av museene?

Tove Karoline Knutsen (A) [20:07:08]: Jeg mener konsolideringa er veldig viktig, og jeg syns det er helt riktig at man knytter bevilgninger til at de ulike museene har konsolidert seg. Noen har vært veldig flinke og har, kanskje mot egen motstand, klart å få i stand en konsolidering med andre museer. Det har vist seg at de har tjent på det både økonomisk og driftsmessig.

Jeg syns det er trist hvis noen museer går under fordi de ikke klarer å finne noen å konsolidere seg med, men det tror jeg faktisk at alle museer klarer. Det går litt på viljen hos noen og kanskje en redsel for endring. Jeg er trygg på at Regjeringa følger dette nøye, og at man er flink til å premiere de museene som faktisk gjør en veldig god jobb ved å konsolidere seg med andre museer.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Karin S. Woldseth (FrP) [20:08:19]: Nå har vi hørt nok en lovprising av kulturpolitikken til den rød-grønne regjeringa og hvilke fantastiske økninger det er i statsbudsjettet også for neste år. Men la oss ta et lite tilbakeblikk på hva som faktisk skjedde i 2008 av nytenkning og visjoner fra den samme regjeringa – og det var ikke stort.

Vi har hatt et mangfoldsår som kostet 50 mill. kr, og vi har hatt kulturbyen Stavanger som fikk 100 mill. kr av staten. Mangfoldsåret er åpenbart så vellykket at det skal videreføres også inn i 2009, så vi må formode at det har kommet for å bli. Kulturbyen Stavanger kostet 100 mill. kr, og den er knapt nok kjent utenfor Norges grenser. Direktøren innrømmer til og med at markedsføringen kanskje kunne vært bedre. Jeg tror vel egentlig ikke at folk flest har hatt noen følelse av det fantastiske Kulturløftet i året som gikk, og jeg tror heller ikke de vil merke vesentlig forskjell i året som kommer. Det jeg ønsker å si, er at til tross for at millioner på millioner sprøytes inn i kulturlivet i Norge, er det nok mest til glede for kulturlivet selv og ikke for brukerne av kulturtilbudet. Den rød-grønne regjeringa går på opptråkkede stier og gjør ikke noe forsøk på å tenke nytt og innovativt.

Den sittende regjering arvet en kulturmelding fra Bondevik II-regjeringa, og de grep som gjøres, gjøres stort sett etter denne gamle meldinga. Det finnes ingen rød-grønn tråd i kulturpolitikken – ingenting som vil sette fotspor i kulturhistorien annet enn at man har bevilget forferdelig mye penger.

Dette er det siste statsbudsjettet fra den rød-grønne regjeringa før vi skal ha et nytt stortingsvalg. Og hva står igjen? Jo, en gavmild kulturminister som har gitt penger til alle, uten at det kan synes som om det har vært noen plan i det. Hva nytt har den rød-grønne regjeringa bidratt med de tre siste årene? Opera? Nei. Den var påbegynt lenge før vi fikk statsråd fra Arbeiderpartiet. Den kulturelle skolesekken? Nei. Det var Fremskrittspartiets forslag i forrige periode. Filmsatsing? Nei. Norsk film hadde hevdet seg lenge før Giske satt i statsrådsstolen.

Fremskrittspartiet ønsker en levende kultur fri for po-

litisk styring og basert på personlig engasjement og frivillighet. Fremskrittspartiet har aldri hevdet at folk har lik smak, eller at folk ikke ønsker seg variasjon og bredde i tilbudet. Det er jo nettopp folk flest som sikrer variasjon og bredde, helt uavhengig av hva kultureliten ønsker å servere av nyskapende impulser, ideer og estetiske opplevelser. Derfor synes vi det må være et mål å få mer ut av skattekrone kulturen får.

Det er i dag dessverre en smal kulturelite som bestemmer i hvilken retning kulturen skal utvikle seg. Dette resulterer i at museer er fulle av kunst som ingen får se, og bibliotekene får bøker ingen vil lese.

Fremskrittspartiets kulturpolitikk er basert på verdien i å skape mest mulig opplevelser for flest mulig. Det oppnår vi ved at kulturleverandørene tilpasser seg sitt publikum, ikke ved at kulturleverandørene kjemper om hvem som er flinkest til å få offentlige penger.

Den rød-grønne regjeringen har derimot sviktet både Soria Moria-erklæringen, altså løftene til folket, og ikke minst har de sviktet folket ved ikke å følge opp sine løfter. Og da tenker jeg på frivillighet. Heller ikke i 2008 ble det innført momsfratak eller momskompensasjon – det ble ikke engang vurdert – slik det står så vakkert i Soria Moria-erklæringen. Det kan synes som om statsråden er mer opptatt av kunstnere i alle former enn av det frivillige arbeidet. Nå skal statsråden få slippe å snakke om den fantastiske milliarder som frivillig sektor skal tilføres, for med all respekt: Den samme statsråden har fjernet 3–5 milliarder kr fra det frivillige Norge gjennom automatforbudet. Det hjelper ikke å skryte av smulene man gir, når man først har stjålet hele kakestykket.

Så la oss nå se framover. Hva er det vi ser av nytenkning og visjoner fra den rød-grønne regjeringen neste år? Så vidt jeg kan se og lese, er det ingenting. Man fyller pengesekker i hele Norge, men det er ingenting nytt. Fra Fremskrittspartiets ståsted er det bare klatting på allerede eksisterende tiltak. Da er det godt at Fremskrittspartiet nok en gang ligger foran.

Hvilke grep er det da Fremskrittspartiet gjør som vil gjøre det mulig for kulturlivet å eksistere også uten altfor tette bindinger til staten og de til enhver tid sittende regjeringer? Vi foreslår også i år to fond som skal bidra til å løfte kulturlivet, om enn på vår måte. Det ene fondet vil styrke frivillige lag og organisasjoner på en helt annen og ny måte i forhold til hva Regjeringen gjør. Avkastningen av dette fondet rettes mot aktiviteter for barn og unge. Vi ønsker å stimulere barn og unge til å delta i ulike kulturtiltak, og vi ønsker at avkastningen av fondet skal nå folk – alle folk.

I tillegg til det fondet jeg nettopp nevnte, har vi også fondet for kultur og næring. At kultur er næringsvirksomhet, er det vel ikke lenger noen diskusjon om. Kulturvirksomheter omsetter for flerfoldige milliarder hvert år. Derfor ønsker vi å stimulere kunstnere i alle sjangre til å fokusere mer på seg selv som en næringsvirksomhet. Vi ønsker arbeidsfelleskap hvor man kan ha en felles regnskaps- og markedsføringsdel – rett og slett et fellesskap som stimulerer og inspirerer på linje med slike som er etablert f.eks. i London, og som fungerer aldeles utmerket

uten statlig innblanding. Fondet kan brukes til bl.a. slike tiltak.

Så litt om kulturminner. Fremskrittspartiet har hevdet i en årrekke at kulturminner og tradisjoner skal vi ta vare på. Fremskrittspartiet har merket seg at også innenfor kulturbudsjettet er det satt av 10 mill. kr til Kulturminneåret, og det er vi veldig glad for. Jeg håper at statsråden leser statsbudsjettet og snakker med miljøstatsråden, som jo er hovedansvarlig for kulturminner, når det gjelder brannsikring av Bryggen i Bergen. Her må det gjøres noe, og det må gjøres raskt. Vi kan ikke risikere at Bryggen, med alle sine skatter, brenner ned fordi den ikke er sikret godt nok. Det ville vært en tragedie både for byen Bergen og for Norge som nasjon. Det finnes også mye annet innenfor rehabilitering av våre kulturminner, enten de befinner seg på museer eller de er enkeltstående kulturminner. Men at et av verdens rikeste land ikke passer på og verner om kulturminnene sine, tror jeg ikke etterslekten vil forstå.

Så til slutt litt om film. Det er ikke den rød-grønne regjeringen som skal ha æren for at film går så godt i Norge. Grunnen er først og fremst det at støtteordningene til filmbransjen er blitt endret, slik at filmproduksjonen i større grad skal rette seg mot publikum. Endringene i støtteordningene, sammen med profesjonalisering og internasjonalisering av bransjen, har ført til at norske filmer i langt større grad lages på en slik kunstnerisk måte at de finner et stort og villig publikum. Norsk filmbransje er helt i forkant i en ny tenkning om offentlig støttet kultur, hvor det er om å gjøre å maksimalisere det kulturelle utbyttet man kan produsere for fellesskapets penger.

Fremskrittspartiet vil gi honnør til bransjen, som i stadig større grad finner brede og smale publikumsgrupper, og klarer å produsere gode filmer innenfor hensiktsmessig økonomiske rammer, som treffer disse publikumsgruppene. Samtidig har bransjen vist at den kan tiltrekke seg kompetanse og kapital til nye produksjoner. Fremskrittspartiet mener at utviklingen i filmbransjen viser at markedsmessig tenkning fungerer meget godt også innenfor kulturfeltet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gunn Karin Gjøl (A) [20:17:19]: Hver gang jeg hører representanten Karin Woldseth i en kulturdebatt, får jeg inntrykk av at hun egentlig er litt lei seg for at hun representerer et parti som ikke har en kulturpolitikk.

Jeg har også i år hatt gleden av å lese merknadene til Fremskrittspartiet i innstillingen, og jeg registrerer at de har en merknad som de resirkulerer hvert år. De hevder at det å ha en aktiv kulturpolitikk, som de rød-grønne har, skaper ensretting, som med regimet i det luftfattige Nord-Korea. Det jeg lurer på, er: Hva er det i den rød-grønne regjeringas politikk som kan sammenliknes med Nord-Korea? Er det at man legger til rette for at vanlige folk skal ha råd til å gå i teater, noe Fremskrittspartiet tydeligvis ikke ønsker, eller er det det at vi satser massivt på filmfondet, slik at det også neste år blir muligheter for å få til nye, store filmsuksesser? Det hadde vært interessant å høre hva det er Fremskrittspartiet mener er så sammenliknbart.

Karin S. Woldseth (FrP) [20:18:24]: Først må jeg arrestere representanten Gjøl for det hun sa om at Fremskrittspartiet ikke har noen kulturpolitikk. Da bør hun lese programmet vårt, for vi har en kulturpolitikk – en kulturpolitikk som jeg er meget stolt av.

Når det gjelder hvorfor vi sammenlikner den rød-grønne regjeringen med Nord-Korea, er ikke det så veldig rart. I Nord-Korea bestemmer man hva folk får lov til å lese, hva folk får lov til å se, og hva folk får lov til å høre. Vi nærmer oss det, når staten trykker alle kunstnere til sitt bryst og nærmest holder dem i live. Da er det ikke lenger slik at det er brukeren som får lov til å velge hva man vil høre og hva man vil se, men det er den rød-grønne regjeringen som bestemmer for oss – derfor den sammenlikningen.

Magnhild Eia (Sp) [20:19:25]: Det kan være ganske deprimerende å høre på Fremskrittspartiets omtale av kulturen. Senterpartiet har merket seg at Fremskrittspartiet vil kutte nærmere 1 milliard kr i sitt alternative budsjett, altså en dramatisk nedbygging fra å til å. Vi har også stor tiltro til frivillige krefter, men å erstatte Fremskrittspartiets rasering av kulturfeltet i milliardstørrelse med puslete 50 mill. kr til frivilligheten, står ikke til troende. Dette er etter vår mening en sterk undervurdering av hva folk flest faktisk ønsker seg. Hvem tror Fremskrittspartiet står klare til å ta imot disse pengene og tilby kulturaktiviteter, når partiet først har rasert hele den kulturelle verdikjeden? Og hvor skal denne folkelige kulturaktiviteten finne sted når Fremskrittspartiet kutter i tilskuddsordningene til kulturhus, som jo etterspørres av både profesjonelle og amatører i hele landet?

Karin S. Woldseth (FrP) [20:20:28]: Når vi vil kutte 1 milliard kr, vil jeg minne representanten Eia om at vi ikke trenger gå lenger tilbake enn til budsjettet for 2005 før vi er omtrent der Fremskrittspartiet er. Så vidt jeg vet, og så vidt jeg husker tilbake til 2005, var det et aldeles utmerket kulturliv i Norge også i 2005, så jeg tror ikke hun skal bekymre seg for det.

Jeg tror heller ikke at hun trenger å være spesielt deprimerert. At representanten blir deprimerert av å lese våre merknader, kan vi på en måte ikke gjøre noe med. Men vi er av den oppfatning at de merknader vi har, og det programmet vi har når det gjelder kultur, er aldeles utmerket, og vi er helt sikre på at det finnes massevis av frivillige organisasjoner som er helt klare til å ta imot og gjøre en innsats for Kultur-Norge.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [20:21:26]: Framstegspartiet går inn for å selje ned NRK. NRK har forpliktingar i forhold til norsk kulturarv, språk og identitet, dei har spesielle forpliktingar til å produsere smale program, barne- og ungdomsprogram, dokumentarprogram og skal vere godt representert i heile landet med distriktsendingar. Kva for konsekvensar trur Karin Woldseth det ville få dersom denne allmennkringkastaren ikkje får dei rammevilkåra til å drive som dei har i dag? Kristeleg Folkeparti trur at vi då mister ein kulturarv, som det er viktig å ta vare på og ha gode rammevilkår for.

Karin S. Woldseth (FrP) [20:22:18]: Jeg tror konsekvensene vil være at folk mer vil kunne disponere lisenspengene sine, ca. 2 500 kr, fritt – til hva de vil.

I tillegg er det opp til den til enhver tid sittende regjering å bestemme konsesjonene for dem som skal være allmennkringkastere, noe egentlig enhver som driver med kringkasting, kan være. Derfor er ikke det noe problem. Man må bare legge inn i konsesjonene – det er ikke alle som følger dem – at det skal være barneprogram, at man skal ta vare på den kulturelle arven, og at man skal ta vare på språket. Dette behøver ikke å gå ut over lytterne i det hele tatt. Den fordelene vi kan se, er at vi får tv og radio som ikke koster noe.

Presidenten: Replikskiftet er omme.

Olemic Thommessen (H) [20:23:39]: Årets kulturbudsjett følger kjente politiske linjer. Det er betydelige økninger innenfor en stor bredde av tiltak og en fordeling som følger nokså forutsigbare spor.

Med unntak av Fremskrittspartiet tror jeg det er stor enighet om økningene i kulturbudsjettet, ikke bare denne gangen, men i og for seg også når det gjelder den utviklingen vi har sett gjennom hele perioden.

Høyre bygger denne satsingen på de politiske hovedlinjene som ble staket ut i Bondevik II-regjeringens kulturmelding. Det gjør vel i og for seg også Regjeringen, selv om Kulturloftets retoriske klær nå er blitt ettertrykkelig tatt på.

Bakteppet for en sterkere kulturpolitikk er det moderne samfunnets etterspørsel etter kultursatsing, det være seg i tradisjonell forstand eller som en del av en sterk økonomisk utvikling innenfor kulturelleterte næringer. Ny livsstil har skapt klima for økt satsing på kultur, og det er interessant å se i et lengre perspektiv at man ikke skal så forferdelig langt tilbake i tid før holdningen var en helt annen. Åse Kleveland sa eksplisitt i sin kulturmelding at man ikke kunne vente økninger i kulturbudsjettene i årene som da skulle komme.

Selv om Høyre støtter et betydelig statlig engasjement gjennom kulturbudsjettet, er det klart at vi, i motsetning til Regjeringen, ikke forholder oss kritikkløst til sterkere statlig styring og statlig satsing. I Høyres øyne kan statens omfattende deltagelse konsentrere makt og bidra til utstrakt politisk riktighet og mindre reelt mangfold dersom man ikke har et våkent øye for hvordan pengene sluses ut. Kulturministerens tilbakevendende beskrivelse av «arm-lengdes avstand-prinsippet» holder – etter Høyres syn – ikke, så lenge det brukes på en så snever måte som det vi mener ligger til grunn for Regjeringens politiske arbeid. Norge er et lite land, med et lite marked, og det betyr at vi mer aktivt og gjennom strukturelle grep må motarbeide maktkonsentrasjon.

Høyre ønsker derfor en tydelig, annen kurs, der nøkkelordene er maktspredning og mangfold. Dette handler dels om organisering, om statlig oppnevning av styrerepresentanter. Her mener vi staten kunne begrense seg til de største statlige institusjonene. Maktspredning handler også om hvordan statlige midler sluses ut til mottagerne, og –

ikke minst – handler det om behovet for en større bredde av finansieringskilder og beslutningstagere i kulturlivets sammenhenger.

Høyres innfallsvinkel illustreres gjennom vår styrking av de sentrale delene av kulturbudsjettet med 30 mill. kr. Vi ønsker å styrke mangfoldet gjennom å styrke de frie gruppene og ensemblene. Det gjør vi gjennom å styrke basisfinansieringen av etablerte scenegrupper, tilskuddsordningen for fri scenekunst og tilskuddsordningen for dans.

Vi mener det er viktig å være særlig oppmerksom på virksomheter som springer ut av innvandremiljøene, og gir også i år Stiftelsen Cosmopolite og Nordic Black Theatre en ekstra hånd.

Vi mener også det er svært viktig å styrke båndene mellom kulturliv og næringsliv. Det dreier seg i denne sammenheng ikke først og fremst om næringsutvikling, men om å bidra til at arenaer vokser frem der kulturlivet får nye stimulerende oppgaver og alternative veier til finansiering av virksomhet. Vi mener Forum for kultur og næringsliv er en god start, men tenker oss at staten må bidra til å bygge opp en organisasjon med et betydelig høyere ambisjonsnivå og en atskillig mer kompleks tilnærming til hvordan man skal jobbe.

En annen vei til maktspredning er også å se til de virksomhetene som vokser frem lokalt og regionalt. Her mener vi at en ytterligere styrking av de regionalt baserte filmmiljøene er et viktig grep.

Høyre legger også stor vekt på at kulturarven vår skal ivaretas og være tilgjengelig for alle. Det er gjort mye innenfor ABM-feltet de siste årene, men arkivområdet synes å ha sakkett akterut. Mange arkiver – ikke minst de private – er i dag i en elendig forfatning, og viktige deler av vår kollektive hukommelse kan komme til å bli borte. Vi har derfor lagt inn ekstra midler til arkivene i årets budsjett.

Vi har også i år styrket folkekulturområdet, denne gangen gjennom Riksscene for folkemusikk og folkedans. Viktige deler av folkekulturfeltet er også en del av frivilligheten. Høyre har signalisert at vi går inn for full momskompensasjonsordning, og vi har i merknadene til budsjettet bedt Regjeringen legge til rette for dette, slik at det går an å komme i gang med nye momsregler allerede fra høsten av.

Medieområdet er et felt i sterk utvikling. Den teknologiske konvergensen og digitaliseringen går sin gang og gir stadig nye muligheter for raskere kommunikasjon og utvikling av nye kommunikasjonsformer – for ikke å si plattformer. Regjeringens politikk baserer seg stort sett på virkemidler fra en annen tid, lite tilpasset den digitale fremtiden vi nå ser inn i.

Det er en kjent sak at Høyre har begrenset tro på eierskapsregulering, og vi ønsker fortsatt en annen innretning som erstatning for det tradisjonelle produksjonstilskuddet til avisene – gjerne med et tak og en flatere modell i forhold til dagens ordning, og gjerne også en ordning rettet mot nye etableringer og redaksjonelle nettsted. Vi burde kanskje hatt en offentlig utredning om det som var presestøttens opprinnelige målsettinger, nemlig ønsket om meningsmangfold, reell ytringsfrihet og stimulering av en

vital offentlig samtale, denne gangen drøftet ut fra den medievirkeligheten vi nå lever i, og den vi ser vil komme.

I dag ser vi at utviklingen bringer oss alle stadig lenger inn i den digitale allmenningen. Teknologisk og innholdsmessig konvergens er ikke lenger bare klisjeer om fremtiden, men realiteter vi daglig forholder oss til. Et interessant trekk i dette er hvordan utviklingen av innholdsmessige genre også aktualiserer medieområdets betydning for kulturlivet i sin alminnelighet. Mediene er ikke bare et anliggende i forhold til ytringsfriheten, medieområdet har også stor betydning eksempelvis for ivaretagelsen av norsk språk.

Høyre er i denne sammenheng opptatt av at vi i Norge får en størst mulig hjemmeproduksjon av innhold. I denne sammenheng er det allerede nå av stor langsiktig betydning hvordan de forskjellige aktørene posisjoneres i forhold til hverandre.

Høyre mener i denne sammenheng at det er riktig å basere seg på størst mulig direkte flyt mellom forbruker og innholdsleverandør. Alle monopoliserende tendenser bør derfor motarbeides. Eksempelvis ser vi at enkelte av telekom-aktørene bygger foretningkonsepter basert på lukkede løsninger i nettene. I praksis vil dette kunne utvikle monopoler mange steder.

Høyre mener det nå er viktig å gi klare politiske signaler om at fremtidens digitale allmenning skal være åpen. Vi har fremmet forslag om å få utredet dette, slik at aktørene kan utvikle nye foretningkonsepter i tråd med de åpne løsningene så snart dette er teknologisk mulig.

Fri flyt av innhold vil gi forbrukerne et bedre tilbud, og det vil stimulere norske innholdsleverandører til utvikling av nye produkter og produksjon av norsk innhold. Dette er den eneste måten vi kan sikre en norsk hjemmebane på i den digitale allmenningen. Innholdet i det volumet som her skal til, kan ikke sikres gjennom støtteordninger eller andre tilskudd over statsbudsjettet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gunn Karin Gjøl (A) [20:31:54]: Representanten Thommessen poengterte innledningsvis at forskjellen i årets kulturbudsjett går mellom Fremskrittspartiet og oss andre. Og det er jo noe han har helt rett i. Men vi nærmer oss valg, og det er naturlig å få avklart hvordan de eventuelle nye samarbeidskonstellasjonene vil bli etter valget, for det vil ikke minst ha betydning for kulturpolitikken. Vi registrerte jo så sent som nå i helgen at Høyres leder overhodet ikke akter å slå hånden av Fremskrittspartiet. Samtidig vet vi at når det gjelder finanspolitikken, og kanskje enda mer når det gjelder kulturpolitikken, finner vi store avstander mellom Høyre og Fremskrittspartiet.

Jeg lurer på hvordan Høyre tenker seg at man kan skape en felles politikk med Fremskrittspartiet på disse to områdene. Er det kanskje slik at man for Høyres del tenker å gjøre kulturpolitikken til en salderingspost i denne sammenheng?

Olemic Thommessen (H) [20:32:52]: Jeg tror at Høyre vil komme til å være garantisten for at vi fortsatt

får kultursatsinger på det profesjonelle området fremover. Samtidig er det et poeng å se at det faktisk er noen områder hvor vi også har mye til felles med Fremskrittspartiet – innenfor kulturminnevernet og innenfor frivilligheten, som også er to store områder som bør styrkes.

Nå skal man ikke starte forhandlinger her, i særdeleshet ikke i en slik sammenheng som dette. Enhver koalisjon og enhver koalisjonsforhandling er jo – hva skal jeg si – en øvelse i kamelsvelgingens kunst. Det vet vel ikke minst representanten Gjøl, som har prøvd dette i noen år nå. Når det gjelder en del av kjernen i kulturbudsjettet, vil nok dette ganske riktig dreie seg om noen kameler, men jeg ser ikke så helt mørkt på det, hvis det skulle bli en aktuell situasjon.

Knut Gjerde (FrP) [20:34:04]: Jeg hadde egentlig tenkt å spørre representanten om momskompensasjon, men han nevnte faktisk noe om det i sitt innlegg. Er det slik at representanten fra Høyre vil arbeide aktivt for å få til et momsfratak for frivillige organisasjoner?

Olemic Thommessen (H) [20:34:27]: Full momskompensasjon, nullmoms, for frivillige organisasjoner et av de viktigste områdene som frivilligheten selv har løftet frem. Det som er det flotte med det grepet, er jo at det fungerer nøytralt. Det slår altså ut for alle frivillige organisasjoner uten noen føringer fra staten. En viktig del av den kritikken vi har mot Regjeringen i frivillighetspolitikken, er at man sluser ut penger til konkrete formål som man ser tjener frivilligheten, og som man også identifiserer med den rød-grønne regjeringens politiske målsettinger. Det var rett og slett dette som frivillighetsmeldingen var – skal vi si – stinn av. I kapittel etter kapittel kunne man lese hvordan frivilligheten skulle bidra til å iverksette den rød-grønne politikken innenfor en rekke i og for seg helt prisverdige områder som jeg tror både Fremskrittspartiet og vi vil ha sansen for.

Likevel er det en tilnærming som blir helt feil for Høyre. Vi ønsker en nøytral tilnærming, og da er momskompensasjonsordningen en utmerket ordning.

May Hansen (SV) [20:35:48]: Både representanten fra Høyre og undertegnede har vært med i noen debatter i det siste. Representanten sier også i sitt innlegg nå at da vi behandlet kulturmeldingen i 2003, gikk Høyre inn for framtidige økninger av kulturbudsjettet. Jeg har ingen tro på at Høyre som parti hadde lagt inn nesten 2 milliarder kr til kultur på disse åra.

Men når det er sagt, står det i budsjettinnstillingen når det gjelder hans hovedprioritering, at han «viser i denne sammenheng til at Norge nå er inne i en periode med sterk økonomisk vekst». Jeg tror ikke det er den virkelighetsoppfatningen de fleste andre har akkurat nå. Han sier videre at han «mener i lys av samfunnsutviklingen generelt at en oppbygging av kulturbudsjettet er riktig og nødvendig».

Da lurer jeg på – i disse tider, i framtida og etter valget: Vil Høyre da prioritere Kulturløftet med 1 pst., som han nå i mange sammenhenger sier?

Olemic Thommessen (H) [20:36:53]: Jeg har aldri sagt at vi forplikter oss til 1 pst. Det sa jeg heller ikke da vi diskuterte kulturmeldingen i 2003. Men det jeg sa, var at vi mente det var riktig med betydelige økninger. Det henger sammen med at hele samfunnsutviklingen går i en slik retning – kultur er viktigere i veldig mange sammenhenger.

Ideologisk sett bygger Høyre på at vi mener at noen kjerneoppgaver må ivaretas også med statlig hjelp innenfor kulturområdet. Det er vår tilnærming. De kjerneoppgavene brer seg i vår tid.

Det er klart at vi er i en økonomisk nedgangstid. Hvordan det vil slå ut, er ikke godt å si. I forhold til de store grepene med tanke på hvordan samfunnet er satt sammen, er det ikke noe som skulle tilsi at man skulle kutte i kulturbudsjettet – det er det ikke. Jeg ser for meg at kulturbudsjettet vil utvikle seg videre. Jeg ønsker altså en utvikling hvor vi får et større mangfold i beslutningstakere – ikke en så ensidig statlig fokusering.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

May Hansen (SV) [20:38:16]: Bare for å ha sagt det: SV mener at satsing på kultur er enda viktigere i nedgangstider. Vi kommer til å innfri, hvis velgerne lar oss få lov til det.

15. november var jeg invitert til en stor konferanse i Stockholm for å snakke om Kulturløftet. Overskriften for det seminaret var: Rød-grønn kulturpolitikk – hva kan vi lære av Norge. Det var en god opplevelse. I motsetning til Fremskrittspartiet mener jeg dette kulturløftet er ekstremt viktig. Jeg snakket meg helt varm, jeg var stolt, både av de rød-grønnes kulturlov og det løftet som vi nå gjennomfører. Det var mange kunstnere og kulturpolitikere til stede som ønsker å få til det samme i Sverige. De ønsker å løfte kulturpolitikken til en viktig valgkamp, slik vi gjorde det med Kulturløftet i vår valgkamp.

I forrige uke fikk jeg en henvendelse fra våre partivenner i Danmark om Norges satsing på Den kulturelle skolesekken. De ønsker å foreslå den samme satsingen i Danmark. Vi i denne regjeringa leverer nå en kulturpolitikk som våre naboland ønsker å kopiere. De sier: Se til Norge – hva kan vi lære av Norge?

Denne regjeringa har ved å gjennomføre opptrappingen av Kulturløftet økt kulturbudsjettet med nesten 2 milliarder kr. Det er strålende, og det betyr enormt mye for utviklingen av kunst og kultur over hele landet. Kunstens og kulturens styrke og egenverdi er en ressurs som underverdes. Vi må sørge for at hele kulturfeltet er en naturlig og integrert del av alle samfunns- og politikkområder.

Hele kulturfeltet styrkes på et overordnet plan gjennom Kulturløftet, og økte bevilgninger legger forholdene til rette, slik at det utvikles et bredt spekter av kulturvirksomhet og mangfold. Det er viktig, som det ble understreket da vi vedtok kulturloven, at man skal ha rett til et likeverdig kunst- og kulturtilbud over hele landet. Det forutsetter at de statlige kulturkronene fordeles over hele landet. Unge kunstnere, nye uttrykk og nyetableringer bør derfor prioriteres framover i de fylkene som har lite stat-

lige kulturkroner. Man kan selvfølgelig her lese Østfold, som et av dem.

Suksessen fra Mangfoldsåret følges opp. Forholdene må legges til rette for å få gode vekstvilkår, også for minoritetens kunst og kultur.

Historien om Den kulturelle skolesekken kan også oppsummeres som en suksesshistorie. I Den kulturelle skolesekken får barn i alle skolealder tilbud om kulturopplevelser på et bredt felt. Den rød-grønne regjeringa arbeider målrettet for å sikre sosial utjamning og inkludering. I en slik sammenheng er satsingen på Den kulturelle skolesekken et viktig virkemiddel for å sikre barns muligheter til varierte kulturelle opplevelser på et profesjonelt nivå. Uansett hvor i landet en bor, uansett hvilken bakgrunn barnet har, gir nå Den kulturelle skolesekken et kulturtilbud til alle barn.

Skolesekken utvides nå også til å gjelde ungdom i videregående skole. Dette er etter SVs mening et viktig skritt på veien mot å la Skolesekken gjelde alle barn og unge, fra barnehage til videregående skole.

Folkebibliotekene er en av de mest brukte offentlige institusjonene, og er svært viktig for å styrke og opprettholde fortsatt sosial og kulturell utjamning. SV mener at folkebibliotekene bidrar til å fremme kunnskapsutvikling, kulturformidling, demokrati og ytringsfrihet. Stortinget skal til våren behandle en egen stortingsmelding om bibliotek, og vi er glad for at bibliotekpolitikken på denne måten løftes opp på den nasjonale politiske agendaen.

Jeg vil understreke betydningen av at man fortsetter det viktige påbegynte arbeidet med likestilling i kulturpolitikken. På mange områder er det fortsatt store forskjeller mellom kvinner og menn og deres muligheter.

Til slutt vil jeg sende en liten julegave hjem, ikke et julekort. Det er en ekstrabevilgning nå helt på slutten i budsjettet til Punkt Ø og Studium Actoris. Dette er en viktig anerkjennelse av samtidskunstformidleren og den frie teatergruppen i Østfold, ved siden av alle de gode kulturmidlene som var bevilget fra før.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP) [20:43:33]: Representanten May Hansen skryter veldig av Den kulturelle skolesekken. Nå er det vel slik at Den kulturelle skolesekken blir finansiert av overskuddet fra Norsk Tipping. Vi hører jo om Norsk Tipping stadig bekymrede meldinger om at de ikke kommer til å komme i nærheten av de overskuddene de har hatt.

Da lurer jeg på: Hva har representanten May Hansen tenkt å gjøre hvis finansieringen av Den kulturelle skolesekken bli redusert?

May Hansen (SV) [20:44:12]: Det er helt klart at Skolesekken er finansiert gjennom tippemidler. Det var jo på bakgrunn av et forslag fra Fremskrittspartiet, SV og Arbeiderpartiet. Det er vi glad for at vi har fått til. Vi hadde aldri fått til en slik økning på dette feltet i forrige periode, hvis ikke vi hadde gjort det. Det er jeg veldig glad for at Fremskrittspartiet støttet oss i.

Når det er sagt, er det klart at Skolesekken er kommet for å bli. Vi følger utviklingen med Norsk Tipping hele tiden. Hvis det viser seg at Skolesekken får mindre midler, har vi et kulturløft også framover som blir formidabelt. Skolesekken har for SVs del kommet for å bli. Den skal finansieres uansett.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [20:45:07]: Etter at speleautomatane har forsvunne, har omsetninga på bingoautomatane eksplodert. SV har hatt eit sterkt engasjement for å bli kvitt speleautomatane. Inga Marte Thorkildsen uttalte i ein tv-debatt hos TV2 at ho ønskte å gå lenger enn Trond Giske når det gjaldt bingoautomatane.

Vil SV ta utfordringane med speleproblematikken på alvor og vere med på å støtte eit forslag om å bli kvitt speleautomatane i bingoalkala, automatar som mange fagfolk seier er meir aggressive og avhengigheitsskapande enn dei andre automatane som vi har hatt, og som vi veit førte til mange sosiale problem?

May Hansen (SV) [20:45:54]: SV tar spillpolitikken på alvor. Det var derfor vi i forrige periode fremmet forslag om å fjerne automatane. Der gjorde jo forrige statsråd en glimrende jobb, som er blitt videreført i denne perioden – det er skjerpert inn enda mer.

Det vi har sagt fra SVs side, er at aggressive spill som fører til spillavhengighet, skal vi ikke ha. Det er ulike spill som vi må vurdere hele tida. Oddsen er ganske aggressiv, f.eks. Fra vår side har vi sagt til statsråden at dette må følges nøye. Jeg er heller ikke så veldig glad i bingoautomatane. Det sa vel også Magnar Lund Berge, den forrige representanten fra SV. Men dette følger vi opp i tett samarbeid med statsråden.

Karin S. Woldseth (FrP) [20:46:51]: I Soria Moria-erklæringen står det:

«Kulturpolitikken må legges aktivt til rette for kulturbasert næringsutvikling.»

Jeg skal være veldig kort. Hva konkret har den rød-grønne regjeringen gjort for å tilrettelegge for kulturbasert næringsvirksomhet?

May Hansen (SV) [20:47:14]: Jeg mener at kultur på mange måter er næring. Uansett hvor man drar i dette landet, ser man at man samarbeider som et resultat av Kulturløftet. Tenk på filmparkene og medieparkene, f.eks. I Østfold har vi flere områder hvor næring og museer jobber sammen. Jeg mener at hele Kulturløftet har gitt et løft for kulturbasert næring og samarbeid med både næringsliv og kommuner.

Jeg sa i utgangspunktet at dette er et formidabelt løft som betyr utrolig mye for Norge, og som betyr arbeidsplasser over hele landet, ikke minst for unge kunstnere og kulturarbeidere, som nå faktisk ved hjelp av Den kulturelle skolesekken kan leve og bo der de kommer fra.

Denne komiteen har to enorme gladmeldinger å gi til det norske folk. Det er Kulturløftet, og det er velferdsreformen for barnehager. Der har vi jo begge vært med, for å si det sånn.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Magnhild Eia (Sp) [20:48:29]: Med en økning på hele 786,5 mill. kr legger regjeringspartiene nok en gang fram et historisk godt budsjett. Veksten, sammenlignet med budsjettet for inneværende år, er hele 10,2 pst., et budsjett som òg var historisk. Senterpartiet gleder seg spesielt over at Kulturløftet er i rute, og at hele 748,3 mill. kr av økningen går til dette formålet. 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål innen 2014.

Siden denne regjeringen tiltrådte, har den samlede sentrale kulturinnsatsen økt med formidable 1,9–2 milliarder kr. Økningene er kanalisert gjennom store satsinger innenfor et bredt spekter av kulturfeltet og til glede for kulturlivet over hele landet.

Kunst og kultur har stor egenverdi. Samtidig har satsing på kultur stor betydning for andre samfunnsområder som næringsutvikling og arbeidsplasser, integrering og inkludering, helse, læring og kreativitet. Vi skal utvikle Norge til en ledende kulturnasjon som legger vekt på kultur i alle deler av samfunnslivet. I denne stortingsperioden har vi iverksatt et historisk taktskifte i satsingen på kunst, kultur og frivillighet, både gjennom de sakene som er fremmet for Stortinget, og ikke minst gjennom å følge dette opp med en historisk økning av de statlige bevilgningene på kulturfeltet.

Senterpartiet har et særlig stort hjerte for frivilligheten. Vi er derfor tilfreds med at Regjeringen foreslår å øke tilskudd til frivillighetstiltak over Kultur- og kirkedepartementets budsjett med til sammen 56,5 mill. kr neste år. I tillegg økes tilskuddet til frivillighetstiltak med 8 mill. kr gjennom vedtak i Budsjett-innst. S. nr. 1 for 2008–2009. Frifond-ordningen blir tilført en økning på hele 13 mill. kr i 2009, noe vi i Senterpartiet er særlig glade for. Vi følger altså opp viktige tiltak som er varslet i frivillighetsmeldingen. Det gjelder både økonomiske konsekvenser for ulike aktører og den tekniske utformingen av nye regler. Fra denne regjeringen overtok, har budsjettet til frivillighetstiltak økt med nærmere 63 pst.

Merverdispørsmål er en viktig interessepolitisk sak for en samlet frivillig sektor. De modeller og forslag som Kulturmomsutvalget omtaler i sin innstilling, vil etter Senterpartiets mening ikke ha noen betydning for frivillige lag og organisasjoners allmenntilgode arbeid, men kun ha effekt for de kulturinstitusjonene som har en viss omsetning, og som besitter et profesjonelt organisasjonsapparat. Senterpartiet imøteser utålmodig den varslede gjennomgangen av hvordan utgiftene til merverdiavgift fordeles seg på ulike organisasjoner innen frivillig sektor. Vi mener dette vil gi et nødvendig grunnlag for fastsettning av et nytt momsregime for sektoren, i tråd med Regjeringens Soria Moria-erklæring, som varsler en endring av merverdiavgiftsregimet når det gjelder frivillig sektor.

Regjeringen vil styrke økonomien i frivillig sektor med 1 milliard kr i de kommende statsbudsjett og skisserer i proposisjonen ulike måter for å gjennomføre dette. Senterpartiet legger til grunn at økonomien i frivillig sektor skal styrkes både gjennom økte tilskudd over statsbudsjett

og gjennom en omlegging i merverdiavgiftssystemet, der frivillige organisasjoner likebehandles med næringsvirksomhet hva gjelder fritak for merverdiavgift på innkjøp av varer og tjenester. Senterpartiet registrerer opposisjonens engasjement i saken. Når Senterpartiet i dag ikke vil stemme for opposisjonens forslag, er det ut fra en forventning om at den varslede gjennomgangen vil gi Stortinget anledning til å behandle dette momsspørsmålet innen utgangen av inneværende stortingsperiode.

Senterpartiet er fornøyd med at frivillighetsregisteret nå er på plass. Dette frivillighetsregisteret vil først og fremst være et nyttig redskap i håndteringen av en ny merverdiavgiftsordning, men selvsagt også i fordelingen av grasrotandelen. Senterpartiet er følgelig glad for at grasrotandelen innføres i 2009, og har store forventninger til at denne ordningen vil tilføre lokale lag sårt tiltrengte midler som vil muliggjøre realisering av økt aktivitet og prioriterte prosjekter lokalt.

Regjeringspartiene viser til at kulturbudsjettet behandles med utgangspunkt i den rammen som er lagt i regjeringspartienes budsjettforslag. Vi vil i tillegg minne om at opposisjonspartiene ikke har tilsluttet seg Kulturløftet, men snarere valgt å prioritere skattelette framfor en offensiv satsing på kunst, kultur og frivillighet i samme målestokk som Regjeringen. Opposisjonens merknader i denne innstillingen kan følgelig ikke oppfattes som et reelt uttrykk for opposisjonens prioritering av kulturpolitikk.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [20:53:45]: Det er bra at Senterpartiet har engasjement for frivillige lag og organisasjoner, men eg må innrømme at Kristeleg Folkeparti har blitt skuffa fordi vi hadde forventningar til at det skulle skje noko når det gjeld moms og frivillige lag og organisasjoner.

Mandatet til Momsutvalet, som Finansdepartementet sette ned, var innskrenka til å sjå på realitetane for frivillige lag og organisasjoner. Senterpartiet uttrykte i fleire debattar forventningar til dette, men så langt har det ikkje skjedd noko konkret. Derfor er eg veldig usikker på – når ein har sett ned et utval, det var ute av mandatet der, og no har det kome vage signal i budsjettet – om vi kan forvente ei konkret sak med eit konkret innhald. Frivillige lag og organisasjoner er kjempeskuffa, for dei føler at Regjeringa har kome med store forventningar, men på dette området har ein ikkje innfridd.

Magnhild Eia (Sp) [20:54:45]: Senterpartiet vil ikke skuffe frivillig sektor med hensyn til de løftene som er gitt når det gjelder en momskompensasjonsordning.

Men her og nå ser jeg ingen grunn til å instruere Regjeringen til å legge fram noe innen et visst tidspunkt, så lenge det allerede i proposisjonen er varslet at en vil komme tilbake til saken. Som jeg sa: Jeg har forventninger om og tillit til at det vil skje innen denne stortingsperioden er over.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Trine Skei Grande (V) [20:55:42]: Venstre har lagt fram sitt alternative statsbudsjett, og jeg kan forsikre Stortinget, og Senterpartiets representant, om at vi står for en helhet på absolutt alle punktene.

Jeg har fem minutter til å presentere våre hovedsatsinger.

Den aller største satsinga i Venstres alternative kulturbudsjett er satsinga på bibliotek. Vi gjør ikke som SV og venter på framtida, og vi har også en annen innfallsvinkel til hva biblioteket er. Biblioteket er ikke bare de tingene som SVs representant ramset opp i sitt innlegg, biblioteket er også en veldig viktig brikke i et informasjonsamfunn for å takle de moderne utfordringene dette samfunnet står overfor. Derfor har vi ønsket å utvide både innkjøpsordninga for saksprosa og innkjøpsordninga for skolebibliotek – både på barne- og ungdomsskole og på videregående skole – og vi har lagt inn en rekke enkelttiltak, alt fra det flerkulturelle biblioteket til bibliotekutvikling. Vi trenger noen slike motorer, og vi trenger noen som er med på å løfte bibliotekene i et moderne informasjonsamfunn. Det har vi vist hvordan vi kan gjøre innenfor rammene i årets budsjett.

Jeg har i den sammenheng lyst til å nevne at det er stor enighet om at vi har mulighet til å løfte vår store dramatikar, Jon Fosse. Jeg syns det er veldig spennende at Oslo skal bygge et nytt, stort hovedbibliotek, og at flere av Oslos kulturpolitikere har sagt at de kan gjøre en Fosse-satsing sammen. Det hadde vært spennende både for nasjonen, for norsk dramatik og for Oslo.

Venstre har også en bekymring knyttet til et annet budsjett som jeg må si griper inn i dette budsjettet, og som jeg mener at vi ikke har tatt med i det store bildet. Det er bekymringa for kunstutdanningene våre. Det er stipendpolitikken knyttet til den, den manglende forskninga på området og institusjonenes manglende økonomi. Jeg syns det er en svakhet ved Kulturløftet at man ikke klarer å se helheten mellom kunstutdanningene og kunstsatsinga.

I tillegg ønsker Venstre for n-te gang å løfte de flerkulturelle organisasjonene og institusjonene, og vi syns det er rart at man ikke har brukt muligheten i Mangfoldsåret til nettopp å løfte de institusjonene opp på et tilskuddsnivå som likner de nasjonale, norsk-etniske organisasjonene. Men vi er glad for at vi i hvert fall har fått litt støtte til kommentarer knyttet til nye institusjoner som Ungdomsfabrikken, som jo er en veldig spennende jobb, og til store deler av forslagene og merknadene når det gjelder Snelda.

Venstre har også lagt inn et løft for folkemusikken, og vi er bekymret for utviklinga av Riksscenen. Vi har også ønsket å vise at vi ønsker sikkerhet for den allerede i denne budsjettbehandlinga.

Vi har også et løft når det gjelder museer, og når det gjelder kulturminnevern. Kulturminnefondet har fått flere oppgaver under denne regjeringa, men ikke penger som står i forhold til dette. Det mener jeg at vi må se på i denne sammenheng, sjøl om det også ligger i et annet budsjett.

Til slutt skulle jeg egentlig skryte av Regjeringa, men så ble jeg litt forundret over komitébehandlinga. Venstre har lagt fram forslag i tidligere statsbudsjett om en skuespillerallianse – altså det å lage pool av skuespillere og danse-

re – som gjør at det er mulig å bruke flere av dem på mer kreative måter. Vi har også fremmet dette for at det kan være en stor mulighet for mange skuespillere og dansere som begynner å nærme seg pensjonsalder, til å bli brukt mer på norske scener. Det har vi lagt fram forslag om før. Det har vi blitt nedstemt på, men vi var kjempeglade da vi fant at dette er noe som statsråden ønsker å jobbe videre med. Men vi var veldig bekymret da vi la inn merknad om dette under komitébehandlinga, der regjeringspartiene ikke ønsket å støtte denne merknaden.

Jeg tror at vi må tenke mer langsiktig i forhold til bruka av dansere og skuespillere, og mer kreativt, og at den institusjonstankegangen som vi har hatt på ansettelsespolitikken her, har ført til lite kreative løsninger. Så her må jeg si at jeg er positivt overrasket over statsråden og litt skeptisk til regjeringspartiene i Stortinget.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tove Karoline Knutsen (A) [21:00:49]: Det er mange eldre mennesker som bruker kulturinstitusjoner og kulturtilbud flittig. Men så er det også sånn at det er noen som ikke bor i nærheten av kulturtilbudene, og som heller ikke er så mobile at de kan nyttiggjøre seg det som finnes.

Derfor har Regjeringa lagt inn 20 mill. kr over to departementers budsjetter til det som vi kaller for Den kulturelle spaserstokken, om kulturtilbud til eldre. Det er kommuner rundt om i landet som disponerer de pengene ut ifra søknad. Jeg har sjøl besøkt institusjoner som har hatt den type tilbud om besøk, og det er meget vellykket.

Jeg ble litt forbauset da jeg skjønnte at Venstre og heller ikke Høyre ville gå inn på den merknaden og bruke penger til denne typen kultursatsing. Man legger inn 5 mill. kr til frivillig sektor som kan ta seg av dette. Er det politiske, prinsipielle eller andre grunner til at Venstre ikke vil gå for denne ordninga?

Trine Skei Grande (V) [21:01:57]: Takk, dette gav meg en mulighet til å si at det faktisk er ganske prinsipielle holdninger som gjør at vi ønsker å bruke pengene på den måten. Vi vet at gamle er store forbrukere på mange områder, men noen har ikke tilgang på kultur. Spørsmålet er: Hvordan skal vi da hjelpe den gruppen? Den gruppen tror jeg ikke blir hjulpet med store organisatoriske søknader og stort byråkrati.

I dag ser vi at de aller fleste pengene, ifølge Pensjonistforbundets tall som ble lagt fram i vår høring, forsvinner bort i byråkratiet. Vi ønsker at de skal bli brukt på kultur, og derfor ønsker vi å fjerne det byråkratiske mellomledet, kjøre pengene ut til organisasjonene, slik at de kan være med på å skape de kulturopplevelsene som eldre trenger. For vi er opptatt av opplevelsene, ikke av byråkratiet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Statsråd Trond Giske [21:03:14]: Den 1. april 2004 presenterte de rød-grønne partiene sitt forslag til kulturløft. I 15 punkter beskrev vi hvordan vi ville gi kulturpolitikken i Norge en helt annen posisjon, en helt annen

konkret tilnærming, med løfter, strategier og mål, og en gjennomføringsevne som ville gi kulturen et stort løft. Den gangen ble vi møtt her i salen med ord som overbud, uansvarlig, lite seriøst, urealistisk. Dette var en ren opposisjonspolitik som aldri ville bli satt ut i livet.

Nå, etter fire budsjetter med rød-grønn regjering, er det på tide å gjøre opp status. Den gangen i 2004 beregnet vi Kulturløftet til å være rundt 1,5 milliarder kr for å nå målet om 1 pst. av statsbudsjettet – det var dette som var overbudet. I dag har vi økt kulturbudsjettet med nær 2 milliarder kr på under halvparten av den tiden som var fram til 2014.

Det kan nesten ikke overvurderes hvor stor endring dette er i forhold til Bondevik-regjeringens politikk. Bare for å beskrive det: I 2009-budsjettet, hvor vi altså øker med 786 mill. kr, har vi en realvekst som er mer enn dobbelt så stor på ett år som det Bondevik-regjeringens fire budsjettforslag fra 2002 og fram til budsjettet for 2006 innebar – altså ett års vekst er mer enn dobbelt så stor som det som fire års samlet gul-blå politikk medførte for kulturen i Norge.

Det er riktig, som jeg tror representanten Woldseth beskrev, at alle får mer. Budsjettet på kultur innebærer at vi styrker alle sektorene. Vi styrker musikken, orkestrene, knutepunktfestivalene, kompetansesentrene for rytmisk musikk, vi styrker scenekunsten. Det er en økning på 140 mill. kr. Bare Operaen alene får en påplussing i 2009 på 40 mill. kr. Vi styrker de faste scenene. Vi styrker det frie feltet. Vi styrker den regionale opera- og teatersatsingen, og et stort løft får også nasjonale kulturbygg med 141 mill. kr i bevilgninger. Mangfoldsåret 2008 fikk mellom 30 og 40 mill. kr i økning i 2008. Alle pengene videreføres i 2009. Språkmeldingen følges opp med konkrete handlinger og innkjøpsordninger, de første skrittene for å få en nasjonal språkbase, og bibliotekjenestene styrkes. Museene oppfølges som aldri før, med en samlet økning på over 100 mill. kr, 39 mill. kr satt av til konsolideringsprosessene. Vi fortsetter satsingen på film. Jeg husker det første budsjettet vi la fram. Da var filmbransjen over seg over 15 mill. kr i økning. I 2009 øker vi filmbudsjettet med 50 mill. kr. Vi styrker NRK som vår viktigste allmennkringkaster. Vi sørger for at kringkastingslisensen kan gi oss en bred og god allmennkringkasting, noe som er mer nødvendig enn noensinne når den kommersielle konkurransen er større enn før. Og frivilligheten får sitt, med en økning på 55 mill. kr.

Mitt spørsmål er: Når opposisjonen – i hvert fall noen av dem – er til dels fornøyd, men også kanskje litt kritiske til at vi ikke gjør nok, hvorfor gjorde man ikke dette da man satt i regjering? Hvorfor økte man ikke filmbudsjettet med 150 mill. kr, men kuttet det med 17 mill. kr? Hvorfor laget man ikke en filmmelding og restrukturerte virkemidlene og sørget for en offensiv satsing? Hvorfor økte man ikke teaterbevilgningene med 100 mill. kr, men sørget enkelte år for realnedgang i rammebetingelsene for teater og orkestre? Hvorfor lå man flere år på etterskudd med pengene som var lovt til konsolideringen? Hvorfor styrket man ikke museene med flere hundre millioner kroner, som vi har gjort? Hvorfor innførte man ikke fra Venstres side et

mangfoldsår og sørget for de 37 mill. kr til mangfold, men holdt den store verden, Cosmopolite og alle disse som man nå snakker så varmt for, med gode ord og ingen penger? Hvorfor kom man ikke med en scenekunstmelding? Hvorfor laget man ikke en språkmelding for å styrke det norske språket? Hvorfor laget man ikke en bibliotekmelding? Hvorfor gikk man ikke igjennom sektor etter sektor? Isteden laget man én kulturmelding, blottet for mål, blottet for konkrete løfter og blottet for konkrete strategier for å løfte kulturen.

Det er ofte vanskeligere å sitte i posisjon enn i opposisjon. Men med de borgerlige partiene er det altså motsatt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP) [21:08:30]: I forrige periode hadde jeg gleden av å sitte sammen med statsråden i kulturkomiteen, og da kulturminister Svarstad Haugland økte sin disposisjonskonto fra 5 mill. kr til 10 mill. kr, og statsråden var i opposisjon, var han særdeles kritisk til denne økningen. Nå har statsråden økt sine disposisjonskonti til nesten 40 mill. kr. Hvorfor er det mer legitimt og mer nødvendig å ha store disposisjonskonti nå enn det var den gangen Svarstad Haugland var kulturminister?

Statsråd Trond Giske [21:09:12]: Det skyldes rett og slett at vi har satt i gang så mange forskjellige, store reformprosesser at vi trenger en større buffer for å ta de uforutsette kostnadene.

Når en har skrevet like mange stortingsmeldinger på ett år som den forrige regjeringen laget på fire, sier det seg selv at endringsprosesser, omstruktureringer, utredninger og evalueringer, slike ting som kommer på etter hvert i en reformprosess, blir mye større. Vi har også hatt et Løken-utvalg i arbeid, som har kommet med forslag til ganske store restruktureringer på kulturfeltet. Vi har prosesser med arbeidstidsavtalene i orkestrene hvor vi prøver å få mer ut av de ressursene vi legger inn osv.

La meg også bruke denne anledningen til å arrestere noe som ble sagt tidligere. Det ble sagt av Molvær Grimstad at kulturlivet var like glad for å få pengene på ymseposten som å få dem i Stortinget. Mitt argument var motsatt. Det er ikke for å gjøre kulturlivet glad at vi tar det på ymseposten. Da kunne vi like godt tatt det på fast post, for de hadde blitt like glad om vi hadde tatt det her i salen, men det er fordi vi trenger penger til uforutsette utgifter i løpet av året.

Olemic Thommessen (H) [21:10:20]: Jeg merket meg at statsråden ikke snakket så mye om mediepolitikk. Der er kanskje ikke rommet for de panegyriske vendingene like stort som det øvrige, men jeg prøver meg nå allikevel.

Vi har for ikke lenge siden hatt en diskusjon her i denne salen om nettilknytning, altså om åpne nett, prinsippet om åpenhet i det å formidle tv-bilder og annet materiale, fordi vi har sett en tendens til at enkelte av dem som jobber med kabler eller leverandørene, monopoliserer sine leveranser gjennom lukkede løsninger. I den debatten var det gan-

ske stor forskjell på statsråd Navarsete og Arbeiderpartiets Gunn Karin Gjøl. Jeg oppdaget at Gunn Karin Gjøl på en helt annen måte egentlig hadde en ganske positiv tilnærming til det å gå litt inn i den problematikken, å legge opp til at man kunne tenke seg å gjøre en utredning av de konseptene som må til for å få til en bedre åpenhet. Vil statsråden ta tak i dette og jobbe etter de linjene?

Statsråd Trond Giske [21:11:34]: La meg først gi full tilslutning til representanten Thommessens oppfatning av representanten Gjøl. Det er også mitt inntrykk at hun både er innsiktsfull og har en positiv innstilling.

Jeg deler mange av de målene som jeg vet representanten Thommessen har om dette med valgfrihet, at man som kunde skal kunne oppleve å ikke få ferdige pakker sydd sammen, men skal kunne ta individuelle valg. Men så vet vi også at vi dessverre ikke har kommet helt dit ennå på distribusjon at dette nødvendigvis gir det beste resultatet for kunden, fordi de som distribuerer, er avhengige av å ha en viss mengde kanaler å distribuere og en viss mengde kunder som tar større pakker.

Så jeg tror vi virkelig deler målet her, men at det er et praktisk spørsmål å få det til. Jeg tror også utviklingen av Riks TV, at man har fått tre distribusjonsplattformer i tillegg til satellitt og kabel, vil gjøre at konkurransen fører til at publikum og seerne får et enda bedre tilbud. Men dette følger vi med på, og vi legger så godt til rette for det som mulig.

Eirin Faldet hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Trine Skei Grande (V) [21:12:58]: Jeg har lyst til å stille et spørsmål som egentlig ikke handler om noe som jeg og statsråden deler oppfatning om i konklusjon, men der jeg tror vi er enige om at noe må gjøres, og det handler om åndsverkloven.

Jeg lurer litt på hvordan statsråden tenker. Han har nå har satt i gang et arbeid med åndsverkloven, men er veldig kritisk til at man skal ha en offentlig utredning. Det har skjedd enorme endringer siden åndsverkloven var oppe her. Det betyr at vi må ha en endring, og jeg mener det hadde styrket prosessen veldig om vi hadde hatt en offentlig utredning. Jeg skulle ønske at statsråden kunne ha sagt at han ville ha en bred utredning, så vi ikke hadde sørget for at det var det opplyste eneveldet som var den avgjørende metoden når det gjaldt en så viktig sak.

Statsråd Trond Giske [21:13:47]: Det er gode argumenter for en NOU om åndsverkloven, bl.a. dette at man får et bredt sammensatt utvalg. Man får en lang prosess, og man får mange involverte. Ulempen med den tilnærmingen er at den også er veldig tidkrevende. Vi mener nok at dette bør komme fram til Stortinget som en lovendring og en gjennomgang tidligere enn en NOU-prosess ville ha lagt til rette for. Vi skal likevel prøve å få så inkluderende prosess som mulig med muligheter for ulike parter som har viktige synspunkter, til å komme med sine innspill. Det er den arbeidsmåten vi har valgt i alle de andre sakene vi

har lagt fram for Stortinget, om det har vært store og omfattende meldinger, eller om det har vært lovsaker. At vi trenger en reform, er helt klart. Det er enkelte kunstverk bl.a. som ikke er godt nok dekket i dagens åndsverklov. Ny teknolog gjør at vi må møte utfordringene på nye måter. Så dette skal vi jobbe med og komme tilbake til Stortinget med.

Karin S. Woldseth (FrP) [21:15:04]: Jeg har lyst til å ta opp et tema som det ligger en merknad om i budsjettinnstillingen, og som jeg for så vidt snakket om i mitt innlegg, og det gjelder brannsikring og for så vidt sikring og bevaring av museumssamlinger.

I Soria Moria-erklæringen står det også at man skal «følge opp den vedtatte opptrappingsplanen for arkiv, bibliotek og museum og starte arbeidet med en plan for sikring og bevaring av museumssamlingene.»

Jeg må ta meg en liten tur hjem til min hjemby, Bergen, hvor Bryggen var utsatt for brann. Nå var det heldigvis ikke den delen av Bryggen hvor Hanseatisk museum ligger – denne gangen. Men vi vet at hele den historiske delen og del av verdensarven som Bryggen er, er veldig mangelfullt sikret. Jeg lurer på om statsråden har noen framdriftsplan både for opptrappingsplanen for arkiv, bibliotek og museum og en plan for sikring og bevaring av museumssamlingene.

Statsråd Trond Giske [21:16:09]: Nå er kulturminnevernet strengt tatt en annen statsråds ansvar, men jeg skal likevel svare så godt jeg kan på spørsmålet.

For det første vil jo alle de titalls og hundretalls millioner kroner som vi har lagt inn i museumssektoren, selvsagt være til hjelp for dem når de i sine driftsbudsjett må finne plass til brannsikringstiltak.

Da jeg var i Bergen like etter brannen, ble jeg konfrontert med at her måtte staten mer på banen. Det var byrådets svar – fra Fremskrittspartiet og Høyre – at her manglet det statlige midler. Så viste det seg at det fantes en statlig støtteordning. Jeg tror den er på rundt 30 mill. kr. Det var ikke nok, fikk vi beskjed om fra Bergen. Så viste det seg at når søknadsfristen går ut, har ikke Bergen søkt om midler! Det er ikke bare hele tiden å peke på staten, man må også gjøre jobben selv. Den ordningen som vi har lagt inn – den ligger da under Miljøverndepartementet – for at man kan gå inn med enkelttiltak på brannvern, er en viktig ordning, men da må også de lokale eierne ta et ansvar.

Vi har sett de siste dagene noen forferdelige branner. Vi vet vi kan gjøre mer på brannvern, også når det gjelder de kulturhistoriske minnene, så der må vi jobbe sammen. Men det er et lokalt ansvar for eierne å ta disse grepene lokalt, så skal vi stille opp med statlige penger der det trengs.

Presidenten: Da er siste replikant May-Helen Molvær Grimstad.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [21:17:30]: No var eg spent på om eg skulle få replikk, president!

Presidenten: Det er jul!

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [21:17:33]: Det høyrest ut som om det einaste statsråden manglar no til jul, er eit englekor! Det er mange korentusiastar som drøymmer om eit profesjonelt kor. Om statsråden ønskjer å ta tak i utfordringane, så har Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre fremma eit forslag der vi ønskjer å

«utrede modeller for etablering og drift av et profesjonelt kor. Det legges til grunn at et slikt kor skal ha institusjonelle forutsetninger til å drive stabil kunstnerisk virksomhet på linje med de profesjonelle orkestrene».

Det er veldig mange land som har eit profesjonelt kor, men det har ikkje Noreg. Mange korentusiastar håpar at vi skal få til det også her til lands. Eg håpar at statsråden om han ikkje får sitt eige englekor, i alle fall vil bidra til eit arbeid som kan sørge for at vi får eit profesjonelt kor.

Statsråd Trond Giske [21:18:34]: Jeg håper i hvert fall at komitélederen synes det er litt for tidlig at jeg skal havne i den situasjonen at jeg skal lytte til englekor!

Jeg har også lyst til å si, for dette er vel antakelig siste gangen vi møtes i en slik budsjettdebatt, at jeg har satt pris på det samarbeidet vi har hatt.

Nå trengs det ikke nye utredninger. Det har vært en utredning om profesjonelt kor. Det vet jeg veldig godt, for min mor satt i utvalget for noen år siden. Problemet er at det er brann i korenes leir, skulle jeg til å si. Det er mange ulike oppfatninger av hvordan en slik profesjonaliserings-satsing skal gjennomføres.

Vi har for det første et profesjonelt kor i Norge. Det er Operakoret, knyttet til Den Norske Opera, men målet er å få ett til. Skal man da satse på et allerede etablert kor, som får midler til å utvikle seg i profesjonell retning? Skal man etablere et helt nytt kor, som samler folk fra ulike miljøer, eller skal man gradvis profesjonalisere flere av de korene som eksisterer? Dette er det i korverdenen diskusjon om. Og inntil vi får noen konklusjoner der, er det litt vanskelig å vite hvilken strategi man skal legge seg på.

Men mål om økt profesjonelt kormiljø i Norge deler jeg absolutt med komitélederen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Synnøve Brenden Klemetrud (A) [21:20:10]: Selv om dette budsjettområdet ikke er det mest omfangsrike i tall av de områder som blir debattert i Stortinget disse ukene før jul, så er det absolutt rikt på godt innhold. Kultur i seg selv har en egenverdi, men samtidig har kulturen betydning for alle andre politikkområder, slik som næringsutvikling, integrering og inkludering, helse og læring.

Kultur er inntrykk, opplevelser og velvære som bidrar til livskvalitet. Når kulturbasert næringsutvikling blir satsingsområder for kommuner og fylker, betyr det ikke at det er et ønske om å kommersialisere all kulturvirksomhet. Det er behov for ny næringsutvikling, og kulturbasert næringsvirksomhet har et stort vekstpotensial, som vi også i Norge har gode forutsetninger for å hente ut.

Nå når det forberedes en krisepakke på nyåret der Kommune-Norge er invitert til å foreslå prosjekter som gir sysselsettingseffekt og varige verdier over det ganske land, er det vel verdt å minne oss alle om hvilke verdier kulturområdet står for.

Noen av krisepakkeeffektene bør så absolutt komme fra kulturprosjekter som gir gode synergier i utvikling av lokalsamfunn så vel som storsamfunnet. Det er ingen selvfølgelig at prioriteringer kommer på områder som bidrar til samfunnsutviklingen bredt, slik som kultursatsing bidrar til, framfor å gi f.eks. skattelette. Kulturloftet er resultatet av en politisk langsiktig satsing på kultur som ble lansert av de rød-grønne partiene allerede ved behandlingen av kulturmeldingen i 2004. De rød-grønne prioriterer kultur fordi det i neste omgang gir både verdiskaping og livskvalitet. Gjennom en bevisst satsing og politikk har de rød-grønne i denne stortingsperioden iverksatt et historisk taktskifte i satsingen på kunst, kultur og frivillighet, satsinger som konkret har satt spor bl.a. gjennom Mangfoldsåret 2008, kultur for alle og frivillighet. Det viser den samlede økningen i den sentrale kulturinnsatsen siden regjeringen Stoltenberg tiltrådte, som er på nær 2 milliarder kr, samt et historisk budsjettforslag for 2009. Kultur- og kirkedepartementets totale budsjett økes med godt over 700 mill. kr, som går til oppfølging av Kulturloftet.

Satsingen favner bredt, og lokalsamfunn og regioner får gode ringvirkninger av bevilgninger. Som eksempel skal jeg nevne at Norges nasjonaldikter og første nobelprisvinner Bjørnstjerne Bjørnsons hjem, Aulestad i Gausdal, skal stå sentralt i forbindelse med markeringen i 2010 av 100-årsminnet for dikterens død. Å markere Bjørnson-året vil være en viktig nasjonal begivenhet. Det er også en unik mulighet til å ruste opp dikterhjemmet for videre allmenn utnyttelse og tilgang. Igangsetting og restaureringen av Aulestad-anlegget gjennom Regjeringens forslag til bevilgning på 17,5 mill. kr vil sørge for istandsetting av hovedhuset. I tillegg er 3,5 mill kr bevilget i 2008 for å fullføre arbeidet med drengestua. En formidlingsarena og en kulturarv blir ivarettatt for fremtiden. Samtidig holdes prosjekter med restaurering og sysselsetting i gang.

Viktige arbeidsplasser og kompetanse på kulturområdet i innlandet tas vare på gjennom denne satsingen. Og kulturens egenverdi blir en ressurs for samfunnet, slik de rød-grønne legger til grunn for sin politikk. Visjonen bak Kulturloftet er nettopp å heve kulturens status som samfunns- og politikkområde, og med det utvikle Norge til en ledende kulturnasjon som legger vekt på kultur i alle deler av samfunnslivet. Satsingen på kultur gjennom Mangfoldsåret har også gitt mer status, men mest av alt tydeliggjort mer innhold, muligheter og verdier. Det samme gjelder satsingen på frivillighet. Frivilligheten er en grunnpilar for gode sosiale og aktive lokalsamfunn.

Det har vært julelunsj i foajeen her i dag, og frivillighetsarbeidet er på mange måter som et godt måltid: Alle ingrediensene har sin funksjon for at det hele skal bli bra for den enkelte av oss. Hver for seg er ingrediensene gode og betydningsfulle – men det er sammensetningen og fellesskapet det fører med seg, som gir oss det gode og ut-søkte resultatet. Resultatet av frivillighet i Norge er verdt

titalls milliarder kroner, men frivilligheten kan ikke erstattes med kroner, fordi vi da vil miste betydningsfulle deler det fører med seg, slik som engasjementet og det sosiale liv i alle våre lokalsamfunn. En viktig rolle myndighetene har i politikken for frivillighet, er å sørge for forutsigbare rammevilkår gjennom bevilgninger, tilrettelegging for kapitaltilførsel og kulturanlegg og -arenaer som grunnlag for å ta vare på den framtidige frivilligheten. Den rød-grønne regjeringen har tatt dette på alvor og sørget for en historisk økning i bevilgninger, samtidig som frivillighetsmeldingen fra 2007 er den mest omfattende noen gang. Jeg vil til slutt framheve at frivilligheten må bli satset på også i budsjetter etter 2009.

Britt Hildeng (A) [21:25:45]: Mer enn 780 mill. kr er økningen av kulturbudsjettet fra i fjor. Mer enn 8 milliarder kr går i år til kulturformål – en formidabel økning og en formidabel sum. At økningen er så stor, henger også sammen med at det totale statsbudsjett har økt betraktelig. I den sammenheng kunne en godt ha tenkt at det ville være enkelt å ta noen økonomiske hvileeskjær i forhold til Kulturloftets opptrappingsplan. Men det gjøres ikke, og det forteller noe om kraften i Kulturloftet og den politiske viljen som finnes for å gjennomføre det.

Vi er i rute i forhold til å realisere at 1 pst. av kulturbudsjettet skal gå til kultur innen 2014. Og vi har store forhåpninger til at vi til neste år vil få et fornyet stortingsmandat for å kunne fullføre løftet fra 2005.

Det er godt å vite at vi skal kunne møte våre velgere og se dem i øynene og kunne dokumentere at vi leverer.

For vi leverer på alle områder, hva gjelder ikke bare økonomi, men også strukturelle endringer som skal bidra til å sikre kulturlivet stabile rammevilkår, strukturer som skal sikre kulturlivets uavhengighet, som skal sikre tilbud for både det smale og det brede publikum.

Gjennom egen kulturlov er kulturområdet løftet opp og fram som et politikkområde som det offentlige har et ansvar for:

- at rammebetingelsene er slik at ulike kulturuttrykk får utvikle seg
- at kulturtilbud er tilgjengelig for alle
- at kulturarbeidere gis muligheter for å utvikle og framføre sin kunst
- at Norges kulturelle mangfold speiles i ulike kulturaktiviteter

Gjennom organisasjonsendringer og økte bevilgninger til norsk film er antall filmproduksjoner og publikumme økt. Gjennom innkjøpsordningene, støtte til spillesteder og lokale arrangører, festivaler, transport og programutvikling har en bedret publikums tilgjengelighet og musikerne arbeidsvilkår. Det samme gjelder for danserne. Også for andre frie sceniske grupper har en fått ordninger som sikrer mer forutsigbarhet.

Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken er virkemidler som bidrar til at mange får oppleve profesjonell kunst og skape arbeidsplasser for kunstnere. Den kulturelle skolesekken er omfattende, og mange gleder seg over de opplevelsene den gir. Jeg håper også at

Den kulturelle spaserstokken skal kunne få stor betydning og glede mange eldre.

Skal målet om å gjøre kunsten og kulturen tilgjengelig for folk flest, forutsettes det kulturarbeidere og kunstnere som formidler det til oss. Dersom vi mener at kultur- og kunstopplevelser beriker vår hverdag, og at slike opplevelser skal gjøres tilgjengelig, må vi ta konsekvensene av det. Den tid er forbi da en kan forvente at kunstnerne skal sulte seg gjennom et liv dedikert til kunsten. Skal kulturen få den plass vi ønsker i vårt samfunn, fordrer det også at kulturarbeiderne sikres forutsigbarhet og et arbeid det går an å leve av.

En rekke av de reformene og tiltakene som er satt i verk, er viktige skritt i denne retningen, men fortsatt har vi en jobb å gjøre når det gjelder kunstnerne arbeidsvilkår og forutsigbarhet.

Kulturloftet er ikke ferdig med dette budsjettet. Vi ønsker å gå videre, og vi har stor tro på at vi gjennom fornyet tillit fra velgerne vil få anledning til å videreføre visjonen og gjennomføre Kulturloftet fram mot 2014.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Ågot Valle (SV) [21:31:28]: Jeg kunne ikke dy meg! Jeg måtte delta i denne debatten.

Den gang jeg som SVs medlem i familie- og kulturkomiteen foreslo 1 pst. av statsbudsjettet til kulturtiltak under departementet, ble jeg møtt med at dette var totalt urealistisk og uansvarlig. Det var også tonen da de rød-grønne partiene kom med de samme forslagene i innstillinga til kulturmeldinga, som statsråden var inne på. En offensiv regjering og en offensiv statsråd gjennomfører nå Kulturloftet. Det fører til – og har ført til – et rikere kunst- og kulturliv, og sjølsagt setter det sine gode spor.

Den internasjonale satsinga er en del av Kulturloftet. Når norske kunstnere får dra ut, profilerer de ikke bare Norge på en god måte, men nye impulser utvikler kulturlivet her heime. Det gjelder ikke minst samarbeidet med kunstnere i utviklingsland. Se på samarbeidet Mela! Se på Kunstakademiet i Ramallah og teater og forfattersenteret i Kabul! Jeg opplevde Ramzi på Ultima-konsert i høst, gutten som kastet steinen som utløste den første intifadaen i Palestina. I dag er Ramzi en berømt fiolinist og driver musikkskolen Al Kamandjati i flyktningleirer. Musikk for alle, sier han, vil forandre framtida, vil gi unge muligheter til å uttrykke drømmer og følelser på andre måter enn å kaste stein. Kultursamarbeid med utviklingsland basert på likeverdige møter og gjensidig respekt er en berikelse for begge parter. Jeg er ganske viss på at kulturministeren, utenriksministeren og utviklingsministeren samarbeider om dette.

Kulturloftet skal fortsette å videreutvikles i neste periode. Det skal de rød-grønne partia sørge for. La meg peke på et par områder. For det første må vi få til et kulturskoleløft. Etter at den forrige regjeringa oppbevde makspristaket og la inn de statlige bidragene i rammetilskuddet, har flere kommuner lagt ned tilbud og/eller lagt på prisen. Det rammer de ungene som ikke har foreldre med velholden

lommebok eller bøker i stua. Og det rammer unger med etnisk minoritetsbakgrunn.

SV foreslår ny makspris i arbeidsprogrammet, men det må mer til. Kulturskolene må få større muligheter til å utvikle seg som kompetansesentre i kommunene.

Det andre er bibliotektilbudet. I likhet med May Hansen ser jeg fram til en melding som løfter folkebibliotekene. Jeg vil minne om mobile bibliotekjenester som et verdifullt tilbud som øker mangfoldet og leselysten. Jeg besøkte bokbussen Soria Moria i Nordhordland for en stund siden. Den representerer virkelig et eventyr. Men for at eventyret skal være, kreves noen nye grep.

Det tredje er museumsfeltet. Som juryleder for Årets museum gjennom flere år er jeg imponert over jobben som gjøres ute på museene. Det vi nå må ta fatt på, er en planmessig sikring av samlingene.

Jeg er stolt over Kulturløftet. Det forplikter og inspirerer til videre satsing.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [21:34:57]: Eg fekk lyst til å ta eit treminuttsinnlegg på dette med kor. Vi nærmar oss jul, og det er høysesong for julekonsertar.

Vi har mange dyktige kor i Noreg som driv på eit høgt nivå, og som reiser både i inn- og utland. Ved å auke statsstøtta til desse, gi meir tilskot, vil ein kunne drive meir profesjonisering av kor, også av dei eksisterande kora som vi har i dag. Vi kan ikkje la ei utgreiing på 1980-talet – som enda opp med ein lokaliseringdebatt som gjorde at ein ikkje kom seg vidare – stoppe opp nye utgreiingar.

Operakoret er bunde opp til Operaen og aktivitetane som er der. Når statsråden seier at det er «brann i korenes leir», synest eg det blir eit lite sidespor, for eg trur det er viktig å gå vidare med desse utfordringane. Vi treng ein ny spydspiss som kan vere til inspirasjon for mange som driv innanfor korfeltet, og ein ny kulturpolitisk institusjon. Vi manglar toppen på pyramiden når vi ikkje har eit profesjonelt kor i Noreg i dag, utanom det som vi har i Operaen. Derfor håper eg at statsråden vil gripe moglegheita og setje i gang å utgreie modellar for etablering og drift av eit profesjonelt kor.

Elles, sidan dette er den siste budsjettdebatten, vil eg nytte høvet til å takke for det samarbeidet som har vore, og håper alle saman får ei trivleg jul.

Presidenten: Ja, takk!

Tove Karoline Knutsen (A) [21:36:56]: Jeg tror jeg må ta på meg å oppklare noen misforståelser – eller muligens tiltak som ikke er kjent. Det er relevant i forhold til det representanten Molvær Grimstad sa nå.

Det er faktisk slik at denne regjeringa har løftet korfeltet, både gjennom ensemblestøtten og gjennom å legge inn 4 mill. kr til Norsk kulturråd for utprøving av modeller til profesjonisering av kor. Da har vi ikke på forhånd sagt profesjonisering av ett kor, men profesjonisering av kor. Konklusjonen når man har gjort denne utredninga, kan bli både ett og flere kor, og det kan være mange forskjellige måter å profesjonisere kor på.

Det som er helt sikkert, og som også statsråden var inne

på, er at det er veldig få kor som ønsker den typen modeller som orkester har, å ha fulltidsansatte sangere. Et kor som Det Norske Solistkor, f.eks., – et meget godt kor, kanskje et av de beste i landet – har sangere som har mange ulike oppdrag, også solistiske oppdrag. De trenger og ønsker en annen type modell for å bli profesjonelle i enda større grad enn de er i dag, men dette skal altså Norsk kulturråd utrede og konkludere på.

Så regner jeg med at vi får anledning til å si noe om det også her i Stortinget når de har gjort sitt arbeid.

Statsråd Trond Giske [21:38:46]: Bare et par ord til om frivillighetspolitikken, siden mange av opposisjonspartiene var inne på det.

For det første har vi siden regjeringsskiftet gjennomført et virkelig taktskifte i frivillighetspolitikken, og opposisjonen har vært imot nesten alt vi har gjort på det området. Kulturløftet er i seg selv et stort frivillighetsløft – frivilligheten er et eget punkt i Kulturløftet. Alle de fire opposisjonspartiene stemte i sin tid imot Kulturløftet.

Tippenøkkelen, som ble endret i forrige periode, og som de tre Bondevik-regjeringspartiene var imot, har ført til et enormt løft for frivilligheten, bl.a. gjennom Frifond, Kulturbbygg og ikke minst Den kulturelle skolesekken.

Kompensasjon for bortfall av automatinntekter, som noen fra opposisjonen klager over i dag, sa Bondevik-regjeringen i sitt budsjett høsten 2005 kunne utgå fordi man hadde tjent så godt med penger de siste årene med automater etter at forbudet egentlig skulle vært innført. Spillterminalene, som nå sørger for at det blir kompensasjon, har alle opposisjonspartiene i ulike varianter vært kritiske til eller imot.

Vi har sørget for moms- og skattelette for frivilligheten. Innenfor Bondevik-regjeringen og Fremskrittspartiets 30 milliarder i skattelette var det aldri tid til eller plass til den type lettelser.

Frivillighetsregisteret er på plass etter ønske fra frivilligheten selv. En samlet opposisjon gikk imot. Innsamlingskontroll er underveis – også et ønske fra frivilligheten. Opposisjonen var imot.

Nå kommer altså også grasrotandelen: Et så å si samlet Frivillighets-Norge gleder seg til å kanalisere i hvert fall opp mot flere hundre millioner kr, potensielt opp mot en halv milliard, til grasrotnivået i frivilligheten. Igjen er en samlet opposisjon imot.

Det må jo være nærmest et skrekksenario for frivilligheten å få de borgerlige partiene i regjeringssposisjon igjen.

Men så har man funnet seg én sak, og det er momsen. Vel, for det første kunne man selvsagt ha gjort noe også med dette, hvis man var så ivrig på det, mens man satt i regjering, men her er det igjen regjeringsspartiene som i statsbudsjettet for 2009 i Finansdepartementets proposisjon varsler at Regjeringen ønsker å bruke 1 milliard kr til å løse denne utfordringen. Vi skal jobbe videre med hvordan dette skal gjøres. Vi har varslet at vi senest kommer tilbake med det i budsjettet for 2010, men vi jobber også med å se på muligheter for å kunne komme med den saken enda tidligere. Så dette er noe vi er opptatt av.

Igjen kommer det til å være de rød-grønne partiene som leverer en god frivillighetspolitikk, som er konkret, og hvor en bruker penger: 1 milliard kr i kompensasjon i 2009 – halvparten i år – for automatinntektene, og altså en ny frivillighetsmilliard i tilknytning til momsspørsmålet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1, 2, 3 og 4.
(Votering, se side 1530, 1559, 1560 og 1561)

Sak nr. 5 [21:41:55]

Forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 20):
«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om en endring av markedsføringsloven § 12 som åpner for at kommunene lokalt kan bestemme at dagens reservasjonsordning «speilvendes» fra «nei-takk» til «ja-takk» til markedsføring ved uadressert post.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1562)

Sak nr. 6 [21:42:17]

Forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 20):
«Stortinget ber Regjeringen om å innføre et forbud mot visning av reklame i forbindelse med filmer for barn fra 7 år og nedover.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1562)

Sak nr. 7 [21:42:32]

Forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 20):
«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om endring av markedsføringsloven § 12 som speilvender dagens reservasjonsrett mot telefonmarkedsføring.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1562)

Sak nr. 8 [21:42:47]

Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre oversendt

fra Odelstingets møte 28. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 19):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget om innføring av et lisenssystem for pengespill på Internett.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1562)

Sak nr. 9 [21:43:00]

Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 4. desember 2008 (jf. Innst. O. nr. 25):

«Stortinget ber Regjeringen i forskrifts form sørge for at også samværsklasse 2 får hensyntatt barnets boutgifter i samværsfradrag.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1562)

Sak nr. 10 [21:43:16]

Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 4. desember 2008 (jf. Innst. O. nr. 24):

«Stortinget ber Regjeringen utrede hvorvidt Norsk Tippings spillerkort ivaretar alminnelige personvernmessige hensyn.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1562)

Sak nr. 11 [21:43:32]

Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 vedrørende rammeområde 20 Eksportkreditt, rammeområde 21 Finansadministrasjon mv., enkelte tema under Finansdepartementet, enkelte garantier under Finansdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet, statsbudsjettets 90-poster, kapitlene som gjelder overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland mv. (Budsjett-innst. S. nr. 6 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 5 (2008–2009))

Rolf Terje Klungland (A) [21:44:25]: Det meste som bør sies, er egentlig sagt i finansdebatten som vi hadde for noen uker siden, så jeg skal ikke dra dette så veldig langt i forhold til den tiden jeg har. Jeg skal følge opp stortingspresidentens tidligere formaning i dag og prøve

å slutte når jeg er ferdig. Men dy og salte, jeg må si at vi har en god regjering, en regjering som for det første har lagt fram et budsjett som er ekspansivt, som vil føre til at vi kan gjøre noe i forhold til å bygge flere veier, bygge flere skoler og bygge flere svømmebassenger, og som har lagt fram noen tiltakspakker etterpå for å møte den internasjonale finanskrisen som vi er oppe i. For i Norge har vi egentlig ikke kommet til krisen, i hvert fall ikke ennå, og vi må jo håpe at den situasjonen som vi er kommet opp i, blir minst mulig følbart. Men det er altså viktig å ha en regjering som offensivt følger opp i forhold til den jobben den skal gjøre.

Så har selvfølgelig opposisjonen sin oppgave. Men det kan jo ikke være helt enkelt å sitte i opposisjon når det er slik at næringslivet og industrien sier at de er veldig godt fornøyd med det som Regjeringen har lagt fram til nå. De har en regjering som har sagt at den ser alvoret i situasjonen, og at den vil komme tilbake med nye tiltakspakker for å prøve å holde arbeidsledigheten så lav som mulig.

Jeg sa innledningsvis at vi hadde et godt budsjett, og at det var lagt inn flere tiltakspakker. Spesielt er det viktig i forhold til eksportindustrien. For Norge med sin åpne økonomi er altså helt avhengig av, for å få en kjøpekraft som gjør at vi kan handle varer, å ha en eksportindustri som sørger for at vi får den kjøpekraften. Jeg er derfor veldig glad for at Regjeringen i budsjettet og i de pakke-ene den har kommet med, og det den varsler den kommer med, legger vekt på at eksportindustrien får best mulige rammevilkår innenfor de rammene som er tilgjengelige, slik at vi ikke får en unaturlig avskalering av industrien på grunn av situasjonen, som er mer alvorlig utenfor Norge enn i Norge.

Med det vil jeg bare anbefale innstillingen fra komiteens flertall.

Presidenten: Representanten Rolf Terje Klungland har da gitt en stemmeforklaring.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [21:48:05]: Etter å ha lyttet til representanten Klungland skulle man nesten si: så sikkert som amen i kjerka. Men så vidt jeg hørte, var det ikke så mye som berørte selve innstillingen, så det har jeg tenkt å ta opp.

Utgiftene knyttet til administrasjonen av det offentlige Norge fortsetter å øke hvert eneste år utover lønns- og prisvekst. 2009 er intet unntak. Til tross for stadig større budsjetter opplever vi at det hvert år er de marginale utgiftsøkningene som er helt avgjørende for hvorvidt offentlige etater og tilsyn er i stand til å utføre den jobben de er satt til. Dette er en utvikling som ikke er bærekraftig på sikt. Det vet regjeringspartiene, og det vet de øvrige opposisjonspartiene. Allikevel fortsetter utgiftsveksten, og nåde dem som antyder at også offentlig administrasjon skal avkrevs en mer rasjonell og rimeligere drift.

Veksten i offentlig administrasjon bør bekymre flere enn Fremskrittspartiet, særlig fordi det ikke finnes incentiver for at driftskostnadene skal bli mindre. De mye utskjulte markedsmekanismene i privat sektor gjør at

bedrifter har et konstant søkelys på rasjonalisering og effektivisering av driften. Det må de ha for å opprettholde konkurranseevnen.

Også offentlig administrasjon effektiviserer. Det innføres nye datasystemer, og kommunikasjon med brukerne foregår i stadig større grad ved bruk av e-post og Internett. Det er bra. Men effektiviseringen i offentlig administrasjon mangler to vesentlige måleparametre. Det gjelder kostnadene knyttet til den interne operative driften, men kanskje enda viktigere er de praktiske og økonomiske konsekvensene en stadig større offentlig administrasjon har for det private næringslivet. Mens konkurransen i et åpent marked sikrer at bedriftene finner den beste balansen mellom pris, kvalitet og inntjening, blir offentlig administrative tjenester aldri utsatt for en tilsvarende evaluering.

Det er nettopp derfor vårt ansvar som bevilgende myndighet er ekstra stort. Det er vår oppgave og plikt å ha en kontinuerlig fokusering på utgiftsveksten, og det er vår oppgave å finne balansepunktet mellom effektiv og nødvendig offentlig administrasjon på den ene siden og offentlig unødig byråkrati på den andre. Vi må aldri glemme at offentlig administrasjon har som oppgave å gi folk flest gode tjenester, men at det ikke nødvendigvis er en korrelasjon mellom penger som bevilges til formålet, og tjenestene som produseres i den andre enden. Faktisk kan det vise seg at stadig flere ressurser får den motsatte effekten av det som var tilsiktet. Ikke minst gjelder dette det offentlige mange krav til innrapportering fra næringslivet.

Fremskrittspartiet fremmer i denne innstillingen fire konkrete forslag som vil forenkle hverdagen til de private bedriftene, forslag som samtidig vil redusere behovet for ressurser til offentlig saksbehandling. Forslagene omhandler hendelsesbetinget innrapportering for næringslivet innenfor en rekke områder. Besparelsene for næringslivet er anslått å være i størrelsesorden 600 mill. kr, og vi ber Regjeringen se på dette.

Fremskrittspartiet har stilt seg bak Regjeringens tiltak for å få kredittmarkedet til å fungere. Vi mener imidlertid at tiltakene burde kommet raskere, rammet bredere og vært bedre koordinert.

Vi er også bekymret for at de forsikringene Regjeringen gav om at tiltakene ville virke, at de ville virke for alle, og at de ville virke raskt, ikke nødvendigvis stemmer med virkeligheten. Fremskrittspartiet vil derfor oppfordre Regjeringen til å holde Stortinget kontinuerlig oppdatert på utviklingen i kredittmarkedet, og vi ber om at Regjeringen er proaktiv i forhold til utfordringene.

Fremskrittspartiet fremmer i den forbindelse et forslag hvor vi ber Regjeringen utvide GIEKs u-landsordning med 3 milliarder kr, og at Regjeringen fremmer forslag om dette senest i forbindelse med den varslede krisepakken i januar/februar neste år. Fremskrittspartiet er glad for at vi står sammen med Kristelig Folkeparti om dette.

Fremskrittspartiet registrerer at Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til boliglån for statsansatte med 400 mill. kr. Fremskrittspartiet mener prinsipielt at ansatte i staten bør ta opp sine boliglån i det private bankmarkedet som alle andre, og vi ser ingen grunn til at utvidede lå-

nerammer skal belastes skattebetalingene over statsbudsjettet. Fremskrittspartiet oppfatter ikke statlig ansatte som en spesielt svak eller utsatt gruppe låntakere, og vi ber derfor Regjeringen avvike ordningen om særskilte boliglån for ansatte i staten.

Fremskrittspartiet er videre kritisk til rollen som Senter for statlig økonomistyring, SSØ, utøver. Vi stiller oss tvilende til om hvorvidt SSØ er et nyttig verktøy for å oppnå mer effektiv ressursstyring og bedre regnskapsføring i statlige virksomheter. Vår tvil skyldes bl.a. at antall bemerkninger fra Riksrevisjonen ikke er blitt redusert i senterets levetid, noe som gir en indikasjon på senterets egnethet og effektivitet.

SSØs virksomhet utøves i konkurranse med privat økonomisk rådgivning, og Fremskrittspartiet finner det oppsiktsvekkende at senteret kun benyttes selektivt, til tross for at tjenestene i mange tilfeller tilbys uten kostnader for brukeren.

Fremskrittspartiet registrerer også at SSØ har et høyt antall ansatte, og at disse er plassert i et stort geografisk område. Vi stiller oss tvilende til hvorvidt en slik geografisk spredning er hensiktsmessig og effektiv.

Jeg tar med dette opp forslagene som Fremskrittspartiet har fremmet, alene eller sammen med andre partier.

Presidenten: Representanten Christian Tybring-Gjedde har tatt opp de forslagene han refererte til.

Svein Flåtten (H) [21:53:20]: Det er litt underlig å høre saksordførers høystemte lovsang til Regjeringens budsjett, mens han nærmest fremstiller det som om norsk næringsliv nynner sin tilslutning i bakgrunnen. Han beskriver det også slik at vi nå har et budsjett godt tilpasset situasjonen, og at vi befinner oss i en internasjonal finanskrisen. Det gjør vi jo slett ikke lenger, vi er langt inne i en realøkonomisk krise i Norge. Men la nå det ligge.

Siden saksordføreren er så opptatt av den internasjonale finanskrisen, og man tidligere har hørt hvor opptatt han er av grunnene til den, har jeg spesielt lyst til å peke på et forslag fra opposisjonen, hvor vi ber om at det blir nedsatt et faglig basert utvalg som med bakgrunn i finanskrisen kan se på hvordan finans- og kredittmarkedet kan reguleres i Norge. Hva kan vi f.eks. gjøre med Kredittilsynet – vi har i det ordinære budsjettet foreslått en styrking av dette – og hvordan fungerer dette i forhold til globaliseringen av markedskonomen osv.?

Jeg hadde håpet at saksordføreren, som er så vidt opptatt av den internasjonale finanskrisen, kunne verdiget noen ord til dette forslaget, ja egentlig hadde jeg håpet at han rett og slett skulle si at dette hadde han ikke særlig lyst til å stemme imot, men jeg har ikke hørt det foreløpig. Kanskje får jeg høre det senere. Ikke noe ville gledet meg mer.

Så har jeg også lyst til å si at jeg er hjertens enig med representanten Tybring-Gjedde, som brukte mye av sitt innlegg til å snakke om forenkling for næringslivet. Opposisjonen står jo samlet om disse fire forslagene som Tybring-Gjedde refererte til. Og – også som en liten hilsen til saksordføreren i den anledning: Når det gjelder denne

forenklingen, står Høyre og Fremskrittspartiet meget godt samlet, også sammen med de andre opposisjonspartiene. Vi har brukt mye plass på merknaden og på forslagene om dette. Det er svært viktig at det blir gjort noe med disse tingene.

For øvrig tar jeg opp de forslagene som Høyre står bak alene eller sammen med Venstre.

Presidenten: Representanten Svein Flåtten har tatt opp de forslagene han refererte til.

Magnar Lund Bergh (SV) [21:55:59]: Det er nå allment akseptert at manglende grenser for grådighet i amerikanske finansinstitusjoner skapte finanskrisen. Utlån som om det aldri skulle komme nedgangssider, skapte bobler innenfor boligmarkedet og aksjemarkedet som nå har skapt en av tidenes mest alvorlige finanskriser internasjonalt.

Men ikke alle er enige i dette. Carl I. Hagen har bygd et livsverk på troen på markedskreftenes frie spill kombinert med uhemmet bruk av oljepenger. Mye underlig dukker opp i forsøket på å holde liv i denne livsløgnen.

I et innlegg i Aftenposten 19. november påstår Hagen at det er sosiale krav til amerikanske banker som er finanskrisens årsak. Han peker på The Community Reinvestment Act fra 1977 og andre amerikanske tiltak for å stimulere amerikanske banker til å låne ut penger, også til innbyggere i fattige områder i bankenes nedslagsfelt. Det var et krav som ble stilt til bankene i forbindelse med oppkjøp, fusjoner osv., og som førte til at mange amerikanere med lav inntekt kunne kjøpe seg sin egen bolig.

Hagens påstand er at dette skapte subprime-krisen. Men det kan neppe stemme. Hvorfor skulle en 30 år gammel lov plutselig føre til en eksplosjon i dårlige lån fra 2002 og framover? Spesielt merkelig er dette når vi vet at 75 pst. av alle subprime-lån ble gitt av finansinstitusjoner som ikke var omfattet av denne loven.

Han peker også på boliginstitusjonene Fannie Mae og Freddie Mac. Dette er gamle institusjoner med røtter helt tilbake til Roosevelts New Deal-politikk på 1930-tallet, og som har bidratt til å sikre amerikanere, også dem med lave inntekter, boliglån. Men reguleringen var streng slik at de tapte store markedsandeler til andre finansinstitusjoner i subprime-boomen fram til 2005. Når eierne tvang gjennom mulighet til å konkurrere på lik linje med andre banker, tredoblet Fannie Mae høyrisikolånene fra 2005 til 2008. Dette var svært dårlig bankhåndverk, men skylden skal eiernes grådighet ha, ikke reguleringer for å sikre fattige amerikanere bolig.

Denne diskusjonen kan føres langt ned i detaljer knyttet til regulering av amerikanske finansmarkeder. Det er neppe nødvendig. Finanskrisen skyldes manglende begrensninger på utlån fra amerikanske finansinstitusjoner kombinert med en uansvarlig pengepolitikk som gav svært lav rente i en lang periode. De amerikanske investeringsbankene kunne tidligere låne ut maksimalt tolv ganger egenkapitalen. Denne begrensningen ble fjernet i april 2004. Da Lehman Brothers gikk konkurs i september i år, hadde de lånt ut mellom tretti og førti ganger egenkapitalen.

Fremskrittspartiets forsøk på å finne støtte for at penge- og kredittmarkedet skal reguleres av tilbud og etterspørsel i markedet, uten politiske reguleringer eller inngrep, siterter fra Fremskrittspartiets program, finner ikke grunnlag i fakta.

Det er flere enn meg som har tenkt at dette mener de vel egentlig ikke, at dette er et resultat av en litt overvrig programkomité som ikke har vært god nok på kvalitetssikring. Men så langt ser vi ikke noe annet enn at Fremskrittspartiet faktisk mener dette.

I årets budsjett fortsetter Fremskrittspartiet sin linje med kutt i bevilgningene til Kredittilsynet. I en situasjon der overvåking av finansmarkedene framstår som viktigere enn noensinne, foreslår Fremskrittspartiet å kutte drøyt 12 mill. kr på Kredittilsynets budsjett.

I en situasjon der næringslivets og privatpersoners mulighet til å gjøre viktige investeringer er truet av problemer i banker og andre finansinstitusjoner, mener Fremskrittspartiet det er riktig å redusere overvåkingen av bankenes likviditet og soliditet. Dette er ekstrem politikk som har sin basis i en ekstrem liberalisme som vi finner få eksempler på i dagens europeiske politikk. Dette er ikke framtiden for Norge.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [21:59:59]: Jeg stusset noe da jeg hørte innlegget til representanten Lund Bergo, fordi det jo i liten grad berørte det vi egentlig skal diskutere i dag. Man skulle gjerne beveget seg inn på en stor debatt om hva som har skjedd i USA osv., men jeg tror jeg skal la det ligge.

Det som er mer interessant, er hva som eventuelt skjer i Norge. I forbindelse med den innstillingen vi debatterer, har en samlet opposisjon et forslag, nr. 5, som lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sette ned et faglig basert utvalg, som med bakgrunn i finanskrisen får i oppgave å gjennomgå reguleringen av det norske finans- og kredittmarkedet. Formålet er å sikre at reguleringen er tilpasset utfordringene i en globalisert økonomi og at reguleringsregimet bidrar til å sikre velfungerende markeder nasjonalt. Utvalget skal også vurdere om Kredittilsynets oppgaver og ressurser er tilpasset utfordringene.»

Dette forslaget er ikke SV for. I innstillingen er ikke SV med på det. Hvis representanten Lund Bergo er så veldig opptatt av å ha fungerende kredittmarkeder og fungerende markeder som han tydeligvis er, hvorfor støtter ikke SV dette forslaget i den innstillingen vi debatterer?

Magnar Lund Bergo (SV) [22:01:16]: Hvis jeg mente at Regjeringen ikke hadde grep om den politiske situasjonen og den økonomiske situasjonen, ville jeg vel kanskje stemt for det forslaget. Det er ingen ting i den politikken som Regjeringen driver og måten de driver det på, som skulle tilsi at disse tingene er nødvendige. De er selvfølgelig hele tiden også med i Regjeringens vurderinger. Jeg har tiltro til at i den grad det er nødvendig med ytterligere utgreiinger eller kommi-

sjoner, vil Regjeringen selv sørge for at det blir etablert.

Svein Flåtten (H) [22:02:04]: Jeg forstår av det forrige svaret fra representanten at han mener det er unødvendig å nedsette et slikt utvalg, og at Regjeringen for egen del har kontroll på det hele.

Nå har det jo vært ganske mye diskusjoner om samarbeid og om de litt større forlikene om saker under denne finanskrisen. Føler da representanten Lund Bergo seg komfortabel med å stemme imot dette forslaget, eller skulle han heller sett at man kunne fått dette forslaget og denne saken videre, slik at man kanskje kunne sett på forbedringer av det norske rammeverket? Det er jo nettopp rammeverk han snakker om i sitt hovedinnlegg.

Magnar Lund Bergo (SV) [22:02:56]: Som jeg sa i mitt forrige svar, mener jeg at forslaget er unødvendig. Det trengs ikke. Regjeringen har styring, Regjeringen har kontroll, og man trenger ikke å sette i gang ekstraordinære tiltak. Dette er en situasjon som Regjeringen styrer, og jeg har full tiltro til den jobben som blir gjort der.

Når det gjelder samarbeid og samarbeidsinvtter, har jeg bare lyst til å replisere at det som jeg merker meg med alle invittene, er at det er rene repriser. De invittene som kommer, er repriser fra programmene til de enkelte partier. Det er bare omkamper på politiske saker. Hadde det enda vært en invitt der de åpnet for å være med på Regjeringens premisser, eller nærmet seg våre partier i sine holdninger! Men det eneste vi har hørt som trengs, er f.eks. skattelette og det å fjerne de grepene som vi har gjort for å skape bedre omfordelinger i det norske samfunnet. De skal fjernes. Det er de viktigste samarbeidsinvittene vi har sett så langt.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [22:04:13]: Dette ble jo interessant allikevel.

Representanten Lund Bergo hevder at Regjeringen har kontroll. Jeg lurer på hvorfor man må komme med alle disse pakkene hele tiden og uvisst på hvilket tidspunkt, og ha pressekonferanse på søndager osv., hvis det er slik at man har kontroll. Det i vårt forslag som representanten Leirstein viste til, er å sette ned et utvalg for å se på om man kan finne en bedre oversikt over markedene og hvilke tiltak som eventuelt må settes i verk. Det skader vel ikke å ha kunnskap. Eller mener representanten Lund Bergo at finansminister Halvorsen og Regjeringen har full kontroll på finanskrisen, i motsetning til alle land i resten av verden?

Magnar Lund Bergo (SV) [22:04:53]: Nei, der må jeg jo gi Tybring-Gjedde rett. Det er ingen som har full oversikt eller full kontroll. Det ser vi hvis vi blar tilbake fem-seks-syv-åtte uker i den norske debatten. Da vil vi se at det er mange som har ment forskjellige ting underveis. Jeg tror det var Sponheim som i sin tale til Venstres landsstyremøte i går uttrykte at det er usikkerhet som preger det vi trodde var sannheter for fire uker siden. Det er nye sannheter hver dag som vi må forholde oss til.

Slik er det selvfølgelig også for Regjeringen. Det kommer ny kunnskap hele tiden. Men jeg er helt trygg på at Regjeringen har kontroll i den grad det er mulig. De overvåker nøye. Det viser også de grepene Regjeringen tar, og at de ikke er statiske i tilnærmingen til dette, men at de har varslet pakker. Når de sier at det kan bli i januar, er det selvfølgelig fordi de tiltak som allerede er satt i gang, må få tid til å virke. Så skal vi se an situasjonen, hvordan det utvikler seg over nyttår, og så vil Regjeringen, er jeg trygg på, komme med riktige tiltak i slutten av januar.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Aud Kvalbein (KrF) [22:06:14]: Kristelig Folkeparti nøyer seg i denne innstillingen med å vise til vårt alternative statsbudsjett når det gjelder bevilgninger innen rammeområde 21 Finansadministrasjon m.v. I dette alternativet fant vi bl.a. rom for å styrke både Kredittilsynet og kontrollvirksomheten, som Skatteetaten og Toll- og avgiftsdirektoratet har ansvar for.

Når det gjelder rammeområde 20 Eksportkreditt, vil jeg spesielt rette oppmerksomheten mot GIEKs u-landsordning. Med litt varierende grad av utålmodighet er tross alt opposisjonspartiene samlet bak ønsket om at også denne garantirammen må økes, slik de øvrige ordningene under GIEK er blitt i løpet av den siste tiden. Dette dreier seg om finansiering av eksport til land med høyere risiko enn hva som aksepteres under den generelle ordningen. Som kjent dreier finanskrisen seg mye om sammenbrudd i risikoviljen hos de institusjoner som lever av å finansiere andre.

Jeg tar med dette opp de forslag som Kristelig Folkeparti fremmer i innstillingen alene eller sammen med Venstre.

Presidenten: Representanten Aud Kvalbein har satt fram de forslag hun refererte til.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [22:07:38]: Finansdepartementets eget budsjettkapittel er interessant nok, men langt viktigere er Finansdepartementets prioriterte arbeidsoppgaver i 2009. Jeg har imidlertid korte merknader til to temaer i Finansdepartementets budsjett. Først til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt, GIEK. Manglende tillit i finansmarkedene har krevd en dramatisk økning av GIEK-garantiene, fra 50 milliarder kr til 110 milliarder kr i 2009.

Jeg vil understreke at dette er nødvendig, men risikofylt. Det krever økt årvåkenhet ved behandling av søknadene, slik at skattebetalerne ikke taper penger på garantiene, slik det har vært hittil.

Tema to gjelder reorganisering av Skatteetaten. Senterpartiet er en varm forsvarer av kommunale skatteoppgrevere, da de er en styrke ut fra sin lokalkunnskap. Vi er derfor glad for at Regjeringa støtter opp om dette i sitt arbeid videre framover.

Så til Finansdepartementets prioriterte oppgaver. Vi slutter opp om de prioriteringer som der er forelagt, men finanskrise vil opplagt bli den mest sentrale oppgaven, hvor tidligere sannheter i etablerte finansmiljøer må endres. Konsekvensene og avbøtende tiltak i realøkonomien er

det viktigste og blir mest krevende i tida framover. Dette vil vi komme tilbake til seinere, over nyttår. Jeg vil imidlertid nå gå grundig inn på tillitskrise i finansmarkedene for å invitere til en debatt for å få mest mulig felles virkelighetsforståelse av årsakene til den internasjonale finanskrise.

Tillitskrise i finansmarkedet nødvendiggjør nye, forebyggende reguleringer og tiltak. Det må komme klarere rolledeling og ansvar for aktørene. Årsakene til finanskrise er flere, men den er resultatet av politiske valg over lengre tid. Årsak og virkning kan være vanskelig å få oversikt over, men krisen er blitt utløst av deregulering i Europa og USA.

Etter den store depresjonen i forrige århundre, da flere nasjonale banker i USA gikk konkurs, kom Glass-Steagall Act i 1933. Loven skilte mellom investeringsbanker og forretningsbanker, for å sikre at forretningsbanker holdt seg til utlånsvirksomhet. Forretningsbankene skulle tjene penger på måter som tjente fellesskapet ifølge strenge konsesjonsvilkår/forskrifter og overvåket av offentlige tilsyn. I 1999 ble loven avvirket, etter sterkt og langvarig press for at finansnæringa skulle kunne ta større risiko og tjene mer. Daværende president Bill Clinton sa ved avviklinga av Glass-Steagall Act: «We have done right by the American people.» Motstanderne av avviklinga påpekte at det ville medføre større risiko. Investeringsbanksvirksomhet under norske og europeiske forhold har skjedd som en del av et finanskonsern eller integrerte fondsmeglerforetak med flere roller/konsesjoner. Norge innførte finanskonsern allerede i 1988. Like etterpå fikk vi UNI Storebrand-skandalen. Fram til april 2004 kunne de amerikanske investeringsbankene bare låne ut maksimalt tolv ganger egenkapitalen. Da ble grensen opphevet. Parallelt skjedde det en omgåelse av kapitaldekningsreglene ved hjelp av kredittforsikring og verdipapirisering av utlån. I løpet av det siste halve året er de fem største investeringsbankene i USA enten gått over ende, kjøpt opp eller fått lov til å bli forretningsbanker.

Økonomiprofessor Erik S. Reinert påpekte i Dagbladet 26. november 2007 at «Terra-skandalen egentlig er en grunnleggende systemsvikt – forårsaket av at gamle reguleringer ble opphevet». Han skrev at den amerikanske økonomen Jan Kregel har påvist at nye reguleringsregimer har fratatt bankene

«mye av deres gamle funksjon som risikovurderere og ledet banker og meglerhus til nå å spesialisere seg på å sette sammen «pakker» av finansinstrumenter og å tjene sine penger på å selge disse, samtidig som de selv verken utfører sin tradisjonelle rolle som vurderer av risiko eller tar risiko selv. Disse risikofylte pakkene er ikke del av aktivasjonen i bankenes regnskap etter at de er blitt solgt».

Slik havnet risikoen hos godtroende kjøpere og samfunnet som helhet.

DnBNOR og Acta har solgt store mengder strukturerte produkter med «garantert avkastning» til bl.a. privatpersoner og kommuner. Flere av disse produktene har vist seg å være svært dårlige investeringer for kundene, men sikret selger og utsteder store inntekter. Senest 6. juni i år ble også såkalte hedgefond gjort lovlig i Norge under navnet

spesialfond. Ser man på adferden hos mange slike fond, er et mer korrekt navn spekulasjonsfond.

I 1995 startet jeg arbeidet med spørsmålet om soliditeten til det finansielle systemet. Jeg besøkte Det internasjonale pengefondet, IMF, i Washington. Temaet var forslaget om å innføre avgift på internasjonale valutatransaksjoner, såkalt Tobin-tax. Jeg møtte der ansatte i IMF's forskningsavdeling hvor jeg beskrev fri flyt-politikk med bildet om at når man fjerner skottene i en oljetanker, gir det mer ustabilitet. Dette bildet var IMF's forskningsavdeling enig i. Jeg ble fortalt at når de internasjonale reguleringer av kapitalflyt ble tatt vekk, skulle IMF basere seg på overvåking av hvert lands økonomi og tidlig varsling ved faresignaler for slik å unngå store finansielle og økonomiske kriser, altså etablere et slags værvarsel for finansverdenen. I 1997 fikk vi Asia-krisen med dramatiske fall i «tigerstatenes» økonomier, hvor bl.a. Thailands valuta ble dramatisk svekket i løpet av noen dager. Vi i Norge fikk også føle virkningene av store, kortsiktige valutaspekulasjoner da den norske kronen ble svekket høsten 1998. Slike valutaspekulasjoner er til stor skade for realøkonomien. Derfor er fortsatt Tobin-tax et enda mer nødvendig tiltak i dag.

Kredittmeldinga redegjør for tilstanden i norsk og internasjonal økonomi. Under finanskomiteens behandling våren 2007 påpekte alle parti med unntak av Høyre og Fremskrittspartiet at

«ein av dei største handelspartnarene våre, USA, hadde eit underskot i offentlege finansar på nær 210 mrd. USD i 2006, og ein brutto samla ekstern gjeld på 10 732 mrd. USD, tilsvarande om lag 80 prosent av BNP. Vidare er det eit aukande underskot på driftsbalansen på grunn av ein negativ handelsbalanse(...) Desse tilhøva kan utgjere ein ustabilitet som fleirtalet meiner bør vere ein del av risikobiletet som Noreg må ta stilling til».

Dagens krise i det finansielle systemet viser at Stortingets merknad var forut for sin tid. Den ble imidlertid ikke tatt på alvor blant dem som representerte det rådende syn.

Senterpartiet vil arbeide for bedre rolledeling og habilitet i finansmarkedene. Vi mener folkevalgte skal legge til rette for tiltak som virker foregripende på slike hendelser. Derfor har jeg tatt til orde for å opprette en finansmarkeds-kommisjon fra uavhengige fagmiljøer, med formål å undersøke hvorfor det gikk så galt, hvem som har ansvaret, og hvilke forebyggende tiltak som må gjøres for å unngå nye systemkriser. Det er interessant og hyggelig å erfare at statsråden følger dette opp gjennom sine uttalelser, noe som flertallet også viderebringer i innstillingen.

Kredittilsynets rolle er viktig, men det er et reaktivt styrende organ. Som folkevalgt arbeider jeg for klarere rolledeling mellom aktørene i finansmarkedet. For å skape et sunnere finanssystem må finans og realøkonomi gå hand i hand – gap mellom finansielle verdier og realøkonomiske verdier er bobler og derfor farlige.

Etikken må gjenreises. Forslagene til Endre Røsjo og Ingjald Ørbeck Sørheim i Aftenposten 2. oktober d.å. er da en god start. De ønsker bl.a. at overdragelse av folks gjeld fra den banken som har utstedt lån, må forbyes, fordi dette bryter med tilliten mellom långiver og låntaker. Vi-

dere skal forsikringsselskapene bare kunne forsikre liv og eiendom, ikke finansiell risiko. Innskuddsbankene skal bare drive med utlån, ikke spekulasjon i finansinstrumenter og valuta for bankenes regning. Det må være separate eierstrukturer mellom bank og forsikring.

Historieskrivinga vil karakterisere finanskrisa med ordene: Eksperimenter som måtte gi ustabilitet og store fluktasjoner fordi de var drevet av stor grådighet. Ansvaret hos de utførende ble pulverisert. Lederskapet hadde sluttpakker som kunne stimulere utgangsstrategier.

Dagens tillitskrise er for viktig til at gamle skillelinjer i partipolitikken og finansnæringsens særinteresser skal gå foran forebyggende tiltak til beste for innbyggere, bedrifter og kommuner.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Svein Flåtten (H) [22:17:33]: Jeg takker for representantens invitasjon til debatt om den internasjonale finanskrisen, en debatt han selv har bidratt kraftig til innledningsvis.

Jeg tror ikke jeg vil være med på å diskutere navngitte finansieringsselskaper i Norge, heller ikke det at det ble tillatt med et visst hedgefond-opplegg i Norge. Det var noe som finanskomiteen var samlet om, og som kom som et forslag fra Regjeringen. Men jeg er enig med representanten i at tidligere sannheter i finansmiljøene nå kommer under press.

Det jeg ikke skjønner, er hvorfor Senterpartiets representant ikke ønsker å medvirke til at regjeringspartiene stemmer for forslag nr. 5, hvor opposisjonspartiene nettopp ønsker å sette ned et faglig basert – og jeg understreker faglig – utvalg som skal gjennomgå finanskrisen på den norske banen, for å se hva vi kan gjøre for å forbedre dette. Det må da vel være i representanten Lundteigens ånd?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [22:18:46]: Jeg takker for ønsket om å gå inn i diskusjonen. Som jeg sa, er det ikke bare slik at tidligere sannheter settes under press – når vi ser hvordan finanskrisa utvikler seg, er det vel rimelig trygt å kunne si at tidligere sannheter må revideres, og vi må få nye sannheter. Vi kunne ikke ha kommet i denne situasjonen uten at det er bygd på såkalte sannheter som har vist seg ikke å være holdbare over tid.

Når det gjelder opposisjonens forslag, må jeg si at spesielt partiene Høyre og Fremskrittspartiet har liten troverdighet i denne diskusjonen fordi de har vært pådrivere for en økonomisk politikk som har vært basert på de sannheter som nå viser seg å gå konkurs. Når det er sagt, står det i innstillinga fra flertallet at dette er et tema som en ønsker å gå inn på. Finansministeren har videre åpnet for at det kan bli aktuelt å nedsette en kommisjon der også eksperter deltar. Det er Regjeringas syn, og det vil bli fulgt opp.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Lars Sponheim (V) [22:20:15]: Jeg skal ikke ta på meg å tale på vegne av andre i finanskomiteen, men jeg vil

for egen del si at jeg ser fram til å få noen juleferiedager så jeg kan få klarnet hodet på mange områder.

Jeg skal avgrense mitt innlegg til å ta opp det forslag som det er min oppgave å sette fram, og jeg skal begrunne det og andre forslag som Venstre står bak, lite grann. Det er jo slik at denne innstillingen, Budsjett-innst. S. nr. 6, er en slags assortert landhandel hvor det er mange forskjellige ting for å gjøre budsjettbehandlingen komplett. Således inviterer det, som debatten så langt bærer preg av, til å ha meninger om mye som i og for seg kan ha dekning i problemstillinger som er reist i innstillingen.

Jeg vil først henlede oppmerksomheten på et av de forslag som jeg på vegne av Venstre tar opp i denne innstillingen, som ikke minst er relevant for det arbeidet som Regjeringen skal gjøre framover når det gjelder krisehåndtering. Jeg er nemlig opptatt av – i disse tider hvor alle snakker om krise – at Finansdepartementet ikke bare skal være et krisedepartement, men også et bærekraftdepartement, som det også er, og at en prøver å bidra til at de tiltak en setter inn i krisetider, kan gjøre at vi kommer ut som et grønnere samfunn og et mer bærekraftig samfunn i den andre enden. Derfor har Venstre et ønske om å bidra til at Regjeringen på sitt bord skal ha så mange gode forslag som mulig, som også kan gi tiltak som settes inn i krisen, en grønn innretning.

Derfor foreslår vi i denne innstillingen å opprette hva vi kaller Climatek, som er et investeringsselskap hvor staten kan samarbeide med private forskningsinstitusjoner og andre som skal gjøre det mulig for bedrifter som i disse dager trenger å omstille seg fra tradisjonelle produkter til nye produkter som er tilpasset en ny økonomi. Et godt eksempel kan være all den bildelproduksjonen vi har her i landet, bygd på den flotte metallurgiske kunnskaps- og industritradisjonen, som i dag lager bildeler hvor markedene forsvinner, men som åpenbart sitter med kunnskap og produksjonskapasitet og burde kunne omstille seg til andre interessante markeder. Det er ganske typisk at når bilmarkedene til de grader stuper, ikke minst i land som Tyskland, ser vi hvordan hele fornybarsektoren og etterspørselen etter fornybarsektorens produkter øker veldig. Det å bruke en krise til å koble en eksportindustri som sliter, opp mot norske forskningsinstitusjoner og investeringsmiljøer for å få tak i nye produktområder som vil vokse, mener jeg må være en gnistrende god måte å gå løs på krisehåndtering på. Det kan også gi oss et mer bærekraftig samfunn i neste omgang. Det er slik at olje- og gassindustrien vår har vært og er viktig. Ikke minst er hele leverandørsiden til olje- og gassindustrien viktig. Vi burde kunne klare å ha oppmerksomheten og fokuset rettet mot hvordan vi kan bygge en enda større og viktigere leverandørindustri for hele fornybarsektoren. Derfor fremmer Venstre et slikt forslag i dag.

Så er det også slik at uansett krise og usikkerhet er det én ting som alltid står seg, og det er å bruke ressurser og innsats på å skaffe landet ny kunnskap gjennom forskningsinnsats. Ikke minst gjelder det miljørettet forskning og forskning som går på ny teknologi og næringsrettet forskning. Derfor foreslår Venstre i denne innstillingen å styrke Forskningsfondet med 28 milliarder kr utover Re-

gjeringens forslag. Fondet ville med en slik endring ha utgjort 100 milliarder kr, og økningen på 28 milliarder kr ville ha gitt en rentesats på 5 pst. og medført en ekstra avkastning til forskningsformål på om lag 1,4 milliarder kr i 2010 utover Regjeringens forslag. Det ville være et kraftfullt bidrag til hvordan vi må innrette samfunnet for å komme ut av krisen sterkere enn det vi er i dag.

Videre foreslår Venstre å øke kapitalen i grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering med 10 milliarder kr og Kulturminnefondet med 200 mill. kr utover Regjeringens forslag.

Til slutt har jeg lyst til å henlede oppmerksomheten på forslag nr. 5, fra en samlet opposisjon. Jeg forstår at tale-re fra regjeringssiden har sett seg blinde på hvem som er med på forslaget, og mener at man egentlig ikke mener så fornuftige ting som står i forslaget. Erfaringen er at ofte er det slik at den nødvendige reguleringen av markedsøkonomien, som alle mener at vi må ha, lett kan komme i bakkant av den kreative utviklingen som næringen og ikke minst finansnæringen har vist. Det har vi sett på alle disse tilleggsproduktene som finansnæringen har tilbudt de siste årene. Det er åpenbart at vi ligger i bakkant av å regulere dette. Heldigvis gjelder dette mye mindre i Norge enn i andre land, som har bygd opp en svært banksektor utenfor den regulerte banksektor. Like fullt er det slik at skal finansnæringen og markedsøkonomien fungere, er det helt avgjørende at myndighetene er tidlig frampå og ligger i forkant av å forstå alt det nye som leveres, og klarer å lage reguleringsrammer rundt det. Så dette forslaget er ikke noe annet enn et bidrag til å erkjenne at både vi som har hatt regjeringsmakt før, og de som har regjeringsmakt nå, har et behov for å bli enda flinkere til å ligge i forkant og se hvor det er nødvendig å lage rammer, da det kommer stadig nye produkter og muligheter til å la kapitalismen løpe løpsk, for å si det slik.

Jeg har også registrert i løpet av helgen, etter å ha fått presentert hva LO tenker i forbindelse med sine forslag rundt krisehåndtering, at de også overfor Regjeringen vil legge fram et helt tilsvarende forslag – enten er det gjort i dag eller så vil det bli gjort de nærmeste dagene. Jeg tror ikke det er noen som bør tillegge LO å ha veldig skjeve motiver i en høyreliberalistisk retning når de gjør det, men de erkjenner ganske enkelt at her skjer det ting. Vi lærer så fort at vi har behov for å systematisere den kunnskapen.

Jeg vil henstille til Regjeringen iallfall ikke å bidra til å få stemt ned et slikt forslag. Det vil fort kunne se litt rart ut i ettertid, tror jeg.

Presidenten: Representanten Lars Sponheim har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [22:27:13]: Jeg er glad for at denne debatten utvikler seg slik at det nå blir mulig å diskutere finansnæringen og reguleringen av finansmarkedene med en helt annen basis enn hva som har vært mulig hittil.

Nå sier Venstres leder at vi har hatt en kreativ finansnæring, underforstått for kreativ. Vi har vært i bakkant

av å regulere. Mitt spørsmål gjelder det som er sentralt i forslaget som Venstre er med på: Er det slik at forslaget om å gå gjennom hele finanssektorens reguleringer, både nasjonalt og med et internasjonalt perspektiv, bygger på at Venstres leder erkjenner at det er gjort betydelige feil, og at det har vært manglende og feilaktig regulering av finanssektoren også i Norge?

Lars Sponheim (V) [22:28:20]: La meg først si at jeg gav ikke uttrykk for at noen næring har vært for kreativ. Det er en nærings oppgave å være kreativ, å lete etter nye muligheter og presse helt på kanten av hva som kanskje er samfunnsmessig forsvarlig, fordi det ligger noen økonomiske muligheter der. Markedsøkonomien vil gå aldeles løpsk og ødelegge seg selv hvis vi ikke sørger for å ha gode myndigheter som hele tiden er på hugget og er opp-tatt av moderne reguleringer. Jeg mener det er helt åpenbart at næringen skal være kreativ, og så må myndighetene være enda flinkere til å sørge for å lage forsvarlige rammer rundt dette hele tiden. Hele historien de siste årene har vist at vi ikke har klart å ligge frampå nok med å ha de reguleringsregimene som vi trenger. Derfor er det et knapt mindretall i dag ber om. I det ligger det en erkjennelse av at vi må bli flinkere til å ligge i forkant med å ha moderne reguleringsinstrumenter.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [22:29:21]: Det er avklarende å høre at Venstres leder inviterer finansnæringen til å ligge på kanten av det forsvarlige. Jeg ønsker ikke å moralisere, men vil da henlede oppmerksomheten på at når det er en sentral lovgivers posisjon, er det vel kanskje ikke så rart at det ikke har vært flertall i Stortinget for å sikre at det blir vedtatt forsvarlige rammer som gjør at de som beveger seg på en slik måte, får beskjed fra Stortinget om at en slik atferd ikke er samfunnsgagnlig.

Vi står nå overfor en gjennomgang og en sikring av våre finansmarkeder framover – på en slik måte at vi kommer ned på landjorda igjen, at det blir en klar rolledeling, og at det blir en klar ansvarsfordeling. Og jeg vil spørre representanten Sponheim om han ikke er enig i at det er behov for en grundig gjennomgang på den basis.

Lars Sponheim (V) [22:30:35]: For det første: Da jeg brukte ordene «på kanten av det forsvarlige», ville det med et annet ord kunne bety «risiko». Det er finansnæringenes oppgave å ta risiko. Og på områder hvor det kan gå ut over andre enn dem som er eiere og tar risikoen, er det viktig at myndighetene regulerer og sikrer borgere for øvrig. For det er det det handler om, at det så til de grader går ut over andre hvis finansnæringen skulle komme til å gå over kanten av det forsvarlige.

Den erkjennelsen som ligger i dette, er at jeg nok tror at vi, som de fleste land – kanskje bedre enn de fleste land – kunne ha vært enda mer i forkant med å ha moderne reguleringsregimer. Og det gjelder helt tilbake til den regjeringen hvor Senterpartiet hadde finansministeren og representanten Lundteigen sprang rundt i regjeringskontorene. Da kom ikke disse forslagene, som jeg kunne se, men en kunne, sett i ettertid, ha vært enda tidligere ute

med å ha rammer rundt mange av de nye produktene som da vokste fram.

Når det gjelder spørsmålet om behovet for å ha en gjennomgang, er svaret ja. Derfor er det fremmet et forslag som Senterpartiet så langt ikke har valgt å støtte, som handler om å ha en full gjennomgang av om vi trenger å modernisere noen av reguleringsregimene våre.

Rolf Terje Klungland (A) [22:31:55]: Venstre – sammen med Høyre og Kristelig Folkeparti – skriver i sine merknader i innstillingen at Regjeringens «mål om å overoppfylle Kyoto-avtalen med 10 pst. innen 2012, synes svært lite realistiske».

I rapporteringen til FNs klimakommisjon i desember 2005 ble det anslått at gjennomførte tiltak hadde ført til en reduksjon på 11 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Gjennom deltakelse i EUs kvotehandelssystem må norske bedrifter redusere ytterligere 7 millioner tonn CO₂-ekvivalenter gjennom intern reduksjon eller gjennom import av kvoter. I sum betyr det at Norge er omtrent i balanse når det gjelder å oppfylle Kyoto-avtalen. Statens kvotekjøp svarer til en overoppfyllelse av Kyoto-avtalen med 6–7 millioner tonn, som tilsvarer 10 pst. overoppfyllelse. I tillegg til dette kommer altså effekten av skogforvaltningen, som er begrenset til 1,5 millioner tonn.

Mener representanten Sponheim at det fortsatt er lite realistisk, eller er forvirringen mindre?

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Lars Sponheim (V) [22:33:08]: Nå begynner jeg snart å få like mollstemt røst som replikanten her.

La meg starte med å si at vi har hatt – og det kunne være grunnlag for å være så mollstemt – en rekordhøy økning i utslipp av CO₂ i Norge det siste året. Det har fått mye oppmerksomhet i mediene i det siste. Og vi skal altså om tre dager behandle nysalderingen, hvor Regjeringen i inneværende år ikke har kjøpt noen kvoter i andre land, fordi det ikke har vært fornuftige prosjekter å investere i. Derfor trekkes det vekk atskillige hundre millioner kroner.

Det er helt åpenbart at her er en i bakkant, fordi instrumentene ikke er på plass. Det er bare å lese Regjeringens egen nysaldering for å se det. Derfor har vi – også Regjeringen – en jobb å gjøre for å nå de viktige mål som Regjeringen åpenbart ønsker, men der det er et stykke igjen før man lykkes.

Rolf Terje Klungland (A) [22:34:05]: Bare i tilknytning til det: Det var jo slik at Stortinget i forbindelse med revidert budsjett i 2007 la opp til noen retningslinjer for hvordan en skulle kjøpe kvoter. Det kan man gjøre gjennom enkeltprosjekter, eller man kan gjøre det gjennom børsen. Stortingsflertallet og Regjeringen har valgt å gjøre det gjennom enkelttiltak, for å prøve å være med og skape et marked når det gjelder dette med kvotehandel. Men Regjeringen og Stortinget kan f.eks. velge å kjøpe disse kvotene på børsen. Det er jo det å være med og påvirke til minst mulig utslipp som har vært Regjeringens

begrunnelse. Derfor er det også viktig å bevilge penger til dette.

Jeg skjønner godt at representanten Sponheim hadde behov for å bruke pengene til CO₂-kvoter til andre formål, men han må allikevel være fornøyd med at vi har en ambisiøs regjering, som vil mer enn det representanten vil.

Lars Sponheim (V) [22:35:10]: Jeg forstod ikke helt den replikken.

Det er helt korrekt at vi hadde en grundig debatt om dette i forbindelse med revidert, der Venstre bl.a. sa at vi trodde det var urealistisk å finne fram til disse tiltakene for klimagassreduksjoner, og ikke så noen grunn til å budsjettere med store penger til det formålet.

Nå kommer Regjeringen med fasiten i forbindelse med nysalderingen. Og da sier Regjeringen akkurat det samme som Venstre sa for et halvt år siden, og som jeg ble kritisert av representanten Klungland for et halvt år siden. Så her er det veldokumentert at Venstre hadde rett – og Regjeringen kommer etter og er blitt enig. Derfor hadde det vært så mye viktigere om vi hadde kastet alle disse ressursene, pengene og innsatsen, inn i arbeidet for å ta reduksjoner hjemme. Der har vi kontroll på tiltakene, vi vet når de kan komme. Så får vi ta tak i de fornuftige prosjektene ute når vi er sikre på at det gir de reduksjoner vi trenger.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Ved ein inkurie har ikkje presidenten opplyst om at den reglementsmeessige tida for kveldsmøtet var omme for ein god del minutt sidan. Men presidenten nemner det no og foreslår at møtet held fram til dagens kart er ferdigbehandla. – Det er vedteke.

Statsråd Kristin Halvorsen [22:36:46]: Debatten om denne budsjettinnstillingen blir alltid litt springende. Jeg har ikke tenkt å gå gjennom alle de temaene som man kunne ta opp, men bare det ene som har vært en liten gjenganger i debatten, nemlig hvordan man skal følge opp videre ut fra den lærdommen om finanskrisen vi har så langt, og hvilke grep en skal ta ytterligere framover. Det er helt opplagt et behov for å gå igjennom det lovverk og det regelverk som vi har. Selv om både lovverket og tilsynet er godt og tydelig i internasjonal sammenheng, er det likevel slik at det kan tenkes at det er noen svakheter der som en raskt bør komme tilbake til Stortinget med, og det har vi mange anledninger til å gjøre.

Så er det de litt mer langsiktige utfordringene som kommer i kjølvannet av finanskrisen. Der er det flere i den offentlige debatten som har tatt til orde for at man bør nedsette ulike former for kommisjoner, offentlige utvalg bestående av fagfolk, eller litt mer bredt sammensatte utvalg. Det er innspill som jeg tar med meg videre, fordi jeg også mener det er nødvendig å analysere grundig de langsiktige utfordringene som finanskrisen gir oss – økonomisk, men også politisk – og at dette er det interessant for Stortinget ved en senere anledning å komme tilbake til. Men vi må bare passe på at en utformer mandatene på en slik måte at de tingene som raskt bør fremmes for Stortinget, ikke hindres

av at en nedsetter en form for kommisjon eller utvalg her.

Så bare noen korte kommentarer: Jeg må si jeg er veldig forundret over at Fremskrittspartiet gjentar sitt forslag om å kutte i Kredittilsynet, når alle forstår at et oppgående kredittilsyn, som nå har muligheten til nøye å overvåke kredittmarkedet, er helt avgjørende for hvordan vi skal håndtere en krevende situasjon også med hensyn til norske institusjoner. Det ville helt opplagt bety mindre kontroll, mindre tilsyn. Det er helt uforsvarlig i dagens situasjon.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [22:39:22]: Jeg må minne statsråden på at Fremskrittspartiet ikke kutter i Kredittilsynet. Vi øker Kredittilsynets rammer med 12 pst. Regjeringen øker Kredittilsynets rammer med 17 pst. Vårt budsjettforslag er altså 12 pst. høyere enn fjorårets. Regjeringen øker med 17 pst. Hvis det er et være eller ikke være for Kredittilsynet og deres oppgaver, har vi et veldig stort problem i offentlig sektor.

Mitt spørsmål til statsråden er: Mener statsråden at det ikke finnes én eneste krone det er mulig å kutte i offentlig administrasjon, i finansadministrasjonen, i Norge? Mener man at man har funnet absolutt alle mulige kuttmuligheter, når man vet at de pengene man bruker, faktisk ikke tilhører Kristin Halvorsen eller staten, de tilhører det norske folk, det er skattepenger – og det er viktig at man bruker de pengene på den best mulige og den mest dynamiske og hensiktsmessige måten for samfunnet? Mener statsråden at det ikke finnes én krone man kan kutte på et eneste tilsyn eller en eneste finansinstitusjon i det offentlige Norge?

Statsråd Kristin Halvorsen [22:40:18]: Jo, det finnes sikkert en krone som kan kuttet både her og der, men *ikke* å styrke Kredittilsynet i en situasjon med en internasjonal finanskrisen som også har virkning for Norge, mener jeg er uforsvarlig.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [22:40:35]: Vi gjør det.

Statsråd Kristin Halvorsen [22:40:37]: Men ikke i det omfanget som er nødvendig for at Kredittilsynet skal være oppgående og gjennomføre de kontrollene og det tilsynet som er meget krevende i dagens situasjon. Det er helt opplagt at det er den nitide kontrollvirksomheten som vil lide dersom Fremskrittspartiets budsjett skulle gjennomføres. Det gjør det heldigvis ikke.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [22:41:03]: Fremskrittspartiet fremmer sammen med de øvrige opposisjonspartiene fire konkrete tiltak for å hjelpe det private næringsliv og private bedrifter med rapporteringsrutiner til det offentlige. Jeg vet ikke om statsråden har lest forslagene, men det er i hvert fall i henhold til bedriftene og i henhold til NARF mulig å spare bedriftene for 600 mill. kr dersom de får enkle rapporteringsrutiner, altså hendelsesbaserte rapporteringsrutiner.

Jeg har ikke hørt at noen av opposisjonspartiene her på Stortinget har kommentert disse forslagene. Jeg lurer på om statsråden har lest dem og ønsker å ta dem med seg, så vi eventuelt kan gjøre disse om til oversendelsesforslag, slik at Regjeringen ser at det går an å komme med besparelsesforslag, slik at det norske folk faktisk kan spare noen penger, og at en ikke hvert eneste år får økte utgifter til offentlig administrasjon.

Statsråd Kristin Halvorsen [22:41:51]: Den problemstillingen som Tybring-Gjedde nå tar opp, og som andre har vært inne på tidligere i debatten, er viktig. Næringsministeren har nylig lagt fram et opplegg for hvordan vi skal gå igjennom og forenkle systemene rundt private næringsdrivende, for det er helt opplagt muligheter for å gjøre noe på den fronten.

Det jeg imidlertid vil advare mot, er at man går inn på de kontrollsystemene som er avgjørende for å sikre f.eks. soliditeten, lovligheten med hensyn til skatteoppgjør osv. Og det er alltid en avveining mellom hvor mye rapportering en skal ha i forhold til hvor effektivt det skal være å drive næringsvirksomhet, og det som er samfunnets behov for kontroll, for å sikre at en har ryddige forhold innenfor næringsvirksomhet.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Reidar Sandal (A) [22:43:00] (leiar i komiteen): Eg vil gjerne kome tilbake til eit tema som representanten Sponheim avslutta sitt innlegg med: å omtale og for så vidt argumentere for forslag nr. 5 i innstillinga. Det er sett fram av representantane for opposisjonspartia, og hensikta med forslaget er å be Regjeringa setje ned eit fagleg basert utval som med bakgrunn i finanskrisa får i oppgåve å gå igjennom regulering av den norske finans- og kredittmarknaden.

Eg skjønner godt behovet for eit slikt forslag, og eg vil vise til at på side 8 i innstillinga er det faktisk frå fleirtalet i komiteen gitt eit tilsvaer – om ein vil – til den saka, der vi frå fleirtalet si side viser til at finansministeren allereie har uttalt at det i Finansdepartementet er sett i gang eit arbeid for å gå igjennom lovverket for finansnæringa, og at det i samband med det kan vere aktuelt å setje ned ein kommisjon. Det skulle for så vidt vere ein veldig konkret respons på det ønsket som opposisjonspartia her har ytra. Eg viser for øvrig til den klargjeringa som finansministeren nettopp har gitt i sitt innlegg i debatten, og eg vil på dette grunnlaget oppmode om at forslag nr. 5, frå opposisjonspartia, blir gjort om til eit oversendingsforslag.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Svein Flåtten (H) [22:45:09]: Jeg takker for den innsatsen både finansministeren og komiteens leder har gjort for å samle troppene på egen side når det gjelder forslag nr. 5 fra opposisjonen. Det beste er at man kan samle både opposisjonen og regjeringspartiene. Derfor vil jeg på vegne av forslagsstillerne si at vi går inn for at dette over-

sendes til Regjeringen. Jeg har lyst til å legge til at vi legger til grunn – det gjelder ikke utformingen av detaljene i mandatet – at det vil være en dialog med opposisjonen om dette.

Presidenten: Representanten Svein Flåtten har da omgjort det forslaget han refererte til, til oversendingsforslag, og teksten blir endra i tråd med det.

Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 11.

(Votering, sjå side 1563)

Sak n r. 12 [22:46:10]

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om å forby offentliggjøring av skattelister (Innst. S. nr. 47 (2008–2009), jf. Dokument nr. 8:139 (2007–2008))

Ingunn Gjerstad (SV) [22:46:52]: I saksordfører Holmås' fravær har jeg gleden av å legge fram flertallsinnstillingen fra finanskomiteen, når vi nå skal behandle representantforslaget Dokument nr. 8:139 for 2007–2008 fra fire fremskrittspartirepresentanter.

Forslaget handler om å forby offentliggjøring av skattelister. Denne diskusjonen er på ingen måte ny, den har vart i årevis. Den har viktige demokrati- og fordelingspolitiske sider ved seg, som det er verdt å veie opp mot hverandre iblant. Bakgrunnen for forslaget gjøres nok kjent av forslagets tilhengere, mens jeg vil redegjøre for flertallets syn.

I denne saken har vi vektlagt samfunnsmessige hensyn framfor enkeltindividens ønsker om å holde informasjon privat. Vi mener at den offentliggjøring vi har, som den rød-grønne regjeringen har utvidet, bidrar til å styrke den kritiske debatten om skatt og inntektspolitikk, og inntektsfordeling mellom yrker og grupper. I tillegg bidrar åpenheten til at likningsmyndighetenes arbeid etterprøves i større grad enn uten. I de land som har denne typen offentliggjøring, regnes også demokratiet som godt, og de er de mest egalitære landene i verden. Når det gjelder de folkerettslige forpliktelser vi har, eller forholdet til menneskerettighetene, er det ikke framkommet noen entydige og klare konklusjoner som tilsier at vår praksis bryter med disse.

Vi ser derfor ingen grunn til å etterkomme forslaget, og anbefaler at det ikke vedtas.

Marianne Aasen (A) [22:49:05]: Offentliggjøring av skattelister har lang tradisjon i Norge. Åpenhet omkring økonomiske forhold er grunnleggende sunt. Penger og makt hører ofte sammen. Derfor er åpenhet viktig i et demokrati som vårt, kanskje særlig om økonomiske forhold.

Skatt er et av de områdene i politikken som skaper mest engasjement, både blant dem som ønsker lave skatter, og hos dem som ønsker høyere skatter for å løse enda flere velferdsoppgaver. Nivået på skatten er det

uenighet om, på samme måte som det også er uenighet om selve skattesystemets utforming. Et av de grunnleggende prinsippene i norsk skattesystem er at det er progressivt, dvs. at jo mer man tjener, dess mer skatt betaler man prosentvis. Det er godt fundert i befolkningen. De som har mest og tjener mest, skal yte mest til fellesskapet også. De som har lav inntekt og ingen formue, skal betale mindre til fellesskapet. Tilliten til at det er slik, gjør at oppslutningen om skattesystemet er større i Norge enn i mange andre land. Men da må folk oppleve en trygghet for at det er slik i virkeligheten. De må ha informasjon som bekrefter at systemet fungerer etter hensikten, og at det er en sammenheng mellom økonomisk evne og skattlegging.

Det finnes mange eksempler på at offentliggjøringen av skattelister har vist at det finnes skjevheter i skattesystemet, enten det har vært nullskattytere, lave formuessatser eller skattefrie utbytter. Begrepet «nullskattytere» hadde neppe eksistert uten medias fokus på dem med høye inntekter, og hvor lav skatt de har betalt – eller så å si ingenting – og hvor mye skatt de til sjunde og sist betaler.

Journalistikk rundt enkelte yrkesgrupper har avslørt lønnsadel blant f.eks. forretningsadvokater og meglere. Men det finnes også eksempler på at økonomisk kriminalitet har blitt avslørt. Da tenker jeg på folk som har levd råflott med et ekstremt høyt forbruk, godt synlig for alle i nærmiljøet, men som samtidig har rapportert inn en ordinær lønn til likningsmyndighetene. Dette dobbeltlivet har blitt lett synlig på grunn av offentliggjøring av skattelister.

Noen av forslagsstillerne har programfestet fri lønnsdannelse, og at den enkelte skal forhandle fram sin egen lønn. Da tenker jeg på Fremskrittspartiet. Det betinger i så fall full informasjon om både sjefens og kollegers inntekt. Noe annet strider mot prinsippet om full informasjon i et marked. Det er til å undres over at et parti som så til de grader tror på det frie markedet, som Fremskrittspartiet gjør, samtidig er imot at denne type informasjon er tilgjengelig og offentlig. Jeg trodde det var slik at jo mer informasjon som er tilgjengelig, desto bedre vil markedene fungere. Et arbeidsmarked med fri lønnsdannelse, som Fremskrittspartiet ønsker seg, kan rett og slett ikke fungere uten full åpenhet om inntekt. På denne bakgrunn er derfor ikke egen inntekt, eller den enkeltes bidrag til fellesskapet, utelukkende en privat sak.

Den største innvendingen er at tallene bør tolkes og systematiseres. Netto inntekt og netto formue gir ofte et misvisende inntrykk av hvor mye folk tjener, og hvor mye de egentlig eier. Skulle vi gjøre noe i forbindelse med skattelister, måtte det være å gjøre informasjonen enda bedre.

Jørund Rytman (FrP) [22:52:33]: Fremskrittspartiet er enkeltindividets forkjemper og vil verne om privatlivets fred. Vi er derfor motstandere av offentliggjøring av skattelister og har av den grunn fremmet forslag om å forby dette fordi det er en trussel mot og krenkelse av personvernet. Vi mener dette er en sak mellom skattemyndighetene og den enkelte skattyter.

Offentliggjøring av skattelister er i dagens moderne samfunn et særnorsk fenomen, visstnok praktisert siden 1863. Sverige har også en slik offentliggjøring. Den historiske bakgrunnen for offentliggjøring av skattelister var at kommunene sparte penger ved å slippe å sende melding med den årlige ligningen i posten til hver enkelt skattyter – altså offentlig gjerrighet. I tillegg fikk medborgere mulighet til å kontrollere andres formuesforhold og mulighet til å klage over at en hvilken som helst annen skattyter hadde blitt skattlagt for mildt – altså et tiltak for å få mer skatteinntekter til Kongen og kommunene, noe som høyst sannsynlig var viktigere på 1800-tallet med tanke på proveny og kontrollmuligheter, da myndighetene i større grad måtte basere seg på hva den enkelte innbygger selv opplyste.

Vi kan ikke si at det er slik i dag. I dag har bruken av medborgeres skattelister blitt noe helt annet. Både i lokal- og rikspresse utarbeides oversikter som neppe kan sies å tilfredsstille andre behov enn kikkermentaliteten i deler av befolkningen, og som de rød-grønne med denne lovgivningen i stor grad legger til rette for. Det lages f.eks. store artikler over hvem som har høyest inntekt, størst formue, rangering over de yngste rikeste i byen, og hva lokal- og rikskjendiser har av formue og inntekt. Yrkesgrupper deles inn i skuespillere, gründere, idrettsfolk, politikere og andre samfunnsdebattanter – altså ren underholdning og av liten allmenn interesse.

Det er ikke bare Fremskrittspartiet som er motstander av dette. Høyre og til dels Kristelig Folkeparti er også kritiske til dette. Også Datatilsynet og Skattebetalerforeningen er meget kritiske til offentliggjøring av skattelister.

Opplysninger om inntekt og formue er svært private og etter min mening ren grafsing i privatlivet, på samme måte som man heller ikke offentliggjør personlig helseinformasjon.

Når det gjelder den skatteinformasjon som er offentlig, gir den heller ikke alltid riktig bilde av den enkeltes økonomi, spesielt med tanke på det kompliserte skattesystemet vi har i Norge. Opplysningene om den enkeltes nettoformue, nettoinntekt – ikke brutto – og samlet innbetalt skatt er ikke tilstrekkelig for å fastslå om det er riktig i forhold til andre skattytere med tilsvarende tall. Med de mange skattefradrag vi har i Norge, blir det store individuelle forskjeller som ikke kan forklares av de offentlige tallene. Det sier f.eks. ingenting om hvor gjeldstynget personen er, hvor mye eller lite eiendom personen har, hvor mange barn personen forsørger, eller hvilke sykdommer personen sliter med, og dermed har utgifter til som man kan ha fradrag for.

Det må også bemerkes at opplysningene i ligningsbøkene som legges ut, ikke er endelige. De er derfor svært ofte ikke korrekte eller fullstendige. Pressen lager altså artikler i media og framstiller det som en sannhet før klagefristen er gått ut, og tar ikke hensyn til at mange ligninger blir påklaget og endret på vesentlige punkter.

Tilhengerne av offentliggjøring av skattelister sier at dette må man ha for å avdekke skattesnusk. Ja, men kan man på noen måte dokumentere hvor ofte det skjer at lig-

ningsmyndighetene får tips fra en leser av skattelistene, og at det faktisk er noe hold i tipset? Jeg har i hvert fall ikke hørt om det. Hvis det er noen få tips om skattesnusk som det er hold i, kan det i så fall forsvare at resten av Norges befolkning får sitt privatliv krenket, med de uheldige konsekvenser det har?

Det jeg derimot har hørt i et radiointervju for få år siden med en sjef fra skatteetaten eller kemneren, i en kommune i Buskerud, var at ni av ti tips man fikk om skatteunndragelse, var fra hevnlyste og forbannede nyskilte koner som tystet på sine eksmenn.

Og så litt om andre uheldige konsekvenser når det gjelder offentliggjøring av skattelister. Det er nok av eksempler som viser at barn og ungdom opplever ubehagelige episoder i skole- og fritidssammenheng på grunn av omtale av deres foreldre knyttet til offentliggjøring av skattelistene. Som oftest går dette ut over de barna som har foreldre med lav inntekt, men det forekommer også mobbing, misunnelse og vold mot barn med rike foreldre, med høy inntekt eller høy formue.

En undersøkelse gjort av Synovate for Skattebetalerforeningen, viser at hele 46 pst. av de spurte var motstandere av offentlige skattelister. Kun 32 pst. var for. Det politiske partier som Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre bør ta inn over seg, er at det var de med lav inntekt som i større grad var motstandere enn andre. Skattebetalerforeningen kan også bekrefte at de får flere henvendelser fra personer som opplever at barna deres regelrett blir mobbet etter at klassekamerater har slått opp foreldrene deres i skattelistene på Internett. Det ser altså disse politiske partier bort fra, og det synes jeg er trist.

En annen uheldig konsekvens som vi dessverre også ser mer og mer av, er innbrudd, ran og tyverier mot personer som i skattelistene framgår som rike. Skattelister fungerer altså som nyttig informasjon for kriminelle, som på enkelt vis misbruker informasjonen for å finne fram til de boliger hvor de antar det vil være mest lønnsomt å begå innbrudd. På den måten velger de ut sine ofre.

Det er ikke lenge siden at det kom fram at Skattedirektoratet ved en glipp hadde sendt ut CD-plater med medborgeres inntekts- og formuesopplysninger, med fødsels- og personnummer til alle landets presseredaksjoner – altså en liten skandale! Det er en meget alvorlig sak at Skattedirektoratet lekker så sensitiv og personlig informasjon om alle skattebetalere, og det er enda et eksempel på hvilken risiko en medborger blir utsatt for, på grunn av loven om offentlige skattelister.

Tilhengerne av offentliggjøring av skattelister sier det er nødvendig med offentliggjøring av skattelister, for da kan medborgere kontrollere og sjekke om det kan være skattesnusk og skatteunndragelse – og dermed tipse ligningsmyndighetene – og, som finansministeren skriver i sitt brev til finanskomiteen:

«Offentliggjøringen av skattelister er viktig for å styrke den kritiske debatten om skattemessige forhold og kan bidra til den samfunnsmessige kontrollen med ligningsmyndighetene.»

Ok, hvis jeg skal følge den retorikken og de argumentene, hvorfor foreslår ikke de samme partiene at alle mottakere av f.eks. sykepengen, uføretrygd, sosialhjelp osv. skal offentliggjøres på en liste – for alle? Det kan jo ikke her være hemmelighold som kan skape grunnlag for spekulasjoner omkring hvem som mottar skattepengen eller ikke, men medborgere må få mulighet til å kontrollere andres bruk – og kanskje misbruk – for å kunne varsle myndighetene dersom man f.eks. visste at vedkommende som fikk skattepengen, allikevel var i full jobb og kanskje mottok lønn svart, og på ingen måte var trengende.

Jeg understreker at Fremskrittspartiet selvfølgelig på ingen måte foreslår noe slikt, og heller ikke mener det. Vi mener det går på privatlivets fred, og vi vil verne om det. På samme måte ønsker vi heller ikke offentliggjøring av skattelister. Men hvorfor foreslår tilhengerne av offentliggjøring av skattelister ikke offentliggjøring av mottakere av skattepengen? Hvorfor skal vi ikke være helt konsekvente?

Jeg vil avslutningsvis ta opp forslaget vi fremmer sammen med Høyre og Kristelig Folkeparti.

Presidenten: Representanten Jørund Rytman har teke opp det forslaget han refererte til.

Svein Flåtten (H) [23:01:52]: Jeg skal bare kort begrunne vår stilling i saken.

Jeg blir litt overrasket når Aasen sier at det er den progressive beskatningen i Norge som kontrolleres via offentliggjøringen av skattelister, slik jeg forstår henne. Det er nokså overraskende. Jeg trodde det var helt andre ting som lå til grunn for dette. Jeg tror at det er svært vanskelig å tenke seg andre politikkområder hvor informasjon om enkeltpersoner skulle være en rettesnor for myndighetenes håndtering av helt generelle og helt prinsipielle problemstillinger som f.eks. progressiv beskatning er.

Det er jo helt opplagt at den statistikken som enhver regjering, for så vidt også enhver opposisjonspolitiker, kan få ut av Statistisk sentralbyrå når det gjelder formuesforhold, inntektsforhold for alle grupper skattytere, om hver eneste post som står i selvangivelsen, er det som er grunnlaget for hvordan man skal håndtere skattepolitikken. Da blir jo spørsmålet om man trenger denne massive publisiteten om hvem disse enkeltmenneskene er, og hva de tjener. Jeg har ikke hørt noen praktiske eksempler på hva man får ut av akkurat dette. Tvert imot hører man negative historier om hva det fører til.

Et av de viktigste momentene for oss for å gå imot offentliggjøring er at det har vært utarbeidet rapporter som stiller spørsmål ved om dagens regler for offentliggjøring av skattelister er en krenkelse av Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Dette avfeier for så vidt Regjeringen og opposisjonspartiene, men vi mener at det er uholdbart at det kan reises tvil av et lands borgere i forhold til så viktige internasjonale konvensjoner.

Det aller siste på dette området kan vi lese i Aftenposten i dag, uten at jeg kan verifisere det, men det gjelder en lekkasje fra Personvernkomisjonen, hvor et flertall nå ty-

deligvis går inn for at listene bare skal kunne legges ut på skatteetatens nettsider, og ikke gis til mediene. Et flertall i kommisjonen skal ha gått inn for en slik innstramming. En av begrunnelsene er at det skal gjøre det vanskeligere for kriminelle å misbruke listene, for det er et faktum at det har vært misbruk av dette. Datatilsynet har også over lang tid kritisert den bruken som nå praktiseres av pressen uten konsesjonsplikt, og ofte brukt i ren underholdningsøyemed. Det er da viktig å være klar over at dette forslaget også innebærer at det skal være en konsesjonsadgang, slik at de som trenger opplysningene, kan få dem. Derfor er vi med på dette forslaget om å ha et forbud mot offentliggjøring, kombinert med en konsesjon for dem som trenger opplysningene.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [23:05:51]: Senterpartiet er tilhenger av offentliggjøring av skattelister, fordi vi er en varm tilhenger av skatt etter evne-prinsippet, som vi fikk så tidlig som i 1881, med progressiv inntektsskatt og tilhørende formuesskatt for en formue som gav en arbeidsfri inntekt utover en viss størrelse.

Skattereglene er kompliserte, med mange lite kjente unntak, og offentliggjøring av skattelister vil stimulere til den kritiske debatten om hvordan reglene fungerer. Det å offentliggjøre skattelister er å offentliggjøre det positive økonomiske bidrag som hver enkelt yter overfor fellesskapet. Det er jo sjølsagt ikke forstandig å offentliggjøre det vi som borgere trenger fra fellesskapet i forbindelse med situasjoner som vi i mange tilfeller sjøl ikke er herre over.

Det er svært viktig at skattereglene har en stor allmenn støtte. Jeg vil si det så sterkt at det er i det hele tatt en forutsetning for finansiering av et høyt fellesforbruk. Stor evne til fellesforbruk hos myndighetene er ikke minst viktig i krisetider for å skape trygghet for folk. Vil du målet om trygghet, må du også ville midlene. Du må altså ha skatt etter evne. Skatt etter evne må enda lenger fram i den skattepolitiske debatten. Fra vårt ståsted ser vi offentliggjøring av skattelister slik at det kan medvirke til et bedre ordskifte, et kontinuerlig ordskifte om hvordan vi organiserer våre skatteregler, og det er bare positivt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [23:07:57]: Representanten Lundteigen var opptatt av skatt etter evne, og mente at offentliggjøring av skattelister ville bidra til at – antar jeg – noen blir avslørt for ikke å skatte etter evne, og at man kan avsløre juks, og f.eks. ta nullskattyterne. Men da er han også opptatt av at man skal motta etter behov, antar jeg, og da kan man bruke akkurat den samme logikken, at man skal avsløre juks. De som mottar trygd, og som ikke har behov for det, f.eks. naboen, eller noen nede i veien som man vet jobber, kan man angi, akkurat som man kan angi eller skrive i avisen om dem som ikke betaler skatt, men som burde ha gjort det, eller de som betaler for lite skatt, og som skulle ha betalt mer.

Jeg lurer på hvorfor denne inkomsekvensen i representanten Lundteigenes resonnement?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [23:08:47]: Formålet med offentliggjøring av skattelister er etter Senterpartiets syn ikke å avsløre juks. Det er lite juks når det gjelder norsk skatteforvaltning. Det som er det sentrale med reglene om å offentliggjøre skattelister, er gjennom et ordskifte å få en diskusjon om hvordan de vedtatte reglene, med sine mange unntak, fungerer i praksis. Ved offentliggjøringen vil vi kunne medvirke til at det ordskiftet kan ha sin basis i forhold som folk kjenner. Dermed kan vi få en diskusjon om reglene er fornuftige etter Senterpartiets prinsipp og Regjeringas prinsipp, nemlig skatt etter evne. Fremskrittspartiet har andre skattemodeller, ikke skatt etter evne, og de får da sjølsagt problemer i den debatten og ønsker dermed heller ikke offentliggjøring av skattelister.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [23:09:47]: Hvorfor gjelder ikke det samme resonnementet for dem som eventuelt mottar uføretrygd og andre trygder? Det er akkurat den samme logikken man kan bruke overfor dem, men det er tydeligvis et annet resonnement som brukes overfor dem. Hvorfor denne forskjellen?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [23:10:05]: Som jeg sa i min innledning, er offentliggjøring av skattelister en offentliggjøring av det positive bidrag som hver enkelt borger yter til fellesskapet. Når det gjelder de behov hver enkelt borger har å få dekket fra fellesskapet, vil det være helt uforstandig om det skulle offentliggjøres, i og med at det i mange tilfeller er behov som den enkelte borger får som en følge av forhold som en sjøl ikke har herredømme over, bl.a. alvorlig sjukdom.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Eirin Kristin Sund (A) [23:10:53]: Da jeg hørte på representanten Rytman og argumentasjonen rundt hvorfor en var for offentliggjøring av skattelister, undret det meg voldsomt, og kanskje enda mer når jeg hører hvorledes debatten har utviklet seg.

Et av hovedargumentene fra Rytman for å være imot offentliggjøring av skattelister er at det skaper vold mot barn. Nå er det sånn at mobbing og vold mot barn er et kjempestort problem i seg selv, men det har aldri verken kommet meg for øre eller på andre måter blitt meg fortalt at offentliggjøring av skattelister er et vesentlig problem i forhold til mobbing eller vold mot barn. Ut fra det jeg vet og kjenner til, vil jeg tilbakevise at det er en rett argumentasjon.

Det samme gjelder innbrudd og ran, at det er rike folk som blir offer for kriminelle innbruddstyver. Det finnes ikke statistikk som sier at det er slik det er. Det å bli offer for innbrudd og ran sier statistikken kan ramme oss alle i hop, uansett hvilke nummer eller navn vi har på skattelisten.

Det er vesentlig at det er offentlig, for det er sånn at om det ikke er snusk, kan man oppdage snusk med offentlighet. Men det man også kan oppdage, er om vi har et rettferdig skattesystem. Det er sånn at det som bærer vårt skattesystem, er at det oppleves rettferdig.

Jeg må si at det er folk som har enormt med penger, og det er det mange som har, og ikke betaler skatt. Jeg opplevde som barnehageassistent å betale mye mer skatt enn noen av dem som var stinne av gryn – jeg vet ikke om det er et parlamentarisk uttrykk – og da spurte i alle fall jeg meg selv: Er det et rettferdig skattesystem? Og må vi ikke da gjøre noe med skattesystemet for at det skal bli rettferdig, så lenge skattesystemet er det som skal bære vårt velferdssamfunn?

Etter å ha hørt representanten Tybring-Gjedde lurer jeg på om en er mest opptatt av å verne dem som er offer for offentliggjøring av skattelister, eller om en er mest opptatt av å fortelle hvem som ikke blir lagt ut i forhold til dette med mottak av såkalte skattepenger som Fremskrittspartiet kaller det for. Hvis representanten Rytman er så opptatt av vold mot barn og mener at offentliggjøring av skattelister er noe som er et kjempeviktig argument for å være imot, burde i alle fall representanten Rytman og andre fra Fremskrittspartiet kjempe mot at en offentliggjorde hvem som mottar ulike trygder. Det ville i alle fall ført til mobbing av barn hvis det kom for en dag at moren din går på uføretrygd fordi hun f.eks. har leddgikt, eller moren din går på uføretrygd fordi hun har psykiske problemer og ikke kan stå i jobb.

Debatten ble for meg ganske merkelig da jeg hørte argumentasjonen. Jeg vil ikke ha noen oppklaring. Jeg har bare lyst til å si at det var greit å få på bordet det Fremskrittspartiets representanter egentlig er opptatt av når det gjelder offentliggjøring av skattelister.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 12.

(Votering, sjå side 1572)

Sak nr. 13 [23:14:00]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Kommunal- og regionaldepartementet (Innst. S. nr. 114 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 18 (2008–2009))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, sjå side 1572)

Sak nr. 14 [23:14:26]

Innstilling frå kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Innst. S. nr. 116 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 16 (2008–2009) kap. 651, 670, 681, 690, 691, 3651 og 3670)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, sjå side 1573)

Sak nr. 15 [23:15:01]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Robert Eriksson, Kari Kjønaas Kjos og Per-Willy Amundsen om at Arbeids- og inkluderingsdepartementet oppretter et nytt uavhengig og bredt sammensatt styre til å forvalte Romanifolkets/taternes fond i Norge (Innst. S. nr. 115 (2008–2009), jf. Dokument nr. 8:73 (2007–2008))

Presidenten: Etter ønske frå kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir avgrensa til 5 minutt til kvar gruppe og 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gjeve anledning til tre replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa innafor den fordelte taletida,

Vidare vil presidenten foreslå at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det blir sett på som vedteke.

Kari Lise Holmberg (H) [23:16:14] (ordfører for saken): I 2004 ble det opprettet et kulturfond for romanifolket, eller taterne. Det skulle være en kollektiv kompensasjon for den uretten som ble begått av den norske staten – det hører historien til. Hensikten med denne kollektive kompensasjonen var å bevare og utvikle taternes språk, kultur og historie.

Det ble besluttet at det bare var organisasjoner som er godkjent av Arbeids- og inkluderingsdepartementet som kan være representert i fondets styre. Og pr. i dag gjelder det to foreninger. Det er Taternes Landsforening, og det er Landsorganisasjonen for Romanifolket, dvs. at disse to organisasjonene hver har tre representanter i styret – seks representanter til sammen. I tillegg har staten én representant i styret som er uten stemmerett.

Ved nedsettelsen av dette styret oppstod det etter hvert en del uro i tatermiljøet. Den uroen var særlig blant de 90 pst. – det er det tallet jeg har fått oppgitt – som er uorganiserte. Den aller største delen av taterne er uorganiserte og ikke representert i styret. Det har utviklet seg slik at det har blitt en mistillit til fondets styrerepresentanter, og dette ble slått nokså stort opp i VG for noen måneder siden. Det er bakgrunnen for at denne saken er til behandling her i dag.

Fremskrittspartiet står bak dette Dokument nr. 8-forslaget. Forslagsstillerne ønsker på bakgrunn av den uroen som er ute i miljøet, et helt nytt, uavhengig og bredt sammensatt styre til å forvalte romanifolkets fond.

Nå er det ikke så enkelt at det er opp til Stortinget å foreta konkrete innspill eller fatte vedtak om fondets styre, fordi dette er en stiftelse, og det er stiftelsen selv som må ta opp denne saken. På den bakgrunn ønsker vi fra opposisjonens side å gå videre og henstille til stiftelsens styre om selv å ta et grep om saken, slik at vi kan få mer ro rundt fondets styresammensetning. Opposisjonspartiene, med subsidiær tilslutning fra Fremskrittspartiet, ønsker at statens representant i styret skal

få stemmerett. Det vil nemlig gjøre problemet noe mindre fordi noe av problemstillingen rundt dette, er at ved stemmelikhet i styret, vil lederen ha dobbeltstemme. Her er det mye misnøye når det gjelder inhabilitet og familiære situasjoner.

Saksordføreren har i denne saken vært ganske tålmodig og håpet på at regjeringspartiene og statsråden også kunne tenke seg å ta et skritt i retning av å henstille til styret selv om å gjøre endringer. Det har ikke lyktes, og vi skiller derfor lag i denne salen. Det er Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre som står bak det forslaget, som subsidiært blir støttet av Fremskrittspartiet.

Så med det tar jeg opp forslaget.

Presidenten: Da har representanten Kari lise Holmberg teke opp det forslaget ho refererte til.

Tore Hagebakken (A) [23:20:47] (komiteens leder): Flertallet går mot forslaget om å opprette et nytt styre for Romanifolkets fond. Forslagsstillerne er bekymret for habiliteten til fondets styre, og ønsker at Stortinget griper inn og setter inn et nytt og uavhengig styre. Vi, altså flertallet, mener det er bedre at departementet har en nær dialog med styret i det videre, ettersom styret for fondet nettopp har startet sitt arbeid. De har ennå ikke foretatt noen disposisjoner av fondets avkastning. Da velger vi som utgjør flertallet, å ha tillit til at fondets styre foretar disposisjoner i henhold til de vedtekter og formål som er nedfelt i stiftelsesdokumentet for Romanifolkets fond, og at de gjør dette på en måte som skaper tillit til hele folkegruppen.

Ifølge stiftelsesdokumentet skal avkastningen brukes til tiltak som fremmer bevaring og utvikling av romanifolkets kultur, språk og historie.

Jeg vil også benytte anledningen til å minne om bakgrunnen for at romanifolkets/taternes fond ble opprettet. Vi vet at romanifolkets kulturelle utvikling er blitt vanskeliggjort av statens fornorskingspolitikk gjennom nesten hele det forrige århundret. Ja, faktisk så sent som på slutten av 1970-tallet ble det stadig gjennomført overgrep mot medlemmer av denne folkegruppen. Dette er handlinger vi i dag ikke ønsker å være bekjent av.

Statens politikk på dette området har medvirket til at romanifolkets språk og kultur er blitt undertrykket og ikke fått utvikle seg.

Dette var en av årsakene til at fondet ble opprettet, og at det ble lagt til grunn at det var romanifolket sjøl som skulle forvalte avkastningen av fondet. Med bakgrunn i dette velger flertallet å avvise forslaget, og vi vil også stemme mot forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Kenneth Svendsen (FrP) [23:22:53]: Saksordføreren redegjorde godt for saken, og det begynner å gå mot natt, så jeg skal være kort.

I VG lørdag den 23. februar 2008 kunne man lese at et brødrepar, med sterk støtte fra familien, sikret seg vettorett i styret for romanifolket, som skal utbetale den årlige avkastningen av fondet som er på ca. 4 mill. kr fra

2008. Fordi fondet ble opprettet flere år før stiftelsen kom i virksomhet, er det samlet opp en betydelig millionpott som skal deles ut allerede nå. Romanifolkets fond er ifølge VG på ca. 12 mill. kr i oppsamlet avkastning siden 2004.

At én familie har fått et godt grep om den nyopprettede stiftelsen, er svært uheldig. Jusprofessor Geir Woxholth som i sin tid ledet stiftelsesutvalget, sier til VG at han er meget skeptisk til at én familie har fått slike fullmakter, og han stusser over at arbeids- og inkluderingsministeren ikke har sikret bredere rekruttering av styremedlemmer.

Taternes landsforening, som forvalter Romanifondet opprettet av Regjeringen, framstår i dag som et rent familieforetak, hvor én familie sitter med flertall og vettorett i styret. En slik utvikling kan skade romanifolket og er med på å sette fondet i miskreditt, og kan, hvis det får utvikle seg, skade saken som fondet var ment å løfte.

Vi foreslår derfor at Regjeringen oppnevner et nytt, uavhengig og bredt sammensatt styre til å forvalte Romanifolkets/taternes kulturfond.

Jeg tar da opp dette forslaget og vil subsidiært støtte forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Presidenten: Representanten Kenneth Svendsen har teke opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Dag Terje Andersen [23:24:38]: I artikkel 15 i Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter er det slått fast at myndighetene skal skape de forutsetninger som er nødvendig for at personer som tilhører nasjonale minoriteter, sikres effektiv deltakelse i det kulturelle, sosiale og økonomiske liv og i offentlige anliggender, særlig de som berører dem.

For å bidra til en løsning som en tilfredsstillende kollektiv kompensasjon for de overgrep romanifolket er utsatt for, vedtok Stortinget i 2004 opprettelse av Romanifolkets/taternes kulturfond. Romanifolkets organisasjoner skulle være representert i stiftelsen, og vedtektene skulle utarbeides av Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med romanifolkets organisasjoner.

Det tok tre år fra Stortinget vedtok opprettelse av fondet til stiftelse og vedtekter var på plass. Departementet la vekt på at vedtektene ble til gjennom en prosess der departementet og romaniorganisasjoner i størst mulig grad drøftet seg fram til enighet. Det var i den perioden uenighet mellom organisasjonene – etter departementets syn ville det virke veldig uheldig å presse gjennom en løsning om organisering av stiftelse som organisasjonene ikke var innforstått med. Det måtte derfor ta noe tid. Videre tok det tid å få godkjent registrering av stiftelsen i Brønnøysundregistrene.

I tillegg til å angi fondets formål og forvaltning av fondets avkastning slår vedtektene fast at det er representanter fra de av romanifolkets organisasjoner som er godkjent av Arbeids- og inkluderingsdepartementet som berettiget til grunnstøtte, som kan sitte i styret. Ved opprettelsen i 2007 var dette Taternes Landsforening, Landsorganisasjonen for Romanifolket og Foreningen Roma. Forenin-

gen Roma søkte ikke om grunnstøtte fra departementet i 2008, og foreningen er følgelig ikke aktuell for styret i dag.

I henhold til vedtektene har staten én representant i styret med tale og forslagsrett, men ikke stemmerett. I tillegg har departementet hatt en observatør som bl.a. har bidratt med å føre referat fra møtene.

Endringer i vedtektene vedrørende f.eks. stemmerett for statens representant kan bare foretas av stiftelsens styre med trefjerdedels flertall.

Alle praktiske forhold er nå avklart, og midlene er lyst ut. I denne situasjonen mener jeg det er uheldig å foreslå endringer i den løsningen som er valgt. Styret bør nå gis mulighet til å virke som forutsatt.

Til sist vil jeg bare nevne at Stortinget gjennom stiftelsesdokumentet er sikret orientering om forhold som kan ha noe å si for vurderingen av utbetaling av framtidig avkastning. Dessuten gjelder stiftelseslovens bestemmelser om kontroll og oppfølging.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 15.

(Votering, sjå side 1574)

Sak nr. 16 [23:27:40]

Forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2008 (jf. Innst. O. nr. 21):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for å innføre en overgangsordning for personer med rett til ytelser etter unntaksreglene i Ot.prp. nr. 8 (2008–2009) som tidligere har fått avslag på sin søknad om uførepensjon, begrundet i 3-årsregelen, som ellers ville være berettiget til uførepensjon etter vanlige kriterier.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, sjå side 1574)

Sak nr. 17 [23:27:52]

Forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2008 (jf. Innst. O. nr. 21):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at NAV Utland får en ubetinget plikt til å informere norske borgere som flytter til utlandet for et lengre tidsrom enn folketrygdens bestemmelser om å opprettholde rettigheter i trygden om konsekvensene av utenlandsoppholdet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, sjå side 1575)

Eirin Faldet gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Stortinget går til votering i de sakene som har vært behandlet i dagens møte. Det er en lang og krevende votering, så dette må vi klare sammen.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 53 forslag. Det er

- forslagene nr. 1, 13–20, 27 og 38–49, fra Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 2–7 og 30–33, fra Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 8 og 34–36, fra Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
- forslag nr. 9, fra Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslagene nr. 10 og 11, fra Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 12 og 37, fra Olemic Thommessen på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 28, fra Olemic Thommessen på vegne av Høyre
- forslag nr. 21, fra May-Helen Molvær Grimstad på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 22–26, 50, 52 og 53 fra May-Helen Molvær Grimstad på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 29 og 51, fra Trine Skei Grande på vegne av Venstre

Forslagene nr. 1–51 er inntatt i innstillingen på side- ne 131–154, mens forslagene nr. 52 og 53 er omdelt på representantenes plasser i salen.

Det voteres først over forslagene nr. 29 og 51, fra Venstre.

Forslag nr. 29 lyder:

**«Rammeområde 3
(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Driftsutgifter	116 484 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	61 330 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000	
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500 000	
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000	
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000	
	76	Den kulturelle spaserstokken	10 440 000	
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000	
	71	Tilskudd til frivillighetsentraler	90 584 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge ...	43 000 000	
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000	
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	1 132 000	
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000	
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000	
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	53 322 000	
	51	Fond for lyd og bilde	27 222 000	
	52	Norges forskningsråd	4 476 000	
	53	Samiske kulturformål	61 993 000	
	55	Norsk kulturfond	39 901 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	141 767 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	180 625 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000	
	78	Ymse faste tiltak	29 794 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	6 417 000	
	82	Nobels fredssenter	24 353 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	16 210 000	
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	14 891 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	107 244 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	101 787 000	
	75	Vederlagsordninger	123 730 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	13 003 000	
	50	Kunst i offentlige rom	15 739 000	
	55	Norsk kulturfond	19 829 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	28 969 000	
	78	Ymse faste tiltak	63 018 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	156 942 000	
	55	Norsk kulturfond	114 969 000	
	70	Nasjonale institusjoner	199 394 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	16 163 000	
	78	Ymse faste tiltak	87 315 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	58 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 624 000	
	55	Norsk kulturfond	61 485 000	
	70	Nasjonale institusjoner	749 154 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	278 175 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000	
	73	Region- og distriktsopera	47 640 000	
	75	Dans	43 491 000	
	78	Ymse faste tiltak	61 472 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	26 902 000	
	78	Ymse tiltak	3 000 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	407 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	887 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 548 000	
	55	Norsk kulturfond	139 114 000	
	73	Noregs Mållag	3 017 000	
	74	Det Norske Samlaget	13 090 000	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996 000	
	76	Ibsenpris m.m.	4 767 000	
	78	Ymse faste tiltak	102 095 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	11 227 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	743 191 000	
	78	Ymse faste tiltak	55 435 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	244 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 729 000	
	78	Ymse faste tiltak	10 370 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	134 554 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308 000	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	327 381 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956 000	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	19 346 000	
	73	Regional filmsatsing	40 296 000	
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	21 851 000	
	78	Ymse faste tiltak	24 458 000	
	79	Til disposisjon	2 000 000	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	264 452 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 086 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	21 627 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	37 910 000	
		Totale utgifter		6 914 630 000
I n n t e k t e r				
3300		Kultur- og kirke departementet		
	1	Ymse inntekter	63 000	
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
	2	Gebyr - lotterier	4 485 000	
	3	Refusjon	42 842 000	
	4	Gebyr-stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	98 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	100 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	32 404 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	100 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000	
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Ymse inntekter	1 670 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	7 099 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	1 559 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	11 776 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000	
	70	Gebyr	15 500 000	
		Totale inntekter		1 022 244 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. Overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarende alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/ landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/ landsdelsinstitusjoner, og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landdelsinstitusjoner.

2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.
4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2009 skal:

1. Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirkedepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. Avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 162 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med sak til Stortinget om andre og mer tidsriktige måter å finansiere en allmennkringkaster på enn dagens lisens.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 97 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.36.56)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 22–26 og 50, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen orientere om personalsituasjonen i barnehagesektoren i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak som gir barn over 3 år gratis kjernetid i barnehage hvis foreldrene mottar kontantstøtte for yngre søsken.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en forpliktende plan for likelønn.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen bidra med tiltak for kvinnedominerte utdanningsgrupper i offentlig sektor, i tråd med Likelønnskomisjonens anbefalinger.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen på egnet måte legge frem en sak om rett for alle fedre til to uker lønnet permisjon i forbindelse med fødsel.»

Forslag nr. 50 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at bingoautomatene fjernes fra markedet.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 96 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.37.17)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 52 og 53, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at barnevernsinstitusjoner som pr. i dag har driftsavtale med Bufetat forlenges til 31. desember 2009.»

Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en sak til Stortinget om anskaffelsesordning vedrørende barnevernstiltak.»

Fremskrittspartiet, Venstre og Høyre har varslet at de vil støtte forslagene.

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 54 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.37.44)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 21, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag som sikrer alle fosterforeldre som er ute av ordinært arbeid, rett til sykepenger og tjenestepensjon.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 90 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.38.04)

Presidenten: Vi voteres så over forslag nr. 28, fra Høyre. Forslaget lyder:

**«Rammeområde 3
(Kultur)
I**

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Driftsutgifter	116 484 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	61 330 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000	
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	8 500 000	
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000	
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000	
	76	Den kulturelle spaserstokken	5 440 000	
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000	
	71	Tilskudd til frivillighetsentraler	90 584 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	35 000 000	
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000	
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	1 132 000	
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000	
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000	
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	53 322 000	
	51	Fond for lyd og bilde	27 222 000	
	52	Norges forskningsråd	4 476 000	
	53	Samiske kulturformål	61 993 000	
	55	Norsk kulturfond	39 901 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	141 767 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	184 125 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000	
	78	Ymse faste tiltak	34 794 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	27 417 000	
	82	Nobels fredssenter	24 353 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	16 210 000	
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	14 891 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	107 244 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	101 787 000	
	75	Vederlagsordninger	123 730 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	13 003 000	
	50	Kunst i offentlige rom	15 739 000	
	55	Norsk kulturfond	19 829 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design ..	233 589 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	28 969 000	
	78	Ymse faste tiltak	63 018 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	156 942 000	
	55	Norsk kulturfond	117 969 000	
	70	Nasjonale institusjoner	199 394 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	16 163 000	
	78	Ymse faste tiltak	90 815 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	58 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 624 000	
	55	Norsk kulturfond	66 985 000	
	70	Nasjonale institusjoner	749 154 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	278 175 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000	
	73	Region- og distriktsopera	43 640 000	
	75	Dans	43 491 000	
	78	Ymse faste tiltak	61 472 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	26 902 000	
	78	Ymse tiltak	3 000 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	407 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	887 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 548 000	
	55	Norsk kulturfond	139 114 000	
	73	Noregs Mållag	3 017 000	
	74	Det Norske Samlaget	13 090 000	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996 000	
	76	Ibsenpris m.m.	4 767 000	
	78	Ymse faste tiltak	102 095 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	11 227 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	742 191 000	
	78	Ymse faste tiltak	55 435 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	244 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 729 000	
	78	Ymse faste tiltak	10 370 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	134 554 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308 000	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	327 381 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956 000	
	71	Filmtiltak m.m., kan overføres, <i>kan nyttes under post 50</i>	19 346 000	
	73	Regional filmsatsing	40 296 000	
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	21 851 000	
	78	Ymse faste tiltak	24 458 000	
	79	Til disposisjon	2 000 000	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	237 952 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 086 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	21 627 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	37 910 000	
		Totale utgifter		6 914 630 000
		Inntekter		
3300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Ymse inntekter	63 000	
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
	2	Gebyr - lotterier	4 485 000	
	3	Refusjon	42 842 000	
	4	Gebyr-stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	98 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	100 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	32 404 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	100 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000	
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Ymse inntekter	1 670 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	7 099 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	1 559 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	11 776 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000	
	70	Gebyr	15 500 000	
		Totale inntekter		1 022 244 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. Overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarende alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/ landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på

- regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner, og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.
  3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.
  4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2009 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirke departementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 162 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.»

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 90 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.38.22)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 12 og 37, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.
Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om ensliges situasjon og levekår.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede modeller for etablering og drift av et profesjonelt kor. Det legges til grunn at et slikt kor skal ha institusjonelle forutsetninger til å drive stabil kunstnerisk virksomhet på linje med de profesjonelle orkestrene.»

Votering:

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 77 mot 26 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.38.41)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 10 og 11, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.
Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag som gir unge med tiltak etter barnevernloven rett til tiltak fram til fylte 23 år.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme med en sak til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 som innebærer at ansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere over 15 år overføres fra utlendingsmyndighetene til barnevernet fra 1. september 2009.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 67 mot 36 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.39.03)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 9, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utforme nye forskrifter om likeverdig behandling, hvor det fastslås at kommunene skal følge enhetskostnadsprinsippet.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 67 mot 36 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.39.25)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 8, og 34–36 fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre. Det voteres først over forslag nr. 8, som lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om at loven om rett til barnehageplass ikke trer i kraft før full barnehagedekning er nådd.»

Kristelig Folkeparti har varslet at de vil støtte dette forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 54 mot 49 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.40.09)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 34–36.
Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stor-

tinget med en helhetlig gjennomgang av norsk spillpolitikk og fremtidige utfordringer knyttet til denne.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med sak om å åpne kommisjonærnettverket for andre aktører enn Norsk Tipping AS.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om en full gjennomgang av rammevilkårene for drift av lotterier og fremme forslag om endringer i lotteriloven for å sikre bedre utnyttelse av det potensialet som ligger i lotterivirksomheten.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 61 mot 42 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.40.33)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 2–7 og 30–33, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om hvordan de vil sikre reell likebehandling av private og kommunale barnehager snarest, og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om Senteret for seksuelt misbrukte menn burde få status som et nasjonalt kompetansesenter og dermed større sikkerhet og forutsigbarhet gjennom en nasjonal finansiering.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede alle forhold ved vår lovgivning og de bakenforliggende årsaker til at barn som lider overlast, ikke blir fanget opp på et tidlig tidspunkt der det er behov for at offentlige myndigheter griper inn.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sette ned et hurtigarbei-

dende utvalg som skal utrede og foreslå kortsiktige og langsiktige tiltak for å forebygge og håndtere vold i nære relasjoner.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en revisjon av Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner med et særlig fokus på vold mot barn.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om at far på selvstendig grunnlag opparbeider seg rett til pappapermisjon.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å legge frem en egen sak om momsfristak for frivillige lag og organisasjoner.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning for tilskudd til musikkinstrumenter for skole- og amatør-orkestre, etter modell fra ordningen med tilskudd til innkjøp av instrumenter for skolekorps, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, med en orientering om den faglige videreføringen av museumsreformen.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med et forslag til momsordning for museene.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 54 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.40.57)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1, 13–20, 27 og 38–49, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Rammeområde 2 (Familie og forbruker)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, <i>kan nyttes under post 51</i>	88 136 000	
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	7 065 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i>	18 120 880 000	
	61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	173 000 000	
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	829 674 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	111 529 000	
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i>	33 000 000	
	65	Skjønnsmidler til barnehager	5 146 936 000	
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	101 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 960 000	
840		Krisetiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	25 319 000	
	60	Tilskudd til krisesentre, <i>overslagsbevilgning</i>	165 000 000	
	61	Tilskudd til incestsentre, <i>overslagsbevilgning</i>	57 272 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	12 502 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 118 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 049 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak	3 368 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	183 142 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 116 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	126 759 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 517 000 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	14 590 000 000	
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i>	3 765 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	7 900 000	
	71	Særlige familiepolitiske tiltak	1 020 000	
	73	Tilskudd til Kvinneuniversitetene	3 140 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	5 084 000	
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	28 574 000	
850		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	10 309 000	
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	20 045 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	1	Driftsutgifter - Fylkesnemndene for sosiale saker	81 577 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	38 093 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	13 294 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	64	Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	82 863 000	
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	208 910 000	
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 530 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i>	72 856 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	2 351 258 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	54 247 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 017 294 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	63 288 000	
	60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i>	164 678 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	378 930 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 220 000	
857		Barne- og ungdomstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 217 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	6 688 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	95 539 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	10 696 000	
	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	65 463 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	30 715 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	160 619 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 130 000	
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	28 292 000	
859		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 893 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	94 137 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	4 532 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 903 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 248 000	
866		Statens institutt for forbruksforskning		
	50	Basisbevilgning	25 660 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet		
	1	Driftsutgifter	7 449 000	
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	19 533 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	12 005 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	400 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	345 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
		Totale utgifter		60 379 354 000
I n n t e k t e r				
3842		Familievernet		
	1	Diverse inntekter	900 000	
3854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	35 623 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	40 570 000	
	2	Barnetrygd	3 267 000	
	3	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	70 795 000	
	60	Kommunale egenandeler	882 990 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	254 000 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	433 000	
3859		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	
		Totale inntekter		1 290 878 000

25 630 kroner pr. år, jf. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at fra 1. januar 2009 blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehage tilbud fastsatt til 2 330 kroner pr. måned og

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under

mot tilsvarende merinntekter under

kap. 842 post 1
 kap. 855 post 1
 kap. 856 post 1
 kap. 858 post 1
 kap. 859 post 1
 kap. 868 post 1

kap. 3842 post 1
 kap. 3855 postene 1, 2, 3 og 60
 kap. 3856 post 1
 kap. 3858 post 1
 kap. 3859 post 1
 kap. 3868 post 1

IV

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner pr. barn pr. år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner pr. år. Dette tillegget gis pr. enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadsmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordrei-

sa, Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner pr. barn pr. år, det såkalte finnmarkstillegget. Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

For stønadsmottakere bosatt på Svalbard ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner pr. barn pr. år, det såkalte svalbardtillegget.

V

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre, kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosentandel av full sats	Kontantstøtte i kroner pr. år
Ikke bruk av barnehageplass	100	39 636
Til og med 8 timer	80	31 704
9–16 timer	60	23 784
17–24 timer	40	15 852
25–32 timer	20	7 932
33 timer eller mer	0	0

VI

Satser for engangsstønad ved fødsel og adopsjon og stønad ved fødsel utenfor institusjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kan utbetale:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, lovens §§ 14-12 og 14-20	kr 35 263 pr. barn
Stønad ved fødsel utenfor institusjon, lovens § 5-13	kr 1 765 pr. fødsel»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om barnetrygdens fremtid, slik at ordningen også i de kommende år kan bidra på en god måte til å nå målene uten en årvisst forringelse.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om avvikling av Diskriminerings- og likestillingsombudet, og endring av likestillingsloven slik at andre instanser, herunder domstolene og Arbeidstilsynet, får i oppgave å håndheve de sentrale bestemmelser i loven.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå lovverket, med sikte på å revidere aktuelle lover, slik at man likestiller tvangsekteskap med voldtekt dersom ekteskapet «fullbyrdes». Forsøk på å arrangere ekteskap under tvang må følgelig bli å anse som medvirkning til voldtekt.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen styrke innsatsen i arbeidet mot bigami.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om avvikling av fylkesnemndene og overføring av sakene i det ordinære domstolsapparatet.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om etablering av et statlig barnevernstilsyn.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om vurdering av sammenslåing av en eller flere av virksomhetene og kapitlene innen forbrukerområdet, herunder kap. 860 Forbrukerrådet, kap. 862 Miljømerking, kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid og kap. 866 Statens institutt for forbruksforskning.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om en endring av lover og regelverk slik at det blir opptil det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Rammeområde 3

(Kultur)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Driftsutgifter	102 484 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	59 330 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000	
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500 000	
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000	
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000	
	76	Den kulturelle spaserstokken	10 440 000	
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000	
	71	Tilskudd til frivillighetsentraler	90 584 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge ...	43 000 000	
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000	
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	1 132 000	
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000	
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000	
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	43 322 000	
	51	Fond for lyd og bilde	21 222 000	
	53	Samiske kulturformål	11 993 000	
	55	Norsk kulturfond	19 901 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	131 267 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	107 125 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000	
	78	Ymse faste tiltak	19 794 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 417 000	
	82	Nobels fredssenter	24 353 000	
	83	Fond for frivillige og deltaende kulturaktiviteter ...	479 760 000	
	84	Fond for samarbeid mellom kulturvirksomheter og privat næringsliv	479 760 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	14 610 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	47 244 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	94 787 000	
	75	Vederlagsordninger	123 730 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	8 003 000	
	50	Kunst i offentlige rom	9 739 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	55	Norsk kulturfond	12 829 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	22 969 000	
	78	Ymse faste tiltak	43 018 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	131 942 000	
	55	Norsk kulturfond	84 969 000	
	70	Nasjonale institusjoner	201 394 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	12 163 000	
	78	Ymse faste tiltak	63 815 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	51 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	52 624 000	
	55	Norsk kulturfond	56 485 000	
	70	Nasjonale institusjoner	689 844 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	255 175 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000	
	73	Region- og distriktsopera	43 640 000	
	75	Dans	36 923 000	
	78	Ymse faste tiltak	36 472 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	26 902 000	
	78	Ymse tiltak	3 000 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	365 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	887 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 548 000	
	55	Norsk kulturfond	114 114 000	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996 000	
	76	Ibsenpris m.m.	4 767 000	
	78	Ymse faste tiltak	103 095 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	11 227 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	742 691 000	
	78	Ymse faste tiltak	54 435 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	244 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	531 000	
	78	Ymse faste tiltak	7 370 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	120 554 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308 000	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	247 381 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956 000	
	71	Filmtiltak m.m., kan overføres, <i>kan nyttes under post 50</i>	19 346 000	
	73	Regional filmsatsing	39 296 000	
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	21 851 000	
	78	Ymse faste tiltak	22 458 000	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	64 452 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 086 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	37 910 000	
		Totale utgifter		6 914 630 000
I n n t e k t e r				
3300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Ymse inntekter	63 000	
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
	2	Gebyr - lotterier	4 485 000	
	3	Refusjon	42 842 000	
	4	Gebyr-stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	98 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	100 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	32 404 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	100 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000	
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Ymse inntekter	1 670 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	7 099 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	1 559 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	11 776 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000	
	70	Gebyr	15 500 000	
		Totale inntekter		1 022 244 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
------	------	--------	--------	--------

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. Overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner, og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.

2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.

3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.

4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskudds-

partene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2009 skal:

1. Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirke departementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. Avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. Kringkastingavgiften for fjernsynsmottakere være 1 948 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingavgiften.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge opp til en ordning hvor tiltak som får tippemidler, kan få redusert tilskuddet med en andel som tilsvarende Norsk Tippings inntekt fra nettspill.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at inntil 5 pst. av midlene til instrumentinnkjøpsordningen benyttes til barne- og ungdomsorkestrene.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et fond for tilskudd til frivillig og deltagende kulturvirksomheter, med spesiell oppmerksomhet om de virksomheter som inkluderer eller retter seg mot barn og ungdom.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et fond for tilskudd til samarbeid mellom kulturvirksomheter og privat næringsliv.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utvikle ordningen med statsstipendiater.»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utvikle ordningen med garantiinntekter.»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i større grad enn tidligere bruke kunst som allerede er i statens eie til å utsmykke offentlige bygg.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om revidering av fremtidige driftsplaner for operaen – med sikte på kraftig reduksjon av det offentliges bidrag.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om oppsplitting og nedsalg av NRK på en slik måte at virksom konkurranse oppnås og kulturpolitiske mål ivaretas.»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om gradvis avvikling av ordningen med fjernsynslisens.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen forhandle frem avtaler med kringkastingsselskapene som gir myndighetene råderett til å bruke etermediene i spesielle krisesituasjoner.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i neste års statsbudsjett fremme forslag om vanlige forretningsmessige innkrevingsrutiner for NRK-lisensen.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 80 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.41.19)

Presidenten: Det skal så voteres over innstillingens forslag til vedtak.

Vi voterer først over rammeområde 2, I–VI.

Kristelig Folkeparti har varslet at de ønsker å stemme imot.

Komiteen hadde innstilt:

A

Rammeområde 2 (Familie og forbruker)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, <i>kan nyttes under post 51</i>	88 136 000	
	50	Tilskudd til samiske barnehage tilbud	12 925 000	
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	7 065 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i> .	18 120 880 000	
	61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	173 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	829 674 000	
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	111 529 000	
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i>	33 000 000	
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 938 731 000	
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	111 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 960 000	
840		Krisetiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	25 319 000	
	60	Tilskudd til krisesentre, <i>overslagsbevilgning</i>	165 000 000	
	61	Tilskudd til incestsentre, <i>overslagsbevilgning</i>	57 272 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	12 502 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 118 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 049 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak	6 368 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	189 642 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 116 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	120 259 000	
843		Likestillings- og diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	2 247 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 472 000 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	14 590 000 000	
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i> ...	13 850 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	10 996 000	
	70	Tilskudd	15 609 000	
	71	Særlige familiepolitiske tiltak	1 020 000	
	72	Tiltak for lesbiske og homofile	7 743 000	
	73	Tilskudd til Kvinneuniversitetene	5 140 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	5 084 000	
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	48 574 000	
850		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	10 309 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
852	70	Adopsjonsstøtte Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	20 045 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	1	Driftsutgifter - Fylkesnemndene for sosiale saker ..	111 577 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	38 093 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	13 294 000	
	64	Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	142 863 000	
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	268 910 000	
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 530 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i>	72 856 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	2 851 258 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	54 247 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 517 294 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	63 288 000	
	60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i> .	164 678 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	378 930 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 220 000	
857		Barne- og ungdomstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 217 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	6 688 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	95 539 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	10 696 000	
	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	65 463 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	30 715 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	170 619 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 130 000	
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	28 292 000	
859		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 893 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	94 137 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	4 532 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 903 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 248 000	
866	50	Statens institutt for forbruksforskning Basisbevilgning	25 660 000	
867	1	Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet Driftsutgifter	7 449 000	
868	1	Forbrukerombudet Driftsutgifter	19 533 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	12 011 500 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	400 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	345 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
		Totale utgifter		60 379 354 000
Inntekter				
3842	1	Familievernet Diverse inntekter	900 000	
3854	4	Tiltak i barne- og ungdomsvernet Refusjon av ODA-godkjente utgifter	35 623 000	
3855	1	Statlig forvaltning av barnevernet Diverse inntekter	40 570 000	
	2	Barnetrygd	3 267 000	
	3	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	70 795 000	
	60	Kommunale egenandeler	882 990 000	
3856	4	Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere Refusjon av ODA-godkjente utgifter	254 000 000	
3858	1	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet Diverse inntekter	433 000	
3859	1	EUs ungdomsprogram Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	
		Totale inntekter		1 290 878 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at fra 1. januar 2009 blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært

barnehagetilbud fastsatt til 2 330 kroner per måned og 25 630 kroner per år, jf. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2, 3 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 859 post 1	kap. 3859 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

IV

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadsmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på

3 840 kroner per barn per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

For stønadsmottakere bosatt på Svalbard ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte svalbardtillegget.

V

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre, kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosentandel av full sats	Kontantstøtte i kroner per år
Ikke bruk av barnehageplass	100	39 636
Til og med 8 timer	80	31 704
9–16 timer	60	23 784
17–24 timer	40	15 852
25–32 timer	20	7 932
33 timer eller mer	0	0

VI

Satser for engangsstønad ved fødsel og adopsjon og stønad ved fødsel utenfor institusjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kan utbetale:

engangsstønad ved fødsel og adopsjon, lovens §§ 14-12 og 14-20	kr 35 263 per barn
stonad ved fødsel utenfor institusjon, lovens § 5-13	kr 1 765 per fødsel

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 73 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.41.56)

Videre var innstilt:

B
Rammeområde 3
(Kultur)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Driftsutgifter	116 484 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	61 330 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000	
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500 000	
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000	
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000	
	76	Den kulturelle spaserstokken	10 440 000	
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000	
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	90 584 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge .	43 000 000	
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000	
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	1 132 000	
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000	
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000	
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	53 322 000	
	51	Fond for lyd og bilde	27 222 000	
	52	Norges forskningsråd	4 476 000	
	53	Samiske kulturformål	61 993 000	
	55	Norsk kulturfond	39 901 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	141 767 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	178 375 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000	
	78	Ymse faste tiltak	29 794 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	24 667 000	
	82	Nobels fredssenter	24 353 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	16 210 000	
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	14 891 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	107 244 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	101 787 000	
	75	Vederlagsordninger	123 730 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	13 003 000	
	50	Kunst i offentlige rom	15 739 000	
	55	Norsk kulturfond	19 829 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	28 969 000	
	78	Ymse faste tiltak	63 018 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	156 942 000	
	55	Norsk kulturfond	114 969 000	
	70	Nasjonale institusjoner	199 394 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	16 163 000	
	78	Ymse faste tiltak	83 815 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	58 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 624 000	
	55	Norsk kulturfond	61 485 000	
	70	Nasjonale institusjoner	749 154 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	278 175 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000	
	73	Region- og distriktsopera	43 640 000	
	75	Dans	43 491 000	
	78	Ymse faste tiltak	61 472 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	26 902 000	
	78	Ymse tiltak	3 000 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	405 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	887 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 548 000	
	55	Norsk kulturfond	139 114 000	
	73	Noregs Mållag	3 017 000	
	74	Det Norske Samlaget	13 090 000	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996 000	
	76	Ibsenpris m.m.	4 767 000	
	78	Ymse faste tiltak	102 095 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	11 227 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	743 691 000	
	78	Ymse faste tiltak	54 435 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	244 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 729 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	78	Ymse faste tiltak	7 370 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	134 554 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308 000	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	327 381 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956 000	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	19 346 000	
	73	Regional filmsatsing	37 296 000	
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	21 851 000	
	78	Ymse faste tiltak	24 458 000	
	79	Til disposisjon	2 000 000	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	264 452 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 086 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	21 627 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	37 910 000	
		Totale utgifter		6 914 630 000
I n n t e k t e r				
3300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Ymse inntekter	63 000	
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
	2	Gebyr - lotterier	4 485 000	
	3	Refusjon	42 842 000	
	4	Gebyr-stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	98 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	100 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	32 404 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	100 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000	
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Ymse inntekter	1 670 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	7 099 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	1 559 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	11 776 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000	
	70	Gebyr	15 500 000	
		Totale inntekter		1 022 244 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. Overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarende alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelser	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/ landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/ landsdelsinstitusjoner, og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/ landsdelsinstitusjoner.

2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.
4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

- videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirke departementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. Avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
  3. Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 162 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 79 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.42.18)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
VI			
<i>Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.</i>			
Stortinget samtykker i at for 2009 skal:			
1.		Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et	
Utgifter			
840		Krisetiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, vert redusert med	2 645 000
		frå kr 25 496 000 til kr 22 851 000	
	60	Tilskot til krisesenter, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med	6 300 000
		frå kr 154 966 000 til kr 161 266 000	
841		Samlivsbrudd og konfliktløsning	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjelse, <i>overslagsløyving</i> , vert redusert med	4 300 000
		frå kr 14 216 000 til kr 9 916 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv., vert auka med	545 000
		frå kr 5 860 000 til kr 6 405 000	
844		Kontantstøtte	
	70	Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med	15 000 000
		frå kr 1 670 000 000 til kr 1 685 000 000	
845		Barnetrygd	
	70	Tilskot, vert auka med	50 000 000
		frå kr 14 480 000 000 til kr 14 530 000 000	
846		Forskings- og utredningsverksemd	
	79	Tilskot til internasjonalt arbeid, <i>kan overførast</i> , vert auka med	1 600 000
		frå kr 4 370 000 til kr 5 970 000	
852		Adopsjonsstøtte	
	70	Tilskot til foreldre som adopterer barn frå utlandet, <i>overslagsløyving</i> , vert redusert med	13 044 000
		frå kr 26 456 000 til kr 13 412 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	1	Driftsutgifter - Fylkesnemndene for sosiale saker, vert redusert med	3 500 000
		frå kr 109 711 000 til kr 106 211 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttast under kap. 830 post 21</i> , vert auka med	5 900 000
		frå kr 37 683 000 til kr 43 583 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	64	Tilskot ved busetjing av einslege mindreårige asylsøkarar og flyktningar, <i>overslagsløyving</i> , vert redusert med ..... frå kr 112 608 000 til kr 94 372 000	18 236 000
	65	Refusjon av kommunale utgifter til tiltak i barnevernet knytt til einslege mindreårige asylsøkarar og flyktningar, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med ..... frå kr 176 619 000 til kr 211 700 000	35 081 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttast under post 50</i> , vert redusert med ..... frå kr 62 701 000 til kr 56 801 000	5 900 000
855		Statleg forvaltning av barnevernet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttast under post 22 og post 60</i> , vert auka med ..... frå kr 2 812 788 000 til kr 2 854 588 000	41 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, vert redusert med ..... frå kr 57 708 000 til kr 49 908 000	7 800 000
	22	Kjøp av private barneverntenester, <i>kan nyttast under post 1</i> , vert auka med ..... frå kr 1 381 655 000 til kr 1 435 855 000	54 200 000
	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald, <i>kan overførast</i> , vert redusert med ..... frå kr 60 795 000 til kr 30 295 000	30 500 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskassar, vert auka med ..... frå kr 20 300 000 til kr 29 700 000	9 400 000
2530		Foreldrepenigar	
	70	Foreldrepenigar ved fødsel, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med ..... frå kr 11 044 000 000 til kr 11 485 000 000	441 000 000
	71	Engongsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med ..... frå kr 380 000 000 til kr 390 000 000	10 000 000
	72	Feriepenigar av foreldrepenigar, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med ..... frå kr 310 000 000 til kr 315 000 000	5 000 000
	73	Foreldrepenigar ved adopsjon, <i>overslagsløyving</i> , vert redusert med ..... frå kr 116 000 000 til kr 85 000 000	31 000 000
		Inntekter	
3854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	4	Refusjon av ODA-godkjende utgifter, vert auka med ..... frå kr 13 743 000 til kr 14 904 000	1 161 000
3855		Statleg forvaltning av barnevernet	
	1	Diverse inntekter, vert redusert med ..... frå kr 38 860 000 til kr 21 060 000	17 800 000
	3	Refusjon for einslege mindreårige asylsøkarar og flyktningar, vert auka med ..... frå kr 60 145 000 til kr 78 345 000	18 200 000
	60	Kommunale eigenandelar, vert redusert med ..... frå kr 800 167 000 til kr 767 367 000	32 800 000

Votering:

Votering i sak nr. 3

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2008 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
231		Barnehager	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 16 139 180 000 til kr 15 873 180 000	266 000 000
	61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 261 500 000 til kr 292 500 000	31 000 000
	65	Skjønnsmidler til barnehager, nedsettes med ..... fra kr 4 127 528 000 til kr 4 012 528 000	115 000 000

Presidenten: Det voteres først over postene 60 og 61.

Votering:

Komiteens innstilling under post 65 ble bifalt med 54 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.43.22)

Votering:

Komiteens innstilling under postene 60 og 61 ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Det voteres så over post 65.

Komiteen hadde innstilt:

Her har Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre varslet at de ønsker å stemme imot.

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
320		Allmenne kulturformål	
	1	Driftsutgifter, blir auka med ..... frå kr 44 833 000 til kr 47 453 000	2 620 000
	78	Ymse faste tiltak, blir redusert med ..... frå kr 42 305 000 til kr 40 535 000	1 770 000
322		Biletkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med ..... frå kr 11 216 000 til kr 11 116 000	100 000
324		Scenekunstformål	
	1	Driftsutgifter, blir auka med ..... frå kr 109 096 000 til kr 121 096 000	12 000 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	21	Særskilte driftsutgifter, blir auka med ..... frå kr 850 000 til kr 5 250 000	4 400 000
328		Museums- og andre kulturvernformål	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med ..... frå kr 34 623 000 til kr 34 373 000	250 000
	78	Ymse faste tiltak, blir redusert med ..... frå kr 47 483 000 til kr 46 883 000	600 000
Inntekter			
3322		Biletkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	1	Ymse inntekter, blir redusert med ..... frå kr 100 000 til kr 0	100 000
3324		Scenekunstformål	
	1	Inntekter ved Riksteatret, blir auka med ..... frå kr 16 000 000 til kr 28 000 000	12 000 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	2	Inntekter ved oppdrag, blir auka med ..... frå kr 850 000 til kr 5 250 000	4 400 000

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om en endring av markedsføringsloven § 12 som åpner for at kommunene lokalt kan bestemme at dagens reservasjonsordning «speilvendes» fra «nei-takk» til «ja-takk» til markedsføring ved uadressert post.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 91 mot 12 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.44.06)

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008:

«Stortinget ber Regjeringen om å innføre et forbud mot visning av reklame i forbindelse med filmer for barn fra 7 år og nedover.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 96 mot 7 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.44.29)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det voteres så over forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om endring av markedsføringsloven § 12 som speilvender dagens reservasjonsrett mot telefonmarkedsføring.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 95 mot 7 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.44.52)

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 28. november 2008:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget om innføring av et lisenssystem for pengespill på Internett.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 60 mot 42 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.45.15)

Votering i sak nr. 9

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 4. desember 2008:

«Stortinget ber Regjeringen i forskrifts form sørge for at også samværsklasse 2 får hensyntatt barnets boutgifter i samværsfradrag.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 54 mot 48 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.45.40)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre oversendt fra Odelstingets møte 4. desember 2008:

«Stortinget ber Regjeringen utrede hvorvidt Norsk Tippings spillerkort ivaretar alminnelige personvern-messige hensyn.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 54 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.46.05)

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Under debatten er det satt fram 15 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–5, fra Christian Tybring-Gjedde på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 6, fra Christian Tybring-Gjedde på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 7, fra Christian Tybring-Gjedde på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 8, fra Christian Tybring-Gjedde på vegne av Fremskrittspartiet og Venstre
- forslagene nr. 9 og 10, fra Christian Tybring-Gjedde på vegne av Fremskrittspartiet

- forslag nr. 11, fra Svein Flåtten på vegne av Høyre og Venstre
  - forslag nr. 12, fra Svein Flåtten på vegne av Høyre
  - forslag nr. 13, fra Aud Kvalbein på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
  - forslag nr. 14, fra Aud Kvalbein på vegne av Kristelig Folkeparti
  - forslag nr. 15, fra Lars Sponheim på vegne av Venstre
- Forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, er omgjort til et oversendelsesforslag. Forslaget lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringen å sette ned et faglig basert utvalg, som med bakgrunn i finanskrisen får i oppgave å gjennomgå reguleringen av det norske finans- og kredittmarkedet. Formålet er å sikre at reguleringen er tilpasset utfordringene i en globalisert økonomi og at reguleringsregimet bidrar til å sikre velfungerende markeder nasjonalt. Utvalget skal også vurdere om Kredittilsynets oppgaver og ressurser er tilpasset utfordringene.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Presidenten: Det voteses så over forslag nr. 15, fra Venstre. Forslaget lyder:

«På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2425	91	(Nytt) Klimatek Investeringskapital	500 000 000
5312	90	Den norske stats husbank Avdrag	-59 000 000
5999	90	Statslånemidler Lån	108 896 341 000»

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 97 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.47.44)

Presidenten: Det voteses over forslag nr. 14, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner
286	95	Forskningsfond Fondskapital – Fondet for forskning og nyskaping	31 000 000 000
5999	90	Statslånemidler Lån	105 337 341 000»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 95 mot 8 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.47.59)

Presidenten: Det voteses over forslag nr. 13, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1432		Norsk kulturminnefond	
	90	Fondskapital	400 000 000»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 90 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.48.15)

Presidenten: Det voteses så over forslag nr. 12, fra Høyre. Forslaget lyder:

«På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner
286		Forskningsfond	
	95	Fondskapital - Fondet for forskning og nyskaping	22 000 000 000
	97	Fondet for vitenskapelig utstyr	10 000 000 000
1333		(Nytt) Infrastrukturfond	
	95	Fondskapital	40 000 000 000
1432		Norsk kulturminnefond	
	90	Fondskapital	300 000 000
5999		Statslånemidler	
	90	Lån	130 237 341 000»

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 90 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 23.48.30)

Presidenten: Det voteses over forslag nr. 11, fra Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med forslag om å øke rammen for GIEKs u-landsordning med 3 mrd. kroner.»

Votering:

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 84 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.48.46)

Presidenten: Det voteses så over forslagene nr. 9 og 10, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 9 lyder:

«På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner
967		Investeringselskap	
	90	Argentum fondsinvesteringer	5 000 000 000
1325		(Nytt) Infrastrukturfond	
	95	Egenkapitalinnskudd infrastrukturfond	60 000 000 000
1830		Forskning	
	95	Forskningsfond	10 000 000 000
3670		Nasjonale minoriteter	
	90	(NY) Avvikling av Romanifolkets Fond	88 000 000
3680		Sametinget	
	90	(NY) Avvikling av samefolkets fond	80 000 000
5999		Statslånemidler	
	90	Lån	173 374 341 000»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avvikle særskilte låneordninger for statsansatte, som subsidieres av skattebetalerne, så snart det er mulig.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 80 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.49.02)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 8, fra Fremskrittspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner
286	95	Forskningsfond Fondskapital - Fondet for forskning og nyskaping	34 000 000 000»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Venstre ble med 74 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.49.21)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 7, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake så snart som mulig, og senest i forbindelse med den varslede krisepakken i januar/februar 2009, med forslag om å øke rammen for GIEKs u-landsordning med 3 mrd. kroner.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 74 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.49.40)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 6, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1825	95	Omlagging av energibruk og energiproduksjon Kapitalinnskudd	20 000 000 000»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 67 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.49.57)

Presidenten: Det votes så over forslagene nr. 1–4, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en vurdering for Stortinget av hendelsesbetinget innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift, og hvorvidt dette innebærer forenklinger for næringslivet.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en vurdering for Stortinget av forenkling i regelverket vedrørende hendelsesbetinget rapportering for aksjonærregisteroppgaven.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en vurdering for Stortinget av forenkling i regelverket som kan lette næringslivets byrder ved tollrapportering.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en vurdering for Stortinget av forenkling i regelverket for statistikkrapporteringen, slik at rapporteringskravene for statistikkformål bedre tilpasses næringslivets rutiner.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 54 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.50.21)

Komiteen hadde innstilt:

**A. Rammeområde 20
(Eksportkreditt)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2460	24	Garanti-instituttet for eksportkreditt Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, refusjon av driftsutgifter fra risikoavsetningsfond	-52 500 000	
		2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning ..	52 500 000	0
		Totale utgifter		0
Inntekter				
5460	71	Garanti-instituttet for eksportkreditt Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	574 800 000	
	72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utviklingsland	16 800 000	
		Totale inntekter		591 600 000

II

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2009 kan gi:

- Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 60 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelige garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Garantivirksomheten skal finne sted innenfor de rammer som "Arrangement on Officially Supported Export Credits" setter. Alminnelig garantiordning skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
- Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 2 100 mill. kroner

ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke overskrider sju ganger det til enhver tid inntående beløp på ordningens grunnfond. Garantivirksomheten skal finne sted innenfor de rammer som "Arrangement on Officially Supported Export Credits" setter. Virksomheten skal drives i balanse på lang sikt, gitt bevilgninger til grunnfondet. Nærings- og handelsdepartementet kan i samråd med Utenriksdepartementet gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

- Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 5 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien. Ordningen skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

**B. Rammeområde 21
(Finansadministrasjon mv.)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1600		Finansdepartementet		
	1	Driftsutgifter	275 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	36 000 000	
	70	Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 800 000	
1602	1	Kredittilsynet Driftsutgifter	247 300 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1605		Senter for statlig økonomistyring		
	1	Driftsutgifter	285 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
1608		Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 700 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten		
	1	Driftsutgifter	1 219 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	94 100 000	
1618		Skatteetaten		
	1	Driftsutgifter	4 126 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	120 400 000	
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	63 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
1620		Statistisk sentralbyrå		
	1	Driftsutgifter	467 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	177 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	11 100 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift		
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	13 650 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 490 000 000	
1634		Statens innkrevingsentral		
	1	Driftsutgifter	249 800 000	
1637		EU-opplysning		
	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	4 500 000	
1638		Kjøp av klimavoter		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
	21	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres</i>	715 000 000	
	22	Kvotekjøp, statsansattes flyreiser, <i>kan overføres</i>	8 400 000	
1650		Statsgjeld, renter mv.		
	1	Driftsutgifter	30 300 000	
	89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	20 467 500 000	
		Totale utgifter		43 844 400 000
Inntekter				
4600		Finansdepartementet		
	2	Diverse refusjoner	500 000	
	85	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 800 000	
4602		Kredittilsynet		
	2	Refusjoner	1 800 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4605	1	Senter for statlig økonomistyring Økonomitjenester	36 900 000	
4610		Toll- og avgiftsetaten		
	1	Ekspedisjonsgebyr	6 000 000	
	2	Andre inntekter	2 300 000	
	3	Refunderte pante- og tinglysingsgebyr	2 000 000	
	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	260 000 000	
4618		Skatteetaten		
	1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	50 000 000	
	2	Andre inntekter	29 100 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger	23 000 000	
	7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 000 000	
4620		Statistisk sentralbyrå		
	1	Salgsinntekter	300 000	
	2	Oppdragsinntekter	177 500 000	
	85	Tvangsmulkt	9 000 000	
4634		Statens innkrevingsentral		
	2	Refusjoner	31 500 000	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	190 000 000	
	86	Bøter, inndragninger	1 210 000 000	
	87	Trafikantsanksjoner	55 000 000	
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	170 000 000	
4638		Salg av klimavoter		
	1	Salgsinntekter	2 565 000 000	
5491	30	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift Avskrivninger	652 562 000	
5603	80	Renter av statens kapital i statens forretningsdrift Renter av statens faste kapital	55 822 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer		
	80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	6 942 800 000	
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	1 000 000	
	82	Av innenlandske verdipapirer	1 685 000 000	
	83	Av alminnelige fordringer	80 000 000	
	84	Av driftskreditt til statsbedrifter	582 000 000	
		Totale inntekter		14 832 884 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 1	kap. 4600 post 2
kap. 1605 post 1	kap. 4605 post 1
kap. 1610 post 1	kap. 4610 post 1
kap. 1618 post 1	kap. 4618 post 2
kap. 1634 post 1	kap. 4634 post 2

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 2 Oppdragsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2009 kan overskride bevilgningen på kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 1 Driftsutgifter, til dekning av honorarer, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimakvoter.

IV

Kjøp av klimagasskvoter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2009 kan inngå avtaler om kjøp av:

1. klimagasskvoter ved bruk av Kyoto-mekanismene utover gitt bevilgning for inntil 6 300 mill. kroner under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 21 Kvotekjøp, generell ordning.
2. klimagasskvoter ved bruk av Kyoto-mekanismene, for statsansattes internasjonale tjenestereiser med fly, for inntil 10,5 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 22 Kvotekjøp, statsansattes flyreiser.

V

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2009 kan gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i St.prp. nr. 1 (2008–2009) under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, og kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

VI

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2009 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringer innenfor en total-

ramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.

3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

VII

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2009 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 17,4 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 1 Driftsutgifter, og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VIII

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2009 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

IX

Utgifts- og inntektsføring av renter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i statsregnskapet for 2009 uten bevilgningsendringer kan:

1. utgiftsføre renteutgifter som følger av ordningen med utlån av statspapirer med sikkerhet i eller bytte med obligasjoner med fortrinnsrett, under kap. 1650 Statsgjeld, renter mv., post 89 Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld.
2. inntektsføre renteinntekter som følge av samme ordning, under kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer, ny post 85 Renteinntekter fra bytte-avtaler mv.

X

Statstilskudd til finansiering av folketrygden

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf. folketrygdlovens § 23-10, gis med 59 790 078 000 kroner, hvorav 15 973 700 000 kroner gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf. § 23-10 tredje ledd.

C. Vedtak utenfor rammeområdene**a.****Statens pensjonsfond - Utland**

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
2800		Statens pensjonsfond – Utland		
	50	Overføring til fondet	394 840 000 000	
		Totale utgifter		394 840 000 000

Inntekter

5800	Statens pensjonsfond – Utland		
50	Overføring fra fondet	48 650 000 000	
	Totale inntekter		48 650 000 000

b.

Låntransaksjoner mv.

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
100		Utenriksdepartementet		
	90	Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	360 000	
161		Næringsutvikling		
	95	NORFUND - grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	441 250 000	
286		Forskningsfond		
	95	Fondskapital - Fondet for forskning og nyskaping	6 000 000 000	
	96	Fondskapital - Regionale forskningsfond	6 000 000 000	
732		Regionale helseforetak		
	91	Opptreksrenter for lån tom. 2007, <i>overslagsbevilgning</i>	90 000 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	90	Fondskapital	200 000 000	
1544		Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse		
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	3 400 000 000	
1651		Statsgjeld, avdrag og innløsning		
	98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	44 951 000 000	
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	95	Kapitalinnskudd	10 000 000 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning		
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	19 851 084 000	
2412		Den norske stats husbank		
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i>	10 298 000 000	
2421		Innovasjon Norge		
	90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	25 800 000 000	
2426		SIVA SF		
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	245 000 000	
		Totale utgifter		127 276 694 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3100	90	Utenriksdepartementet Tilbakebetaling av nødlån fra utlandet	318 000	
3685	90	Finnmarkseiendommen Etableringslån	5 000 000	
3732	90	Regionale helseforetak Avdrag på investeringslån tom. 2007	615 000 000	
3950	96	Forvaltning av statlig eierskap Salg av aksjer	10 000 000	
4312	90	Oslo Lufthavn AS Avdrag på lån	388 800 000	
4322	90	Svinesundsforbindelsen AS Avdrag på lån	25 000 000	
4720	90	Felles ledelse og kommandoapparat Lån til boligformål	2 835 000	
5310	90	Statens lånekasse for utdanning Avdrag og renter	10 955 500 000	
	91	Tap og avskrivninger	447 100 000	
	93	Omgjøring av studielån til stipend	4 158 700 000	
5312	90	Den norske stats husbank Avdrag	9 186 000 000	
5325	90	Innovasjon Norge Avdrag på utestående fordringer	26 100 000 000	
5326	90	SIVA SF Avdrag på utestående fordringer	245 000 000	
5341	95	Avdrag på utestående fordringer Avdrag på lån til Jugoslavia	100 000	
	98	Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner	5 000 000 000	
5999	90	Statslånemidler Lån	70 137 341 000	
		Totale inntekter		127 276 694 000

II

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2009 kan overskride bevilgningen under kap. 100 Utenriksdepartementet, post 90 Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.

III

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i statsbudsjettet for 2009 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 250 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2010 til kommuner.
2. inntil 50 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2010 til fylkeskommuner.

IV

Husbankens låneramme

Stortinget samtykker i at Husbanken i 2009 kan gi tilsagn om lån for 12 mrd. kroner. Lånene vil bli utbetalt i 2009 og senere år.

V

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2009 kan foreta utbetalinger til Garanti-instituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger innstående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 200 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti-instituttet for eksportkreditt, post 91 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.

Presidenten: De som stemmer for innstillingen, bruker for-knappen og sitter, de som stemmer imot, bruker mot-knappen og reiser seg.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 75 stemmer for og 0 stemmer mot innstillingen.

(Voteringsutskrift kl. 23.51.07)

Presidenten: Komiteens innstilling ble da enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Under debatten har Jørund Rytman satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om forbud mot offentliggjøring av skattelister, i kombinasjon med en ordning med konsesjon for tilgang til skattelister ved konkret behov for informasjon om den enkelte skattyter.»

Det voteres alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:139 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om å forby offentliggjøring av skattelisten – vedtas ikke.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble innstillingen bifalt med 59 mot 44 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 23.52.03)

Votering i sak nr. 13

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
<i>Utgifter</i>			
554	1	Kompetansesenter for distriktsutvikling Driftsutgifter, blir redusert med ..... frå kr 16 000 000 til kr 8 000 000	8 000 000
571	64	Rammetilskot til kommunar Skjønnskot, kan nyttast under kap. 572 post 64, blir auka med ..... frå kr 1 511 500 000 til kr 1 519 500 000	8 000 000
572	60	Rammetilskot til fylkeskommunar Innbyggjartilskot, blir auka med ..... frå kr 14 118 862 000 til kr 14 120 862 000	2 000 000
	64	Skjønnskot, kan nyttast under kap. 571 post 64, blir auka med ..... frå kr 887 000 000 til kr 907 000 000	20 000 000
575	60	Ressurskrevjande tenester Toppfinansieringsordning, overslagsløyving, blir auka med ..... frå kr 2 741 000 000 til kr 2 967 833 000	226 833 000
2427	90	Kommunalbanken AS Aksjekapital, blir auka med ..... frå kr 132 500 000 til kr 372 500 000	240 000 000
582	60	Rentekompensasjon for skuleanlegg og kyrkjebygg Rentekompensasjon – skuleanlegg, kan overførast, blir redusert med .. frå kr 828 400 000 til kr 788 400 000	40 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	61	Rentekompensasjon – kyrkjebygg, <i>kan overførast</i> , blir redusert med ... frå kr 74 100 000 til kr 44 100 000	30 000 000
2412		Den norske stats husbank	
	72	Rentestønad, blir auka med ..... frå kr 19 000 000 til kr 21 000 000	2 000 000
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med ..... frå kr 10 623 000 000 til kr 12 000 000 000	1 377 000 000
Inntekter			
5312		Den norske stats husbank	
	90	Avdrag, blir redusert med ..... frå kr 9 144 000 000 til kr 8 614 000 000	530 000 000

VII

Meirinntektsfullmakt

Stortinget samtykkjer i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2008 kan:

overskride løyvinga under	mot tilsvarande meirinntekt under
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4

Presidenten: Det voteres først over kap. 582 med postene 60 og 61, som Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de ønsker å stemme imot.

Presidenten: Det voteres så over de resterende kapitlene.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 67 mot 36 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.52.43)

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 14

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
651		Busetjing av flyktningar og tiltak for innvandrarak	
	60	Integreringstilskot, <i>kan overførast</i> , blir redusert med ..... frå kr 2 894 400 000 til kr 2 800 300 000	94 100 000
	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrarak, blir redusert med ..... frå kr 1 351 100 000 til kr 1 320 000 000	31 100 000
670		Nasjonale minoritetar	
	71	Avkastning av Romanifolkets fond, blir auka med ..... frå kr 3 700 000 til kr 13 340 000	9 640 000
	72	Tiltak for rom, <i>kan overførast</i> , blir auka med ..... frå kr 2 200 000 til kr 3 000 000	800 000
681		Tilskot til samiske formål	
	72	Samisk språk, informasjon mv., blir auka med ..... frå kr 5 800 000 til kr 6 625 000	825 000
690		Utlendingsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med ..... frå kr 656 285 000 til kr 653 585 000	2 700 000

22	Særskilde driftsutgifter, tolk og omsetjing, blir redusert med	11 200 000
	frå kr 71 600 000 til kr 60 400 000	
71	Kunnskapsutvikling, migrasjon, <i>kan overførast</i> , blir auka med	500 000
	frå kr 6 200 000 til kr 6 700 000	
691	Utlendingsnemnda	
21	Særskilde driftsutgifter, nemndhandsaming, blir auka med	2 200 000
	frå kr 6 400 000 til kr 8 600 000	
Inntekter		
3651	Busetjing av flyktningar og tiltak for innvandrarar	
2	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjende utgifter, blir redusert med	4 165 000
	frå kr 74 745 000 til kr 70 580 000	
3670	Nasjonale minoritetar	
71	Avkastning av Romanifolkets fond, blir auka med	9 640 000
	frå kr 3 700 000 til kr 13 340 000	

Presidenten: Det voteres først over kap. 670 post 72, som Fremskrittspartiet har varslet at de ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 80 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.53.28)

Presidenten: Det voteres så over post 71 under kap. 670 og de øvrige kapitler.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 15

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Kari Lise Holmberg på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 2, fra Kenneth Svendsen på vegne at Fremskrittspartiet

Det voteres først over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen oppnevne et nytt uavhengig og bredt sammensatt styre til å forvalte Romanifolkets/taternes fond.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.54.14)

Presidenten: Det voteres så alternativt mellom komiteens innstilling og forslag nr. 1, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber stiftelsesstyret endre vedtektene og gi statens representant stemmerett i styret.»
Fremskrittspartiet har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:73 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Robert Eriksson, Kari Kjønås Kjos og Per-Willy Amundsen om at Arbeids- og inkluderingsdepartementet oppretter et nytt uavhengig og bredt sammensatt styre til å forvalte Romanifolkets/taternes fond i Norge – bifalles ikke.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble innstillingen bifalt med 58 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.55.13)

Votering i sak nr. 16

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2008:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for å innføre en overgangsordning for personer med rett til ytelser etter unntaksreglene i Ot.prp. nr. 8 (2008–2009) som tidligere har fått avslag på sin søknad om uførepensjon, begrundet i 3-årsregelen, som ellers ville være berettiget til uførepensjon etter vanlige kriterier.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 74 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.55.38)

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 77 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.56.00)

Votering i sak nr. 17

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2008:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at NAV Utland får en ubetinget plikt til å informere norske borgere som flytter til utlandet for et lengre tidsrom enn folketrygdens bestemmelser om å opprettholde rettigheter i trygden om konsekvensene av utenlandsoppholdet.»

Sak nr. 18 [23:56:11]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 23.57.
